

ՈՐՈՒԱՆ
09.08.80
1
VENDREDI
1er AOUT
1980

HARATCH

LE SEUL QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
Directrice : ARPİK MISSAKIAN

Tél. : 770-86-60 — C.C.P. Paris 15069-82 E
Fondé en 1925 — 51027317 A R.C. PARIS

LE NUMERO 2 F.
5574 8ԱՐԻ — ԹԻԻ 14.700

ՕՐԱԲԵՐԹ
ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱԽԱՐՇ ՄԻՍԱԿԻԱՆ
Fondateur : SCHEVARCH MISSAKIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա : Տար. 300 ֆ. - Վեցամսայ : 160 ֆ.
Արևմտահայաստան : Տար. 350 ֆ. - Հասր : 2 ֆ.
55° ANNÉE — No 14.700

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՓԵՐԸ

ՄԵՐ ԱՅՑԵԼՈՒՆԵՐԸ

ԽԻՐԱՆԱՀԱՅ ԿԵՆՏՐ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՊԵՇԻՐ ԶԵՄԱՅԷԼԻ ՇԵՏ

Յուլիս 16ին, Հ. Յ. Դ. Ազատամարտ ազդեցություն մեջ տեղի ունեցած է հանդիպում մը, որու մասնակցած են « Լիբանանեան Ուժեր »-ու հրամանատար Ջեյր Պէշիր ձեմալյէլ, Գաթաբայեան Գաթաբայեան Գրեմարի անդամ՝ Գարիմ Բազրատունի եւ Հ. Յ. Դ. Լիբանանի Կեդր. Կոմիտէի ներկայացուցիչ ընկերները: Տեսակցութիւնը անցած է զրական եւ փոխադարձ հասկացողութեան միտքով: Երբեք մը մէջ, ինչպէս կը գրէ « Ազգակ » Յուլիս 17ի իր թիւով:

ԻՐԱՆԱՀԱՅ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ՄՏԱՀՈԳԻՉ ՊԱՐԱԳԱՆ

Պատկան Մարմինները Կը Զանաճեցնեն Տայ Հայկ. Դպրոցներու Արձանագրութիւնները

ԶՈՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ինչպէս գրած էինք երէկ, կը շարունակենք տալ մանրամասնութիւնները պարսկահայ մարմիններու կատարած աշխատանքներուն, յետագայ տարի համար հայկ. դպրոցներու արձանագրութիւնները («Արիւ», Յուլիս 22 եւ 23):

Կան գործի յեղաշրջումի աշխատանքը: Դր. Հանջանին եւս, զր. Բահնարի պէս, խոստացաւ անյապաղ ընթացքի մէջ դնել եղած դիմումը եւ ինչքան շուտ արդիւնքը յայտնել հինգ պատգամաւորներին:

Կիրակի օր, Յուլիս 20ի երեկոյան ժամը 6ին, Թեհրանի Հայոց Ազգ. Առաջնորդարանի սրահում տեղի ունեցաւ մի հաւաքում, որին մասնակցում էին իրանահայաստակ կրօնական պաշտօնական փոքրամասնութեանց հոգեւոր ու աշխարհիկ իշխանութեանց ներկայացուցիչները եւ խորհրդարանական հինգ պատգամաւորները՝ թուով շուրջ 30 հոգի: Հրայր Սալաթեանը վարեց հաւաքումը, որի ընթացքում, չորս համայնքների ներկայացուցիչներն իրար ներկայացուցելուց յետոյ նախ մէկ առ մէկ զեկոյց տուցին չորս համայնքների ղեկարարները ջանակի ու ընդհանուր վիճակի մասին եւ ապա կատարուեցին մտքերի լայն փոխանակումներ՝ փոքրամասնութեանց ղեկարարները համար յարուցուած խնդիրների բարեյալոց լուծման կապակցութեամբ:

Յետ խորհրդակցութիւն, յարմար դատուեց մի գրութիւն յղել իմամին՝ խորհրդարանի բացման առթիւ նրա յղած պատգամին ի պատասխան ու նաեւ արծարծել փոքրամասնութեանց առընչուող խնդիրներն ու դժուարութիւնները:

ՀԱՆԴԻՍՈՒՄ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՄ
Հ. Սալաթեանի առաջարկով, յաջորդ օրը Յուլիս 21, խորհրդարանում տեղի ունեցաւ հինգ պատգամաւորների հանդիպումը, որին մասնակցեցին նաեւ մի քանի ներկայացուցիչներ՝ փոքրամասնութիւններից:

Յետ խորհրդակցութեանց պատգամաւորի կողմից ընթացուեց փոքրամասնութիւնների հինգ պատգամաւորների ստորագրութեամբ մի գիր, որով նրանք շնորհակալութիւն էին յայտնում իմամ Սոմէյնիին, խորհրդարանի բացման առթիւ յղած պատգամի առթիւ, որի 10րդ հատուածը վերաբերում էր Իրանի կրօնական փոքրամասնութիւնների իրաւունքների ապահովմանը:

ՆԱԽԱՐԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱՐԱՐԱՐԱՅ
Մարտի 16ին, Նախարարաց Խորհուրդը ճշգրտեց նախագահական ընտրութեանց վերջնական թուականը՝ 1981 Ապրիլ 26, Ա. շրջան եւ Մայիս 10, Բ. շրջան:

Սյուրբի մէջ, ի միջի այլոց ասուած էր, որ փոքրամասնութիւնները փափաքում են որ երկրի գործադիր իշխանութիւնները, միշտ ի մտի կ'ունենան իմամի այդ պատուիրանը եւ փոքրամասնութեանց համար դժուարութիւններ չեն ստեղծի...:

ԽՅՐԻՑԻՒՆԻ ՄԵՋ
(Լիբանան, քրիստոնեայ գործ) 50 քիլօ պայթուցիկով թակարարուած է կողք մը պայթեց է: Չորս մեռեալ կայ որոնք երկուքը՝ կիներ եւ շուրջ 15 վիրաւոր: Ըստ անհուն հեռուստայի մը, եղեռնափորձը « Մարտաներու Ազատ Յեղափոխականներ »-ու գործն է, որոնց առաջին ալ հրապարակային ելույթն է: Կրնայ ըլլալ որ ահաբեկումը Գաթաբայեան քաղաքագործերու պէտք Պէշիր ձեմալյէլի գէմ էր, քանի որ « Մարտա »-ներն ալ նախկին նախագահ Յըրէնճիէի քաղաքագործերն են:

Սյուրբի մէջ, ի միջի այլոց ասուած էր, որ փոքրամասնութիւնները փափաքում են որ երկրի գործադիր իշխանութիւնները, միշտ ի մտի կ'ունենան իմամի այդ պատուիրանը եւ փոքրամասնութեանց համար դժուարութիւններ չեն ստեղծի...:

ԹՈՒՐԿԻՆԻՅԻ
Թուրքիայի մէջ ահաբեկչական արարքներու նոր մրցանիշ մը կոտորուած է Չորեքշաբթի օր: 24 ժամուան մէջ երկրին մէջ 15 մեռեալ կար: Երկու հոգի Պոլիս սպաննուած է, Ատանայի մէջ կըրակ բացուած է ծայրայեղ-աջ զեկավարի մը յուղարկութեան թափօրին վրայ, մեռեալ եւ վիրաւոր պատճառով: Մարտին ալ պահակազօրքի կողք մը յարձակման ենթարկուած է զինեալ տարրերու կողմէ: Ուրիշ արեւմտի միջազգայն պատահած են Անգարա, Էսքիշէի, Պուրսա, Կիրասոն, Սամսոն, Մղերդ, Ուրֆա, Չորուս, եւսլին: Միւս կողմէ, ըստ Միւլիէթի, զինուորական շրջաններու հրամանատարները ազդարարութեան ձեւով նամակ մը զրկած են Հանրապետութեան նախագահին իրենց տեսակէտն ալ պարզելով հակաբեկչական զգուշի մասին:

Սյուրբի մէջ, ի միջի այլոց ասուած էր, որ փոքրամասնութիւնները փափաքում են որ երկրի գործադիր իշխանութիւնները, միշտ ի մտի կ'ունենան իմամի այդ պատուիրանը եւ փոքրամասնութեանց համար դժուարութիւններ չեն ստեղծի...:

ՄՈՍԿՈՒ
ՈՂԻՄՊԻԵԿԵՆՆԸ — 80

Կուրամարտի աքլոր (54 քիլօ) դասաւարտի քառորդ աւարտական մրցումներու ընթացքին Սամսոն Սալաթեանի պարտուեցաւ կէտերով ռումանացի Սիբեռէն:

Սյուրբի մէջ, ի միջի այլոց ասուած էր, որ փոքրամասնութիւնները փափաքում են որ երկրի գործադիր իշխանութիւնները, միշտ ի մտի կ'ունենան իմամի այդ պատուիրանը եւ փոքրամասնութեանց համար դժուարութիւններ չեն ստեղծի...:

ՄՈՍԿՈՒ ՈՂԻՄՊԻԵԿԵՆՆԸ — 80

Սուտերամարտի քառորդ աւարտական մրցումներու ընթացքին խորհրդարանի Միւլիէթ (Ապուլաճէտով երեք յաղթ. Լուքոմաքի, Մաթայեւ, Կարապէտեան Չական յաղթ.) յաղթած է Անգլիացիներու:

Սյուրբի մէջ, ի միջի այլոց ասուած էր, որ փոքրամասնութիւնները փափաքում են որ երկրի գործադիր իշխանութիւնները, միշտ ի մտի կ'ունենան իմամի այդ պատուիրանը եւ փոքրամասնութեանց համար դժուարութիւններ չեն ստեղծի...:

Սուտերամարտի քառորդ աւարտական մրցումներու ընթացքին խորհրդարանի Միւլիէթ (Ապուլաճէտով երեք յաղթ. Լուքոմաքի, Մաթայեւ, Կարապէտեան Չական յաղթ.) յաղթած է Անգլիացիներու:

Սյուրբի մէջ, ի միջի այլոց ասուած էր, որ փոքրամասնութիւնները փափաքում են որ երկրի գործադիր իշխանութիւնները, միշտ ի մտի կ'ունենան իմամի այդ պատուիրանը եւ փոքրամասնութեանց համար դժուարութիւններ չեն ստեղծի...:

ՆԱԽԱԳԱՅ ՊԱՆԻ ՍԱՏՐՆ ԱԼ ՄՆԱՅ ՃԱՄԲՈՒ ԴՐՈՒԻԼ

Թեհրանին հասած լուրերու համաձայն քաղաքական կացութիւնը այնքան ծանր չէր լինէր, որ « պայթումը » անսպասելի կը նկատուի կրօնամոլներու կողմից եւ նախագահ Պանի Սատրի միւլիէ: Հասան Այաթ չէ վարանած նոյնիսկ քաղաքակրթութիւն Սահմանադրութիւնը կը նախատեսէ միջոցները նախագահը պատճառել ընկելու եւ ուրիշ մը ընտրելու: Եւ կը կարծուի թէ այդպէս կը տարածէր արդէն ինքնիշխանութիւնը պայթումը Պեհլեւի երբ մամուլի իր հերթական ասուլիսի ընթացքին կը յայտարարէր. — Սահմանադրական յատուկ քաղաքականութիւն մը թոյլ կրնայ տալ որ անպայման լուծուի: »

Սահմանադրական պատանդներու հարցն ալ այսպէս եւ ամերիկեան Գոնդրէսէն 180 քաղաքում նամակով մը դիմած են իրանցի ինտիմիտներուն, որպէսզի « բացարձակ » նախապատուութիւն » տան պատանդներու հարցին բայց ժողովին նախագահը, այսպիսով Ռաֆսանճանի հրապարակային ընթերցումէն ետք, ըսած է թէ ներկայիս ժամանակ չունին այդպիսով դրաղելու:

Սահմանադրական պատանդներու հարցն ալ այսպէս եւ ամերիկեան Գոնդրէսէն 180 քաղաքում նամակով մը դիմած են իրանցի ինտիմիտներուն, որպէսզի « բացարձակ » նախապատուութիւն » տան պատանդներու հարցին բայց ժողովին նախագահը, այսպիսով Ռաֆսանճանի հրապարակային ընթերցումէն ետք, ըսած է թէ ներկայիս ժամանակ չունին այդպիսով դրաղելու:

Սահմանադրական պատանդներու հարցն ալ այսպէս եւ ամերիկեան Գոնդրէսէն 180 քաղաքում նամակով մը դիմած են իրանցի ինտիմիտներուն, որպէսզի « բացարձակ » նախապատուութիւն » տան պատանդներու հարցին բայց ժողովին նախագահը, այսպիսով Ռաֆսանճանի հրապարակային ընթերցումէն ետք, ըսած է թէ ներկայիս ժամանակ չունին այդպիսով դրաղելու:

Սահմանադրական պատանդներու հարցն ալ այսպէս եւ ամերիկեան Գոնդրէսէն 180 քաղաքում նամակով մը դիմած են իրանցի ինտիմիտներուն, որպէսզի « բացարձակ » նախապատուութիւն » տան պատանդներու հարցին բայց ժողովին նախագահը, այսպիսով Ռաֆսանճանի հրապարակային ընթերցումէն ետք, ըսած է թէ ներկայիս ժամանակ չունին այդպիսով դրաղելու:

Սահմանադրական պատանդներու հարցն ալ այսպէս եւ ամերիկեան Գոնդրէսէն 180 քաղաքում նամակով մը դիմած են իրանցի ինտիմիտներուն, որպէսզի « բացարձակ » նախապատուութիւն » տան պատանդներու հարցին բայց ժողովին նախագահը, այսպիսով Ռաֆսանճանի հրապարակային ընթերցումէն ետք, ըսած է թէ ներկայիս ժամանակ չունին այդպիսով դրաղելու:

Սահմանադրական պատանդներու հարցն ալ այսպէս եւ ամերիկեան Գոնդրէսէն 180 քաղաքում նամակով մը դիմած են իրանցի ինտիմիտներուն, որպէսզի « բացարձակ » նախապատուութիւն » տան պատանդներու հարցին բայց ժողովին նախագահը, այսպիսով Ռաֆսանճանի հրապարակային ընթերցումէն ետք, ըսած է թէ ներկայիս ժամանակ չունին այդպիսով դրաղելու:

Սահմանադրական պատանդներու հարցն ալ այսպէս եւ ամերիկեան Գոնդրէսէն 180 քաղաքում նամակով մը դիմած են իրանցի ինտիմիտներուն, որպէսզի « բացարձակ » նախապատուութիւն » տան պատանդներու հարցին բայց ժողովին նախագահը, այսպիսով Ռաֆսանճանի հրապարակային ընթերցումէն ետք, ըսած է թէ ներկայիս ժամանակ չունին այդպիսով դրաղելու:

Սահմանադրական պատանդներու հարցն ալ այսպէս եւ ամերիկեան Գոնդրէսէն 180 քաղաքում նամակով մը դիմած են իրանցի ինտիմիտներուն, որպէսզի « բացարձակ » նախապատուութիւն » տան պատանդներու հարցին բայց ժողովին նախագահը, այսպիսով Ռաֆսանճանի հրապարակային ընթերցումէն ետք, ըսած է թէ ներկայիս ժամանակ չունին այդպիսով դրաղելու:

Սահմանադրական պատանդներու հարցն ալ այսպէս եւ ամերիկեան Գոնդրէսէն 180 քաղաքում նամակով մը դիմած են իրանցի ինտիմիտներուն, որպէսզի « բացարձակ » նախապատուութիւն » տան պատանդներու հարցին բայց ժողովին նախագահը, այսպիսով Ռաֆսանճանի հրապարակային ընթերցումէն ետք, ըսած է թէ ներկայիս ժամանակ չունին այդպիսով դրաղելու:

Սահմանադրական պատանդներու հարցն ալ այսպէս եւ ամերիկեան Գոնդրէսէն 180 քաղաքում նամակով մը դիմած են իրանցի ինտիմիտներուն, որպէսզի « բացարձակ » նախապատուութիւն » տան պատանդներու հարցին բայց ժողովին նախագահը, այսպիսով Ռաֆսանճանի հրապարակային ընթերցումէն ետք, ըսած է թէ ներկայիս ժամանակ չունին այդպիսով դրաղելու:

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Պեղիլի շրջանի մեր ընթերցողներուն ուշադրութեան կը յանձնենք թէ Օգոստ. 4էն 29 ներառեալ, « Յառաջ » չի ծախուիր այդ շրջանի կրպակները (Փլաս տէ Ծէթ, Ռիւ Փիա): Անոնք որոնք կը փափաքեն, կրնան մէկ ամսուան համար բաժանորդ արձանագրուիլ: Կը խնդրենք մեր հատուցողներէն, որ ներողամիտ ըլլան այս ակամայ կարգադրութեան համար:

Պեղիլի շրջանի մեր ընթերցողներուն ուշադրութեան կը յանձնենք թէ Օգոստ. 4էն 29 ներառեալ, « Յառաջ » չի ծախուիր այդ շրջանի կրպակները (Փլաս տէ Ծէթ, Ռիւ Փիա): Անոնք որոնք կը փափաքեն, կրնան մէկ ամսուան համար բաժանորդ արձանագրուիլ: Կը խնդրենք մեր հատուցողներէն, որ ներողամիտ ըլլան այս ակամայ կարգադրութեան համար:

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ

ՅԱՏՈՒԿ ԴԱՍԱԴՆԹԱՅԻ

ԱՄՔԻԼԻՍՏԻ ԳՊՐԵՎԱՆՔԻՆ ՄԻՋ

ԱՄԵՐԻԿԱԶԱՅ ՎԵՑ

ԱՄԱՌԱՐՆԱԿԱՆ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ

0

Չորեքշաբթի, Յուլիս 2ի երկօրյան, ամերիկացի վեց հայ համալսարանա-...

Այս ուղեւորութեան նպատակն է հե-...

X

Յուլիս 3ի առաւօտեան ժամը 8-30ին...

հաջ 3 - 5 եւ զիշերը 7 - 9 սերտողու -...

Հայերէն լեզուի ուսուցումը, որ դա-...

Հայերէն լեզուի կողքին դասախօսու -...

Այս նիւթերը կը դասաւանդուին Չարեհ -...

Նոյն օրը յետ միջօրէին, Գարեգին Բ. -...

Դասերուն տրուած կարեւորութեան -...

Յաջորդ օրը, Կիրակի, ներկայ գրտ -...

Երեկոյան, բացառիկ առիթը ունե -...

կողմէ կազմակերպուած հայկական տա -...

X

Յաջորդ շաբթուան օրերը անցան հա -...

Յաջորդ առաւօտուն, Յուլիս 12ին, -...

Երեկոյան վերադարձան Հայէպ եւ -...

Կիրակի, Յուլիս 13ին, ներկայ գրտ -...

Երկուշաբթի առաւօտուն, խումբը -...

Վերջապէս, Երեքշաբթի օր աշակերտ -...

ԹՂԹԱԿԻՑ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«ԻՒՄԱՆԻԹԷՒ» ԽՄԲԱԳՐԻՆ ԱՅՅԵԼՈՒ -...

ԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵՒ ՏՊԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ (*)

0

Յուլիս 10 - 16 Հայաստանի մէջ հիւր -...

(*) Լուրը տուած էինք «Յառաջ» Յու -...

X

ՉԱՐԵՆՅԱՒԱՆԸ 100 ՀԱԶԱՐ ԲՆԱԿՉՈՒ -...

Հայաստանի արդիւնաբերական կեդրոն -...

ՉԶՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄՉ ԶԵՆՈՒԳՐԻՆԵՐԸ

ՍՊԻՏԱԿ ԶԻԱՒՈՐԸ = ՀԱՄԱՍՏԵՂ =

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՐՏԻԿ ՍՊԻՏԱԿ ԶԻՈՒ ՎՐԱՅ

Մարտիկ, կը գտար որ, այդ զարհու -...

Ներքը կայանաւորները պահ մը լուռ -...

Սալֆան վառեց ձիւթէ ճրագը, որուն -...

Սալֆան պատերուն վրայ ի դուր խա -...

Երկու խոշոր սիւներու յատակները -...

Ճրագը ձեռքին՝ Սալֆան ի դուր նա -...

մը վրայ նստեցաւ, քարերու մերկու -...

ՆՈՒՆԵՐ
ՊԵՏՐՈՒԹԻ « ԱՐԱՐԱՏ » ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ՎԵՐԱԿԱՆՁՆԱՆ ԽԱՆՁԱՆԿՈՒՅԻՆ

ՑԱՆԿ Գ.

Ֆր. Մշակ. Միութիւն, Լեւոն Թէր -
զեան, Արարչական Չափով 1000ական,
Ապրանայան Գասպար, Մարտիան Եղիա
500ական, Միութեան Սերովրէ 300,
Միութեան 250, Չափական Արախ 200,
Մարտիան Վահրամ 100, Մարտի -
րոսեան Լուի 50:

Միութիւն Փէթիւնեանի եւ Երուանդ Պա-
պոյեանի ձեռամբ Մարտի 14-Կարտան.—
Վաչէ Ծ. Վ. Իգնատիոսեան, Մուշեղ
Էմմանուէլ, Աղաճան Մոհրաբեան 200ա-
կան, Ներսէս Տէր-Յուսէփեան 150, Նշան
Սերովրէ Տէրաթեան, Գէորգ Մինաս -
եան, Ալեքսան Կոստանդինեան, Սիմոն
Բաթրոյղոսեան 100ական, Յարութիւն
Պաշտուրեան 80, Նազարեան Եղբարք
70, Մարի Չամպուրեան, Ռուբէն Մա -
նուկեան, Պոպ Արթիւրեան 50ական, Ար-
րաճամ Տուտուզեան 60:

Սուքիաս Սուքիասեանի ձեռամբ, Վի-
էն.— Գէորգ Յակոբեան 200, Յակոբ Մե-
լիքեան, Սուքիաս Սուքիասեան, Ասա -
տուր Մանուկեան, Միքէլ Գասաֆէթ-
եան, Մամբրէ Ալթունեան 100ական, Ար-
մէն Մինասեան, Պենո Ճիւզանչեան 50-
ական, Վազգէն Մուրատեան, Լեւոն Յով-
սէփեան, Պօղոս Մելիքեան, Վանական
Մանուկասարեան 100ական, Մարի Մելիք-
եան, Պաշտուր Գարսոյղանեան 50ա-
կան: Գումար 6-310 Ֆր.:

Ի ՆՊԱՍՏ
ՄԱՐՏԵՅԻԼԻ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

Ի յիշատակ Նարայր Հացադործեանի.—
Տէր եւ Տիկին Սիմոն Աւետիսեան, Տէր եւ
Տիկ. Չաւէն Միլտոնեան, Աւետիս Պարէ-
եան 100ական, Վասպուրականի Հայր.
Միութիւն 200, Տէր եւ Տիկ. Յակոբ Աւ-
ետիսեան եւ Նոէլ - Ժանին Թիֆթիքեան
50ական: Ի յիշատակ Տիկին Ալթունեանի՝
Համբարձում Աւետիսեան 20: Ի յիշատակ
Ե. Տէրիքեանի՝ Միլտոն Թարաբեան 20:
Ի յիշատակ Լուսին Գաբրիելեանի՝ Ղազար-
եան ընտ., Պաշտուրեան ըն. 100ական:
Ի յիշատակ Տիկ. Պէդրիքեանի՝ Պօմոնի
Կապ. Պաշ 50: Ի յիշատակ Աստուր Մա-
րուկեանի՝ Միլտոն Թարաբեան 20 Ֆր.:

ՄԱՐՏԵՅԻԼԻ
ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ
(12,14, Rue St. Bazile)
ՓԱԿ Է ՕԳՈՍՏՈՍ 1ԷՆ 31

La Maison de la Culture Arménienne
de Marseille est fermée du 1er au 31
Août.

- Կ Ո Չ -

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ
Ի ՆՊԱՍՏ ԿԱՊ. ԽԱՉԻ ՊԵՆՏԻՆԻՆԻ
ՕԴԱՓՈՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԱՆԻՆ

Սիրելի հայրենակից,
Մեր բարեբարներու եւ բարեկամներու
առատաձեռնութեան շնորհիւ, Կայանը
մեծցաւ, գեղեցիկացաւ, բարգաւաճեցաւ:
Ձեռք ուզեր գոհանալ ձեռք ձգուած ար-
դիւնքներով: Կ'ուզենք մեր երախտներուն
օրինակելի կայանի մը մէջ հիւրընկալել:
Կապ. Պաշ եւ Կայանի տնօրէններն ու
հակիրճները կը ջանան ստեղծել ներդաշ -
նակ, ջերմ ու մանուանդ՝ հայկական
մթնոլորտ:

Ականատես էք կատարուած գործին.
Կը դնահատէք զայն, կը գիտակցիք Կա-
յանի անհրաժեշտ զերին մեր գաղութին
մէջ: Նախանձախնդիր անոր յառաջդի -
մութեան՝ պիտի պատասխանէք մեր կո-
չին:

« Կայանը հայ մանուկին բոյնն է »,
բոյն մը որուն զարգացումին համար խոտ
կը պակսի: Ձեր լուսանկարն շնորհիւ
չիւղեր պիտի աւելցուին, ու Յուզոյնը,
աւելի հպարտ, աւելի փայլուն պիտի ծա-
ծանի Պէթիւնեանի վրայ:

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉ
(Կիւիք)

Նուէրները զրկել՝
Croix Bleue des Arméniens de France
17, Rue Bleue — 75009 Paris
C. C. P. Paris 5985 07

Imprimé Sur Les Presses
Du Journal «HARATCH»
83, Rue D'Hauteville — 75010 - Paris
Commission Paritaire: N° 55935

ԴՊՐՈՑԱՄԵՐ
ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐՃԱՐԱՆ

ԵՐԿՍԵՆԻ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ
ԵՒ ԱԳՁԿԱՆՑ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ
ԳԻՇԵՐՈՒԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

1980 - 81 տարեշրջանի արձանագրու -
թիւնները բացուած են:

Վարժարանը կը կիրարկէ Ֆրանսական
ամբողջական ծրագիրը եւ աշակերտուհի-
ները կը պատրաստէ Պէ. Է. Փէ. Մէ. Ի
քննութեան:

Կարելութեամբ կ'աւանդուին նաեւ
հայեցի ճիւղեր՝ լեզու, գրականութիւն
եւ պատմութիւն:

S'adresser à :
Direction de l'Ecole Tebrotzassère
1, Bd. du Nord — 93340 LE RAINCY Tél. 381-01-72

COLLEGE
TEBROTZASSERE
CLASSES PRIMAIRES MIXTES
CLASSE SECONDAIRES DU 1 CYCLE
POUR JEUNES FILLES
INTERNAT ET EXTERNAT

Les inscriptions pour l'année scolaire
1980 - 81 sont ouvertes.
Application intégrale du programme des
écoles françaises et préparation auBEP.
Enseignement de la langue et de la
civilisation arméniennes.

Անգամ մը եւս, եւ դժբախտաբար դե-
տենք թէ վերջինը պիտի չըլլայ, կը
խնդրենք նուիրատուներէն որ գանալան
հաստատութեանց կամ միութեանց սա-
մանուած գումարները չըրկեն «Յա-
ռաջ»ի անունին (չէքուկ կամ Մէ. Մէ. Փէ. Ի
թիւով): Կը խորհինք թէ դժուար է
հասկնալ թէ « Յառաջ » հաշուեպահու-
թեան համար, անհրաժեշտ է յարգել այս
խնդրանքը: Երբ նուէրները կ'ըլլան «Յա-
ռաջ»ի միջոցաւ, կը խնդրուի որուն
թերթին հասցէին զրկելով հանդերձ, չե-
քերը շարադրել այն միութեան կամ հաս-
տատութեան անունով, որու սաման
ուած է գումարը կամ զրկել ՄԻԱՅՆ ՈՒ
ՄԻԱՅՆ ՄԱՆՏՍՍ. - ԳԱՌԹՈՎ Եւ ոչ չէքուկ
կամ Մէ. Մէ. Փէ. Ի թիւով:
Շնորհակալութեամբ
ՎԱՐՃՈՒԹԻՒՆ «ՑԱՆԱՑ»

VOYAGES
EN ARMENIE 1980

1° VOYAGES DE 12 JOURS	3° VOYAGES DE 16 JOURS
du 03 au 14 octobre 3 290 F	du 08 au 23 août 4 550 F
du 12 au 23 septembre "	du 04 au 19 octobre 3 890 F

Renseignement - inscriptions

MONDOTOURS
OCIVER

Spécialiste des Voyages
sur l'Arménie depuis 15 ans
Elia PEHLIVANIAN
2, rue de Sèze
75009 Paris
tél. 266 50 12

Permanence les Vendredis
de 14 à 19 h.
tél. domicile : 384 31 28

Renseignements à Décines
M. ISKENDERIAN
CAFE DE LA PAIX
tél. (16-78) 49 25 37

Les places étant limitées, veuillez nous
renvoyer le coupon-réponse le plus tôt
possible. Lic. A 721

Mme Elia PEHLIVANIAN
Organisation Technique Mondotours
2, rue de Sèze 75009 Paris

Nom
Prénom
Adresse
Tél.
Ville Code postal.....

1) M'inscris au Voyage spécial Arménie
du au
ci-joint 25% d'acompte.

2) Désire recevoir une documentation
sans engagement de ma part pour :
.....
Rayer les mentions inutiles

ԱՐՁԱԿՈՒՐԳԻ ՄԵԿՆՈՂ
ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Արձակուրդի մեկնող մեր բաժանորդ-
ներէն կը խնդրուի որ իրենց հասցէներու
առժամեայ փոփոխութեան համար, դե-
մէն մեկնումի թուականէն 6 ՕՐ ԱՌԱՋ
տալով անպայման երկու հասցէները (ըն-
թացիկը եւ նորը) եւ 10 Ֆր. Ի դրոշմ -
թուով:

Մեր այն բաժանորդները որ կրնան
իրենց թաղին թղթատարին միջոցաւ կա-
տարել տալ այս գործողութիւնը, մեծա-
պէս դիւրացուցած կ'ըլլան արդէն ծան-
րաբեռնուած վարչութեան աշխատանքը:
Իտալիոյ համար հասցէի առժամեայ
փոփոխութիւն չենք կրնար ընդունիլ:
Թղթատարական անկանոնութեանց պա-
ճառով:

Բոլոր դիմումները պէտք է ըլլան ԳՐԱ-
ԻՈՐ: Հեռաձայնով չընդունուիր:
Շնորհակալութեամբ՝
ՎԱՐՃՈՒԹԻՒՆ

- ԱՌ ՈՐ ԱՆԿ Է -

«Յառաջ»ի խմբագրատունը բաց է ա-
մէն օր (բացի՝ Շաբաթ եւ Կիրակի) ժամը
8էն 12-30 եւ 14էն 18-30:
X

Ոչ - ստիպողական բնոյթ ունեցող պը-
ցելութիւններն ու հեռաձայնները կը խը-
դրուի կատարել միայն կէսօրէ վերջերը:

A. A. A. S.

L'Association Arménienne D'Aide
Sociale informe les familles désireuses de
se rendre à l'étranger que ses établis-
sements peuvent accueillir, notamment
en période estivale, les personnes âgées
qui ne peuvent supporter les voyages.
Pour tous renseignements, prière de
contacter le 878-02-99.

X

Հայ Աղքատախնամ Ընկերակցութիւնը
կը տեղեկացնէ արձակուրդի մեկնող ըն-
տանիքներու, թէ իր Հանդուսեան Տու-
ները պատրաստ են ընդունելու ամառ-
նային շրջանին այն տարէց անձերը, որ-
ոնք չեն կրնար դիմանալ երկար ճամ-
բորդութեան:

Յաւելեալ տեղեկութեանց համար դե-
մէլ Ընկերակցութեան:
Հեռաձայն՝ 878 - 02 - 99:

ՍԱՄՈՒԷԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
ՎԱՐՃԱՐԱՆ

1980 - 1981 ուսումնական տարեշրջանի
արձանագրութիւնները բացուած են:
Վարժարանը կ'ընդունի ցերեկօթիկ եւ
գիշերօթիկ աշակերտներ՝ նախալրթա -
րանէն մինչեւ պաքարօրէյի Պէ. Մէ. Տէ.
բաժինները:

Կ'ընդունուին նաեւ հայ աղջիկներ
միայն ցերեկօթիկ:

Մանրամասնութեանց եւ արձանագրու-
թեան համար դիմել Տեսչութեան՝
DIRECTION COLLEGE ARMENIEN
26, Rue Troyon — 92310 Sèvres
Tél. : 534-68-28

COLLEGE ARMENIEN
SAMUEL MOORAT

Les inscriptions pour l'année scolaire
1980 - 1981 sont ouvertes.

Le Collège admet les élèves internes et
externes dès les classes élémentaires jus-
qu'à celles des sections B. C. D. du Bac-
calauréat.

Les jeunes filles uniquement externes
sont également admises.

S'adresser à la Direction pour tous dé-
tails concernant les inscriptions.

Հ.Մ.Ը.Մ. - ՓԱՐԻՋԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՎ
ՍԿՈՒՏԱԿԱՆ
Բ. ԸՆԴՀ. ԲԱՆԱԿՈՒԹ

Կազմակերպուած Հ. Մ. Ը. Մ. Ի
Կեդր. Վարչութեան կողմէ
ՕԳՈՍՏՈՍ 12 - 26

Քրիստոսի անտառին կից մարզարանի
դաշտերուն վրայ:
Կը մասնակցին Հ. Մ. Ը. Մ. Ի
բոլոր մասնաճիւղերէն աւելի քան
երկու հարիւր սկաուտներ եւ արե-
նոյններ:

Այս առիթով Փարիզի մասնաճիւղը
իր սկաուտներու շարքին կը հրա-
ւիրէ Ֆրանսահայ 12էն 16 տարեկան
պատանիներ, բանակումին մասնակ-
ցելու որպէս դիտող եւ առանձին
խմբաւորումով Օգոստ. 14էն մին-
չեւ Օգոստ. 18:
Մասնակցութեան եւ արձանա -
գրութեան համար
ՀԵՌՆԱՅՆՆԵՐԸ՝ 824-63-89
ամէն օր կ. ե. ժամը 17էն 21, եղբ.
ՀՐԱՉ ՄԻՍԵՆԵԱՆԻ
ՎԱՐՃՈՒԹԻՒՆ

Fête Champêtre Annuelle
DU HOME ARMENIEN — ST. RAPHAEL
107, Avenue du Maréchal Lyautey

Sous le Haut Patronnage
de Mgr SEROPE MANOUGUIAN
Délégué Apostolique de S. S. Vaska 1er, Patriarche Suprême et Catholico
de tous les Arméniens

Vendredi le 15 Août, toute la journée dans le Parc du Home Arménien
A l'occasion de la fête de l'Assomption, Mgr S. Manougian célébrera
une messe solennelle à l'issue de laquelle il y aura la bénédiction du raisin
Kermesse — Buffet chaud et froid — Jeux et Attractions — Tombola —
Animation — Ambiance familiale Arménienne.
Entrée Libre

(Շաբ. Ա. Էջ 6)

Եղած է հեռաձայն մը եւ արարքին ըստանձնումը հաղորդումը՝ ձայնագրումով ժապավենի վրայ:

ԱՀԱԲԵԿՈՒՄՆԵՐՈՒ

ՈՒ ՀԱԿԱՀԱԲԵԿՈՒՄՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ԹՈՒՐԲԻՈՅ ՄԷՉ

Սապրի Սարիէլ անունով թուրք դաղուներ ուսուցանող մը սպաննուած է Յուլիս 31ին Պոլսոյ մէջ՝ Տէլ-Սոլ ձախակողմէն կազմակերպութեան կողմէ, ըստ ուսուցանութեան առած տեղեկութիւններուն: Սապրի Սարիէլ խորհրդակցական էր Կերակցութեան: Տէլ - Սոլ կազմակերպութիւնը Յուլիս 19ին արդէն պատասխանատուութիւնը վերցուցած էր նախկին վարչապետ Նիհատ Էրիմի սպանութեան: Գարձեալ Յուլիս 31ին, Տէրթի - Յուլի շրջանի մէջ ահաբեկչներու փամփուշտներուն զոհ դարձած էր տեղւոյն ուսուցանողը, մինչ սպանութեան ուժերը կը զտնէին դիակը Սարիի թաղաքապետին շարժավարին: Գաղափարաւորներու զոհուած է Յուլիս 30ին:

Պուրսայի շրջանի մէջ, « անձանօթ գինեակներ » ծայրայեղ աջակողմեան « Միլլի Սելամէթ » կուսակցութեան երկու անդամներ սպաննուած են: Ի պատասխան այս արարքին, քանի մը ժամ ետք նոյն շրջանի մէջ ահաբեկչներու զոհ դարձած են այս անգամ երկու ձախակողմեաններ:

Ահաբեկչներու ու հակա - ահաբեկչներու այս ոլորքը կը շարունակուի ու կը զարգանայ ուրեմն Թուրքիոյ մէջ: Այս տարուան սկիզբէն ի վեր՝ 2000 հոգի սպաննուած են արդէն քաղաքական դերը դադարեցնողներու համար ու վերջը չի տեսնուիր տակաւին: Անանխնայ նախաձեռնութիւն մը անելով, վարչապետ Սիլվեյման Տէմիրէլ եւ ընդդիմադրու - թեան ղեկավար Պուլէթիմ Էնէփիտ հա - կա - ահաբեկչական նոր օգրնքի մը ծրագիրը մշակած են միասնաբար: Հինգ կէտերէ բաղկացած այս ծրագիրը այժմ կ'ուսումնասիրուի Պորհրդարանին կողմէ ... զինուորականներու աշխուրջ հակա - դրութեան տակ:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՒՆՈՒ

ՓԱՍԻՍԻ ԺԱՌՏԻՆ, որ աւելի քան 150 ֆիլմերու սենարիօներ եւ գրոյցներ գրած է բայց նաեւ գրագէտ մըն էր, որ իր բերած վկայութիւններով եւ ապրումներով կը ցած էր հանրութիւն մը շահագրգռել, մեռաւ 46 տարեկանին, քանսէնէ: Իր լաւագոյն հատորներէն էր « Պատերազմը 9 տարեկանին » ուր կը պատմէր Վիլի օրերը (ուր հայրը Լա - վալի գրասենեակին պետն էր): Փ. Ժառ - տէն գրեթէ առասպելական զէմքի մը վերածած էր իր այնքան սիրած հայրը, որ հերոսն էր նաեւ իր այն գիրքին, որ Յրանսական Ակադեմիայի մրցանակը պիտի ստանար 1978ին՝ Լը Նէմ Ժոնն, որ հօրն իսկ ծածկանունն էր: Փասքալ Ժառտէն գրած էր նաեւ սիրուն վէպեր՝ « Պատե - րազմ պատերազմէ ետք », « Քեզի պիտի խօսիմ, սիրոյ մասին », ուր միշտ իր կեանքին ու սէրերուն մասին էր, որ կը խօսէր, եւ արդէն լաւագոյնը այդ նիւթերուն մասին կրնար խօսիլ: Ամուս - նալուծուած երկու անգամ, հինգ զա - կի հայր էր: Պիտի Թաղուի Զուիցերիա, Վելլէ, հօրը մօտ, որ մեռաւ երկու տարի առաջ:

ՔԱՐՄԷՆ ԹԷՍԻՆ, որ աւելի քան քսան տարի փարեզեան « ըսի - ըսաւ » ներու սիւնակ մը ստեղծած էր Ֆրանս-Սուառի մէջ « Լէ փոթէն աը լա քոմէն » անու - նին տակ, անձնասպան եղած է առջի օր, ինքզինքը նետելով տարեցնեցրու այն հանգստաւէտ բնակարանին Զրդ յարկէն (Նէօյի) ուր կ'ապրէր իր ամուսնոյն նախկին նահանգապետ Անտրէ Տիւպուի հետ: Թէեւ անձնասպանութեան բուն դրդապատճառները ծանօթ չեն, բայց կը կարծուի թէ ան որ 22 տարի ծանօթ դէմ - դէրու համարը կը շինէր կամ կը քան - դէր, չէ հանդուրժած այսքան լքումի եւ « ապերախտութեան »: Գարմէն Թէսիէ, 69 տարեկան էր:

ԹՐԲԱԿԱՆ ազգիւրներէ լուրերու հա - մաձայն (Ուրբաթ առտու) շատ բուն կախիկներ տեղի կ'ունենան Սուրիա եւ հա - ըրիւրուոր մեռելներ կան: Թրքական թերթը կ'ըսէ թէ ամէնէն բուն բախում - ները տեղի կ'ունենան Հալէպ, մահմե - տական եղբայրներու եւ պատասխաններ - բուն միջեւ: Հարիւրաւոր գաղթականներ Թուրքիա կ'ապաստանին:

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ս Ի

« Ս Փ Ի Ի Ռ Գ Ի Մ Է Զ »

Հ Ն Դ Ի Ն Ա Կ

Ի Ա Չ Ի Կ Թ Ե Օ Լ Է Օ Լ Ե Ա Ն

Մ Ա Տ Ե Ն Ա Շ Մ Ը « Յ Ա Ռ Ա Զ »

Գ ի ն 70 ֆր., քաղաքային ծախսով՝ 80 ֆ. Գ ի ն Է Լ « Յ ա ռ ա Ղ » ի

« Յ Ա Ռ Ա Զ » ի

Բ Ա Ր Գ Ա Ռ Ա Ճ Մ Ա Ն Հ Ա Մ Ա Ր

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԷՆ Պ. Տաճառ Թէր - լէմէզեան, խմբադաստուն իր այցելու - թեան առթիւ 50 տոլար կը նուիրէ:

ՄԱՐՍԷՅԻՆ Տէր եւ Տիկին Արմենակ Մանուկեան 200 ֆր. կը նուիրեն:

ՄԱՐՍԷՅԻՆ Կարապետ Տէրտէրեան 100 ֆր. կը նուիրէ թերթին 55ամեակին եւ Միսաք Միրզէի « Շոռչուի ափին » գրութեան առ ի գնահատութիւն:

Արթուրյիլի Ս. Մերոպ կը թարանը շը - նորհակալութեամբ ստացած է 200 ֆր. Պ. Հաճի Արթիւնեանէ իր թոռան Վահանի մահուն Ա. տարեկիցին առթիւ: Արամ Գազանեանի մահուն առթիւ, փոխան ծաղկեպակի 200 ֆր. Տիկին Ազատուհի Գոյուսմեանէ եւ 350 ֆր. Տիկին Հայ - կուհի Գալիթեանէ:

Շնորհակալութեամբ ստացած է նաեւ 1000 ֆր. Պ. Պետրոսեանէ:

OPTIMA Tours ARMÉNIE 1980

A PARTIR DE 2850 FR. (tout compris)

CET ÉTÉ... 3 VOYAGES CULTURELS

- DU 15 AU 30 AOUT — (Moscou, Erévan, Tbilissi, Leningrad) accompagné par le Révérend Père ATHANASSE KESSEDIAN (Mekhitariste)
— DU 22 AOUT AU 5 SEPTEMBRE — avec la présentation tout au long du voyage, historique et archéologique de M. HENRY-PAUL EYDOUX (Conférencier — écrivain)
— DU 29 AOUT AU 14 SEPTEMBRE — « Musique en Arménie — sur les pas de Komitas », conseiller musical ALEXANDRE SIRANOSSIAN (chef d'orchestre)

Cette année plusieurs départs par mois et TOUTE L'ANNEE de 12, 14 et 16 jours. demander notre brochure détaillée

RENSEIGNEMENTS - INSCRIPTIONS :

Sonia Coumryantz OPTIMA Tours 75003 PARIS

67-69 rue Quincampoix (angle rue Rambuteau) — Tél. 274-27-20 Métro : Rambuteau ou Etienne Marcel Lic. A 946 (Agence agréée INTOURIST) Telex : 211 324 F.

Imprimé Sur Les Presses Du Journal «HARATCHE»-83, Rue D'Hauteville-75010 Paris Commission Paritaire: N° 55935

ՄԱՏԵՆԱՇՄԱՐ «ՅԱՌԱԶ» ՄԱՏԵՆԱՇՄԱՐ «ՅԱՌԱԶ»

ՇԱԻԱՐՇ ՄԻՍԱԲԵԱՆ

«ՕՐԵՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ» (1958) (Գին 60 ֆր.)

ԵՒՐՈՊԱՑԻ

«ԲՈՒՌ ՄԸ ՏՈՒՄ» (Գին 35 ֆր.)

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

«ԲԱՅ ՏՈՄԱՐԸ» (1971) «ԿՐԱԿԻ ԿՈՂԲԻՍ» (1973) (Հատորը՝ 50 ֆ.)

«ՅԱՌԱԶ 50» (1976) ԾԱԶԱԿԱՆ «ՅԱՌԱԶ» ԵՒ ՅԻՄՆԱՄԵՆԱՅ ՀԱՆՍԱԿԱՆՈՒՆԵՐԷՆ 420 ԷՋ ԸՆՏԻՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿՈՂԲ՝ ԳՆՈՒՂՈՒ

(Գին 120 ֆր.)

ԵՆՈՎՔ ԼԱԶԻՆԵԱՆ

«ԱՆԿԱՊ ԷՋԵՐ» (1979) (Գին 50 ֆ.)

Թղտաւարի ծախքերուն համար 10 ֆ. աւելցնել նշանակուած գիներուն վրայ: Գին Է Լ «ՅԱՌԱԶ» ի

« Յ Ա Ռ Ա Զ »

Կը նուիրեն

ՎԵԼԻՉԻՆ՝ Տիկին Պետեան մէկ տարեկան « Յառաջ » կը նուիրէ իր սանին Պ. Քոթանեանի (Լոուկ - Վառ):

A. A. A. S.

L'Association Arménienne D'Aide Sociale informe les familles désireuses de se rendre à l'étranger que ses établissements peuvent accueillir, notamment en période estivale, les personnes âgées qui ne peuvent supporter les voyages. Pour tous renseignements, prière de contacter le 878-02-99.

Հայ Աղքատախնամ Ընկերակցութիւնը կը տեղեկացնէ արձակուրդի մեկնող ընտանիքներու, թէ իր Հանգստեան Տունները պատրաստ են ընդունելու ամառնային շրջանին այն տարեց անձերը, որոնք չեն կրնար զիմասել երկար ճամբորդութեան: Յաւելալ տեղեկութեանց համար դէմել Ընկերակցութեան: Հեռաձայն՝ 878 - 02 - 99:

Հ.Մ.Ը.Մ. - ՓՈՒՐԻՑԻ ՄԱՍՆԱՃԻՎ ԾՊԱՆՈՒՏԱԿԱՆ

Բ. ԸՆԴՀ. ԲԱՆԱԿՈՒՄ

Կազմակերպուած Հ. Մ. Ը. Մ. Ի Կեդր. վարչութեան կողմէ 09 ՈՍՏՈՍ 12 - 26

Բրամառի անտառին կից մարզարանի դաշտերուն վրայ: Կը մասնակցին Հ. Մ. Ը. Մ. Ի բոլոր մասնաճիւղերէն աւելի քան երկու հարիւր սկստաներ եւ արեւոյններ:

Այս առիթով Փարիզի մասնաճիւղը իր սկստաններու շարքին կը հրահրէ Ֆրանսահայ 12էն 16 տարեկան պատանիներ, բանակումին մասնակցելու որպէս դիտող եւ առանձին խմբաւորումով Օդոսս. 14էն մինչեւ Օդոսս. 18:

Մասնակցութեան եւ արձանագրութեան համար ՀԵՌԱԶԱՅԵՆԵՆԻ՝ 824-63-89 ամէն օր կ. ե. ժամը 17էն 21, եղբ. ՀՐԱԶ ՍԻՍԵՆԵԱՆԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՖՐԱՆՍԱԶԱՅ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

Նկատելով որ Մարտի 19 Սահակ Մերոպ Մայր եկեղեցոյ օժան 50ամեակը կը լրանայ գալ տարի 1981 Հոկտեմբերին, եկեղեցոյ վարչութիւնը որոշած է յորելնական հանդիսութիւններու ծրագիր մը մշակել եւ առաջ հրատարակել նաեւ Յուշամատեն մը, Մարտի 19 Մայր եկեղեցոյ եւ ընդհանրապէս Մարտի 19 Հայ գաղութի անցեալ յիսուն տարիներու գործունէութեան մասին:

Սոյն Յուշամատենը որքան կարելի է այնքան ճոխ կարենալ հրատարակել միտումով եկեղեցոյ վարչութիւնը կը կ'ուղղէ ի մասնաւորի այն սերունդին որ կրնայ օժանդակել որոշ ու պատմական տուեալներով, զանոնք յորելնական յանձնարարութիւն տրամադրութեան տակ զննելով:

Անհրաժեշտ տուեալները կրնան ըլլալ մօտաւորապէս հետեւեալները:—

Ա) Հին ու պատմական նկարներ, Ս. Սահակ - Մերոպ Մայր եկեղեցիէն, կամ Մարտի 19 միւս Հայ եկեղեցիներէն, ինչպէս նաեւ մարտիահայ ազգային կեանքէն:

Բ) Նոյն նկարներուն վերաբերեալ բացատրական նամակներ կամ գրութիւններ:

Գ) Այլ նամակներ կամ վկայագրեր որոնք կը պատկանին ու կը բացատրեն գաղութի եկեղեցական ու ազգային կեանքի պատմութիւնը:

Դ) Այլապես հրատարակութիւններ, թերթեր, կոչեր, յայտարարութիւններ, թերթեր եւ այլն:

Նման տուեալները կրնան պատճեններ, այսինքն ֆոթոգրփներ ըլլալ, եւ եթէ օրիփնանքն են անպայման պիտի վերադարձուին իրենց տէրերուն: Տուեալներու առաքման հասցէն հետեւեալն է:—

Eglise Arménienne Sts. Sahak-Mesrop 339, Ave. du Prado, 13008 Marseille Tél. : 77-84-70 Կանխապաշ շնորհակալութեամբ ՅՈՒՆԵՍԿՈՒՄԻՆ

Արդիւնները...

Եւ Սամուէլ - Մուրաշեանի Վարժարանը

0

ԽՍԻ. — Երեւանի « Գրական թերթ » շաբաթաթերթին...

Սոսը վերաբերում է Հայ ժողովրդի քաղաքական - տնտեսական - դաշափարական կեանքի...

X

Կարգացի, վերջացրի գիրքը: Յետոյ: Հերթական ժամավաճառութիւն, հեղինակի նկատմամբ պարտքի կատարում...

Սկսուեց նոր կործանման ժամը: Կործանողը Հայաստանն էր: Բայց լռեցին Հայերը: Ոչ: Հայերի ապստամբական, սակ է՝ ապրելու անկողարում կամքի արտայայտութիւնը...

Մրուանծանները, թէ՛ Գրիգոր Արծրուներին, թէ՛ անարդար մտազոյց Մ. Փորթուկալեանը, նարոզողական Գր. Մի. թայլեկանը...

նկատենք վկայուածներու նուազումը (2,2 առ հարիւր)...

Սննդանոցի թեքիք պաշտօնային, 106.431 թեկնածուներու վրայ, յաջողակ էր...

պէս մեծապետական՝ բուրժուազային պատմագրութեան ջրաղացի վրայ: Այս առիթով Կիրակոսեանը գրում է...

Պատմագիտութեան միակ ճանապարհը ճշմարտութիւնն ստեղծ է, կարողանալը իրեն զսպել յեղեղով...

Նախ պէտք է ճայնը տալ մտացունած կամ կիսամտացունած գործիչներին: Որտեղից սկսուեց ազգային ազատագրական պայքարը...

Դրանով շուր էր լցւում թուրք՝ իսկապէս թանկան էր, զինքը ձգեցին վար իջնելու համար...

ՍԵՐՈ ԽԱՆՁԱԿԱՆ (Մնացեալը Յարգարդ)

« ԵՍՏՈՒԹԵԱՆ » ԳՆԱՄՈՒՄԻՆԵՐԸ

ՇՈՒԹՈՒԻ ԱՓԻՆ

Գրեց՝ ՄԻՍՍԿ ՄԻՐՁԷ

Աղան պահ մը մտածողը, սկսաւ շոյել իր մօրուքը, մերթ դեռինք, մերթ իր կնոջը երեսը...

պատմութիւն չկայ: Նախ՝ կը գովեմ աներեւակայելի դազանապահութիւնը, որ այսքան երկար ժամանակ կրցար կիրարկել...

Ժամը քանի՞ն էր, զինքը ձգեցին վար իջնելու համար: ուշ, շատ ուշ... Աղան պատմել տուաւ իր ընտանիքի մասին...

դի: Վերադարձած էին աշան դալթող թեւաւորները, ու սրբազան տեղով մը լծուած էին իրենց բոյներու վերադարձին...

ԳՆԱՂՈՒԹԻ ԳՆԱՂՈՒԹ

— ՕԳՈՍՏՈՍ —

ՀՈՂՎՐՏԻՔ

ԱՐԱՄ ԳԱՉԱՆՃԱՆՆ

Հարիւր գեղադրութիւն , առ հարիւր բազմաճիւղ ուսումներ , 16 առ հարիւր թեքնոլոգիա ճիւղեր : Գիտական ուսման հետեւողներուն մէջ կան Մեծ Իսթոններու պատրաստական դասարաններու ուսանողները , իսկ թեքնոլոգիա կենթիթիւններուն մէջ բարձրագոյն թեքնոլոգիա ճիւղերուն հետեւողները :

Արամ Գաղանձեանի մահով Ալֆորվիլի հայ գաղութը կը կորսնցնէ գիտակից եւ արժանաւոր ազգային մը : 1924ին խոստացան որ ճահճոտ էր մեր արուարձանի Մէն - Փիէր կողմած հողամասը : Քանի մը հայ ընտանիք կը տեղաւորուին հող եւ իրենց ճարտար եւ շարժաչ աշխատանքով բնակելի կը դարձնեն այս լեզալ վայրը , որ յետոյ պիտի դառնար այսօրուան հայաստ շէն գաղութը :

Այդ եկուորներուն մէջ էր Արամ Գաղանձեան , որ հակառակ ակնածանք պարտադրող իր համեստ շնորհին , կը ստիպուի իր մտայնութեան եւ Ֆիզիքականին չչարմարող աշխատանքներու լծուիլ , յաջրահարելու համար տիրող կացու - թեան աննպաստ պայմանները : Օրինա - կելի ընտանիքի մը , օրինակելի հայրը եղաւ ան , եւ համակրելի անձ զինքը շրջապատողներուն : Կամքն ունեցաւ դժուարին օրերուն , իր երեք դուստրներուն տալ մասնագիտական դու - վելի ուսում : 1963 - 1969 շրջանին եղաւ անկախ Ալֆորվիլի Ս . Պօղոս - Պետ - րոս եկեղեցւոյ Հողարարձութեան օրուն ղործունէութիւնը անվիճելի կարգապահ - հովիւն էր : Իր զբաղմանը հարուստ էր հայ եւ ֆրանսացի հմուտ հե - ղինակներու ղործերով : Աւելի քան տասը տարի առաջ մամուլին կը յանձնէր իր եւ իր հարակիցներուն սպրած Ապրիլեան սեւ Գողգոթեան :

Իր մէջ շնուագեցաւ հետաքրքրութիւնը քաղաքական իրադարձութեանց շփոթ վիճակին նկատմամբ , եւ մեզ յազոյ հարցերուն անլուծելի մղձաւանջին տեղ - դուած : Կը մտար թախծոտ եւ տատամ - սոյ :

Այս կարճ ու տխուր խօսքերս որպէս մխիթարութիւն իր հարազատներուն եւ բարեկամներուն :

ԱՍՍՏՈՒՐ

նր : Ընդհանրապէս ընդօրինակող թեկ - նածուներու հարցը կը կարգադրուի տեղուց յրայ : Յանդիմանութեամբ , ազ - դարարութեամբ մը կամ ալ պարտակա - նութեան թուղթերու պատճառով : Իսկ անոնք որոնք ուրիշներու տեղը կը ներ - կայանան կեղծելով իրենց ինքնութեան թուղթը , իրենց մեղսակիցներուն հետ կ'անցնին Համալսարաններու Խորհուրդի Պատժական Մարմիններու առջեւ , որոնք կը անօրինին խիստ պատիժներ : Ենթա - կանները քննութիւններու ներկայանալու իրաւունքէն կը զրկուին եւ պատիժները կրնան երթալ մէկէն մինչեւ հինգ տարի եւ երբեմն ալ աւելի : Ընդօրինակողնե - րու ցանկը չի յայտնուիր , բայց միւս - ներուն՝ այո : Այս տարի երկու ծանր պարագաներ պատահած են :

ԿԱՐՕ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

Օգոստոսը տարուան ամէնէն տաք ամիսներէն է , նոյն ատեն նաեւ տարուան ամէնէն չոր ամիսը : Ամենուրեք կը հաստատան պտուղները , բերքահաւաքի աշխատանքները ետուզեալ մէջ կ'ըլլան , վայրի կենդանիներն ու միջատները նոյն - իսկ փութաջանօրէն ձմրան պատրաստ - տութիւն կը տեսնեն : Օգոստոսի առաջին կէսին հովտային շրջաններու մէջ կը շարունակեն առատօրէն ծաղիկը աքախան , ճափնական սօփորան , կուսածառը : Կը սկսի ծաղիկը բակխարիւր , զօրաւոր տա - քի եւ խոնաւութեան պակասի հետեւան - քով կը դեղնին որոշ թիւկիներու , թե - ղիներու եւ հացենիներու տերեւները : Ծաղիկեղջերէն կը շարունակեն ծաղիկը թրաշուշանները , երիցուկները , ապիւծե - րախը , աղանիւճը , հողկական կաննան , վարդագոյն խորդենին :

Յաճախ Օգոստոսին կը նկատուի չա - փազանց հետաքրքրական երեւոյթ մը՝ կարգ մը բոյսերու կրկնակ ծաղկում , ճաղկին , կալուն աքախան , նաեւ խնձո - րենին , բալենին , մոռին , ձերմակ աքա - սիան , արոսենին եւ այլ բոյսեր նոյն ե - ղանակին երկրորդ անգամ կրնան ծաղ - կիլ : Երկար տեւող է տաք ամրան պա - րագային այդ ծաղիկներէն կազմուող ու - րած պտուղները նոյնիսկ կրնան ամ - րողովին հասունանալ : Այդ երեւոյթը անտեսական նշանակութիւն ունի , քանի որ կարելի է ստանալ բոյսերու այն - պիտի տեսակներ , որ առատ կերպով պտղաբերի ամբողջ ամրան եւ աշնան ըն - թացքին :

Օգոստոսին անձրեւներու բացակայու - թեան հետեւանքով հովտային շրջաննե - րու մէջ զրեթէ խալսու կ'այլի խոտա - ծածկը , կը մերկանան արեւակէզ լան - ջերը , անապատային եւ կիսանապատա - յին հողամասերը , այգիներն ու պուրակ - ները ուլախաներու տպաւորութիւն կը թողուն :

Բարձր լեռնային շրջաններու համար Օգոստոսը ամառուան վերջին ամիսն է , իսկ հովտային շրջանները Սեպտեմբերն ալ ամառնային ամիս կը համարուի : Լեռ - ներու մէջ կը շարունակուի խոտհոնձքը , իսկ ամառուան վերջերը կը սկսի հացա - հատիկի բերքահաւաքը : Ամէն մարդ կը շտապէ կարճ ժամանակուան մէջ աւար - տել բերքահաւաքը , քանի որ , ի տար - րելութիւն հովտային շրջաններու , Օ - գոստոսին լեռներու մէջ սովորական ե - րեւոյթ են ամպրոպներն ու կարկուտը , տեղատարափ անձրեւները :

Բերքահաւաքին զուգընթաց ամենու - րեք կը ձեռնարկեն բերքին ազատած տա - րածութիւններու աշնանացան ցորենի համար նախապատրաստութեան : Օգոս - տոսի կէսերէն կը սկսի աշնանացան ցո - րենի ցանքը : Կը շարունակուի բանջա -

Մեծի ՏԱՆԻ ԿԻՒԿԻՈՅ ԱԹՈՒՆԱԿԵԿ Կաթողիկոսը՝ Գարեգին Բ . , Հոկտեմբե - րի վերջ պիտի այցելէ Լոս-Անճելոս , Ֆրեզիս եւ Սան - Պրանսիսքօ ընդառա - ջելով թեմին առաջնորդ Եփրեմ Եպիսկ . Թապաղեանի եւ Ազգ . Վարչութեան հը - րաւէրին :

ՊՈԼՍՈՅ Բուժէլի Հիտարի Ս . Սան - դուխտ եկեղեցւոյ անուան տոնախմբու - թիւնը կատարուած է Յուլիս 20ին կրօ - նական եւ աշխարհիկ հանդիսութիւննե - րով : Նախորդ օր պատարագած է Պոլիս զանուող Տիգրակերտի հոգեւոր հովիւր՝ Վարազ Քհնյ . Պէյլէրեան : Կիրակի օր , պատարագը մատուցած է Եսահան Եպիսկ . Սվաճեան , որ տուած է նաեւ օրուան քա - ռոզը , բացատրելով տօնին նշանակու - թիւնը : Կրօնական արարողութեանց յա - ջորդած է սիրոյ սեղան մը եւ այդ առ - թիւ Թաղային Խորհուրդի անունով , Ա - րամ Սաղըրեան կարգացած է տեղեկա - գիրը :

բանային մշակոյթներու բերքահաւաքը : Գիշեր - ցերեկ կը հաւաքուի լոյլիկ , պղպեղի , սմբուկի բերքը : Կը շարունակ - ուի նաեւ պտուղներու բերքահաւաքը : Առատօրէն կը հասունանան խորոզը , դեղ - ձը , մոշը , տանձը , խնձորը , ձմերուկը , սեխը :

Օգոստոսի վերջերը տեղի կ'ունենայ կովկասեան մայրեհաւի փետրափոխու - թիւնը : Կը սկսի լոյլի , ինչպէս նաեւ կարգ մը գիշատիչ կենդանիներու՝ դալլ , շնագայլ , վայրի կատու , որբ : Ամառ - նային քունէն կը սկսին արթննալ դաշ - տամուկերը եւ արձամուկերը : Անոնք անխոնջ կերպով ճարպ կը կուտակեն ձը - մեռնային քուն մտնելու համար : Սա - կայն այս կենդանիներու որոշ ներկայա - ցուցիչներ քունի մեծ սիրահարներ են եւ կը շարունակեն քնանալ մինչեւ յաջորդ գարունը : Բանջարանոցներու մէջ յաճախ « կը հիւրընկալուին » վայրենակերպը եւ ճաղարամուկը՝ մեծ վնաս հասցնելով բերքին :

Օգոստոսը նաեւ գեղարոյսերու հա - ւաքի յարմար ժամանակ է : Ի դէպ , ան - հրաժեշտ է լաւ ճանաչող գեղարոյսերը եւ հասարակու աշխատանքը ըստ այնմ կաղ - մակերպել , որպէսզի բնութեան մէջ միշտ մնան այդ արժէքաւոր , խիստ օգտակար եւ անփոխարինելի բուսական հումքի պա - շարները :

Օգոստոսին ցերեկուան տեւողութիւնը նկատելի կերպով կը կարճանայ : Մինչ Օգոստոս մէկին ցերեկը 14 ժամ 17 վայր - կեան կը տեւէ , ամառուան վերջին օրը ա - նիկա կը դառնայ 13 ժամ 7 վայրկեան :

ԼԵՒՈՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ՍՊԻՏԱԿ ՁԻԱԽՈՐԸ

= ՀԱՄԱՍՏԵՂ =

ՄԱՍ ԱՅԱԶԻՆ ՍՊԻՏԱԿ ՁԻՈՒ ՎՐԱՅ Երբեք ձեռքին՝ խալֆան այդ երջա - րակ ու դիւցազնական մտածումներու մէջ իր անկեղծի կալանաւորներուն մէջ անուան շարժում մը ու լսեց հատ - հատ խօսքեր : Ընդհին քիթը առաւ ու մօտե - յան ամիսին : Թախտո վարժապետն էր , որ իր քունին մէջ կը խօսէր ու զիւ - րապէս կալանաւորները հաւաքուած՝ մտիկ կ'ընէին անոր վարժապետի խառնիկ հատ - հատ չեղտերով ըսուած խօսքերը :

նանար հանգարտ ու կը խօսէր . « Արշամ , ըսէ տեսնեմ , քանի՞ ամական ... կայ ... » « ԱՖէլիմ : Որակական ամականները բա - յի հետ կրնան գործածուիլ » ... վարժապետին դէմքը մեռած սուրբի մը դէմքին մանկունակ արայայտու - թիւնն ունէր , երբ այդ բառերը կը խօ - սէր քունին մէջ : Յետոյ շարժեց դը - լուխը , խորունկ շունչ մը առաւ ու նո - րէն շարունակեց քնանալ՝ լուս չըթու - քին հետ պիտեղը շարժելով : - Զէվալլին միշտ էրպէս է , խալֆա , - ըսաւ տիրացուն : - Երբ կը քնանայ , միշտ իր աշակերտներուն հետ է : Երբեմն ա - շակերտներուն պատմութեան դասեր կը պատմէ : Այդ յանցանքին համար ալ էս - տեղ բերած են : Չգիտեմ՝ որտեղէն՝ կառավարութեան ակնմը ինկած էր , որ վարդաձորի վարժապետը դպրոցին մէջ

Հայոց Պատմութեան դասեր կու տայ : Կատարութիւնը մի քանի անգամ խու - զարկեց դպրոցը՝ բան չգտաւ : Պէջիբ այդ տեղէն հասկցաւ , որ վարժապետին վը - րայ ծուռ բան մը կայ : Եթէ էսպէս եր - թայ , էս զէվալլին պիտի խնեթանայ : Երբեմն շարունակ կը պոռայ ու բան - տին դուռը կը շարժէ : Տեսնե՛մ՝ ծառա - ներէն մէկը ներս կը մտնէ ու կը ծեծէ մինչեւ ուշաթափ գետին իյնայ : Եստ - բանդէտ մարդ է , խալֆա : Երկու տարի առաջ , ամառ մը , Քիւրտերու հետ ման - զաղ քաղել եկած էր գիւղը : Բալուի կող - մերէն է : Կիրակի մը հայկական ծայ - նաբուրթիւնով պատարագը ինք տար : Գիւղացիները էնքան սիրեցին , որ զըպ - րոցի համար վարժապետ վարձեցին : Խեղճը կիսով խնեթեցր է արդէն : Մեզի հետ չի խօսիր ու յաճախ նարեկէն կը - տորներ կ'արտասանէ : Մենք բոլորս ալ կ'ուզէինք կառավարութեան բանտը եր - թալ . որ յանցանք մը ունինք՝ էնտեղ քա - լենք :

« Արդ իցէ՞ թէ յաւելից հայիլ զբաղ - մախորտակելի տապանակ մարմնոյս ի - մոյ նորոգեալ : Իցէ՞ արդեօք տեսանել զփշրեալս նաւ ողբալի հոգոյս ողբաց - եալ » ... Այդ պահուն դուռին ձայնը լսուցաւ ու դուռը բացուցաւ՝ ծանր : Երես մը - տաւ զինուած ծառայ մը ու խալֆան ու - զեց : - Ի՞նչ կայ , հէմշէրի , զիս ո՞վ կ'ու - զէ , - հարցուց խալֆան՝ ճրագը քարի մը վրայ դնելով : - Խնամումը քեզ կ'ուզէ , - ըսաւ ծառայ : - Մարտիկ , աղա ... - Որ երթաս , խալֆա , մեզի համար ալ խօսէ , - ըսին կալանաւորները ոտքի ելլելով , մինչ վարժապետը կը շարու - նակէր նարեկի բառերը ծանր ու աղա - շատուր : « Իցէ՞ արդեօք տեսանել զբաժանեալս միջոցաւ մեծաւ՝ վերտոյն կցեալ : Իցէ՞ արդեօք տեսանել զյոզմաթախիժ սիրտս վշտացելոյս բերկրացեալ » ... Դուռը մուտք էր ու ծանր գոցուող դու - րին ետեւ նարեկի բառերը կը հետանա - յին խալֆայէն , աղանակակի մը թեւե - րու ձայնին պէս մեղմ ու հասնող : Այդ գիշեր Պէջիբը մի քանի ձիւտոր - ներով հետացած էր գիւղէն :

(Շաբ. Ա. էջեր)

Հեռագիր մը զրկած է Սոմեյնի, ուր կը յիշէ անոր ըրած յայտարարութիւնը - ներք փոքրամասնութիւններու մասին, խորհրդարանի բացման առթիւ զրկած պատգամին մէջը:

«Խլամական հանրապետութեան խորհրդարանը, հէնց այնպէս որ սպասարկելու է մանկեղանակներին եւ աշխատելու է նրանց անդորրութեան համար, նաեւ քայլեր է վերցնելու կրօնական փոքրամասնութիւններին հանգստին եւ անդորրութեան համար, որոնց հանդէպ իսլամ կրօնը յատկ յարգամբ է տա - ծում եւ նրանք երկրի յարգելի խաւերից են, եւ իսկապէս նրանք մանկեղանակ - ների հետ մէկ շարքում ծառայում են երկրին»: Բայց, գործնականում նր - կատում է, որ իրանի Հայ փոքրամաս - նութեան նշմարիտ իրաւունքները, որը հաստատուել է նաեւ իրանի իսլամական հանրապետութեան հիմնական օրէնքում, նկատի չի առնուել եւ հիմնական օրէնքի հակառակ քայլերով պատճառ են դար - ձել որ հայ դպրոցները շատերը, որոնք հիմնուել են պահուել են իրանի Հայ հա - սարակութեան ծախսով, եւ նրանց ամ - բողջ աշակերտութիւնը բազկացած է հայ փոքրամասնութիւնից, քայլաշար - լու հանգրուանին են հասել:

«Նկատի ունենալով մեր մեծութեան քարի մտնելունը իրանի կրօնական փո - քրամասնութիւններին հանդէպ, մեզ ենք տեղեկացնում այս խնդիրը, որ իրամա - յէք վերահասութիւն տալ եւ իրանի Հայ համայնքին հանել մտահոգ վիճակից»:

Թեմական խորհուրդը նաեւ նամակ մը զրկած է Սոմեյնի, ուր պարզելէ հետք ստեղծուած կացութիւնը, կ'եզրա - կացնէ:

«Ինչպէս որ անգամներ տեղեկացրել Հայոց բոլոր դպրոցները պատկանում են Թեմական ամբողջ Հայ համայնքին եւ արգիւնակ են հազարաւոր հայ բազմա - ցիւնների տնտեսութեան եւ նիւթի, որոնք կը - բոնի եւ ազգային մշակոյթի պահպան - ման համար դրանց կատարման եւ հիմ - նադրանք են մեծանարիկի, եւ այժմ գար - մանքով տեսնում են որ կրթա-դաստիա - րակցութեան հիմնարկի Գ. բաժնի տնօրէ - նը յիշեալ դպրոցներին սեփականատիրու - քեան իրաւունքին անտեսելով, Հայոց ի - բաւումները անուրջի է հանել»:

«Բանի որ, Հայոց Առաջնորդարանի նորհուրդը ուղղակիօրէն իրեն պատաս - յանատու է համարում Հայ համայնքի առջեւ, ուստի Հայ հասարակութեան մտքի պարզաբանման համար խնդրում է վերի խնդրի շարք մեր ունեցած տե - սակէտները ինչքան կարելի է շուտ գը - բաւոր կերպով յայտնէք Առաջնորդա - րանիս»:

Յարգանքով,
Թեմական Ազգ. Առաջնորդարանի
նորհուրդի նախագահ
ԼԵՈՆ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

X

ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑ

«ՌՈՍՏՈՍ» ԳՊՐՈՑԻՆ ՄԷՋ

«Ալիք», Յուլիս 26ի իր թիւով ալ կը հաղորդէ այլ տեղեկութիւններ, ի շարս որոնց Ռոստոս դպրոցը կատարուած ցոյց մը:

«Վերջին օրերում, երբ «Ռոստոս» գրա - բնակարանը սովորաբար աշակերտների ծնողնե - րը արձանագրութեան համար նոյն գրա - բնակարան են դիմում, տեղեկանում են նոր կարգադրութեանց, ըստ որի նրանք ի - բնեց երեխաներին նշանակած չարս պարս - կական դպրոցներում պիտի արձանագրեն:

«Այս լուրը խորը վրդովմունք է առա - ջացնում ծնողների մօտ եւ միաժամա - նակ գարմանք պատճառում նրանց, քանի որ էման համայնքի բազմիցս փոքրամաս - նութիւնների իրաւունքների յարգման մասին է արտայայտուել եւ Հիմնական Օրէնքին էլ նայնիմաստ յղումներ ունի: Վերջին օրերում մի շարք արտայայտու - քիւններ էին եղել Հայոց դպրոցները միասեռ դարձնելու վերաբերելով, սա - կայն Հայոց դպրոցները լուծարելու են - քարկելու խնդիր չէր յարուցուել: «Ռոս - տոս» դպրոցի ծնողները միւս Հայերի պէս նման օրինակագրութիւն չէին կարող պատկերացնել:

«Այս լուրը արագ կերպով տարածուեց եւ դպրոցում սովորող աշակերտներն ու նրանց ծնողները, բոլոր տեղեկացան կատարուած կարգադրութեան մասին: Բողոքի ալիք տարածուեց ամբողջ Թա - դրամասում եւ բոլորը միմեանցից իմա -

« ՅԱՌԱՋ » Ի ԲԱՐԳՄԱՆԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԻՔՍ-ԱՆ-ՓՐՈՎԱՆՍ - Տէր Ե. Տիկին Թիպօ 100 Ֆ. կը նուիրեն, շնորհով «Շնորհակալութիւն, որ գոյութիւն ու նիւթ»:

ՓՈՒԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱՍԿԻ

Հրանդ Անտոնեան 200 Ֆ. կը նուիրէ «Յառաջ»ին, փոխան ծաղկեպսակի, կա - րապետ Գուստիկեանի մասունքի առթիւ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱՆԻՔ

Կապոյտ Սալի Սէն - Մօրիսի Վար - շութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է ի նպաստ դպրոցին հասնեալ նուէրները: Պրն. Տէփոյեան 100 Ֆ. իր կողմ մաս - ուն տրուր առիթով, Տէր Ե. Տիկին Սարգիս Յովհաննէսեան 100 Ֆ. իրենց զաւակին նշանակութեան առիթով, Տի - կին Աղանի Սիւնի 100 Ֆ., Տիկին Հա - րէլեան (Տէսին) 30 Ֆ., Տիկին Մատուկ - եան 20 Ֆ.:

ԱՐՁԱԿՈՒՐԳԻ ՄԵԿՆՈՂ ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Արձակուրդի մեկնող մեր բաժանորդ - ներէն կը խնդրուի որ իրենց հասցէներու առժամեայ փոփոխութեան համար, զի - մեն մեկնումի թրականէն 6 ՕՐ ԱՌԱՋ, տալով անպայման երկու հասցէները (ըն - թացիկը եւ նորը) եւ 10 Փր. դրոշմա - թուղթ:

Մեր այն բաժանորդները որ կրնան իրենց թաղին թղթատարին միջոցաւ կա - տարել տալ այս գործողութիւնը, մեծա - պէս դիւրացուցած կ'ըլլան արդէն ծան - րաբեռնուած վարչութեան աշխատանքը: Իտալիոյ համար հասցէի առժամեայ փոփոխութիւն չենք կրնար ընդունիլ, թղթատարական անկանոնութեանց պատ - ճառով:

Բոլոր դիմումները պէտք է ըլլան ԳՐՈ - ԻՌ: Հեռագրայնով չընդունուի: Շնորհակալութեամբ՝

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ցան նրա ընդհանրական լինելու մասին: Եւ ահա, այդ համընդհանուր բողոքը համընդհանուր գրաստում ունեցաւ: Իրաւագրկուած այլ ծնողներն ու աշա - աշակերտները Յուլիս 26ին, վաղ առա - տուտանից իրենց բողոքի մայրերը իրա - բու միացնելու նպատակով հաւաքուեցին «Ռոստոս» դպրոցում: Նրանք եկան տե - կանգնելու իրենց իրաւունքներին եւ ի - բնեց դպրոցներին, որը ստեղծուել է բո - լորի ուղղակի կամ անուղղակի ջանքե - րով:

Հայ ծնողներն ու աշակերտները իրենց բողոքի հաւաքով եկան իրենց վնասկա - մութիւնը յայտնելու, իրենց տարրական իրաւունքների պաշտպանման խնդրում:

«Առաւօտեան վաղ ժամերից սկսած, խումբ - խումբ ծնողներ հաւաքուեցին դպրոցի բակում եւ ժամը 10ին նրանց թիւը արդէն 1000ի էր հասնում:

«Իրաւացի բողոքների միացումը մի ինքնաբերական հաւատքի վերածուեց, որ եղան նաեւ մի քանի արտայայտութիւն - ներ:

«Ներկաներից թույլ 5 հոգի էլոյթ ունե - ցան և իրենց խօսքերի ընթացքում ընդգը - ծեցին փոքրամասնութիւնների իրաւունք - ների վերաբերելու համայնքի կարգադր - րութիւնները եւ խօսողներից մէկը խնդ - րոյ առարկայ կարգադրութիւնը հակա - յեղափոխական մի ակտ համարեց: Մի այլ խօսող, առաջարկեց կազմուելիք բա - նաձեւում նշուի ժողովրդի հովանաւո - րութիւնը Թեմական նորհուրդի աշխա - տանքներին:

«Ապա, կազմուեց մի բանաձեւ, որը յղուելու է կրթական նախարարութեան Թեմական գերատեսուչին, Թեմական նորհուրդին, հայ պատգամաւորներին, եւ Թեմական գերատեսուչութեան երրորդ շըր - ջանին»:

X

Այլ մանրամասնութիւնները՝ մեր յա - ջորդական թիւերով:

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

«ՍՓԻՒՌԻ ՄԷՋ»

ՀԱՂԻՆԱԿ

Ի Ա Չ Ի Կ Թ Ե Օ Լ Ե Օ Լ Ե Ա Ն

ՄԱՏՆԱՇԱՐ « ՅԱՌԱՋ »

Գին 70 ֆր., քաղաքաւորի ծախսով՝ 80 ֆ.

Գիմել՝ «Յառաջ»ի

EREVAN restaurant

ՀԱՅԱՏՈՒՆ Ե Ր Ե Ի Ա Ն

26, RUE BERGÈRE PARIS 9e Tél. 770 85 81

ՓՅԿ Է ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ

ԿԸ ՎԵՐԱԲՆՅՈՒԻ ԴՇ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 3-ԻՆ

- Կ Ո Չ -

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ Ի ՆՊԱՍՏ ԿԱՊ. ԽԱՉԻ ՊԷԼԵՄՈՒԹԵՆԻ ՕԴԱՓՈՒՅՈՒԹԵԱՆ ԿԱՑԱՆԻՆ

Մեր ինչ հայրենակից, Մեր բարերարներու եւ բարեկամներու առատաձեռնութեան շնորհիւ, Կայանը մեծցաւ, զեղեցկացաւ, բարդաւաճեցաւ:

Ձեռք ուղեր դռանալ ձեռք ձգուած ար - դիւններով: Կ'ուզենք մեր երախաներուն օրինակելի կայանի մը մէջ հիւրընկալել: Կապ. Սաչը եւ Կայանի տնօրէններն ու հակիները կը ջանան ստեղծել ներդաշ - նակ, ջերմ ու մանաւանդ՝ հայկական միջնորդ:

Ահանատես էք կատարուած գործին. կը զննատէք զայն, կը զննակցիք Կա - յանի անհրաժեշտ դերին մեր դաղութիւն մէջ: Նախանձախնդիր անոր յառաջի - մութեան՝ պիտի պատասխանէք մեր կո - չին:

« Կայանը հայ մանուկին բոյնն է », բոյն մը որուն զարգարումին համար խոս - կը պակտի: Ձեր լուսաներուն շնորհիւ շիւղեր պիտի աւելցուին, ու նուազուիք, աւելի հպարտ, աւելի փայլուն պիտի ծա - ծանի Պէլեմութէնի վրայ:

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉ (ԿՁԻԲ)

Նուէրները զրկել՝ Croix Bleue des Arméniens de France 17, Rue Bleue — 75009 Paris C. C. P. Paris 5985 07

Հ.Մ.Ը.Մ. - ՓԱՐԻՑԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ ՍԿԱՌՏՏԱԿԱՆ

Բ. ԸՆԴՀ. ԲԱՆԱԿՈՒՄ

Կազմակերպուած Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդր. Վարչութեան կողմէ ՕԳՈՍՏՈՍ 12 - 26

Բնամտի անտառին կից մարզարանի զաշտերուն վրայ:

Կը մասնակցին Հ.Մ.Ը.Մ.ի բոլոր մասնաճիւղերէն՝ աւելի քան երկու հարիւր սկաուտներ եւ արե - նոյններ:

Այս առիթով Փարիզի մասնաճիւղը իր սկաուտներու շարքին կը հրա - լիրէ Փրանսահայ 12էն 16 տարեկան պատանիներ, բանակումին մասնակ - ցելու որպէս զիտող եւ առանձին խմբաւորումով Օդոստ. 14էն մին - չեւ Օդոստ. 18:

Մասնակցութեան եւ արձան - գրութեան համար

ՀԵՌԱՉԱՅՆԵԼ՝ 824-63-89

ամէն օր կ. ե. ժամը 17էն 21, կող - ջրԱԶ ՍԻՍԵՌԵԱՆԻ

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Imprimé Sur Les Presses Du Journal «HARATCH» 83, Rue D'Hauteville — 75010 - Paris Commission Paritaire: N° 55935

JACQUES CHELELEKIAN HAVAS VOYAGES

vous propose

VOYAGES ARMÉNIE 80

PATRICK CHELELEKIAN

ACCOMPAGNATEUR DU VOYAGE

LUNDI 11 AOUT - LUNDI 25 AOUT 4.080 FR.

calendrier des départs de Marseille

Table with 3 columns: DEPART, RETOUR, PRIX. Rows include dates from August 25 to January 12 with corresponding prices from 4,080 FR to 3,480 FR.

INSCRIPTION 45 JOURS AVANT LA DATE DE DÉPART renseignements et réservations

CHELELEKIAN

Jacques

VOYAGES WASTEELS

87 la Canebière 13001 MARSEILLE tél. (91) 95 90 12

Organisation : HAVAS VOYAGES Lic. 97

ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ
ՕԳՈՍՏՈՍ
7
JEUDI
7 AOUT
1980

ՏՄԻՐԱԼԵ

HARATCH

LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
Directrice : ARPİK MISSAKIAN

Tél. : 770-86-60 — C.C.P. Paris 15069-82 E
Fondé en 1925 — 51027317 A R.C. PARIS

LE NUMERO 2 F.
5674 SUP. — ԹԻԻ 14.704

Օ Ր Ա Ք Ե Ր Ք
ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԾՈՒՐՆ ՄԻՍԱԿԻԱՆ
Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա : Տար. 300 ֆ. - Վեցամսայ : 160 ֆ.
Արևմտահայաստան : Տար. 350 ֆ. - Հասը : 2 ֆ.
56e ANNÉE — No 14.704

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

Ա. Հ. Ա. Բ. Ե. Կ. ՈՒ Մ

ԱՅՍ ԱՆԳԱՄ՝

ԼԻՈՆԻ ԹՐԻԲԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆԸ

ՉՈՐՍ ՎԻՐԱԴՐՈՐ

ԱՐԱՐԻՆ ՏԵՐ ԵՂԱԾ Է ՀԱՅԿ. ԳԱՂՏՆԻ ԲԱՆԱԿԸ

«ԱՅՍ ՀԱՅԵՐԸ, ՈՐ ԶԻՆԱԹԱՓ ԶԵՆ ԸԼԼԱՐ» ԿԸ ԽՈՐԱԿՐԷ «ՔՈԹԻՏԻՆ ՏԸ ՓԱՐԻ»

ՀԱՅԿ. ԳԱՂՏՆԻ ԲԱՆԱԿԸ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԾԱՇՏՐՈՒՆ ԵՄԷ...

Երեքշաբթի օր, ժամը 13ին էր, որ Վանաձորի մարզի Վանաձոր քաղաքում կայացավ «Այս Հայերը, որ Զինաթափ Չեն Ըլլար» կոչով հանրահավաք, որի ժամը 11:20ին էր, որ երկու հոգի մասնակցություն չկարողացան հիշատակարարները, որ կարողանաին արդիական չէինք մե մեջ, որ Պուլալ: Մէկը՝ դուռը կը մտնայ հրահրով, միւսը՝ կը մտնէ ու կ'ուզէ հիշատակարար տեսնել, բայց առանց իսկ պատասխանի սպասելու, կրակ կը բանայ պատուհանի մը անձերու վրայ եւ զոր հոգի կը վարորդին, առանց կարգին մէկը՝ ծանրորդին Միլիցիան (Թոթրաք), միւս երեք վիրահարներին մէկը՝ սպասաւորը (Մէհմէտ Կոչալ) եւ երկու միւսներն են Ռամազան Սեւեր եւ Գառիբ Աթրէյան:

որպէսզի ներկայացնէ Հայերը եւ 1915ի Ցեղասպանութիւնը: Փէնթօ, անկեղծ համակրանքով կը խօսէր եւ մինչ նա խորը օրը, ծանրասիրտի նոյն կայա-նին խօսնակը քանի մը անգամ (ժամը 15, 16 եւ 17 կ'ըսէր. «1915ին, մէկ միլիոն Հայեր ջարդուներ են եղեր»): Փէնթօ, կը հաստատէր, թէ ինչ որ եղած է կարելի է որակել «ցեղասպանութիւն»: Նոյն կայանը, ժամը 8ի հազարըումին մէջ, կը կրկնէր Ֆրանսական շահերուն դէմ եղած սպանախիբը:

Չորեքշաբթի առտու, փարիզեան օրաթերթերը հետեւեալ պատկերը կը պարզէին...

Քոթիտիէն տը Փարի:—

Հակիրճ կերպով լուրը տալէ ետք, առաջին էջին վրայ, լայն տեղ կու տայ ներսը՝ էջ 15, խորագրելով. «Այս Հայերը, որպէսզի զինաթափ չեն ըլլար»: Ապա, կը նկարագրէ դէպքը, ըսելով. «Շուրջ 11:20ին, երէկ առտու, երկու մարդիկ «վնասակար երեւոյթով», ինչպէս պիտի պատմէին յետագային վկայները, կը բարձրանան փոքրիկ Պուլալի փողոցը, կ'ընկնին փողոցի մէկ թաղը»: Մանրա-մասնութիւններ տալէ ետք, արարքին պատահած ձեւին եւ վիրահարներուն մասին, կը յիշէ թէ, անանուն անձ մը կը հեռաձայնէր Ֆրանսա - Փրէս զոր-ծակալութեան եւ կը յայտարարէր, ըստանձնելէ ետք եղեռնափորձին պատասխանատուութիւնը «Պիտի շարունակեմք մեր գործունէութիւնը, մինչեւ այն օրը երբ արդարութիւն կատարուի 1915ին տեղի ունեցած Ցեղասպանութեան համար»:

Թերթը, յիշելէ ետք Շան Գ'էլիզէի մահափորձը, Գեհ. 22ին, ըրմանը Չորիսանի դէմ, կ'եղբակցանէ. «Ահաբեկչական այս գաղտնի շարժումները, կը պնդեն, որ Հայերը միշտ գոհ են թուրքիայ այլ շարժումներու մէջ խորակազարկուած Անգա-րայի իշխանութիւններուն կողմէ եւ կը պահանջեն որ ցանցցուին այն երկրին մէջ իրենց ազգային առանձնայատկութիւնները»:

Այս տեղեկատուութեան կողմէն, շըր-ջանակի մէջ՝ «Հայկ. Ահաբեկչութիւն. 7 մեռեալ 5 տարուան մէջ» խորագրին տակ հաշուեկշիռ մը կը ներկայացնէ 1975 Հոկտ. 22 եւ 24էն (Վիէնայի եւ

Փարիզի դեսպանները) մինչեւ 1980, Ապրիլ 17 (Վատիկանի դեսպանը կը վերա-տորէր):

Քոթիտիէն կը «ճշդէ» վերջաւորու-թեան. «1978 Յունիսին՝ Մատրիտի եւ 1979 Դեկտեմբերին՝ Փարիզի գործողա-թիւններուն տէր եղած է Հայկ. Գաղտնի Բանակը, բոլոր միւսներուն պատասխա-նատուութիւնը ստանձնած են «Հայկ. Ցեղասպանութեան Արդարադատները»: (Ի դէպ, յիշենք, որ 1979 Դեկտեմբերի մահափորձին, ինչպէս նաեւ Մատրիտի տէր եղած էին «Ցեղասպանութեան Ար-դարադատները»): Նոյն էջին վրայ, Քո-թիտիէն նաեւ հիշատակարարներն նկարը հրատարակած է:

Լիպերասիոն:—

(Վերջին էջ): «1915:— Ստանձնուած Հայկ. Գաղտնի Բանակին կողմէ, ըս-մանառայի գործողութիւն, Լիոնի թրքա-կան հիւպատոսարանին դէմ»: Խորագրին տակ, օրաթերթը կը սկսի «սեւ իւսու»-ով ու կը գրէ. «Աթէնք, Վիէնա, Փա-րիզ, Պեռն, Հոնոնի Ս. Աթոն, Մատրիտ եւ երէկ՝ Լիոն. վտանգաւոր է թուրք գիւմուսագետ ըլլալ, երոպական դեսպա-նատան մը մէջ»:

Հակիրճ կերպով տալէ ետք լուրը, հե-տեւեալ ձեւով կը լրացնէ. —

«1915՝ 1.500.000 մեռեալ եւ Հայերու զանգուածային սպանութիւնը: Բայց 1975էն ի վեր, մահափորձերու շարք մը կը հար-ուածէ քրեական գիւմուսագիտական մար-մինները, ստանձնուած հայկական երեք կազմակերպութիւններէն մէկէն. «Հայկ. Ցեղասպանութեան Արդարադատներ», «Հայկ. Նոր Դիմադրութիւն» եւ զըլ - խաւորը՝ «Ազատագրութեան Գաղտնի Բանակ»: Նպատակ՝ քրեական տիրա - պետութեան տակ եղող Հայկ. Հոգեւոր վերադարձը: Յարձակումը պետք է շա-րունակուի, մանաւանդ որ Մայտայի մէջ՝ Լիբանան, Գաղտնի Բանակը եւ քրեական Քիւրտիստանի Բանուրներու կուսակցութիւնը Մայտայի մամուլի ա - սուլիս մը տուին, յայտարարելու հա - մար, որ «պիտի կռուին այլեւս ձեռք - ձեռքի, քրեական փաշիստ վարչակար - գին դէմ, մինչեւ ազատագրումը հայ - կական եւ քրեական հոգեւոր» գրա - ուած թուրքերու կողմէ»: Ներկայիս, Ցեղասպանութեան Արդարադատներու քննադատական մէկ ենթադրեալ անդամը՝ Մաքս Գիլման, Մարտիլի Պոմպի բանտն է, արմատաւնում, որ կրա - կած է Պերն, Փետր. 6ին, Զուիցերլանդ թուրք դեսպանին վրայ»:

Լը Մաթէն:—

Գրեթէ միւս թերթերուն նման, լուրը կու տայ, ճշդելով թէ, հակառակ ոստիկան-ներու արագ միջամտութեան, երկու յարձակողները ժամանակ ունեցած են փախուստ տալու: Ապա, նոյն մանրա - մասնութիւնները կու տայ, արձագան - դելով Գաղտնի Բանակի զեկոյցին եւ թը-ւելով ցարդ կատարուած ահաբեկչական արարքները: Եզրակացութեան մէջ, կ'ը-սէ սակայն. «Ցանկեւ երկար է մինչեւ Յուլիս 31, 1979. («Յառաջ» պէտք է ըլլայ 1980), երբ թուրք գիւմուսագետ մը՝ Կալիփ Էօզմէն սպանուած էր Աթէնք: Թուրքիայ ներկայացուցիչները առաջին քիւրտներն են, բայց իտիւ. Միւրիւ-նը, որ կ'ապրին աշխարհի մէջ ցրուած 7 միլիոն Հայերէն չորսը, իր կարգին ալ քիւրտի եղաւ, անցեալ Փետրուա - րին, երբ պայթում մը կը վնասէր Փա-րիզի լրատուութեան իտիւ. գրասենեա - կին: Նոյնքան մահացու չըլլալով հան - դեր, որքան նախորդները, Լիոնի ե - րէկուան եղեռնափորձը մաս կը կազմէ սակայն երկար ցանկին»:

Ինթերնէյշնըլ Հէրալտ Թրիպլիս:—

Քանի մը սողով կու տայ լուրը ու կ'ը-սէ վերջին մասին մէջ. «Անմահուն խօ-սող մը յայտնած էր Ֆրանս - Փրէսին,

Փոփոփոփ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ 43ԻԳ ԱՆՈՅՆՆՈՒԹԻՒՆ

Օգոստոս 5ի երթի մրցումներուն ար-դիւնքներն են. —
Դինամօ (Սոսկուա) - Շախտեր: 0 - 1
Պախտակոր - Դինամօ (Թ.): 0 - 3
Նեֆթչի - Արարատ: 1 - 0
Չերնոմորեց - Չէնիթ: 2 - 0
Կուրան - Կայրաթ: 2 - 0
ԲՍՍ - ԲԿՍՍ: 0 - 2
Դինամօ (Մինսկ) - Դինամօ (Կիււ): 0 - 0

Դարձի մրցումներու «Արարատ»ի ժա-մանակացոյցը հետեւեալն է. —

- ՕԳՈՍՏՈՍ:—
- 13. — Արարատ - Նեֆթչի
- 17. — Չերնոմորեց - Արարատ
- 21. — Շախտեր - Արարատ
- ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ:—
- 8. — Արարատ - Կարպատներ
- 13. — Դինամօ Կիււ - Արարատ
- 20. — Արարատ - ԲՍՍ
- 23. — Լոկոմոտիւ - Արարատ
- 27. — Արարատ - Սպարտակ
- ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ:—
- 5. — Արարատ - ԲԿՍՍ
- 9. — Արարատ - Տարպեզօ
- 19. — Դինամօ Մոսկուա - Արարատ
- 26. — Չէնիթ - Արարատ
- 31. — Արարատ - Դինամօ Մինսկ
- ՆՈՅԵՄԲԵՐ:—
- 8. — Դինամօ Թիֆլիս - Արարատ
- 12. — Արարատ - Պախտակոր
- 16. — Արարատ - Կայրաթ
- 22. — Կուրան - Արարատ

Քէ պատասխանատուութիւնը ստանձնած է Հայկ. Գաղտնի Բանակը, որ արդէն տէր եղած է 130 եղեռնափորձի եւ սպա-նութեան՝ Երազայի մէջ: Հայաստանի նախկին քաղաքացիները բաժնուած է թուրքիայ եւ իտիւ. Միւրիտան միջու:

Իւմանիթէ չէր արձագանգած:

«ՅԻՎԱՌՕ» ԵՒ ԿԱՅՍՐ ԱԹԱԹԻՒԻՐԻՔ...

Վերջաւորութեան պահեցինք (անոյշ բերանի համար պիտի ըսէր Ֆրանսացին) Ֆիլիպոս, որ (մեր տեսած փարիզեան օ-րաթերթերու) միակն էր որ շղայնութիւն ցոյց կու տար այս առթիւ: Նախ, ա - ռաջին էջի վրայ «ահաբեկչութիւն, նո-րէն...» մեծ խորագրի մը տակ կը գը-նէ երկու ենթախորագրեր՝ Լիոնի թուր-քիոյ հիւպատոսարանը, Փարիզ 14րդ թաղամասի քաղաքապետարանը: Ընդ-տակը յիշելով 1980ի ամբան ահաբեկ - չութիւնը կը գրէ. «Երեք շաբաթ չեղած ազգային հոգաւմասը քատերաբեմն է ե-րեք մահափորձերու՝ գործուած օտար ծայրայեղներու կողմէ» (հարցը կը վե-րաբերի Պախտակոր, Պիթարի եւ ուրե-մըն՝ Լիոնի):

Ապա, էջ 7, զոհերէն մէկուն նկարը, ու տակը՝ սա խորագրեր՝

«Չորս վիրաւոր Լիոնի թրեական Հիւ-պատոսարանի Յարձակման մէջ ՅԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ...»

Սկզբը կը գրէ. «Ահաբեկչները կը շարունակեն սպարէզ կարգալ: Պայ - թուցիկի եւ ատրոնակի օրէնքը պիտի յատկանշէ 1980ի ամառը: Երէկ, Պա - լոնիա՝ ծայրայեղ - այն էր, ահաւա - սիկ այսօր՝ Լիոն կ'երեւան հայ սպանող -

(Շաբ.ը կարգալ 4րդ էջ)

Ե Ր Ե Ի Ա Ն <=> Փ Ե Ր Ի Զ <=> Հ Ե Ռ Ե Տ Ի Գ

ԵՐԵՒԱՆ (Արմէնֆրէս, Յուլիս 22 - 24)

ԳՈՒՆԱՌՐ ՄԵՏԱՂԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մանր տնտեսութեան պատկանող այս ճիւղը կ'արտադրէ պղինձ, մոլիբդենի...

X

ՆՈՐ ԱՌՈՂՋԱՐԱՆ

Արգական գելոզին մօտ երկրաբանները նոր հանքաշուրի ագրիւր յայտնաբերեցին...

X

ԺԱՊԱՒԷՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

«Հայկական աչքեր» խորագիրով դուրս է գալիս նոր ժապաւէն մը պատրաստուելու...

Թ. Ա. Թ.

կողմէ լայն տեղ տրուած է բնութեան, յատկապէս Սեւանի պարզելով այն կարեւոր աշխատանքները...

X

«ՀՈՂ ԻՄ ԾԱՂԿՈՂ»

Իզվեստիա, թարգմանաբար Ս Ե Ր Օ Խանգազեանի վերոյիշեալ խորագրով յօդուածը լոյս ընծայած է...

X

ԿԻՐՈՎԱԿԱՆԻ ՆՈՐ ԹԱՂԱՄԱՍԸ

Քաղաքին Բագու թաղամասը, որ կառուցուելու վրայ է, գեղեցկագոյն շրջագոտինըն է...

նունն է Ղարաքիլիսէ՝ կաւաչէն տնակներով աւան մը:

X

ՄԱՆՐ ԱՌՐԵՐ

Վրոյցլաւի դպրոցի մը մէջ, Լեհաստան, Ա. Իսահակեանի նուիրուած երեկոյթ մը տեղի ունեցած է...

Սերգեյան Հայկ Սամուէլեան քանթաթ մը յօրինած է Չարեհի «Պոեմ հերոսականի» խօսքերով...

Ս. Չարեհի «Երկիր Նայիրի» ժապաւէնի պիտի վերածուի, Բեմագիրն է Բագրատ Յովհաննիսեան...

Հայաստանի պետական համալսարանի Երեւանի մէջ նուազած է երիտասարդ երգահան Էմմա Միհրանեանի «Պատանեկան նախերգանքը»...

Ողիմպիական խաղերուն առիթով, Մոսկուայի մէջ տեղի ունեցած է Հայ Արուեստի Օրը: Երգիչներ, Հայաստանէն, հայկական երգեր մեկնաբանած են:

X

ԿԵՆՍԱՌԻՄԻՍԿԱՆ ՆՈՐ ԱՄՍԱԹԵՐԹ ՄԸ

Հայաստանի Գիտութիւններու Ակադեմիայի Կենսաբանական շրջանակները նախապարտուած է հրատարակել «Նէօօրգիմիա» տրոպոսով գիտական ամսագիր մը...

ՍՊԻՏԱԿ ՁԻԱԽՈՐԸ = Հ Ե Ր Ե Տ Ի Գ =

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍԻՆԻ ՍՊԻՏԱԿ ՁԻՈՒ ՎՐԱՅ

Չարէ այլևս վատահ էր, որ իր այն-պէս արժեքաւոր կալանաւորը փախած է բանտէն: Հրաման ըրաւ ձիւորներուն, որ դաշտերուն մէջ, ճամբաները հասնին:

Ոտքերու դոփին, ձիւորները իրարու կը ձայնէին: Գիւղացիները իմացած էին ծառաներու հաւարը ու բոլորը դուրս եկած էին դռներէն:

X

Թաթու վարժապետ, Նարեկի աղաչաւոր աղօթքէն յետոյ բանտի մթութեան մէջ, խոչոր ու անհանգիստ քայլեր առած էր...

Բիրա գիւղացիները տանիքներուն վրայ պտուկած յաճախ կը լսէին այդ ձայնը, հրեհէի մէջ խանձուած կենդանիի ձայնին պէս ուժեղ:

Այդ երեկոյ կալանաւորները ի զուր աշխատած էին հանդարտեցնել վարժապետը: Ան մօտեցած էր դուռին ու ձայն ձգած՝ շարժելով դուռը տեղէն հանելու...

- Հէյ, հէմշերինը, ինչո՞ւ կը ծեծէք այս խեղճ մարդը, - Մարտիկ ձայն տրուած էր ու կանգնած անոնց դէմ:

- Որ տեղը չկենաս, այս անգամ քեզի կը դարձնենք այս ծեծը, - խօսած էր ամբարտաւան ծառաներէն մէկը:

Այդ խօսքերուն վրայ Մարտիկ ձեռքը ամբարտաւան ծառայի վրէժն անցնելու համար լսելու առած էր ձեռքէն: Մտաւ ներքէն մըն ալ տեսած էին որ խալիֆայի աշկերտը էփտահարի բարկութիւնով...

(Շաբ. Ա. Էջ 16)

ներ: Ո՛չ աչ, ո՛չ ճախ. ասոնք կ'ուզեն, որ աշխարհ ընդունի, որ իրենց ժողովուրդը չարագուծ է Թուրքերու կողմէ, 65 տարի առաջ, որ իրենց նախնիք են քարկուծ են Հրեաներու նախնիքին, ընդհանուր անտարբերութեան մէջ: Եւ, բեմ մը գտնելու համար, որոշած են արիւնալի արարքներու անցնիլ»:

Ֆիկառօ, ապա կը նկարագրէ Լիոնի դէպքը ու կ'անդադրանայ անցեալի արարքներուն:

Շատ հետաքրքրական կը դառնայ սակայն, երբ «Պատմութեան» կ'անցնի արդարեւ, մարդը (Ժ.Լ.) կը գրէ --

«Աքաբիւրք ԿԱՅՍՐՆ էր եւ Թալարի ր ներքին նախարարը, որ 1915, Ապրիլ 24ին, հրովարտակով պահանջած էին քրիստոնեայ բոլոր Հայերուն բնաջնջումը, սպառնալով անխնայ պատժել անոնք, որոնք կը փորձուէին ազատել Հայերը աւրէն եւ պարանէն»: Ապա, կուտայ թիւեր, կը յիշէ Ազնաուրի դառնութիւնը, երբակացներու համար, թէ՛ «Հայ այս նոր սեպտեմբերին իսկական հարց մը ստեղծած են սոսիկաներուն, որոնք չեն յաջողիր քափանցել անոնց կազմակերպութեան մէջ: Պատեալն այն է, որ ասոնք չեն համապատասխաներ յեղափոխական խմբակներու տիպար շեմային: Հայերը «արիւստաւորներ» չեն: Չեն կուտիր ընկերութիւնը տապալելու համար. բիրտ ուժի միջոցաւ կը պահանջեն պատմական իրաւութեան մը վերահաստատումը»: Ֆիկառօ, կը յիշէ նաեւ, Ֆրանսական շահերուն դէմ եղած ըսպանալիքը:

Վերջացնելու համար, յիշենք նաեւ, թէ Չորեքշաբթի առաւ, Օգոստոսի 6, Լիոնի Փրոկրէն լուրը կու տար առաջին էջ, վեց սիւնակի վրայ:

ՔԱՆԻ ՄԵ ՏՈՒՆՈՎ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՔ, ազատ արձակեցին իրանցիները, զորս ձերբակալած էին անցեալ շաբթու. Ուաշինկթըն: Լոնտոնի մէջ սակայն, 80 կոմիտէի միջոցով ձերբակալուեցան: Թեհրանի մէջ ալ, Պանի Սատր հակաֆրանսական երոյթ մը ունեցած է: ՓԱՐԻՉԻ 14րդ թաղամասի քաղաքապետարանը անսովոր յարձակում մը եղած է առջի օր, ծայրայեղներու կողմէ, որոնք մեծաքանակ անցազիրներ, անձնաթուղթեր, կառքի քառք կրիզներ գողցած են:

ՆՎԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Ճրանասահայ Գրողներու Ընկերակցութեան դասախօսական ցերեկոյթը Սեպտ. 28, Կիմէի սրահը նուիրուած Սովետ. դրականութեան 60ամեակին, մասնակցութեամբ Երեւանէն՝ Վարդգէս Պետրոսեանի, նախագահ Գրողներու Միութեան, Ստեփան Կուրաբեկեանի, խմբագիր Գրական Ամսագրի, Սիրվարդ Մեսրոպեանի, ասմունքող, ժողովրդ. արուեստագիտուհի:

ՌԻՆԱԺ. - Պ. Պօղոս Տէր - Մարկոս - Լան, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Տէր - Մարկոսեան, Տէր եւ Տիկին Աւետիս Յակոբեան եւ զաւակները խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց սիրեցեալ կնոջ, մօր եւ ազգականին՝

Տիկին ՆՈՅԵՄ Տէր - ՄԱՐԿՈՍԵԱՆԻ մահը, որ պատահեցաւ Յուլիս 30ին: Յուզարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Յուլիս 31ին:

Մահազը չստացողներէն կը խնդրուի ներկայ իրեն այդ նկատել:

ՅԱՌԱՋ. - Մեր ցաւակցութիւնները ողբացեալի ընտանիքին:

X

Այս տխուր առթիւ, Ընկ. Պօղոս Տէր - Մարկոսեան 100 Ֆ. կը նուիրէ իր այնքան սիրելի «Յառաջ»ին, 100 Ֆ. Կապոյտ Սաչի Կայանին (ստանալ «Յառաջ»էն):

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Ժան Յովնանեան եւ զաւակը՝ Հրանդ, կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի իրենց մօր եւ մեծ - մօր՝

Այլի Տիկին ՀՐԱՆԴ ՅՈՎՆԱՆԵԱՆԻ մահուն քառասունօրին առթիւ, ինչպէս նաեւ իրենց հօր եւ մեծ - հօր՝

ՀՐԱՆԴ ՅՈՎՆԱՆԵԱՆԻ յիշատակին, այս Կերակի, Օգոստ. 10ին, Արֆորվիլի Ս. Պօղոս - Պետրոս Եկեղեցին:

Ի դիտութիւն ողբացեալներու յիշատակը յարգողներուն:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այլի Տիկին Եփրեմ Տօնիկեան եւ զաւակները իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք ծաղիկով, անձամբ, թէ՛ զբաւոր մասնակից եղան իրենց սուգին՝

ԵՓՐԵՄ ՏՕՆԻԿԵԱՆԻ մահուն առթիւ, պատահած Յուլիս 29ին, եւ որու յուղարկաւորութիւնը նը կատարուեցաւ Արֆորվիլի Ս. Պօղոս - Պետրոս Եկեղեցին, Օգոստ. 2ին:

ՓՈՒԱՆ ԾԱՆԿԵՊԱԿԻ

Գրիգոր Աւետեանի մահուն առթիւ, Նուպար Նիկողոսեան, փոխան ծաղիկ - պրակի 400 Ֆ. կը նուիրէ Սամուէլ - Մուրատեան Վարժարանի նորոգութեան: (Ստանալ՝ «Յառաջ»էն):

ՄԱՐՍԷՅԻ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

(12,14, Rue St. Bazile) ՓԱԿ Է ՕԳՈՍՏՈՍ 1ԷՆ 31 La Maison de la Culture Arménienne de Marseille est fermée du 1er au 31 Août.

Fête Champêtre Annuelle

DU HOME ARMENIEN — ST. RAPHAEL 107, Avenue du Maréchal Lyautey

Sous le Haut Patronnage de Mgr SEROPE MANOUGUIAN

Délégué Apostolique de S. S. Vasken Ier, Patriarche Suprême et Catholico de tous les Arméniens

Vendredi le 15 Août, toute la journée dans le Parc du Home Arménien A 10 h. une Messe Solennelle avec bénédiction du raisin sera célébrée par

Mgr. HAGOP VARTANIAN

A partir de 12 h., Kermesse avec animation musicale: L'Orchestre de Vartkes VARTANIAN

Jeux — Tombola — Buffet Spécialités Arméniennes. ENTREE LIBRE

ՎԱԼԱՆՍ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՆՈՐԻՅ

Վալանսի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ մէջ Պատարագ եւ Հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի՝ Կիրակի, 10 Օգոստոսին, 1945ի Պատերազմի ուժաւորման Վալանսի Հայ Զոհերուն հողոց համար:

Աստուածածնայ Տօնին առթիւ Կիրակի, 17 Օգոստոսին Պատարագ՝ Ժամը 10ին, ապա՝ քարոզ. պատարագէն վերջը Սաղոզօրհանութեան անդազական արարողութիւն:

ՎԱՐՁՈՒ ԶԱՐԿԱԲԱԺԻՆ ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒԻ

Երկու երախայով հայ ընտանիքի մը համար, ստիպողաբար կը փնտռուի վարձու յարկարածին մը, 3 սենեակ եւ յարմարութիւններ: Նախընտրաբար Փարիզ՝ 9րդ, 10րդ, 11րդ, 13րդ, 19րդ, 20րդ թաղամասերը կամ արուարձան(Սէն Լազար, Կառ տը Լիսթ, կամ Կառ տը Նոսի վրայ): Դիմել՝ «Յառաջ»ի:

Հ. Մ. Ը. Մ.

Բ. ԸՆԴՀ. ԲԱՆԱԿՈՒՄ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Բ. Ընդհանուր Բանակումը տեղի կ'ունենայ՝

ՕԳՈՍՏՈՍ 12ԷՆ 26

Քլամարի անտառին կից մարզարանին մէջ:

Avenue Claude Tribignaud Autobus 190 B, Mairie D'Issy, près Hôpital A. Béchère

ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ ԲԱՑՈՒՄ --

Օգոստ. 14, ժամը 18-30ին:

ՍԿԱՌԻՍԱԿԱՆ ՀԱՆԻԷՍ --

Օգոստ. 23, ժամը 17ին:

Պատարագ --

Օգոստ. 24, ժամը 10-30ին:

Փակման Հանդիսութիւն --

Օգոստ. 26, ժամը 17ին:

Կը հրաւիրուի Հայ Գաղութը:

ԱՆԴԱՄԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

ՊՕՄՈՆԻ ՆՈՐԱԿԱՉՄ ԵՐԳՉԱՌՈՒՄԻՆ

Պօմոնի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ Թաղ. Սորհուրդի նախաձեռնութեամբ կը կազմուի երգչախումբ մը, հայ եկեղեցւոյ երգեցողութեան համար:

Երգչախումբին պատասխանատու երաժիշտ - ուսուցիչն է Գերմանիոյ Տորթմունտ քաղաքի պետական երաժշտանոցի ուսուցչուհիներէն՝ Տիկին Ժիլիլիթ ԵՂԼՄԱՉԵԱՆ:

Ներկայիս կոչ կ'ըլլայ Պօմոնի Հայ հասարակութեան, քաջալերել երգչախումբը, անոր մասնակցելով իրեն անդամ:

Երգչախումբի փորձերը կը սկսին Սեպտեմբեր ամսուն, իսկ անդամագրութիւնը կարելի է այժմէն կատարել Եկեղեցւոյ Դիւանին մօտ:

Հեռաձայն: - 93.13.50:

Imprimé Sur Les Presses Du Journal «HARATCH» 83, Rue D'Hauteville — 75010 - Paris Commission Paritaire: N° 55935

sevan voyages-lyon

saberatours - paris

VOUS PROPOSENT

du 22 septembre au 07 octobre

Accompagné par VAROUJAN SARKISSIAN

du 7 au 22 octobre

DEPARTS PAR AVION DE LYON -- MARSEILLE -- PARIS

Renseignements et inscriptions :	
ALYON sevan voyages SARKISSIAN Varoujar. 50, cours de la Liberté 69003 LYON Tél. (78) 60 13 66	A PARIS saberatours BAGHDASSARIAN Levon 3, rue de l'Arrivée Imm. CIT 7 ^e étage 75015 PARIS Tél. 538 67 47

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ» ՇԱԻԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ «ՕՐԵՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ» (1958) (Գին 60 ֆր.) ԵՒՐՈՊԱՑԻ «ԲՈՒՌ ՄԸ ՏՈՄՍ» (Գին 35 ֆր.) ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ «ԲԱՑ ՏՈՄԱՐԸ» (1971) «ԿՐԱԿԸ ԿՈՂԲԻՍ» (1973) (Հատորը՝ 50 Ֆ.) «ՅԱՌԱՋ 50» (1976) ԾԱՂԿԱՐԱՂ «ՅԱՌԱՋ»Ի ՅԻՄՆԱՄԵՍ ՀԱՒԱԲԱՇՈՒՆԵՐԷՆ 420 ԷՋ ԸՆՏԻՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿՈՂԲ՝ ԳԵՌՁՈՒ (Գին 120 ֆր.) ԵՆՈՎՔ ԼԱԶԻՆԵԱՆ «ԱՆԿԱՊ ԷՋԵՐ» (1979) (Գին 50 Ֆ.) Թղտաատարի ծախքերուն համար 10 Ֆ. աւելցնել նշանակուած գիներուն վրայ: Դիմել՝ «ՅԱՌԱՋ»ի	ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»
---	--------------------------

ՕՐՈՒՄՆԸ

Հիմնադրող ՇԱՎԱՐՉ ՄԻՍՍԱԿՅԱՆ

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսիա : Տար. 300 ֆ. - Վեցամսեայ : 160 ֆ.
Արևմտահայաստան : Տար. 350 ֆ. - Հասը : 2 ֆ.

LE NUMERO 2 F.

56րդ ՏԱՊԻ — Թիտ 14.705

56° ANNÉE — No 14.705

ՕՐՈՒՄՆԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

Ա Հ Ա Բ Ե Կ Ո Ւ Մ

ԱԹԷՆՔԷՆ ԵՒ ԼԻՈՆԷՆ ԵՏՔ

ՄԱՍՈՒԼԻ ԱՅԼ ԱՐՁԱԳԱՆԳՆԵՐ

ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԹՐՔԵՐԷՆ ԹԵՐԹԵՐԸ

Լ Ր Ո Ն Տ .-

Ձորեղաբեր իրիկուն (Օգոստոսի 7-ի թիվ), Մանտ, բառական լայն տեղ կու տար իր վերջին էջին վրայ, երկու մասով: Սակայն, կ'անդադրվեա՞ր ահաբեկչական արարքներն եւ կը յայտնէր, որ հեռաձայնաւոր Պէյրութի Էմիլիոյ Փրէսի ղեկավարներն յանտուն անձ մը, ճշգրտած ըլլա՞ր Ֆորթուեթիւնը կատարուած է Կարտիոս Յարութիւն Սասունեան իտալի անդամի մը կողմէ: Ապա, կ'արձակուե՞ր Արտ. Նախարար ժամ - Տըքանտուա Փոնսէի յայտարարութեան - Գրանական իշխանութիւնները կը դատարարեն ահաբեկչութեան այս արարքը եւ ինչ որ կը ինքն ախտի ընեն, որպէս ի յանցանորդները յայտնուին եւ անբաւարար ընեն:

Միւս մահափորձերը, կ'ըսէ, նախնա - նա՞ծ են «Հայկ. Ցեղասպանութեան Արդարանները» ու կը յիշէ Վատիկանի թուրք ղեկավարին սպանութիւնը 1977ին, Մատրիտի ղեկավարին կոշտ, Լա Չէյի ղեկավարին սպանումը, եւ ըն.:

Պէյրութի Փրանսական մամուլի դուրսդուրութեան ղեկավարներն եղած հեռաձայնով մը, ԱԶԱՒԱ-ն կը յայտնէ, որ Լիոնի թրքական հիւպատոսարանին ղեմ ղործողութիւնը կատարուած է քոմանտոններու երկու խումբերու կողմէ եւ կը ճշգրտէ, որ «Իր զինեալ գործունէութիւնը չի սահմանափակուիր գուտ Հայկական նպատակներու, այլ կը ձգտի ստեղծելու հասարակաց նպատակ մը թուրքիոյ ընդհանուր դիմադրութեան հետ, տապալելու համար թուրք ֆաշիստ վարչակարգը»:

Անդարայի մէջ, կ'ըսէ Լը Մանտ, թուրք հանրային կարծիքը բուռն կերպով կը զրկայ այս մահափորձերու բազմացու - մը: Թերթին Անդարայի թղթակիցը՝ Արթուր Իւնսալ, կ'ըսէ թէ, Տէմիլիլ եւ Է - ճէվիտ բուռն կերպով դատապարտած են Լիոնի արարքը: Արտաքին նախարար ինքն էլ, կ'ըսէ, որ կարգին, ղեմած է Փրանս - սական իշխանութեանց, որպէսզի բոլոր միջոցները ի դործ դնեն ձեռնարկելու համար յանցաւորները ու աւելի լաւ պաշտպանութիւն մը ապահովեն թուրք ղեկավարներուն: Ըստ թրքական մամուլին հայկ. ահաբեկչական կազմա - կերպութիւնները յատկապէս ղործուն - եայ են Յունաստան եւ Ֆրանսա:

X

Լ Ա Ք Ր Ո Ւ Ա .-

Կաթողիկէ օրաթերթը լրագրական «Ճարտկերութեան» ղեմած է եւ Օգոստոսի 7-ի իր թիւին մէջ ամբողջ (Յորդ) էջը նուիրած է Հայերուն: «Ճարտկերութիւնը» հոն է, որ ղեկավարներն հին թուրքեր հանած է եւ Լիոնի ղեպակներն առթիւ հրատարակած է այլ գրութիւն մը՝ «Ժողովուրդի մը Ձարթնումը» խորագրին տակ, ուր Պէյրութի Ֆորթուեթի ղեկավարը մը տեսակցու - թիւններ կը պատմէ Փարիզի Հայ Գաղութի կարգ մը անդամներուն հետ (ի շարքս որոնց՝ Արթիլի Միսաքեան): Արդ, այս տեսակցութիւնները տեղի ունեցած են անցեալ Մարտի սկիզբը եւ հետեւանք էին Հոռոմի ահաբեկչական արարքներուն: Թէեւ, խորքին մէջ կընայ մեծ կարե - լուրութիւն ջնդակայացնել: Բայց եւ այն - պէս, լրագրական պարկեզութիւնը կը թելադրէ որ ճշգրտել առնուազն այդ կէտը: Թերթը, ուրեմն, քարտեզ մըն ալ հրատարակած է, ու առանձին ալ կը բացատրէ ահաբեկչական երեք կազմա - կերպութեանց նպատակներն ու տար - բերութիւնները: Հայկ. Գաղտնի Բանա - կը կամ ԱԶԱՒԱ, որ չի պայքարեր Ցե - ղասպանութեան ճանաչման համար, այլ իր երկրին ազատագրման եւ իր ահա - բեկչական արարքները միայն թրքական

հաստատութեանց ղեմ ղեն, այլեւ՝ օդա - նաւային այլ ղեկերութեանց, որոնք կը ներկայացնեն թուրքիոյ ղորավիզ եղող երկիրները: Ցեղասպանութեան Արդար - անդամները, կը պայքարին (միշտ ըստ Լա Ֆրանսի տուած «լուսարանութեան») արդարութեան, ազատութեան, հաւա - սարութեան եւ եղբայրութեան համար, համայնակար ղեն եւ կ'ընդդիմանան որ - եւէ կազմակերպութեան, որ կ'օգտագոր - ծէ Հայ Գաղտնի իրերը ղործիք համայ - նակար քաղաքականութեան: Կը պըն - ղեն, որ հայկ. այն կազմակերպութիւ - ները, որոնք յարձակած են ոչ - թուրք օդանաւային ղեկերութեանց վրայ, մաս կը կազմեն Եւրոպայի թուրք ղաղտնի ըս - պասարկութեանց:

X

ՖՐԱՆՍԱ - ՍՈՒՄԱ -

Գրգռել խորագրի մը ղրած է, օդա - ղործելով Հ.Ա.Գ.Բ.Ի (Հայաստանի Ա - ղատագրութեան Գաղտնի Բանակի) ղե - կոյցին այն մասը, ուր սպանուած կայ Փրանսական հաստատութեանց ղեմ, ղեկավար համար, թէ սպանուածը պէտք է լուրջի առնել: Գրութիւնը, նաեւ քիչ մը հեղինական է «Հայաստանի թաղա - ղութեան կարօտով» ապրողներուն հաս - ցէին: Հայկ. Պետութիւն մը ստեղծելու կարելիութիւնները ղատ սահմանափակ են, կ'ըսէ. բայց այս կազմակերպութիւ - ները կը հաշուեն, - աւելի ղրամական, քան՝ քաղաքական - Սփիւռքի երկու միլիոն Հայերուն օժանդակութեան վը - րայ:

X

Լ Ի Պ Ե Ր Ա Ս Ի Ո Ն .-

Օգոստոս 7-ին ալ, Լիպերաիոն կրկին կ'անդադրուեա՞ր Լիոնի ղեպակներն եւ ար - ձագանդ կ'ըլլար հիւպատոսին յայտարարութեանը, որ ըսած կ'ըլլայ նաեւ, թէ ղինքը ղեն ճանչցած, ղուցէ անոր հա - մար, որ հանած էր փողկապը եւ բաձ - կոնը՝ տաքի պատճառով: Թերթը կ'ա - լեցնէ, թէ ղստիկանական հետազոտու - թիւններ կ'ըլլար Ռոն - Ալի ղըլանը:

X

ԹՐԻՒՐԻ ՄԱՍՈՒԼ

Օգոստոս 6 թուականը կրող թուրք թերթերը աւելի քիչ կ'անդադրուեա՞ն Լիոնի ահաբեկումին, քան՝ Աթէնքի: Պատճառը կընայ նախ այն ըլլայ, որ Լիո - նի եղեռնափորձը ղեռ ղատ նոր էր, ա - պա նաեւ՝ հոն մեռեալ ղկար:

Թէրթի ՄԱՍՆ .- Ինչ կը վերաբերի Լիո - նի արարքին, նոր բան ղըսեր եւ միայն մահափորձութիւնները կու տայ, բայց կողքի սիւնակին մէջ, Աթէնքի իր թըր - թակիցին ստորագրութեամբ, յօդուած մը կը հրատարակէ, ուր, ըստ հեղինա - կին վկայութեան, թուրք ղեկավարներն Կալիփ Էօզմէնի սպանութեանց ետք, Ա - թէնքի յոյն իշխանութիւնները ձեռնար - կած են լայն հարցաքննութեան մը, տեղ - տոյն Հայ ղնակչութեան մօտ: Ընդհա - նուր առմամբ, Հայերը, ներկայիս իրա - սանահիւստ ու մտահոգ վիճակի մէջ կը, ղանուին մահափորձին պատճառած անհամ միջոցորդներն: Ապահովութեան յոյն ուժերը, ղիշեր - ցերեկ, անկղն - կալ այցելով իրազարկումներ կ'ընեն Հայ ղնտանիքներու տուններն ու ղործատե - ղիները, ահաբեկումին հեղինակը երեւան հանելու ղիտուածով: Յարդ, ոչ մէկ ղը - րական արդիւնք արձանագրուած է:

Էմբերիօլ-ին ալ ղործակցութեամբ, յոյն իշխանութիւնները կը ձանարան մասնաւորարար 35 - 40 տարեկան անձի մը ինքնութեան ղշուածին, որ կասկա - ծելի յարարեղութիւններ ունեցած ըլլա -

ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ 1980

ՀԱՇՈՒԵՓԱԿ
ԽՈՐՀՐԳՆԱՀԱՅ
ՄԱՐԶԻԿՆԵՐՈՒ
ՍՏԱՅԱԾ ՄԵՏԱԼՆԵՐՈՒՆ

- Սանասար Յովհաննիսեան (ըմբշա - մարտ) - 1 սուկի:
- Նուրի Վարդանեան (ձանրարձու - թիւն) - 1 սուկի:
- Նուրի Սարգսեան (ձանրարձու-թիւն) - 1 արծաթ:
- Սիլվա Էմիրզեան (Ղրացատը) - 1 արծաթ:
- Աշոտ Կարազեան (Փլէտէ-խումբով) - 1 արծաթ:
- Դաւիթ Յովհաննիսեան (Ղրացատը) - 1 պոսեպ:

X

Յուլիա ՅԼԻՆ, Երեւանի օդակայանը վե - բաձուած էր տեսակ մը մարդազաւի՛ ղեցուած Երեւանէն, էլ միայնակն եւ Լեւի - նիւնականէն եկած բազմաթիւ մարդասէր - ներով եւ՝ մարդական միութիւններու ներկայացուցիչներով, որոնք լանդավա - ութեամբ կը ղեմաւորէին իրենց յող - թական ձանրարձուները՝ Նուրի Վարդա - նեան եւ Նուրի Սարգսեան, նուազով, ծա - փերով ու ծաղկեփունջերով:

Լույ կ'ամբաստանուի ահաբեկչական կարգ մը ղըլանակներու հետ, Աթէնքի մէջ:

Միւս կողմէ, թուրք ղեկավարական մարմինը յոյն իշխանութիւններուն ղիմ - ղով, պահանջած է որ իրենց կեանքի ա - պահովութեան համար աւելի ազդու մի - ղոցներ ձեռք առնուին:

Հիտրիթի-ՄԱՍՆ ալ, իր կարգին ղատ ղի ձանրանար Լիոնի մահափորձին վրայ, ղիշելով միայն Լիոնի թուրք հիւպատոսին մէկ յայտարարութիւնը, ըստ որուն, նախապէս բազմաթիւ նամակներ ստա - ցած է անձամբ ղեկներէ, իր կեանքին ըս - պանահոցով:

Գալով Աթէնքի վերջին մահափորձին, կը հաստատէ, թէ ըստ յոյն իշխանու - թիւններու ըրած յայտարարութեանց, ա - հաբեկիչը, մահափորձէն ետք հաւանա - բար Ֆրանսա խոյս տուած ըլլայ, ու, նաեւ թէ, ղեկավարէին ղնտանիքին ան - ղամները իրաւ հակաութեան տակ կը ղանուին, իրենց կեանքին սպանահոցով նոր ու հաւանական վտանգները կան - իսելու համար:

Միւլիթիթ, Օգոստոս 6-ի թիւին մէջ, Լիոնի մահափորձը հակիրճ մանրա - մասնութիւններով նկարագրելէ ետք, կ'անդադրուեա՞ր Աթէնքի մահափորձին հետեւանքներուն եւ այդ առթիւ կը հը - րատարակէր օտար լրագրողի մը յօդ - ուածը, հայկ. ահաբեկչական արարքնե - րու վերաբերեալ:

Միւլիթիթ եւս կը հաստատէր, թէ ցարդ Աթէնքի 300 Հայեր հարցա - քննուեան ենթարկուած են, վերջին մա - հափորձին կապակցութեամբ: Հարցա - քննութիւնները բոլորովին ապարդիւն անցած են, եւ ըստ յոյն սպահովութեան ուժերու պատասխանատուներուն, մա - հափորձին հեղինակը Յունաստան ժա - մանած է հաւանաբար Պելժիային կամ Ֆրանսային, եւ ահաբեկումն ան - միջապէս յետոյ, նորէն, հաւանաբար ղողենաւով խոյս տուած է երկրէն:

Այս առթիւ, թերթին մէջ լոյս տեսած

(Շար. ղ կարդալ 4րդ էջ)

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿՐՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳԼԵԱԻՐ ԱՆՅՔԵՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ՍԱՐՏԱՐԱՊԱՏԷՆ ՍԵՒՐ

1918

ՄԱՅԻՍ 28: Յայտարարութիւն Հայաստանի Անկախութեան:

Անկախութեան քաղաքական ամբողջ-լուծութեան լուծումով եւ վրաստանի եւ Ազրբեջանի անկախութեան հրահանգումով ստեղծուած նոր կացութեան հանդէպ Հայոց Ազգային Պորտուգալիք Երեսման յայտարարում է Հայկական դաւանների դերագոյն միակ իշխանութիւնը...

ՅՈՒՆԻՍ 4: Բաթում. Հաշտութեան դաշնագրի կնքում թուրքիոյ եւ Հայաստանի Հանրապետութեան միջեւ:

Ըստ Բաթումի դաշնագրի, Հայաստանը դառնում էր անկախ Պետութիւն: Նրա հողի տարածութիւնը, մտաւարապէս, 12.000 քառակուսի կիլոմետր էր. բնակչութեան թիւը, գաղթականներով միասին՝ մօտ մէկ միլիոն: Եւ... մայրաքաղաքից ետք կիլոմետր հեռու՝ երեւում էին քիւրդական քնդանօթները (Ս. Վրացեան):

ՀՈԿՏ. 30: Մուսրուի անգլիկոսութեան դիմադրարի կնքում:

ՆՈՅ. 11: Զինագրգար: Վերջ Հայազգային Ա. պատերազմի:

1919

ՓԵՏՐ. 12: Հայ Ազգային Պատուիրակութիւնը Պոզոս Նուպարի եւ Ա. Ահաբունի ստորագրութեամբ, առաջինը իրեն նախագահ Ազգ. Պատուիրակութեան, երկրորդը իրեն նախագահ Հ. Հ. Պաղատիկեան ժողովի Պատուիրակութեան, «քովանդակ Հայ Ազգութեան անուամբ» հողային պահանջներու Յուշագիրը կը ներկայացնէ Պաղատիկեան Վեհաժողովին: Հայաստանի Անկախ Պետութեան մաս պէտք է կազմեն.

Ա. Վանի, Պիթիւսի, Տիարպէթի - ըրի, Պարբերդի, Սվազի, Էրզրումի եւ Տրապիզոնի ետք վերա-յէթները համաձայն 1914 Փետր. րարենտրոգումներու ծրագրին, ասոնցմէ դուրս ձգելով Տիարպիսի հարաւային կողմը եւ Օրտու-Սվազ գիծին արեւմտեան կողմը գտնուող հողամասերը:

Բ. - Կիլիկեան չորս սանձագները, այսինքն Մարաշ, Գոզան (Սիւ), ձէպէլ - Պէրէքէթ եւ Ատանա իսկէնստրուով միասին:

Գ. - Կովկասի Հայկական Հանրապետութեան ամբողջ հողամասը, որ կը պարունակէ Երեւանի ամբողջ նահանգը, Թիֆլիսի նախկին նահանգին հարաւային մասը, Երասխէթպոլի (Գանձակ) հարաւարեւմտեան մասը, Կարսի նահանգը, բացի Արտասանի հիւսիսային կողմի հողամասէն:

ԱՊՐԻԼ - ՄԱՅԻՍ: Կարսի (Ապրիլ 28), Արտասանի, Օլթիի (Մայիս 13), Նախիջևանի (Մայիս 20) ազատագրումով Հայաստանի Հանրապետութեան տարածութիւնը կը հասնի 71.330 քառ. քիլոմետրի:

Այսպիսով, Ապրիլ - Մայիս ամիսներէն կատարուեց Ռուսահայաստանի ամբողջացման գործը. հայկական զորքերը կանգնած էին Ջուլֆայում, Զինգուլում եւ Կարաուրգում (Ս. Վրացեան):

ՄԱՅԻՍ 28: Յայտարարութիւն Միացեալ եւ Անկախ Հայաստանի:

Հայաստանի ամբողջութիւնը վերականգնելու եւ ժողովուրդի լիակատար ազատութիւնն ու բարգաւաճումը ապահովելու համար Հայաստանի կառավարութիւնը համաձայն բովանդակ հայ ժողովուրդի միահամուռ կամքին ու ցանկութեան, յայտարարում է, որ այսօրուանից Հայաստանի բաժան - բաժան մասերը մշտնջենապէս միացած են իր անկախ պետական միութիւն:

Արդէն իրականութիւն է երկուայ մեր երազը. ազատ է Հայաստանը ամբողջ աշխարհի կողմից նախաձեռն ինքնուրոյն Հանրապետութիւն է նա եւ իր Եւրոպայի դրօշակով կանգնած է միւս Պետութիւններին շարքում: (Յովհ. Թումանեան)

Ամբողջ պատմութեան ընթացքում առաջին անգամն է, որ հանդէս է

գալիս եւ պետութիւններից նախաձեռն է Միացեալ Անկախ Հայաստան: (Ա. Կար. Ստ. Մայրաքաղաք)

1920

ՅՈՒՆԻՍ 19: Միջազգայնացային Գերագոյն Պորտուգալիք Մ. Նահանգներու նախագահ Ռ. Ուիլսոնի հրահանգով միացեալ Միացեալ Միութիւնը կը ճանչնայ Հայաստանի անկախ Հանրապետութիւնը:

ԱՊՐԻԼ 26: Սան Ռեմո. Գաղափար Պետութեանց Գերագոյն Պորտուգալիք Մ. Նահանգներու նախագահ Ռ. Ուիլսոնի հրահանգով միացեալ Միացեալ Միութիւնը կը ճանչնայ Հայաստանի անկախ Հանրապետութիւնը:

ՄԱՅԻՍ 17: Նախագահ Ուիլսոնի պաշտօնապէս կ'ընդունի հրահանգը: Մ. Նահանգներու Փարլիքը գեապանին ճամբով կը հաղորդէ Գերագոյն Պորտուգալիք Միացեալ Միութիւններուն:

ՕԳՈՍՏՈՍ 10: Սեւրի դաշնագրի կնքում: Մէկ կողմ՝ Բրիտանական կայսրութիւն, Ֆրանսա, Իտալիա, Ճապոն, Իրան, Գերմանիա, Պոլսոյ Պետութիւններ, Հայաստան, Պելժիա, Յունաստան, Լեհաստան, Փորթուգալ, Ռումանիա, Զիւստրիա, Իրիստրալ, Գերմանիայի Կարմիր Պետութիւններ: Միւս կողմ՝ Թուրքիա: (Հ. Հ. Ներկայացուցիչ՝ Ա. Ահաբունեան):

ՅՕԴ. 88. - Թուրքիա կը յայտարարէ, թէ ինք կը ճանչնայ Հայաստանը իր ազատ եւ անկախ Պետութիւն, ինչպէս ըրած էին ասիէ առաջ Գաղափար Պետութիւնները:

ՅՕԴ. 89. - Թուրքիա եւ Հայաստան, ինչպէս նաեւ միւս պայմանագրի բարձր կողմերը կը հաւանորդեն Մ. Նահանգներու նախագահին Մ. Նահանգներու նախագահին կողմէն կնքուած Միացեալ Միութիւնի հրահանգներուն մէջ թուրքիոյ եւ Հայաստանի սահմանները որոշուած ինքիքը եւ ընդունելի նախագահին տուած որոշումը: Նաեւ նախագահին որոշումով Հայաստանի ելքին դէպի ծով եւ սահմանին յարակից բոլոր Օսմանեան հողերուն ազատութեան մասին պատրաստած բոլոր տրամադրութիւնները:

ՅՕԴ. 90. - Երբ 89րդ յօդուածին համաձայն սահմանը որոշուելով յիշեալ նահանգներուն հողերէն ամբողջը կամ մէկ մասը Հայաստանի փոխանցուի, Թուրքիա այժմէն իսկ կը յայտնէ, թէ որոշումին թուականէն սկսեալ կը հրաժարի իր բոլոր իրաւունքներէն՝ փոխանցուած այդ հողամասին վրայ:

Ներկայ դաշնագրին այն տրամադրութիւնները, որոնք զործարկելու են Թուրքիայէն անկախ Հանրապետութեան հողերուն համար, այժմէն կ'ընդունուին Միացեալ Միութիւնի կողմէն: Յօդուած 91, 92 եւ 93ը եւ կը վերաբերին Հայաստանի հարցին ճեղքուած լուծուցող մանրամասնութիւններու: 92րդին առաջին պարբերութիւնը կը ճշդէ. - Հայաստանի սահմանները Ազրբեջանի եւ վրաստանի հետ կ'որոշուին շահագրգռուող կառավարութեանց կողմէ հաւաստագրուած համաձայնութեամբ մը:

... Ուստի ելան Համադի փառա, Ռիգա Թեմիկի բէլ եւ իսպիլ բէլ, վնասակաւ փայլերով մտնեցան կենտրոնի սեպանին, ուր դրուած էր դաշնագիրը եւ իրար յետեւից զուտ շարժումներով ստորագրեցին այն եւ գրեթէ հապտակով գնացին իրանց տեղերը: Այնուհետեւ ստորագրեցին Անգլիայի, Ֆրանսայի, Իտալիայի եւ Ճապոնի մերկայացուցիչները եւ նրանցից անմիջապէս վերջը եւրոպայիցից ինձ: Այսպիսով, Պետութիւնների այբբենական անունակարգի շնորհիւ Հայաստանը (Արմենի) կրտսեր դաշնակիցների մէջ ստորագրեց առաջինը... եւ ստորագրեցի երեք անգամ: 1. - Թիւրքական դաշնագիրը: 2. - Մեր երկրի փոքրամասնութեանց վերաբերեալ դաշնագիրը Հայաստանի եւ մեծ Պետութիւնների միջեւ եւ 3. - Մի արձանագրութիւն Հեղափոխութեան Իւգոսլաւիայի բացառութեան մասին: (Ա. Ահաբունեան)

ՀՈԿՏ. 18. Հաշտութեան Համաժողովին Ընդհ. Գարտուղարութիւնը, Գաղափար Պետութեանց հրահանգին համաձայն, նախագահ Ուիլսոնի կը փոխանցէ դաշնագրին մէկ պաշտօնական օրինակը: Նախագահին յատուկ ուշադրութեան կը յանձնէ թիւ 89 յօդուածին տրամադրութիւնները:

ՈՒԻԼՍՈՆԵԱՆ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ

1920 ՆՈՅՄԵՐԵՐ 22: ՈՒԱՅԻՆԿՈՒԹՅՈՒՆ

Եւ, Ուրո Ուիլսոն, նախագահ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն, ինձի արուած ըլլալով վերաշնչեալ իրաւարարական իշխանութիւնը, ներկայիս, արդար

«ՅԱՌԱՋ»Ի ՊԱՏՄԱԻԱԾՔՆԵՐԸ

ՅՈՒՅՈՒՄԻ ԱՓԻՆ

Գրեց՝ ՄԻՍՏԱ ՄԻՐԱԷ

Երեկոյան ընթերցող միասին ըրին, սուրճի ումպերուն հետ այս հեղուկ ալ խօսեցան անցած - դարձացի եւ դալիք օրերու մասին: «Լաւ պիտի ըլլաք, լաւ պիտի ըլլաք. ասիէ յետոյ լաւ պիտի ըլլաք՝ յետոյ եմ» կը կրկնէր ազան, ամէն նախադասութեան գլուխ:

Ինչպէս անցան ընթերցող, ի՞նչ կեանքով ալ երեկոյ, իման սուրճը ի՞նչ համ ունէր, նոյնիսկ՝ աղային գրոյցէն ի՞նչ մնաց իր միտքը, կամ՝ ի՞նչ էին իր ըսածները՝ չէր գիտեր, կարծես թէ, ինք հոն չէր, այլ՝ ուրիշ աշխարհ մը: Իր միտքը, հոգին, իր բոլոր գգայարանները լարուած էին մէկ կէտի շուրջ. վաղը, վաղը... ինչպէս պիտի գիտարարէր, ի՞նչ կը սպասէր իրեն վաղը, սրբազանին մօտ: Ոտքի ելաւ, յարգանք խոնարհութիւն ըրաւ աղային առջեւ ու անկիւնը դրուած մեծկակ վալիքը վերցուց ու իր սենեակը մտաւ: Մարմինը կը ժաժէր, մտանե-

- Ողջո՞յն... Արեւ բարի բոլորիդ... ազիզ սիրելիներ... Բոլոր ներկաները ապշած, շքեղ պիւր պիւր կը նայէին իր երեսին, առանց կարենալ խօսք մը, բառ մը արտասանելու: - Մարտի Պաճի, ջորքեր, եղբայրներ, գաւազներ, ի՞նչ եղաւ ձեզի. բոլորը ալ խո՞ւլ, հա՞մը դարձած էք. ես եմ՝ Զլֆօն, ձեր ամէնօրեայ ընկերը, գործակիցը, Բիւրար... Այո՞. այս անսպասելի անակնկալին առջեւ իրօք, կարծես թէ ամէնքն ալ խուլ, համը դարձած էին: Եւ ուրախութիւն, եւ թախիծ կար անոնց բոլորին դէմքերուն վրայ... Արցունքի կաթիլներ կարուած էին անոնց թարթիչներէն վար... Արմանք - զարմանք կար անոնց նայուածքներուն մէջ: Տարիներով իրենց հետ աշխատող «Բիւրա Զլֆօն», ոմանց կողմէ սիրուած, ուրիշներէ՛ արհամարհուած, այսօր, իրենց կը ներկայանար անհաստատի պիտակի մը տակ... ողջոյն ձեզ, իմ սիրելի հարազատներ...»: - Վաղը ձեզմէ պիտի բաժնուիմ, սիրելիներս, - լուսնային խոսքը դարձեալ ինք - բայց, մի՛ մտահոգուիք. միշտ ձեր մօտ, ձեզի հետ պիտի ըլլամ, միշտ ձեզի պիտի ծառայեմ: Երէկ՝ ծառայ կամ մշակ էի ձեզի պէս, ձեզի հետ, արտերու, եւ այդիներու մէջ. վաղը, կամ ասիէ ետք՝ դարձեալ մշակութիւն պիտի ընեմ, ուրիշ տեսակի դաշտերու, այգիներու.

(Շաբ. Ա. էջ 16)

բազմաթիվ յոյն զիւանազաններու զէմ ալ նմանօրինակ մահափորձեր կազմակերպուել:

X

Վերջապէս, Թերեզիան, Օգոստոս 7-ի իր թիւով կը տեղեկացնէր, թէ արտա-սահմանի թուրք բանուորները շատ բուն հակազդեցութիւն ցոյց կուտան, եւ թրք. հաստատութիւններու զէմ կատարուած եղեռնափորձերէն զրդուած՝ կը «սպառնան» փոխադարձել՝ եթէ մահափորձերը շարունակուին...

X

Ֆիկառօ արձագանգ կը հանդիսանար Հիւրընկերի հակաֆրանսական յարձակումներուն, յիշելով թէ խորհրդած է (Թուրքիոյ հրատարակութիւն) «Ամօթ, Ֆրանսա մարդասպանները կը պաշտպանէ»:

Օգոստոսի 7-ի, Լիոնի Փրոկրէն, իր վերջին էջի վրայ կը խորհարէ թէ «Մահափորձին Հեղինակները Անգոտանի են», ու կու տայ կարգ մը մանրամասնութիւններ: Կը գրէ, թէ «Հայ շարքայինները բազմաթիւ են, բայց ցոյց ընելէն՝ կոյր անարեւելիկութեան անցնելը՝ իրարմէ հեռու են»: Այդ իսկ պատճառով, ոստիկանութեան համար, հաւանական է, որ երկու յարձակողները Ռոն - Ալպ շրջանը ապրին, քանի որ հիւսիսային իսկ չեն ճանչցած: Բայց, թերթը զիպուած չի նկատեր, որ Լիոնը ընտրուած ըլլայ, ու կը յիշէ այդ առթիւ: «Երկար տարիներ հայ զօրաւոր գաղութը յաջողեցաւ արգելի հանդիսանալ քրքրաւոր հիւսիսային սարանի մը բացումին քաղաքին մէջ»: «Փրոկրէն», կ'աւելցնէ, թէ «ոստիկանները տասնեակներով Հայեր հարցաքննած են, գլխաւորաբար՝ Տէսին, երեւութապէս առանց արդիւնքի»:

«Եղեռնախորհրդի հեղինակները դեռ կը վազեն: Իրենց գեմքին բերնի չափը, խուճապը, ցոյց կու տան, բէ արհեստաւորներ չեն, այլ՝ տէպֆերատուներ: Մէկ բան լաւ նախատեսուած էր՝ իրենց փախուստը»:

X

ԱԹԷՆՔԻ ՄԱՀԱՓՈՐՁԷՆ ԵՏՔ

Աթէնքի մեր պաշտօնակից՝ «Ազատ Օր»-ի Օգոստոս 4, 5 եւ 6-ի թիւերէն կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները, այս անգամ՝ Աթէնքի մահափորձին (Յուլիս 31, ուր մեռան թուրք հիւսիսային ու աղջիկը) առթիւ:

«Ազատ Օր», կը գրէ, թէ յոյն մամուլը լայն տեղ կու տայ, ու նաեւ՝ «գծա-հուշիւն ու հակառակութիւն կ'արտա-յայտէ նման արարքներու նկատմամբ արդեգրուած ռեիմ մասին»:

Յունաստանի օրակայաններն ու նա - ւահանդիսաները հակոգութեան տակ առնուած են:

Յոյն մամուլը, կը գրէ, թէ հակառակ այն իրողութեան, որ թրք. զեսպանա - տունը կը մերժէ որեւէ տեղեկութիւն ալ զիւանազաններու մասին, անիկա Հայերու եւ Հայկ. Հարցի յատուկ փորձա - ութիւն ձեռք ձգած անձ մըն էր, որուն բուն պաշտօնն էր քաղաքներէ Հայկ. ա - հարեկչական շարժումը եւ այդ առում - չութեամբ ալ ճամբորդութիւններ կա - տարած էր վերջերս՝ Փարիզ, Մարսէյլ, Չուիցերիա, Վիէննա, Պէրլուս եւ այ - լուր: Խօզմէն, թրք. գաղտնի սպասար - կութեանց գործակալ էր:

X

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԿՈՒՄԲԻՆ ԵՍՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Օգոստոս 5-ին, Հայ Դատի Յանձնա - խումբը, հետեւեալ յայտարարութիւնը յանձնած է հելլէն մամուլին: -

«Ինչպէս որ տեղեկացուի հելլէն մա - մուլի 4 եւ 5 Օգոստոս 1980-ի համարներէն, «Հայ Ազատագրական Գաղտնի Բա - նակ» անուանով կազմակերպութիւն մը, «Վերջնագիր» մը յղած է սպառնալով հարուածել հելլէն զիւանազաններ, եթէ Յունաստանի Հայերու նկատմամբ հա - լածանքները շարունակուին:

«Յունաստանի Հայ Դատի Յանձնա - խումբը իր գաղտնիքը կ'արտայայտէ այս տարօրինակ յայտարարութեան նկատ - մամբ որ կը փորձէ Հելլէն եւ Հայ ժողովուրդներու երկարամեայ բարեկամու - րեան հիմքը: Գոյցէ ալ մեզ մարդ պէտք

« ԵՄՈՒՆՏ » ԲԱՐԳԱՆԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆԻՒՆԷՆ. - Տիկին Զապէլ - Սուրէն ձերմակեան, 100 Ֆ. կը նուիրէ «Յա - ուալ»-ի բարգաւաճման, թերթին 55րդ տարեդարձին առթիւ, ի յիշատակ Շա - ւարը Միսաքեանի:

X

ՔԱՇԱՆԷՆ. - նոյն առթիւ, ոմն՝ 50 Ֆ.:

X

ՊՐՈՆԷՆ. - Տէր եւ Տիկին Կարապետ Յովակիմեան, 200 Ֆ. կը նուիրեն թեր - թին 55րդ տարեդարձին առթիւ, յա - ռատեւութեան մաղթանքներով:

Ի ՅԻՇԱՍԱԿ

ՄՈՆՊԵԼԻԱՌ. - Տէր - Եղիայեան ըն - տանիքը վաղամեռիկ Անիէա Տէր-Եղիայ - եանի յիշատակին 1000 Ֆ. կը նուիրէ «Յառաջ»-ի բարգաւաճման:

X

Տէր եւ Տիկին Ալլըքէօզեան եւ Տէր եւ Տիկին Հրայր Աշճեան, իրենց մօր՝ Տիկին ՆՇԱՆՈՒՇԻ ԱՇՃԵԱՆԻ մահուան Գ. տարելիցին ի յիշատակ՝ 150 Ֆ. կը նուիրեն «Յառաջ»-ին:

X

ՊԸՋԱՆՍՈՆ. - Պրն. Մուշեղ Եզնիկեան, Անիէա Տէր - Եղիայեանի թարմ յիշատակին, 50 Ֆ. կը նուիրէ Մամուէլ - Մուրատեան Վարժարանին եւ 50 Ֆ. Մշակութի Տան «Ս. Թեհլերեան» սրահին (ստանալ «Յառաջ»-էն):

« ԵՄՈՒՆՏ »

կը նուիրեն

Էտուար Տէր - Յակոբեան, մէկ տա - րեկան «Յառաջ» կը նուիրէ իր մօրեղ - օր՝ Պրն. Արամ Դորդորեանի (Փարիզ):

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱՐԱԺԻՆ ԿԸ ՓՆՏՈՒԹԻ

Երկու երախտով հայ ընտանիքի մը համար, ստիպողաբար կը փնտռուի վար - ձու յարկաբաժին մը, 3 սենեակ եւ յար - մարութիւններ: Նախընտրաբար Փարիզ՝ 9րդ, 10րդ, 11րդ, 13րդ, 19րդ, 20րդ թա - դամասերը կամ արուարձան (Սէն Լազար, Կառ տը Լիւսթ, կամ Կառ տը Նոռի վը - ռայ): Դիմել՝ «Յառաջ»-ի:

Ե յիշէ, որ Հելլէն ժողովուրդն էր այն, որ 1922ին, գրկեց հայ տարագիր գաղ - թական տարրը, որ ազատած էր 1915ի թուրքերու կողմէ գործադրուած բար - բարոս ու անմարդկային շարժերէն, եւ այսօր եւս կը շարունակէ - ինչպէս բոլոր արդար պայքարներուն համար - զրա - պէս գետնադաշտ ըլլալ Հայ ժողովուրդի արդար պայքարին, 1919ի Յեղապա - նութեան դատապարտումի եւ գրաւուած մեր պայքարական հողերու վերագործի նուազութեամբ:

«Յունաստանի Հայ Դատի Յանձնա - խումբը կը դատապարտէ այս անփառու - նակ յայտարարութիւնը եւ վերապահու - րիւն կ'արտայայտէ հայկական արեւէ աղբիւրէ ելած ըլլալու անոր կարելիու - րեան նկատմամբ»:

ՔԱՆԻ ԱԸ ՏՐԱՄԱ

ՄԱՐԿՕ ԱՅՅԱԹԻԿԱԹՕ կրնայ որեւէ կապ չունենալ Պոլոնիայի ահաբեկչա - կան արարքին հետ: 24 տարեկան ծայ - բայեղ - աջ այս Իտալացին, շատ հրա - պարակալին կեանք կը վարէր Նիս եւ վկաները կը հաստատեն թէ Օգոստոս 2-ին Նիս էր:

ՊԷՅՐՈՒԹԻ քրիստոնեայ դօտին մէջ, Էշտէֆիէ, կառք մը պայթած է, որու հետեւանքով մէկ մեռեալ եւ 30 վիրա - տուր կայ: Նոյն թաղին մէջ, երկրորդ մա - հափորձն է, նոյն շարժումն մէջ:

ԹՈՒՐԳԻՈՅԻ մէջ 17 մեռեալ կար, միակ մէկ օրուան մէջ՝ Չորեքշաբթի, իբրեւ հետեւանք մահափորձերու, աջէն թէ ձա - իւնէն:

ԹԵՀՐԱՆԻ մէջ, Արտ. նախարարը Խորհրդարանին առջեւ բացատրեց իր քա - ղաքականութիւնը, ի յառաջագունէ ճըշ - դելով թէ մաս պիտի չկազմէ նոր կա - ռավարութեան: Մ. Նահանգներու մէջ ալ, Ամերիկացիներ հակիրանեան ցոյցեր ըրած են, մինչ իրանցի ուսանողներ ալ ալ հակառակը կ'ընէին:

Fête Champêtre Annuelle

DU HOME ARMENIEN — ST. RAPHAEL 107, Avenue du Maréchal Lyautey

Sous le Haut Patronage de Mgr SEROPE MANOUGUIAN

Délégué Apostolique de S. S. Vasken Ier, Patriarche Suprême et Catholique de tous les Arméniens

Vendredi le 15 Août, toute la journée dans le Parc du Home Arménien A 10 h. une Messe Solennelle avec bénédiction du raisin sera célébrée par Mgr. HAGOP VARTANIAN

A partir de 12 h., Kermesse avec animation musicale: L'Orchestre de Vartkes VARTANIAN

Jeux — Tombola — Buffet Spécialités Arméniennes. ENTREE LIBRE

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

ՊՕՄՈՆ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՆՈՐԻՑ

Կիրակի, Օգոս. 17-ին, Աստուածածնայ Տօնին առթիւ կը պատարագէ՝ Գարեգին Վրդ. Պեթճեան:

X

Ս. ՅԱԿՈՐ — ԼԻՈՆ

Կիրակի, Օգոս. 17-ին, Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾ - ՆԱՅ ՎԵՐԱՓՈՒՅՄԱՆ ՏՕՆԻՆ առթիւ, Լիոնի Ս. Յակոբ Եկեղեցոյ մէջ տեղի կ'ու - նենայ Պատարագ: Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ Լիոնի եւ Շրջակայից հո - գետը հովիւ:

ՆՈՐՎԱՆ ՎՐԴ. ՉԱՔՍԵԱՆ

Յաւարտ պատարագի կը կատարուի խաղողօրհնէք:

X

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ - ՏԷՍԻՆ

Եկեղեցոյս Անուանակոչման՝ Սուրբ Աստուածածնայ տօնին առթիւ 17 Օգոս. Կիրակի առաւօտ կը կատարուի հանդի - սաւոր պատարագ եւ տեղի կ'ունենայ ա - ւանդական մատաղ եւ խաղողօրհնէք:

X

ՊՍՏԱՐԱԳ՝

ՄՈՆՄՈՐԱՆՍԻԻ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏԱՆ ՄԵՋ Ս. Աստուածածնայ Տօնին առթիւ Մոնմորանսի Հանգստեան Տան մէջ հանդիսաւոր պատարագ կը մատուցուի՝ 16 Օգոստոս, Շաբաթ առաւօտեան ժա - մը 10:30-ին:

Կը պատարագէ եւ յաւարտ արարողու - թեան խաղողը կ'օրհնէ՝ Մեսրոպ Քհն. Ժամկոչեան:

X

ՎԱԼԱՆՍ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՆՈՐԻՑ

Աստուածածնայ Տօնին առթիւ Կիրակի 17 Օգոստոսին Պատարագ՝ Ժամը 10:30, ապա՝ քարոզ. պատարագէն վերջ խաղողօրհնութեան աւանդական արար - օրութիւն:

OPTIMA Tours ARMÉNIE 1980

A PARTIR DE 2850 FR. (tout compris)

CET ÉTÉ... VOYAGE CULTUREL

— DU 29 AOUT AU 14 SEPTEMBRE — « Musique en Arménie — sur les pas de Komitas », conseiller musical ALEXANDRE SIRANOSSIAN (chef d'orchestre)

Cette année plusieurs départs par mois et TOUTE L'ANNEE de 12, 14 et 16 jours.

demandez notre brochure détaillée

RENSEIGNEMENTS - INSCRIPTIONS :

Sonia Coumryantz OPTIMA Tours 75003 PARIS

67-69 rue Quincampoix (angle rue Rambuteau) — Tél. 274-27-20

Métro : Rambuteau ou Etienne Marcel

Lic. A 946 (Agence agréée INTOURIST) Telex : 211 324 F.

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կապոյտ Սաչի Շրջ. Վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է 5000 Ֆ. Պ. Յարութիւն Զուլահեանէ, Օղափո - խութեան Կայան իր այցելութեան առթիւ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մարտէլի Ս. Սահակ - Մերոպ Մայր Եկեղեցին շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները, Եկեղեցւոյ պայծառութեան համար, փ. ծ. հանգուցեալ Արծրունի Զրբաշեանի թաղման առթիւ - Փարիզէն Տիկին Ա. Մինէլի 1000, Տէր Ե. Տիկին Բիւրքեան (Լոնտոն) Նիսի Հայոց Ս. Աստուծածաին Եկեղեցւոյ 500 սթէրլին:

Արծրունի Զրբաշեանի մահուն քառասունքի հոգեհանգիստին առթիւ - Այրի Տիկին Էլիզ Զրբաշեան Եկեղեցւոյ 2000, Վասպուրականի Հայրենակցական Միութեան 1000, Պոլսահայ Մշակութային Միութեան 1000, «Արմենիա» ամսագրութիւն 1000, Տէր Ե. Տիկին Ա. Պապայան, Տէր Ե. Տիկին Վ. Կիւլէսէրեան, Տէր Ե. Տիկին Փիէռ Ղազարեան Սահակ - Մերոպ Երզնասումբին 500 - ական, Տէր Ե. Տիկին Լորան Էօքսիզ - եան Ե. պ. 250, Մայր Եկեղեցւոյ Տիկինաց Բաժնին 250, Տէր Ե. Տիկին Վ. Գրիգորեան Ե. պ. 200, Հ. Բ. Բ. Մեան 300, Տէր Ե. Տիկին Ս. Սամուէլեան Ե. պ. 200, Սահակ - Մերոպ Երզնասումբին 100, Հ. Բ. Բ. Միութեան 200, Սամուէլ - Մուրատեան Վարժարանին 100, Տէր Ե. Տիկին Օ. Առաքելեան (Ավին - եան) Ե. պ. 300, Տէր Ե. Տիկին Ժան Թերզեան Ե. պ. 200, Տէր Ե. Տիկին Ա. Ա. - րութեան Սամուէլ - Մուրատեան Վարժարանին 200, Տիկին Ս. Սարգիսեան Սամուէլ - Մուրատեան Վարժարանին 100, Պ. Կ. Կիւմիւշեան, Պ. Ս. Թէքի - եան, Տէր Ե. Տիկին Ժ. Շէլէլէքեան Ե. Տէր Ե. Տիկին Ի. Գասպարեան Ե. պ. 100 - ական, Օր. Ատրինէ Միմիթեան Ե. պ. 200:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Վալանսի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Ե - կեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է փոխան ծաղկեպուսակի, ողբացեալ Միքայէլ Միքայէլեանի թաղման առթիւ - Վալանսի Հայ Մարդկան Միութիւն, Տէր Ե. Տիկին Յարութիւն Ժամադորեան, Տէր Ե. Տիկին Միսաք Արթիւնեան, Տէր Ե. Տիկին Մատթէոս Մաքսուտեան, Տէր Ե. Տիկին Մամբրէ Սեմերճեան, Տէր Ե. Տիկին Ռոպէն Փափագեան, Տէր Ե. Տիկին Յարութիւն Կեղիւրեան, Տէր Ե. Տիկին Պետիկ Պապիկեան 100ական Ֆ., Տէր Ե. Տիկին Կը - ակիւրա Աղամեան, Տիկին Ընծայ Ե. Պ. Յովնան Միքայէլեան 200ական Ֆ.:

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

ՓԱՐԻԶ

Ս. ՅՈՒՆԱՆՆԻՍ-ՄԿՐՏԻՑ

Կիրակի, 17 Օգոստոս, Տօն է Վերա - փոխման Սուրբ Աստուածածնի: Այս առթիւ Փարիզի Ս. Յովհաննէս - Մկրտիչ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի եպիսկոպոսական հանդիսաւոր Պատարագ: Յաւարտ Պատարագի կը կատարուի Խաղաղի Օրհնութիւն: Սկիզբ ժամերգութեանց՝ Ժ. 8:30ին: Պատարագ Ժ. 10:00ին: Երկուշաբթի, 18 Օգոստոս, Յիշատակ է Մեծիցոյ: Նոյն Եկեղեցւոյ մէջ, ժամը 10ին կը մատուցուի Պատարագ, Ե. յաւարտ պատարագի կը կատարուի Հոգեհանգիստ Վասն Համօրէն Ննջեցելոց:

×

ԱՌՆՈՒՎԻԼ ՎԱՐԱՊԱՅ Ս. ԽԱՉ

17 Օգոստոս, Կիրակի: Առնուվիլի Վարապայ Ս. Սաչ Եկե - ղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր պատարագ կը մատուցուի, Ե. յաւարտ Պատարագի կը կատարուի աւանդական Խաղաղի Օրհնութիւն: Սկիզբ Պատարագի՝ Ժ. 10:45: Կը հրաւիրուին Առնուվիլի, Մարտէլի, Կուլտիւրի Ե. Սէվրանի հաւատացեալ - ները ներկայ գտնուելու սոյն հանդիսու - թեան Ե. այս առթիւ իրենց ուխտը կատարելու:

×

ՇԱՎԻԼ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՑ

Այս Կիրակի առաւօտ, Աստուածամայ Տօնին առթիւ Պատարագ Ե. Խաղաղօրհնէք:

×

ՊԱՏԱՐԱԳ՝ ՄՈՆՄՈՐԱՆՍԻԻ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

Ս. Աստուածածնայ Տօնին առթիւ, Մոնմորանսիի Հանգստեան Տան մէջ հանդիսաւոր պատարագ կը մատուցուի՝ 16 Օգոստոս, Շարաթ առաւօտեան ժամը 10:30ին:

Կը պատարագէ Ե. յաւարտ արարողութեան խաղաղը կ'որհնէ՝ Մերոպ Բհնյ. Ժամկոչեան:

×

Ս. ՅԱՎՈՐ - ԼԻՈՆ

Կիրակի, Օգոստ. 17ին, Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ ՎԵՐԱՓՈՒՅՄԱՆ ՏՕՆԻՆ առթիւ, Լիոնի Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ մէջ տեղի կ'ունենայ Պատարագ: Կը պատարագէ Ե. կը քարոզէ Լիոնի Ե. Շրջակայից հոգեւոր հովիւ: ՆՈՐՎԱՆ ՎՐԴ. ԶԱՔԱՐԵԱՆ Յաւարտ պատարագի կը կատարուի Խաղաղօրհնէք:

×

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ - ՏԷՄԻՆ

Եկեղեցւոյս Անուանակոչման՝ Սուրբ Աստուածածնայ տօնին առթիւ 17 Օգոստ. Կիրակի առաւօտ կը կատարուի հանդիսաւոր պատարագ Ե. տեղի կ'ունենայ աւանդական մատաղ Ե. խաղաղօհնէք:

×

ՊՕՍՈՆ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՑ

Կիրակի, Օգոստ. 17ին, Աստուածածնայ Տօնին առթիւ կը պատարագէ՝ Գարեգին Վրդ. Պեքեան:

×

ՎԱԼԱՆՍ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՑ

Աստուածածնայ Տօնին առթիւ Կիրակի, 17 Օգոստոսին Պատարագ՝ ժամը 10ին, ապա՝ քարոզ. պատարագէն վերջ Խաղաղօհնութեան աւանդական արարողութիւն:

×

ՆԻՍ - Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

Նիսի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ անուանակոչութեան Ե. օծման 52րդ տարեդարձին առթիւ հանդիսաւոր Պատարագ տեղի կ'ունենայ Կիրակի, 17 Օգոստ. կը պատարագէ Ե. կը քարոզէ՝ ՏԱՐՕՆ Ծ. ՎՐԴ. ՃԵՐԷՃԵԱՆ Ժամանակագրոյց Արարողութեանց: Շարաթ, 16 Օգոստ. Մատաղի պատրաստութիւն, ժամը 15:30էն սկսեալ: Կիրակի, 17 Օգոստ. Սկիզբ ժամերգութեան Ժ. 9:30, Սկիզբ Պատարագի՝ Ժ. 10:00, Խաղաղօրհնէք - Մատաղօրհնէք Ժ. 11:45:

Fête Champêtre Annuelle

DU HOME ARMENIEN — ST. RAPHAEL 107, Avenue du Maréchal Lyautey Sous le Haut Patronnage de Mgr SEROPE MANOUGUIAN Délégué Apostolique de S. S. Vashen Ier, Patriarche Suprême et Catholico de tous les Arméniens

Vendredi le 15 Août, toute la journée dans le Parc du Home Arménien A 10 h. une Messe Solennelle avec bénédiction du raisin sera célébrée par Mgr. HAGOP VARTANIAN A partir de 12 h., Kermesse avec animation musicale: L'Orchestre de Vartkes VARTANIAN Jeux — Tombola — Buffet Spécialités Arméniennes. ENTREE LIBRE

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱԶԻ

ՕԴԱՓՈՒՅՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԱՆԻ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍԸ ՊԵՆՏՈՒԹԵՆԻ ՄԷՋ Օգոստոս 15ին, խաղաղօրհնէք: Հեռաձայն՝ (84) 33-05-61

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

«ՄՓԻՒՌԻ ՄԷՋ» ՀԵՂԻՆԱԿ ԽԱԶԻԿ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ» Դին 70 ֆր., քրքատարի ծախով՝ 80 ֆր. Դիմել՝ «Յառաջ»:

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱՐԱԺԻՆ ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒԻ

Երկու երախայով հայ ընտանիքի մը համար, ստիպողաբար կը փնտռուի վարձու յարկաբաժին մը, 3 սենեակ Ե. յարմարութիւններ: Նախընտրաբար Փարիզ՝ 9րդ, 10րդ, 11րդ, 13րդ, 19րդ, 20րդ թաղամասերը կամ արուարձան (Մէն Լազար, Կառ տը Լիւթ, կամ Կառ տը Նոռի վրայ): Դիմել՝ «Յառաջ»:

Յրանսահայ Գրողներու Ընկերակցութեան դասախօսական ցերեկոյթը Սեպտ. 28, Կիմէի սրահը նուիրուած Սովետադրականութեան 60ամեակին, մասնակցութեամբ Երեւանէն՝ Վարդէս Պետրոսեանի, նախագահ Գրողներու Միութեան, Ստեփան Կուրտիկեանի, խմբակի Գրական Ամսագրի, Սիրվազ Մեղրոսեանի, ամուսնեղջի, ժողովրդ. արուստագիտուհի:

Հ. Մ. Ը. Մ. Բ. ԸՆԴՀ. ԲԱՆԱԿՈՒԹ 09-ՈՍՏՈՍ 12ին 26 Նախնական Աշխատանքները Սկսան Հ. Բ. Ը. Մ. Բ. Ընդհ. Բանակումը որուն պաշտօնական բացումը տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, Օգոստոս 14ին ժամը 18:30ին, Գլխավոր Մարզական Աւանդին մէջ, արդէն սկսած է նախապատրաստական աշխատանքները: Հասած են Աւստրալիոյ, Լիբանանի, Յունաստանի խումբերը, Ե. Փարիզի մասնաճիւղի սկաուտները, որոնք հաստատուած են բանակատեղիին մէջ: Չորեքշաբթի հասած կ'ըլլան Լոս Անճէլըսի, Պոսթրի, Բուէյթի, Փերիոյ, Կիպրոսի, Ամմանի, Գանատայի սկաուտական կազմերը, աւելի քան 300ի կազմով: Avenue Claude Trebignand 92140 CLAMART Հեռաձայն: 632-30-31

sevan voyages-lyon saberatours - paris VOUS PROPOSENT du 22 septembre au 07 octobre Accompagné par VAROUJAN SARKISSIAN du 7 au 22 octobre DEPARTS PAR AVION DE LYON -- MARSEILLE -- PARIS Renseignements et inscriptions: A LYON sevan voyages SARKISSIAN Varoujar. 50, cours de la Liberté 69003 LYON Tél. (78) 60 13 66 A PARIS saberatours BAGHDASSARIAN Levon 3, rue de l'Arrivée Imm. CIT 7e étage 75015 PARIS Tél. 538 67 47

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

ՀՈՂՎՐՏԻՔ

ԵՐԻ ԿՈՒՌՔԵՐԸ ԿԸ ՏԱՊԱԼԻՆ...

Մտերի, երէկ էր: Այսօր՝ Պոլսի... Թե՛րան եւ Ռաշինի թըն՝ այսօր եւ դեռ...

Մեծ Ղեկավարին կեանքը եղաւ կա... արտաքին զինգրգները թիւն մը: Դիւ...

Համայնավար վարչաձեւերը, ուր որ ալ... ըլլան, ինչ որ ալ քարոզեն, կը նմանին...

Լուրովիկա Ժ.Դ. Թաղաւորը հրամա... լական կտակ մը թողուց, որ եղբորը...

Վաղը կարգը որո՞ւն է: Խո՞ւսէ՞նք ին: Անկասկած:

ԿՈՐԻԻՆ

ԱՅՆՃԱՐԻ (Լիբանան) «Յառաջ - Գ... Կիւլպէնկեան» ազգային երկրորդական...

ՀԱԼԷՊԻ Հայ աշակերտութիւնը լա... արդիւնքներ ձեռք ձգած է սուրիական...

ՀԱԼԷՊԻ Համալսարանը կը յաճախեն... շուրջ 550 Հայ ուսանող: 1979 - 80 տա...

սած է թէ Համալսարանական երիտա... սարգենէին առաւելարար կ'ահնկալուի...

ԼՈՍ ԱՆՃԷԼՍԻ Հ.Յ.Դ. Միջ - Կո... միտէական Յանձնախումբը կազմակեր...

ԿԼԻՆՏԷՅԻ (Գալիֆորնիա) Սր. Աստ... ուածածին Ազգ. Վարժարանի տնօրէն...

ՊԵՔՔՕՂԻ (Պոլս) Ս. Նիկողայոս ե... կեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցած է սոսնա...

«Հին Մը» ԵՒՍ ԹԱՂԵՑԻՆՔ

Վալանսի մէջ, Օգոս. 4ին իր մահկա... նացուն կ'ընէր Պոլսիցի՝ Միքայէլ Մի...

Վերջերս սակայն ստուգութիւնը խան... դարուցաւ լրջօրէն եւ ի վերջոյ մահը՝...

ՄԱՄԻՐԻ ԱԼՔՈՒՆԵԱՆ (ՊՈԼՈՒՑԻ)

Քանի մը օրէն, Օգոս. 15ի, 60ամեակն... է Պոլսի շարուն: Գէթ մէկ վայրկեան...

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ ԵՐԵՎՈՅԹ

Աւանդութիւն դարձած է, որ ամէն... տարի Յուլիսի նախալերջին կիրակիին՝...

Այս տարի Հայաստանի գրողներու... պատուիրակութիւնը դեկավարած է...

ՍՊԻՏԱԿ ԶԻԱՒՈՐԸ = ՀԱՄԱՍՏԵՂ =

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՐՏԻԿ ՍՊԻՏԱԿ ԶԻՈՒ ՎՐԱՅ

հարուածներէն կապուցած վարպետի... ու աշխարհի մարմինները, մանաւանդ...

չառ ծանօթ չէր չի կիրոսն է: Փոքրիկնե... ըր սնտուկի առարկաները կը դողնա...

« ԵՐԵՎԱՆ »

ԲԱՐԳՈՒՆՔԱՆ ԿԱՄԱՐ

ՎԱՆԱՆՍԵՆ. — Մ. Պլեբեան 100 Ֆ. Կը նուիրեն էր սիրելի «Յառաջ»ին, անոր 55րդ տարեդարձին առթիւ:

« ԵՐԵՎԱՆ »

Կը նուիրեն

ՄԱՐՍԷՅԷԼԷՆ. — Տէր եւ Տիկին Ա. Մանուկեան մէկ տարեկան «Յառաջ» կը նուիրեն Սէն - Ռաֆայէլի Հանդատեան Հան:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՄԱՐՍԷՅԷԼ. — Կապոյտ Խաչի Պուլվար Օտտոյի մասնաճիւղը, շնորհակալութեամբ ստացած է փոխան ծաղիկի, ողբացեալ Վրէժ Ամիրխանեանի (ծն. Հայրապետեան) մահուան առթիւ, հետեւեալ նուէրները. —

Այրի Տիկին Հէլը Մկրտչեան 50 Ֆ., Այրի ընկ. Փարիզ Արմազանեան 30 Ֆ., Տէր եւ Տիկին Կոթիէ, Այրի ընկ. Կոնոյեան, Այրի Տիկին Կուլեան, Քէօսէեան ընտանիք 20ական Ֆ.:

Սուրբ Յակոբի 50ամեակին առթիւ՝ Այրի ընկերուհի Արմազանեան 50 Ֆ., Պ. Ռուբէն Մանուկեան 20 Ֆ.: Վրէժ Ամիրխանեանի հոգեհանգիստին առթիւ Պ. Սերոբ Հայրապետեան, Տէր եւ Տիկին Սարգիս Գուլումեան 100 Ֆ. Այրի ընկ. Փարիզ Արմազանեան, Տէր եւ Տիկին Կոթիէ 30ական Ֆ.:

Տէր եւ Տիկին Սարգիս Սարգիսեան ողբացեալ Անթառափ Փարիզեանի թաղման առթիւ 100 Ֆ., Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Գեորգեան ողբացեալ Ուլսաննա Մինասեանի թաղման առթիւ 100 Ֆ., Պ. Յարութիւն Տէրոյեան 30 Ֆ., Արաքի Սարգիսեանի յիշատակին, Պ. Արիստակէս Պետրոսեան, Այրի Տիկին Էլիզ Արապեան 50ական Ֆ., Ստեփան Սիմոնեանի հոգ. առթիւ Տէր եւ Տիկին Մովսէս Մանուկեան 50 Ֆ., տարաբախտ Արարատ Արթիւնեանի մահուան առթիւ Տէր եւ Տիկին Կարո Յովսէփեան 50 Ֆ., տարաբախտ Բարսեղ (Մարսէլ) Փիլիպեանի արկածայի մահուան առթիւ Պ. Թադևոր Ազմեան 20 Ֆ., Այրի Տիկին Ազնիւ Տէրաթեան, Տէր եւ Տիկին Տէր-Վարդանեան 50 Ֆ., Տէր եւ Տիկ. Վահագն Տէր Վարդանեան 100 Ֆ., Տէր եւ Տիկին Գեորգեան, Պոզոյեան 100 Ֆ., Վալանտին ընկ. Չարուհի Թորոսեան 50 Ֆ. էր ապրիման առթիւ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Առնուելի վարդապ. Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է Տիկին Ուլսաննա Յերմանեանէ 700 Ֆ., նկարի մը նորոգութեան համար, եւ Տիկին Նատիա Յերմանեանէ 200 Ֆ. Ս. Աստուածածնայ Տօնին առթիւ փոխան խաղողի:

X

Փարիզահայ Տիկնանց Միութեան Որբերու Օգնութեան Մարմինը, շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները, Տիկին Եւգինէ Պապալեանի կըսկըծայի մահուան առթիւ. — Տէր եւ Տիկին Լ. Չամիչեան, էր զուակները 1000 Ֆ., Տէր եւ Տիկին Չարթեան 250 Ֆ., Տիկին Չապէլ Կիւլպէնկեան 100 Ֆ.:

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

ՓԱՐԻԶ

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ-ՄԿՐՏԻՑ

Կիրակի, 17 Օգոստոս, Տօն է Վերամիտման Սուրբ Աստուածածնի:

Այս առթիւ Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի եպիսկոպոսական հանդիսաւոր Պատարագ: Յաւարտ Պատարագի կը կատարուի հաղորդի Օրհնութիւն:

Սկիզբ ժամերգութեանց՝ Ժ. 8:30ին: Պատարագ Ժ. 10:00ին:

Երկուշաբթի, 18 Օգոստոս, Յիշատակ է Մեռելոց:

Նոյն Եկեղեցւոյ մէջ, ժամը 10ին կը մատուցուի Պատարագ, եւ յաւարտ պատարագի կը կատարուի Հոգեհանգիստ վասն Համօրէնի նմեցեցից:

ԱՌՆՈՒԿԻԼ ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽԱՉ

17 Օգոստոս, Կիրակի:

Առնուելի վարդապ. Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր պատարագ կը մատուցուի, եւ յաւարտ Պատարագի կը կատարուի աւանդական հաղորդի Օրհնութիւն: Սկիզբ Պատարագի՝ Ժ. 10:45:

Կը հրաւիրուին Առնուելի, Մարտիկի, Կուսէնիելի եւ Սէվրանի հաւատացեալները ներկայ գտնուելու սոյն հանդիսութեան եւ այս առթիւ իրենց ուխտը կատարելու:

ՇԱԿԻԼ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՑ

Այս Կիրակի առաւօտ, Աստուածածնայ Տօնին առթիւ Պատարագ եւ Խաղորհ՝ նէք:

X

ԱԼՖՈՐՎԷԼԻ Ս. ՊՕՂՈՍ - ՊԵՏՐՈՍ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կիրակի, 17 Օգոստոս, Ս. Աստուածածնայ Վերամիտման Տօնին առթիւ Ալֆորվելի Ս. Պօղոս - Պետրոս Եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի հանդիսաւոր Պատարագ: Յաւարտ Պատարագի կը կատարուի հաղորդի Օրհնութիւն:

X

ՊԱՏԱՐԱԳ՝

ՄՈՆՄՈՐԱՆՍԻԻ ՀԱՆԳՍԵԱՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

Ս. Աստուածածնայ Տօնին առթիւ, Մոնմորանսիի Հանդատեան Տան մէջ հանդիսաւոր պատարագ կը մատուցուի 16 Օգոստոս, Երաթ առաւօտեան ժամը 10:30ին:

Կը պատարագէ եւ յաւարտ արարողութեան խաղողը կ'օրհնէ՝ Մեքոպ Քհնյ. Ժամկոչեան:

X

Ս. ՅԱԿՈԲ — ԼԻՈՆ

Կիրակի, Օգոստ. 17ին, Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ ՎԵՐԱՄԻՏՄԱՆ ՏՕՆԻՆ առթիւ, Լիոնի Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ մէջ տեղի կ'ունենայ Պատարագ: Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ Լիոնի եւ Շրվակայից հոգևոր հոգի:

ՆՈՐՎԱՆ ՎՐԴ. ԶԱԲԱՐԵԱՆ Յաւարտ պատարագի կը կատարուի հաղորդի Օրհնութիւն:

X

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ - ՏԵՍԻՆ

Եկեղեցւոյ Անուանակոչման՝ Սուրբ Աստուածածնայ տօնին առթիւ 17 Օգոստ. Կիրակի առաւօտ կը կատարուի հանդիսաւոր պատարագ եւ տեղի կ'ունենայ աւանդական մատող եւ խաղորհներ:

X

ՊՕՍՈՆ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՑ

Կիրակի, Օգոստ. 17ին, Աստուածածնայ Տօնին առթիւ կը պատարագէ՝ Գարեգին Վրդ. Պեքեան:

X

ՎԱՆԱՆ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՑ

Աստուածածնայ Տօնին առթիւ Կիրակի, 17 Օգոստոսին Պատարագ՝ ժամը 10ին, ապա՝ քարոզ: պատարագէն վերջ խաղորհներով տանդական արարողութիւն:

X

ՆԻՍ - Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

Նիսի Ս. Աստուածածնայ Եկեղեցւոյ աւանդականութեան եւ օծման 52րդ տարեդարձին առթիւ հանդիսաւոր Պատարագ տեղի կ'ունենայ Կիրակի, 17 Օգոստ. Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ՝ ՍՄՐՕՆ Ծ. ՎՐԴ. ՃԷՐԷՃԵԱՆ

Ժամանակացոյց Արարողութեանց: Երաթ, 16 Օգոստ. Մատողի պատրաստութիւն, ժամը 15:30ին սկսեալ: Կիրակի, 17 Օգոստ. Սկիզբ ժամերգութեան Ժ. 9:30, Սկիզբ Պատարագի՝ Ժ. 10:00, Խաղորհներէնէն - Մատարագներէն Ժ. 11:45:

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ

ՕՐԱՓՈՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԱՆԻ

ԴԱՇՏԱՀԱՆԻԷՍԸ

ՊԵՆՏՈՆԹԵՆԻ ՄԷՋ

X

Օգոստոս 15ին, հաղորդի Օրհնութիւն:

ՆՈՐՎԱՆ Ծ. ՎՐԴ. ԶԱԲԱՐԵԱՆԻ կողմէ

Հեռաձայն՝ (84) 33-05-61

Fête Champêtre Annuelle

DU HOME ARMENIEN — ST. RAPHAEL 107, Avenue du Maréchal Lyautey

Sous le Haut Patronnage de Mgr SEROPE MANOUGUIAN

Délégué Apostolique de S. S. Vasken Ier, Patriarche Suprême et Catholique de tous les Arméniens

Vendredi le 15 Août, toute la journée dans le Parc du Home Arménien A 10 h. une Messe Solennelle avec bénédiction du raisin sera célébrée par Mgr. HAGOP VARTANIAN

A partir de 12 h., Kermesse avec animation musicale: L'Orchestre de Vartkes VARTANIAN

Jeux — Tombola — Buffet Spécialités Arméniennes. ENTREE LIBRE

Հ. Մ. Ը. Մ.

Բ. ԸՆԴՀ. ԲԱՆԱԿՈՒՄ

ՕԳՈՍՏՈՍ 12ին 26

Նախնական Աշխատանքները Սկսան Հ.Մ.Ը.Մ.ի Բ. Ընդհ. Բանակումը որուն պաշտօնական բացումը տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, Օգոստոս 14ին ժամը 18:30ին, Գլխավոր Մարզական Աւանի մէջ, արդէն սկսած է նախապատրաստական աշխատանքները: Հասած են Աւարայիտ, Լիբանանի, Յունաստանի խումբերը, եւ Փարիզի մասնաճիւղի սկաուտները, որոնք հաստատուած են բանակատեղիին մէջ: Չորեքշաբթի հասած կ'ըլլան Լոս Անճէլըսի, Պոսթըրի, Քուէյթի, Փերիոյ, Կիպրոսի, Ամմանի, Գանատայի սկաուտական կազմերը, աւելի քան 300ի կազմով: Avenue Claude Trebignand 92140 CLAMART Հեռաձայն: — 632-30-31

EREVAN restaurant ՀԱՅԱՏՈՒՆ ԵՐԵՒԱՆ

26, RUE BERGÈRE PARIS 9e Tél. 770 85 81

ՓԱԿ Է ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ

ԿԸ ՎԵՐԱՎԵՐՏՈՒԻ ԴՇ. ՍԵՂՏԵՄԵՐ ԶԻՆ

TRANSTOURS

organise plusieurs voyages à Erévan avec divers programmes 14 jours à Erévan - 2 jours à Moscou

TOUS LES VOYAGES PAR AVION — HOTEL 1ere CLASSE — PENSION COMPLETE

départ : retour :

5e voyage — 13 SEPTEMBRE 28 SEPTEMBRE 4300 F.
6e voyage — 1er OCTOBRE 16 OCTOBRE 3800 F.

DIRECT DE MARSEILLE

1er voyage, du 11 au 25 AOUT 4150 F.
2e voyage, du 8 au 22 SEPT. 4150 F.
3e voyage, du 6 au 20 OCTOBRE 3500 F.

TRANSTOURS, 25 Rue d'Argenteuil, 75001 Paris — Tél. : 261-58-28

Մարտի 11, Rue du Bassin — SAINT-JULIEN, Tél. : 93-04-90 et (42) 83-31-55
Վալմես Դիմել Ն. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ — Ալֆորվիլ Դիմել Յ. ՊՕՑԱՃԱՆԻ

Imprimé Sur Les Presses Du Journal «HARATCH» 83, Rue D'Hauteville — 75010 . Paris Commission Paritaire: N° 55935

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԷՍՍԵՆԱՆ - ԲՍՐԵԿԱՍՄԱԿԱՆ ՄԻՈՒ - ԹԵԱՆ մշակութային եւ դեղարուեստական ցերեկային ԹԷՅԱՍԵՂԱՆԸ, Հոկտեմբեր 26, Կիրակի, նուիրուած մեծանուն խմբագրուհի եւ իտալական հնագոյն սանուհի Հայկաճոյ Մառիի, էր ծննդեան հարիւրամեակի սեմին, Ալեք Մանուկեան սրահը:

(Շար. Ա. Էքեմ)

Հիւրն էր՝ Ծառլ Ֆրեդոման, համայնապարհ կուսակցութեան Կ.Կ.Ի քարտուղար: Ծանրացաւ անշուշտ ձկնորսներու այս շարժումին վրայ, բայց երբ վերջին վայրկեանին իրմէ կարծիք մըն ալ ուզուեցաւ Լեհաստանի գործադուլին երբ մասին, զարմանք յայտնեց, որ ինչո՞ւ մամուլը այդքան Լեհաստանով կը զբաղի, փոխանակ Պոլիվիոյ մասին խօսելու...

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԻՐԱՆԻ Խորհրդարանին արտաբանեցաւ հրեայ երեսփոխանը, որ միակն էր հրեայ համայնքը ներկայացնող: Ամբաստանուած է, որ դասաւանդած է մինչեւ 1969 «Միջազգային Օրթ վարժարանը» եւ երկու ամիս ալ մասնաւոր դասեր տուած է Ծահին մէկ ազգականին: Հարցաքննուած էր առան, երեսփոխան մը ըսած է իրեն, «եթէ դէմ ես Միացեալ Նահանգներու, պէտք է ըսեն՝ անկցի՞ն Մ. Նահանգները» եւ Հրեան ալ ըսեր է «Հարիւր անգամ անկցի Ամերիկան, 200 անգամ՝ Իսրայէլը, եւ 500 անգամ՝ Խորհրդարանը»: Անգլիա փակեց Թեհրանի իր դեսպանատունը:
ԼՈՆԾՈՆԻ մէջ, ոտնաթուկերով մը կատարուած է առջի օր, երկու զիւրէրք ու մեծ զէմ, որոնք արագօրէն հրոյ ճարակ եղած են: 37 մեռեալ կայ եւ 13 վիրաւոր: Ըստ Մեքսիկոյի ինֆորմացիայի, իր զօգնականները մը վրէժն էլ լալ կամ հաշուեկարգար մը:
ԱՆԿՍՏՆԻ կը հաղորդեն, որ կառավարութիւնը որոշած է 2 ամիս եւս երկարաձգել պաշարման վիճակը, որ ի դրոյն է 20 զաւառի մէջ:

ՆԱԿՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Ֆրանսահայ Գրողներու Ընկերակցութեան դասախոսական ցերեկոյթը Սեպտ. 28, Կիմէի սրահը նուիրուած Սովետ. գրականութեան 60ամեակին, մասնակցութեամբ Երեսփոխան Վարդէի Պետրոսեանի, նախագահ Գրողներու Միութեան, Ստեփան Կուրապեանի, խմբագիր Գրական Ամսագրի, Սիրվարդ Մետրոպոլիտանի, աստուծոյն, Ժողովրդ. արուեստագիտունի:
X
ԻՍՍՅԵՆՆԱՆ - ԲՍԲԵԿԱՄՍԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵՆԻ մշակութային եւ գեղարուեստական ցերեկոյթը ԹԵՅՍՍԵՂԱՆԸ, Հոկտեմբեր 26, Կիրակի, նուիրուած մեծանուն խմբագրուհի եւ իտալացի հնագետին սանուհի Հայկանոյ Մաթի, իր ծննդեան հարիւրամեակի սեմին, Ալեք Մանուկեան սրահը:

Imprimé Sur Les Presses
Du Journal «HARATCH»
83, Rue D'Hauteville — 75010 - Paris
Commission Paritaire: N° 55935

ՇՆՈՐՀԱՎԱԿԻՔ

Այրի Տիկին Էլիզ Զրբաշեան, Տէր եւ Տիկին Ծառլ Կուրապեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ժան Մելքոնեան եւ զաւակները (Մարտէլ), Այրի Տիկ. Մայրանոյ Գործունեան, Տէր եւ Տիկին Կարպիս Զրբաշեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Սուրէն Գործունեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Գորգէն Գործունեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Կապի Մոմճեան եւ զաւակները (Փարիզ), Տէր եւ Տիկին Վահէ Նազուպեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Փապլո Ճէպիկիզէյան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Մուրատ Մուրատեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ա. Սարատարեան եւ զաւակները (Պուէնտո Այրէս), Տէր եւ Տիկին Ազատ Մուրատեան եւ զաւակները (Լա Սիոթա), Լ. Սարգսեան ընտանիք, Պետրոս Ջարոյեան եւ Այրի Տիկին Նուարդ Մելքոնեան (Մարտէլ),
Իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն Հայրապետական Պատուիրակ Գեռք. Սերովբէ Արք. Մանուկեանին, Սփիւռաքահայութեան Հեռ Մշակութային Կապի նախագահ՝ Վարդէի Համազասպեանի, Հայրենի մտաւորականներուն ու հարազատներուն, Հ.Բ.Ը.Միութեան ցեղեան նախագահ՝ Ալեք Մանուկեանի, Տէր եւ Տիկին Սուրէն Ֆէսճեանի (Նիւ Եորք), Հ.Բ.Ը.Միութեան Լոզանի Կեդրոնի պատուակալ վարիչ նախագահ՝ Արա Չամքէրթէյի, Հ.Բ.Ը. Միութեան Ֆրանսայի Երջ. Յանձնաժողովի նախագահ՝ Նափոլեոն Պիլլիքեանի, Երջ. Յանձնաժողովի պատուոյ նախագահ՝ Նուրան Ֆրենկեանի, Հ.Բ.Ը. Միութեան Լոնտոնի Յանձնաժողովի նախագահ՝ Սարգիս Գիւրքեանի, Մարտէլի Մայր Եկեղեցոյ Կրօն. Ընկերակցութեան վարչութեան, Սահակ - Մետրոպոլիտանի, կրօնական դասուն, Ֆլորանսահայ զանգան Ազգ. Միութիւններու, յարգարժան անհատներու «ՅԱՌԱՋ» եւ «ԱՇՈՒՐ» թերթերու Խմբագրութիւններուն եւ Մարտէլի իրենց թղթակից - աշխատակիցներուն՝ որոնք, հեռագրով, անձամբ, յօդուածներով, ծաղկեպատկերներով, փոխան ծաղկեպատկի նըրքատուութիւններով, մասնակցեցան իրենց մեծ սուգին,
Իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ-հօր, կորոր, հօրեղբոր, մօրեղբոր եւ ազգականին՝

ԱՐԾՐՈՒՆԻ ԶՐԲԱՇԵԱՆԻ

մահուան տխուր առիթով, որ պատահեցաւ՝ Յունիս 17ին, 1980:

Հ. Բ. Ը. Մ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ ԶՈՒԻՑԵՐԻՍԿԱՆ ԻՐԱՆԱԿՒՃԱԿ ԼՈՂԱՆ

Կը խնդրուի յարգոյ հասարակութենէն ու պատկան Մարմիններէն նկատի ունենալ որ ամառային արձակուրդի բերմամբ, Հ. Բ. Ը. Միութեան Զուխեզիական իրաւովիճակով Ընկերակցութեան Գրասենեակը՝ Լոզան, փակ պիտի մնայ Օգոստոս 18ին Սեպտ. 7ը:

Ի ԾԵՍՏԱԿ

Փոքրիկն՝ Անիէ Տէր - Եղիայեանի թարմ յիշատակին, Տէր եւ Տիկին Տարօն Պողոսեան 1000 Ֆ. կը նուիրէ «Յառաջ» թարգմանածան համար:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մարտէլ քաղաքի Կապոյտ Խաչի մասնաճիւղը, ցուակցութիւն կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Գույոմճեանի, Տէր եւ Տիկին Հայրապետեանի եւ ընտանեկան բոլոր պարզակներուն, իրենց հօր եւ ազգականին՝ Սերովբէ Հայրապետեանի մահուան առթիւ:

ՓՈՒԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱԱԿԻ

ՄԱՐՍԻՅԼ. - Այրի Տիկին Սերուն Միւզիբեան 100 Ֆ. կը նուիրէ «Յառաջ»ին, Գրիգոր Աւետեանի մահուան առթիւ:

X
Տէր եւ Տիկին Մարութ Պոյաճեան 100 Ֆ. կը նուիրեն եւ Այրի Տիկին Արեւարտոյ Պոյաճեան՝ 200 Ֆ. իրենց մօրեղբոր ազգական Այրի Տիկին Խուշան Հալախեանի մահուան տխուր առթիւ (այս դամբարան 250ը՝ Կապ. Խաչի Կայանին - ստանալ «Յառաջ»էն - եւ 50ը՝ «Յառաջ»ին):

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

էրգրուած Սիրանոյ Պամաճեան (Երեսայ՝ Սուքիասեան), կը փնտթէ հօրեղբոր իրեն (Ֆրանսաբնակ) Վարդան Նիկողոսեանը. հօրը անունը՝ Յակոբ, մօրը՝ Վարդանոյ: Վարդան ունի Սիրակիան անուն մանչ մը եւ երկու աղջիկներ՝ Աննա եւ Քնարիկ: Տարիներ նամակցած են Հասիէլէյն: Այժմ, Սիրանոյ Հալէպ հաստատուած, տանեակ տարիներ է վեր նամակէ գրկուած ըլլալով, կը իրենց իրենց ծանօթներէն, որ եթէ հասցէն զիտեն, տեղեկացնել բարեհաճ Պ. Յակոբ Հիսապեանին՝
41, Rue Mortinat, 92600 - Asnières
Tél. 733-67-94

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱՍԺԻՆ ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

Երկու երախայով հայ ընտանիքի մը համար, ստիպողաբար կը փնտթուի վարձու յարկաբաժին մը, 3 սենեակ եւ յարմարութիւններ: Նախընտրաբար Փարիզ 9րդ, 10րդ, 11րդ, 13րդ, 19րդ, 20րդ թաղամասերը կամ արուարձան(Ալէն Լազար, Կառ տը Լիւսթ, կամ Կառ տը Նոթի վրայ): Գիմել՝ «Յառաջ»ի:

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

«ՍՓԻՒՌԻ ՄԷՁ»

ՀԵՂԻՆԱԿ
Ի Ա Չ Ի Կ Թ Է Օ Լ Է Օ Լ Ե Ա Ն
ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»
Գիմ 70 ֆր., քաղաքացի ծախքով՝ 80 ֆ.
Գիմել՝ «Յառաջ»ի

ԴՊՐՈՑԱՍԵՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐՎԱՐԱՆ

ԵՐԿՍԵՆՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ
ԵՒ ԱՂԶԱՆՑ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ
ԳԻՇԵՐՈՒԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԱՍ

1980 - 81 տարեշրջանի արձանագրուած թիւները բացուած են:
Վարժարանը կը կիրարկէ ֆրանսական ամբողջական ծրագիրը եւ աշակերտուհիները կը պատրաստէ Պէ. Է. Փէ. Սէ. թիւերով:

Կարեւորութեամբ կ'աւանդուին նաեւ հայեցի ճիւղեր՝ լեզու, գրականութիւն եւ պատմութիւն:
S'adresser à :
Direction de l'Ecole Tebrotzassère
1, Bd. du Nord — 93340 LE RAINCY
Tél. 381-01-72

COLLEGE TEBROTZASSERE

CLASSES PRIMAIRES MIXTES
CLASSE SECONDAIRES DU 1 CYCLE
POUR JEUNES FILLES
INTERNAT ET EXTERNAT

Les inscriptions pour l'année scolaire 1980 - 81 sont ouvertes.
Application intégrale du programme des écoles françaises et préparation au BEPC.
Enseignement de la langue et de la civilisation arméniennes.

JACQUES CHELELEKIAN HAVAS VOYAGES

vous propose

VOYAGES ARMÉNIE 80

Gaidzag MARDOYAN
ACCOMPAGNATEUR DU VOYAGE
LUNDI 8 SEPTEMBRE - LUNDI 22 SEPTEMBRE 4 080 FR\$

calendrier des départs de Marseille

DEPART	RETOUR	PRIX
Lundi 06 Octobre	Lundi 20 Octobre 80	3 480 FR\$
Vendredi 07 Novembre	Jeudi 20 Novembre 80	3 480 FR\$
Vendredi 26 Décembre 80	Jeudi 08 Janvier 81	3 480 FR\$

INSCRIPTION 45 JOURS AVANT LA DATE DE DÉPART

renseignements et réservations
CHELELEKIAN
Jacques
VOYAGES WASTEELS
87 la Canebière 13001 MARSEILLE
tél. (91) 95 90 12

Organisation : HAVAS VOYAGES Lic. 97

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»
ՇԱԻԱՐՇ ՄԻՍԱԲԵԱՆ
«ՕՐԵՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ» (1958)
(Գիմ 60 ֆր.)
ԵՒՐՈՊԱՑԻ
«ԲՈՒՌ ՄԸ ՏՈՄՍ» (Գիմ 35 ֆր.)
ՇՍՀԱՆ ՇՍՀՆՈՒՐ
«ԲԱՑ ՏՈՄԱՐԸ» (1971)
«ԿՐԱԿԸ ԿՈՂԻՐԻՍ» (1973)
(Հատորը՝ 50 Ֆ.)
«ՅԱՌԱՋ 50» (1976)
ԾԱՂԿԱԲԱՍԿԱՆ «ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԻՄԱՍԵՂԱՆ ՀԱՒԱԿՐԹՈՒՆԵՐԷՆ
420 ԷՋ ԸՆՏԻՐ ՑՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԿՈՂԲ՝ ԴՍՈՒՊՈՒ
(Գիմ 120 ֆր.)
ԵՆՈՎՔ ԼԱՉԻՆԵԱՆ
«ԱՆԿԱՊ ԷՋԵՐ» (1979)
(Գիմ 50 Ֆ.)
Թղտատարի ծախքերուն համար 10 Ֆ. աւելցնել նշանակուած գիններուն վրայ:
Գիմել՝ «ՅԱՌԱՋ»ի

ՄԱՅԿ. ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ՀԱՐՅԸ “ԱԼԻՔ”Ի ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑԸ ԹԵՄԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ՅԵՏ

Թեքամի մեր պատմակից՝ «Ալիք»ի հարցազրույցը (Օգոստոսի 5-11), կը պարզաբերի մեր հայրենիքի մը չէ յանգա՞ծ: Արտակարգ շրջանի նախափուլի եւ թեմական կարգադրության անգամները կը շարունակեն մեր համայնքի: Այս առընչութեամբ, «Ալիք»ի հարցազրույցը թեմի մասին հարցազրույցն էր, լոյս տեսած թեքամի մեր հայրենիքի մասին:

Ներկայումս հայկական դպրոցների կարգադրության իրենց յստակ որոշումներ են արձակել:

Մեր ազգային դպրոցները նոր չէ որ զբոլովում են մեր Գարսիաստանում, Սուրբ Երեմիայի, երբ հայ ժողովուրդը կայր է հաստատել, առաջին իսկ առիթով մը անցնել է իր մշակութի տարրերը ուժեղացնելու, աւանդութիւնն ու սովորույթները պահպանելու, յատկապէս իր եկեղեցու կենտրոնում:

Մեր օրերի պետական կարգադրությունը լոյս տեսած էր, իսկ այսօրվան հասկացողութեամբ, դպրոցները օրինական հիմունք ունեն, սահմանափակ համաձայն, եւ յեղափոխութիւնից յետոյ էլ աւելի ամրապնդում կը ստանան:

Մեր օրերի պետական կարգադրությունը նախ մտածում էր չէր համար, թէ կարուածը ո՞ւր է պատկանում: Երբ որեւէ չէր ժողովուրդի կողմից է նուիրում, համարում է ազգայնական կարուած եւ ժողովուրդին է դրա տէրը՝ իր եկեղեցու միջոցով, որը իսլամական օրէնքում վաղից էր հայտնուած: Այդ կարուածը ոչ կը ծախսուի, եւ ոչ էլ որեւէ սեփականութիւնը կարող է դառնալ: Նոյն հիման վրայ է որ մեր դպրոցները եթէ հին են — սեփական սեփական պահուել են, հիմա էլ մեր պարտականութիւնն է որ այդ դպրոցները պահուեն որպէս ազգայնական կարուած:

Մեր այս օրերին, անդրադառնում ենք մեր դպրոցների վիճակին, պիտի աւելի որ նախ պետական ծրագրին է դործադրում, եւ ապա հայրենիքի ծրագրին: Նախ չէր, ծրագրեր եւ օրինական հիմունք ունի: Հիմնական Օրէնքում, յատկապէս նկատի է առնուած ազգայնական կարուածը չէր հիմնական վիճակին, ինչպէս նաեւ սոսկ լեզուների ուսուցումը դպրոցներում:

Մեր հայրենիքի մասին, իւրաքանչիւր դըպրոց կարող է հարցադրուած է հարցադրութեան միջոցով, իսկ տեսուչը, Կրթական նախարարութեան եւ առաջնորդարանի համապատասխան է նշանակում: Այս ուսուցանմանը, որոնք Կրթական նախարարութեան են պատկանում, իրենց վարձը պարտաւոր են ստանում: Մենք, անցեալ

(Շաբ.ը կարդայ 4րդ էջ)

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՏԵՐԸ

ԼԵՀԱՍՏԱՆ ԿԻՐԷՔ - ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՁԻՋՈՒՄ՝ ԱՅՈ՛Ւ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ՝ Ո՛Չ

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԹԻՒ ՄԵՂԸ ՋՆՁԵՑ ԳԵՐՄԱՆՆԻՑ ԻՐ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Ինուար Կիրէք հրատարակեալ Համ - պուրի երթույթ, ուր պիտի հանդիպէր նախարարապետ Ծմիտի եւ այս որոշումը ցոյց կու տայ, թէ որքան լուրջ է կացութիւնը Լեհաստանի մէջ: Արդարեւ, այս տեսակցութիւնը շատ կարեւոր էր Կիրէքի համար եւ կը վերաբերէր առաւելաբար Արեւելը - Արեւմուտք յարաբերութեանց եւ համաշխարհային տնտեսութեան հարցերուն:

Բայց, Լեհաստանի կուսակցական կարգադրությունը, ներքին հոգեբեր այնպիսի տարրերով մը առած են, որ չի կրնար երկրէն մեկնել: Երկուշաբթի իրիկուն, 20 վայրկեան տեւող ելոյթով մը, Կիրէք շատ յստակ կերպով հասկցուց բանուորներուն, թէ ընկերային գետնի վրայ զինուորներ կարելի են եւ պիտի ըլլան, բայց քաղաքական գետնի վրայ, ոչ մէկ զինուոր յոյս պէտք է ունենալ: Իր ճառին մէջ սակայն, Կիրէք բնաւ չվարանցեալ ինքնաքննադատութիւնէ եւ ընդունեցաւ, թէ երկիրն պարենաւորումը զէջ է, թէ ապրուստը սուղ է եւ ապրանքներու որոնումը ալ ցած է: Այս առընչութեամբ, իշխանութիւնները տրամադրել են բարեփոխումներու եւ մատակարարման եւ ապահովութեան ղեկավարման մը կիրառելու մը պիտի իրադրուի: Գիններու յաւելումի հակակշիռը աւելի պիտի ամրապնդուի եւ ընտանեկան նպաստները պիտի բարձրանան 1981ին: Ասկէ զատ, սակայն, պէտք է յուսալ որեւէ քաղաքական փոփոխութիւն: Լեհաստանի թիւ 1ի ազգաբարձրութիւնը յստակ է բոլոր անոնց, որոնք զէմ են վարչակարգին: «Լեհաստան», կ'ըսէ Կիրէք, «միայն անկարի Պետութիւն մը կրնայ ըլլալ ընկերային վարչակարգի մը ներքեւ: Որոշ սահմաններ կան, որոնցմէ անգին չենք կրնար երթալ: Զենք կրնար հանդուրժել դիմումներու, ընկերային քաղաքական Պետութեան մը հիմնուած զէմ իսկ»:

Երեքշաբթի առտու, զեւ յայտնի չէին բանուորներու հակազդեցութիւնները, բայց հաւանական է, որ ազգաբարձրութիւնը իր զբեր խաղայ եւ Կոմունիստական կառավարչները դիտկացին, թէ մինչեւ ո՞ւր կարելի է հեռու երթալ, երկիր մը մէջ, որու ճակատագրերը Մոսկուա կ'որոշուի:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՅՐԱՆՍՍՅՈՒ ԲԱՆՈՒՐ - ձկնորսներու դործադուր տարածուեցաւ ամբողջ երկրին մէջ, Ատլանտեան եւ Միջերկրական միջնեւ իսկ՝ Բորնեո: Տասնեակ հազարաւոր զբոսաշրջիկներ, մեկնելու անկարողութեան մատնուած են եւ գաղթած:

IL Y A SIX ANS: CHAHAN CHAHNOUR

Le Souvenir

«Pour le énième anniversaire de... une pensée est demandée à ceux qui l'ont connu et aimé». La formule est familière. Elle rappelle aux vivants le souvenir des morts.

Aujourd'hui donc, 20 Août 1980, nous rappelons à ceux qui l'ont connu et aimé le souvenir de Chahan Chahnour (Armen Lubin, pour la poésie française) dont c'est le sixième anniversaire de la mort.

C'était hier, c'est à dire il y a six ans. L'après-midi méditerranéenne était chaude. Et dans une chambre de l'hôpital intercommunal de Fréjus, l'infirmière venait de baisser les stores. Le soleil n'avait plus à apporter sa lumière. «L'Écrivain de la Diaspora arménienne» avait cessé de vivre.

Même si la coutume le veut ainsi, nous savons qu'il n'est guère besoin de dates précises pour ceux dont l'œuvre reste vivante au-delà des tombes.

Mais, respectons la coutume, et qu'en ce jour anniversaire, nos pages de l'intérieur rappellent à ceux qui l'ont connu et aimé, le souvenir de Chahan Chahnour.

Կանի կեանք մը սկսած են ապրիլ: Երեքշաբթի օրուան հանդիպումէն կարուած ունէր անմիջական անգառն:

ԹՈՒՐԿԻԱ կը շարունակէ ապրիլ անմիջական միջոցառում մէջ: Պոլսոյ մէջ վեց հոգի եւս մեռած են: Զախակողմեան երկու երիտասարդներու դիակները դառնուած են պալուսակի մը մէջ, վրանին ալ՝ ազգաբարձրութիւն մը: «Ոչ մէկ համայնավարի պիտի խնայուի»: Միւս կողմէ, Սոցիալիստական բանտին մէջ ալ, երկու բանտարկեալ զառնուհարուած են ծայրայեղ - ալ բանտարկեալներու կողմէ:

ԻՐԱՆԻ հարաւը, պայթում մը պատահած է, որու հետեւանքով 80 հոգի մեռած են եւ 45 հոգի՝ վիրաւորուած: Կը հաստատուի, որ արկած է:

ԼԻԲԻՆՅՈՒ ՄԵՂ, զինուորական պետական հարուած մը ծախողած է, Օգոստ. 15ին, ըստ արտասահման հասած լուրերու: Թոպրուքի մէջ է որ շարժումը ծայր տրուած է եւ զգուստը եղած է անխնայ, քանի մը հարիւր հոգի մեռած է: Քա - տաֆի եւ պաշտօնական աղբիւրները կը հերքեն:

ՅՐԱՆՍՍՅՈՒ արտաքին առեւտուրի բաց մը բացառիկ կարեւոր էր, հասնելով 6,7 միլիարտի, ինչ որ 36 միլիարտ կը հասցնէ բացը, տարւոյն սկիզբէն ի վեր:

ՓՈՒԹՊՈՎ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ 43ԳԻ ԱՅՈՅՆՆԻԹԻՒՆԻ
Օգոստոս 17ի, դարձի մըցումներուն արդիւնքներն են -
ԲԿՍԱ - ԲՍԱ - 0 - 0
Լոկոմոտիւ - Տարպեգո - 0 - 0
Դիմամօ (Մ.) - Շախտեթ - 0 - 0
Նեֆթչի - Կայրաք - 2 - 0
Կուրաք - Պախտախար - 3 - 0
Դիմամօ (Կ.) - Դիմամօ (Թ.) - 1 - 0
Չերմուտքեց - Արաքս - 3 - 2

ՍՈՆԱ ՂԱՋԱՐԵԱՆԻ

ՅԱՂԹԱԿԱՆ ԵՆՈՅԸ ՍԱԼՅՈՒԻԿԻ ՄԷՋ

Սալյուրի (Աւստրիա) միջազգային փառասունը, գեղարուեստի այն գագաթներէն է, որու երազած է ու կ'երազէ ամէն երաժիշտ, երգիչ, նուագող թէ զեկազար:

Հասնել Սալյուրի կը նշանակէ ճանցուիլ որպէս միջազգային արժեք ներկայացնող արուեստագէտ: Այս տարի, Փրանսայի հակա աղմուկ բարձրացուցին, որովհետեւ Փրանսայի Ազգային Երաժշտարուածը պատիւն ունեցած էր ելոյթ ունենալու Սալյուրիի բեմին, ինչ որ առաջին անգամ կը պատահէր Փրանսական խումբին համար, աւելի քան քսան տարիներէ ի վեր:

Օգոստոսի 15ին, գեղանի Հայուհի մը, որ երեք տարեկան հասակին, մօր ծունկերուն վրայ առած էր երաժշտութեան իր առաջին դասը, նոյն այդ Սալյուրիի գագաթէն յաղթական երգահանդէս մը սուս: Արդարեւ, Լիբանանայ երգչուհի՝ Սոնա Ղազարեան (սօփրանօ), հոյակապ ելոյթ մը ունեցաւ հոն, մեկ նախաձեռնով Մոցարթէն երկու գործ՝ «Բեթլէ» 486 Ա. եւ 217, ընկերակցուած թեմա Սալյուրի Մոցարթէնում Օրգէսթրայի, զեկազարութեամբ կերպարանի կատարողութիւնը խելայեղ ծափահարութիւններու արժանացաւ Սալյուրիի դժուարահամ հանդիսականներուն կողմէ: Ներկայացուած գործերէն երկ - բորբը մասնաւոր, որ Մոցարթի ամէնէն բարդ կտորներէն կը նկատուի «Փրանսա տոնա»ի ինքնապատասխանութեան եւ կատարելագործուած թեքմիջով մեկնաբանուեցաւ Սոնա Ղազարեանի կողմէ: Համարեւ որ զգալի ճայնասփոսում արժանացաւ Սալյուրիէն՝ տասնեակ մը եւրոպական երկիրներու մէջ:

1980ի Սալյուրիի այս հայ երգչուհին, հետեւներէն կու դայ: Մօր քաշալերութեամբ եւ հակողութեամբ դաշնակի վրայ նախաքայլերը առնելէ ետք, եօթը տարեկանին, իր առաջին ելոյթը կ'ունենայ եւ կը ճանչցուի որպէս դաշնակարուհի: Զայնապատասխան համար կ'ընդունուի Լիբանանի Ազգային Երա - ժըշտանոցը, զոր մասնաւոր յիշատակութեամբ կ'աւարտէ երեք տարիէն, 1977ին, փոխան օրինական չըլանի, որ վեց տարի կ'ընդդրէ: Երաժշտութեան ու երգի առընթեր, կ'ուսանի նաեւ հոգեբանութիւն:

Աւարտելէ ետք Պէյրութի Երաժշտանոցը, իտալական Պետութեան տրամադրած յատուկ թոշակով Ս. Ղազարեան կը մեկնի իտալիոյ Սիէննա քաղաքը, կատարելագործելու համար իր երգարուեստը, ձեռքդի Ծավարեթոյի հակողութեան տակ:

Կը խլէ առաջնութիւնը՝ ստանալով Բի - ճիանա Ակադեմիայի պատուոյ վկայականը: Երեւանի 2750-ամեակին առիթով, կը հրաւիրուի Հայաստան, ուր ելոյթներ կ'ունենայ թէ՛ քաղաքի տօնակատարու - թեանց ընթացքին, եւ թէ անհատական երգահանդէսներով:

1969ին, կրկին Սիէննայի մէջ, կարեւոր բաժին մը կը վերցնէ Բիճիանա Ակադեմիայի կողմէ կազմակերպուած Հեքթոր Պերլիոլի մահուան 100-ամեակին նուիրուած հանդիսութեանց: Կ'անցնի Հոլանտայի Հերթոկնայոզ քաղաքը, ուր առաջնութիւնը կը խլէ քաղաքի երգի միջազգային մըցանքին:

Այնուհետեւ, կը բացուի ուլիս ան - համար ելոյթներու, որ զինք առաջնորդեցին մինչեւ Սալյուրի:

Le gardien du Luxembourg

A la mémoire de mon ami
GOURGEN MAHARI

Une différence fondamentale me distingue de mon patron: lui est un parisien de souche, bien bâti, moi je suis simplement Emile; lui est une personne entreprenante, imposante et plutôt riche, je suis simplement Emile.

Emile, c'est mon prénom, depuis seize mois. Il serait plus juste de dire: seize mois et des fractions. Avant ces fractions, je m'appelais Pierre, Armand et Robert, prénoms qui m'ont été donnés dans des maisons successives; par convention. Les Français prononcent mon nom d'une façon telle qu'il est impossible de l'écrire en aucune langue.

Les noms étrangers ressemblent à une paire de chaussures étroites, dont l'une est large. Mais moi je me suis plus facilement habitué à boîter, qu'à tra vailler. Je suis contre le travail. C'est là une question de principe. Je suis contre.

C'était une journée trompeuse. Le ciel promettait un soleil éclatant, tout en mouillant basement mes pieds. Quand nous nous mîmes à table à midi, je commandai un apéritif allègre. D'abord cela, qui me fait hisser les voiles et élargit les horizons. Quant à mon patron, qui rêve toujours d'océan et de mer, comme tout vrai parisien, il commanda une bouteille d'eau minérale.

Tout en buvant sa mer limitée, il me dit:

— Monsieur Emile, comme ci et comme ça.

L'affaire était importante, c'était clair. Je me rendis donc, trois jours plus tard, au jardin du Luxembourg, emmenant avec moi quatre ouvriers, des matériaux de construction et de la patience.

Nous accompagnâmes quatre bouteilles de vin rouge, pour les quatre ouvriers, et une de vin blanc. Celle-ci, pour moi. J'appartiens à un syndicat adverse.

A peine notre équipe était-elle apparue dans l'allée, que le gardien se précipita vers nous, la patte sur le revolver. Je lui dis:

— Monsieur le gardien, comme ci et comme ça.

— Ah! Qu'est-ce que vous dites. Comme ci et comme ça.

Et il était tellement satisfait de mon explication, qu'il me demanda une cigarette. Eh! Oui, comme ça!

Les quatre ouvriers et moi travaillâmes consciencieusement, selon le principe de la collaboration réciproque, pour abattre et massacrer les badauds ignares qui nous avaient entourés dès le premier instant. A mesure que nous massacrons les ignares, l'ignorance s'étendait et s'approfondissait; proportionnellement. Le massacre ne résout aucun problème, dit le gardien qui est un garde; il en crée d'autres.

Je ne m'inquiétais pas des reines antiques de France qui nous avaient tourné le dos collectivement, avec l'orgueil atavique propre aux vieilles racées. Sur la terrasse en arc et face au bassin central, elles continuèrent leurs médisances légendaires, qui sont le support même de l'histoire d'une nation; son levain.

Plus dangereux étaient les ardents poètes et romanciers idéalistes, dont le plus proche, Georges Sand, avait jeté son dévolu sur l'un des mes ouvriers. Cet ouvrier, c'était Alfred de Musset. Entendons-nous; à peu près.

Nous avons terminé notre travail en deux semaines. Voici ce qu'était notre ouvrage.

Qu'est-ce que c'était? Comment voulez-vous que je décrive la construction, alors que je ne crois pas au pouvoir de communication des descriptions. Plusieurs visionnaires mystiques ont décrit la Sainte Vierge. Le visage, comme ceci; le voile, comme cela; les plis du manteau, comme cela. Le résultat? Reste l'esprit.

De même, vous trouverez un esprit dans la construction qui est un simple banc, presque simple, utilisable des deux côtés. Des deux extrémités du banc s'élevaient deux barres de métal qui soutien-

nent une boîte en guise de dais. Dans cette boîte, j'ai installé une horloge et une sonnette. A l'heure indiquée, la sonnette s'ébranle, une petite porte s'ouvre et laisse passer une toile blanche qui s'étire en descendant le long des deux montants. C'est sur cette toile que se joue le cinéma.

Vous avez certes deviné, qu'en plus de la sonnette et de l'horloge, et bien plus important que ces dernières, il y a aussi un appareil de cinéma dans la boîte. Je vous remercie. Seulement, comme je passe par le Luxembourg tous les jours, on m'a confié la tâche de surveiller mon ouvrage. Les nouvelles inventions, dont certaines sont de véritables merveilles, ont besoin de temps pour se pénétrer de notre idéologie et devenir, comme nous, des bâtisseurs et des agents de destruction à la fois. Ma tâche consiste à surveiller ce devenir.

C'est en cette qualité que je me suis familiarisé avec le gardien; il m'appelle «Monsieur Emile». Parfois je m'installe en face de mon ouvrage, à l'ombre des arbres au beau feuillage, et je regarde les petits spectateurs. Car, que je vous le dise aussi, ce cinéma est destiné aux enfants, à titre tout à fait gracieux.

Ah! Que des beaux enfants! Des blonds divins, des bruns aux longs cils, et des espiègles et des gâtés. C'est tout un vol bigarré, qui va parfois, je veux dire qu'on l'emmène, mouiller le pied de mon ouvrage.

Vous avez déjà deviné à ma mine que je ne suis pas homme à aimer les enfants. Pour dire vrai, je les déteste. Je feins hypocritement de les aimer, quand la jolie mère accompagne l'enfant ou encore sa nourrice, au teint laiteux toutes les deux. Il suffit qu'il y ait de belles dames pour que je devienne un flatteur à la bouche d'or, ridiculement avide et essentiellement amoureux. Le véritable éducateur de l'homme, c'est la femme désirable parmi les parfums enivrants du printemps. Et voici l'agréable ding-dang.

Une villa. Devant, un jardin. Tous les deux coquets. Une allée centrale, peignée au peigne fin. Des rosiers qui sont chargés de roses. Un chien affalé qui rêve d'os. Près de lui une table. Au-dessus de la table, un parasol. Un enfant est assis devant la table, sous le parasol. Il étudie. Rosa, Rosas, Rosam. Le chien commence à aboyer. Stupide Pacha, tais-toi vite, j'étudie. Une demoiselle, qui est une dame, marche en minaudant dans l'allée, peignée. (Travelling). L'enfant attache le chien aboyeur. Une rose, s'il vous plaît, bel enfant. Avec plaisir, mademoiselle, qui est une dame, voici une rose de notre rosier qui est plein de roses. Un gangster se laisse couler derrière le rideau d'arbustes. Ne vous ai-je pas dit qu'il s'agissait d'un traquenard? Pacha savait ce qu'il faisait quand il aboyait! L'enfant est enlevé. Par terre, une feuille (vue de près): Nous demandons un million de francs comme rançon, payables en vingt-quatre heures. Le chien, qui était attaché, ne l'est plus. Il brise sa chaîne. Mord au pantalon. On voit un caleçon (applaudissements et rires). Des policiers à bicyclette poursuivent le kidnappeur. Des coups pleuvent. Les roues tournent en sens inverse (vue d'en bas). Le chien fait des gambades de joie, sans laisser tomber de sa gueule la lettre de menace. La même allée, odorante cette fois.

Et une fois, quand ce film prit fin, un garçonnet surpris s'exclama, désignant le gardien du Luxembourg:

— Maman, maman, regarde, le policier qui a sauvé l'enfant est là...

Certaines rires, la mère serra contre

son sein le petit, et le gardien, qui avait rougi, me dit en affermissant sa ceinture:

— Monsieur Emile!

X

Je passe mes jours à errer de bureau en bureau, dans l'espoir de trouver du travail. Je suis chômeur. Selon l'importance du bureau, je me présente avec des gants ou en simple chrétien. Je passe aussi mes nuits à errer. La nuit a des bureaux mystérieux, qui restent ouverts devant moi.

J'ai abandonné mon boulot parce que je suis contre le travail. Chaque matin, moment où vous et moi sommes chassés du paradis, pour gagner, à la sueur de notre front, les richesses visibles et invisibles du monde, chaque matin, dis-je, est un matin maudit pour moi. Pour vous aussi, n'avez pas honte de l'avouer.

Mon patron, comme je l'ai dit, reste fidèle à l'eau minérale. Non, moi je ne peux pas vivre sans alcool. L'intimité de la peau de la femme m'est nécessaire, comme son parfum et l'humidité de ses coins ombragés, ses hémisphères antérieurs et ses rondeurs d'arrière-garde aussi. En un mot, cet état de mi-ivresse qui est l'état normal des âmes rêveuses.

Mon patron, qui n'est plus mon patron depuis cinq jours, me disait, quand, sous l'effet de l'alcool, je hissais des voiles hautains et embrassais des horizons libres, mon patron donc me disait:

— Monsieur Emile, vous risquez le naufrage.

Je voulais lui faire comprendre qu'il y a fardeau et fardeau; qu'il y a différentes sortes de fardeaux. Je voulais lui faire comprendre que j'étais contre le travail qui est inversement proportionnel à mon tempérament et qui n'est pas conforme à mon idée du bonheur. Le mystère des vastes horizons m'est nécessaire pour submerger mes pesantes charges, paquet par paquet. La légèreté, qui se crée ainsi en moi et qui rend flous et branlants les êtres et les choses de mon entourage, cette légèreté donc me procure un bonheur si profond, qu'il ressemble au désir de pleurer. Bonheur et pleurs; où est la ligne de séparation.

Je pose souvent des questions pareilles, lors des mes flâneries nocturnes, sans trouver de réponse. Malgré cela, et instinctivement, je criai:

— Hé, là-bas! (1) Qu'est-il donc arrivé?... Que faites-vous dans le jardin, à cette heure de la nuit?... Qui êtes-vous?

Parmi les arbres, errait un fantôme qui était un être humain. Oui, c'était quelqu'un de pareil qui me répondit:

— C'est moi, Monsieur Emile; moi, le gardien.

— Non, lui dis-je résolument, vous n'existez pas.

Mon appareil s'était détraqué. Son rythme théâtral s'était dérangé. Il avait sonné hors programme... et quelle sonnerie, Monsieur Emile!... Le ding-dang ordinaire avait atteint une grande amplitude dans le silence de la nuit. Circonstance malheureuse, incident regrettable... Je savais que la portière allait s'ouvrir et le film se mettre à tourner. Monsieur Emile, dites-moi, je vous supplie, qui allait pouvoir regarder? Il n'y a ni enfant ni nourrice à cette heure. Toutes les grilles sont déjà closes. J'ai dû moi-même m'élaner hors de mon lit et venir regarder le film, à moitié endormi. Dites-moi, je vous prie, si je n'étais pas arrivé à temps, qui donc allait regarder le film, qui?...
Un instant... et aussitôt je me saisis de la main du gardien. Je l'ai serrée chaleureusement. Je me souviens de l'avoir longuement serrée. En fait, je gagnais du temps. Très peu d'instant me séparaient du moment où j'entraîrais au Luxem-

bourg avec l'aide du gardien, en passant par la portière latérale des jardinières, c'est-à-dire devant Gustave Flaubert. Quand ma pensée se familiarisa avec la situation, je dis sans hésiter:

— Bravo! (2) En l'absence des enfants, il fallait un simple d'esprit comme vous... quelqu'un qui répond aux appels extérieurs... comme ça, sans choisir... comme ça, avec un esprit de sacrifice émouvant...

Le gardien ajusta sa ceinture et gonfla sa poitrine:

— Je rejette le simple d'esprit. Je le rejette catégoriquement. Je m'élève... à deux reprises contre la médisante injure. Moi je suis un être double: Un homme, plus un uniforme.

Il porta la main à son pistolet. C'est ainsi qu'il me lança des regards foudroyants. Il fit, au sujet de l'uniforme et de sa dignité, des affirmations définitives. Son raisonnement était rigoureux, sa voix tonitruante. Des oiseaux s'éveillèrent au-dessus de nos têtes et battirent des ailes. Une plume, qui était une feuille, tomba sur mon épaulé. Je serrai de nouveau la main de mon ami et je dis:

— Comme votre jardin est joli!... Aucun de ses habitants permanents ne porte d'uniforme... Stendhal, Flaubert, George Sand, Baudelaire, Verlaine et d'autres encore... Ah! que je n'oublie pas Madame de Ségur, née Rostopchine... Voici des personnes qui ont été attentives à leur voix intérieure... il est certes possible d'entourer le Luxembourg de hautes grilles, pourquoi pas?... Il n'empêche qu'il reste à l'intérieur un appareil qui manifeste des tendances anarchistes... sonne à contretemps...

— Vous êtes ridicule, me dit le gardien. Il n'y a pas beaucoup de voitures à cette heure-ci... mais il y en a quelques unes... Quand l'une d'elles tourne le coin et vous prend un moment, brusquement, dans le filet de ses projecteurs, vous ressemblez étrangement à un clown... à un clown ou à un malfaiteur...

— L'avenue leur appartient. La place leur appartient aussi. Au clown et au malfaiteur. Des gens pareils n'ont pas de place ici. Il n'y a ici ni religieux, ni militaire, ni juge, ni non plus celui, qui, accroupi derrière eux, tire des ficelles invisibles. Le grand capital est absent.

— Le capital est partout, dit le gardien, surtout là où l'on renie sa présence. Mais vous n'avez pas répondu à ma question. Même s'il était absent, lui, qui donc allait voir le film si je n'étais là... qui allait le visionner?..

— Qui voulez-vous que ce soit. Le Visionnaire, naturellement... Le Visionnaire ressemble à l'appareil détraqué. Il préfère la pénombre et le silence de la nuit où sa voix s'amplifiera et resonnera au loin. Le Visionnaire proclame que nous connaissons la vraie vie après notre mort seulement, si nous avons su nous aimer fraternellement, nous aimer ici même et nous pardonner... Selon un autre Visionnaire, la vraie vie est ici même, sur la terre, si nous savons mener des combats fratricides, au nom de la lutte des classes. Et nous répondons à leur appels dans un état de somnolence. C'est ainsi que notre vie se transforme en cinéma pour enfants...

Le gardien, qui était resté assis sur sa chaise de fer, se dressa debout.

— Jeu d'enfant... vous amoindrissez ce qui est grand, ce qui est grandeur... ce qui vous dépasse...

Je dis:

— Le mot frère est sublime, le mot camarade est sublime... quand ils ne signifient pas: «sois mon frère, sinon je te tue».

Et j'ajoutai:

— Joie infinie et désir de pleurer. Où est la ligne de séparation?

J'allumai une cigarette, j'en tendis une à mon ami, qui me dit:

— Tout cela nous éloigne de l'appareil dérangé... La solution du problème est dans la clef... Où est la clef?..

— L'amour... murmurai-je, indécis, alors que sonnait déjà l'agréable ding-dang.

Un arbre majestueux. Dans le tronc,

Chahan Chahnour

(ARMEN LUBIN)

Par KRIKOR KEUSSEYAN

Chahan Chahnour. Un nom. Un symbole qui a polarisé autour de son nom l'intérêt public et littéraire arménien dès sa parution (il faut dire sa soudaine apparition, puisque personne ne l'attendait — le regard et l'attente des lecteurs étant ailleurs, vers d'autres jeunes talents). Aujourd'hui, un demi-siècle après, il reste inégalé. Son œuvre garde encore l'éclat des premiers jours.

Il convient de chercher les racines de cette œuvre dans la tragique histoire contemporaine de son peuple, son explication se trouve dans les circonstances où elle a été écrite. Un des plus grands désastres de l'histoire venait de s'abattre sur le peuple arménien. Le Premier Génocide du XXème siècle — comme on aime l'appeler aujourd'hui — venait décapiter un peuple qui venait du fond de l'histoire. Les rescapés des massacres trouvèrent refuge surtout au Moyen-Orient et en France. Il y a cette foule d'apatrides dont les jeunes sont pour la plupart des « Sans Famille ». C'est une jeunesse bouleversée, secouée. Derrière elle les ruines fumantes. Devant l'incertitude. C'est le désespoir, pas d'issue, l'image d'un peuple abandonné à lui-même.

X

Chahan Chahnour a 19 ans quand il vient en France de Constantinople. 1922

c'est l'année du discours hypnotique de Robert Desnos où il fallait chercher au fond du sommeil hypnotique les réponses du subconscient. Deux ans plus tard c'est le manifeste surréaliste.

Il y aura une effervescence analogue parmi les jeunes écrivains arméniens qui se forment. La pléiade des intellectuels et poètes arméniens avait trouvé la mort tragique en 1915. Paris va devenir le nouveau foyer et le centre de rayonnement de la nouvelle littérature renaisissante. Ces jeunes écrivains discutent, protestent. C'est le débat entre l'ancienne et la nouvelle génération. Le but de cette dernière sera de préparer le terrain d'une révolution littéraire, de changer les esprits, les âmes, les traditions, les formes littéraires qui dominent. Au début Chahnour ne publie rien. Il se prépare. Il lit beaucoup, il étudie, mûrit en silence. Il cherche sa voie mais rien ne lui échappe. Aucun courant de pensée, aucune tentative nouvelle parmi les écrivains français. Il a le souci d'un perfectionnement intellectuel qu'il gardera jusqu'à la fin. L'écrivain sera doublé d'un érudit.

1929. Et soudain c'est la bombe. C'est un roman, « La Retraite Sans Musique ». D'abord publié comme feuilleton dans

le quotidien « Haratch », il attire la foudre des lecteurs, ceux des bien-pensants. Les protestations pleuvent au journal pour surseoir à la parution. L'auteur est traité de renégat maudit, de pornographe. On crie au sacrilège. Il y a de quoi. Tout claqué et éclaté dans ce roman. C'est à la fois le cri de révolte et l'alarme. Tout y passe. Le passé comme le présent. Les valeurs traditionnelles sont remises en question, maltraitées, offesées.

C'est l'état d'esprit d'une jeunesse aux abois, d'une conscience où se mêlent le désespoir, le refus d'abdiquer à la résignation impuissante. C'est le son de glas devant le reflux, l'anéantissement progressif de toute distinction culturelle et nationale d'un peuple. L'Arménien, gardien d'une culture est aliéné, il perd son identité. Il n'a plus le temps, ni l'esprit dans ce nouveau pays de grande culture, d'une haute civilisation, de penser à son « moi » national, culturel, linguistique. C'est l'assimilation, l'intégration douce, lente. Tout ceci exprimé à travers une histoire d'amour entre un Arménien et une Française où la passion se mêle à l'érotisme, le jugement implacable au sentimentalisme, le pessimisme à l'humour.

Le nouveau roman arménien était né. Les bases de la nouvelle littérature fondées. Chahnour est l'auteur béni et un peu maudit. Il le restera toute sa vie. Si le contenu de l'œuvre excite les interprétations, fait rager certaines, reste sujet à controverse, la forme fait l'unanimité autour de son nom. C'est un chef-d'œuvre sans précédent. L'auteur n'a suivi précisément aucune des voies et courant littéraires prônés en son temps. Des surréalistes il adopte plutôt l'esprit que la forme. Chez lui tout est réfléchi, élaboré, consciemment ordonné même l'imagination et l'inconscient. Rien ne se produit qui n'ait été voulu ou réfléchi à fond. Il est réaliste, un réalisme qui a la force d'un témoignage mais qui n'est pourtant que le reflet d'une angoisse, d'un devenir confus. C'est un virtuose de langage. Les mots en ont la vivacité avec un dynamisme, un rythme propre. Le style est très concis, condensé, incisif, parfois télégraphique et rend les images des flashs synopés. Il y a aussi un aspect convulsif (« La beauté sera convulsive ou ne sera pas » — André Breton). Il ne dédaigne pas non plus la portée phonétique des mots. Le tout est accompagné d'un lyrisme poétique, musical qui parcourt tout le fond du roman d'où jaillissent, çà et là, des images libres, saisissantes. Il s'y trouve des phrases à retenir. Des phrases pour être dites. Ce prosateur par excellence est un poète qui réinvente l'écriture. C'est un styliste.

On ne lit pas Chahnour mais on le relit, comme on relit Joyce, mais pas pour les mêmes raisons structurales. Tout est clair chez lui dès la première lecture, l'appréciation est immédiate contrairement à Joyce, quoique certains passages exigent une lecture à divers niveaux. En ces moments sa pensée change soudain d'orbite, accède à la hauteur envisagée et continue sa trajectoire. Dans le roman l'auteur s'est scindé en deux. Il se partage entre deux certitudes, plutôt deux incertitudes. Il y a le héros intellect, imaginatif qui préfère des jugements historiques et le héros moyen, en chair et en os, soumis aux vicissitudes de l'existence. Celui qui aime et qui souffre.

Avec ce seul roman Chahnour a fait ce que trois ans plus tard Céline fera avec son « Voyage Au Bout De La Nuit ». Phénomène rare dans la littérature que de créer une gloire en si peu de temps et avec si peu d'œuvres. Mais la comparaison entre les deux écrivains de langue différente ne va pas plus loin, sauf sur le plan d'un certain pessimisme qui n'est point métaphysique chez Chahnour.

Le Débat était ouvert dans les milieux littéraires arméniens. Chez les surréalistes français c'était la grande crise. Ils se projetaient des « cadavres ».

Sur sa lancée Chahnour écrit des essais, critiques, analyses. Il est l'enfant terrible. C'est plus qu'un révolté, c'est une conscience meurtrie à l'échelle nationale. Il est contre les bavards de la littérature; il déboulonne de leur socle

des noms sacrés, intervient au sujet d'une traduction mal faite (« Le Cimetière Marin » — Paul Valéry). Il accuse, fait le procès des déboires du peuple arménien, démontre la myopie de ses dirigeants, leur Donquichotisme qui continue à faire le malheur populaire. C'est un critique déchaîné, impitoyable et ceci avec une analyse profonde et une verve satirique. Les mots sont incandescents. C'est un révolutionnaire. Il écrit: — *Quand tu as une pierre en main, n'essaie pas de la tailler, de la polir, de l'enjoliver, mais lance-la et abats les vitres. Je veux dire à bas le style, à bas l'image, à bas la belle expression! Parviens à ton but et tu seas parvenu à la plus grande beauté. Abats les vitres! Nous avons besoin d'air. Vois! Nous en mourons d'en manquer.* Un révolutionnaire qui n'a aucun rapport avec les idéologies socio-politique ou marxiste de l'époque. C'est un esprit libre et un œil libre. Il n'y a aucune discontinuité dans ses pensées. Il établit de nouvelles formes, une nouvelle échelle des valeurs que personne ne pourra ignorer dorénavant.

1933. — Un second volume! « La Trahison des Haralèzes » (*). C'est un recueil de nouvelles. Cette seconde œuvre n'a d'équivalent que la première, tout en étant de genres différents. Le romancier s'avère un maître en nouvelles. Il n'a qu'un seul grand prédécesseur dans la littérature arménienne — Krikor Zohrab (victime des massacres de 1915). Chahnour rénove le genre. Ses personnages sont des gens humbles, de tout les jours. C'est la condition humaine des Arméniens, l'âme populaire. Une certaine tristesse y plane avec de grandes éclaircies d'humour. Ceci fera une partie inséparable de son art comme de sa vie. Un humour empreint de tendresse, qui selon le cas devient un trait d'esprit pétillant, amusant, plein de petites malices. L'insolite ne lui est pas étranger. Une nouvelle dans ce recueil, « Un brin de cœur tendre », devient vite un classique. C'est la vieille *mama* arménienne transplantée à Paris avec ses vieilles habitudes face à un jeune émigré qui se suicide devant l'impasse de sa nouvelle vie. Un autre écrit est une souvenance de sa ville natale, un univers poétique transcrit en prose.

De constitution plutôt fragile, l'état de santé de l'auteur va s'empirant. C'est la maladie dont il ne sortira plus. Et bientôt c'est la guerre. Pour lui c'est le début du calvaire dans des demeures apocalyptiques que sont les sanas. Il connaîtra la solitude dans toute sa cruauté. Chahnour cessera d'écrire en arménien, il deviendra le poète *Armén Lubin*. A l'instar du héros — son double — de « La Retraite Sans Musique », il n'écrira qu'en français. Trois recueils seront publiés de lui, où prendront place la plupart de ses anciens écrits, parsemés dans des revues et des journaux, qu'il reprendra avec soin et ce souci du perfectionniste.

1979: C'était le cinquantenaire d'une œuvre géniale. Ses écrits restent aussi actuels qu'à leurs premiers jours.

Ce grand écrivain qui a donné le *Roman* de la Diaspora arménienne, garde toute sa fraîcheur à travers une œuvre d'égale densité. Son emprise sur les jeunes écrivains continue toujours à se faire sentir. La jeunesse — cette jeunesse là qui n'était pas encore née quand ses œuvres ont paru — s'y retrouve avec ses problèmes qui gardent toujours leur acuité. Elle s'y reconnaît. Les deux premières œuvres ne portaient-elles pas comme sous-titre « Histoire Illustrée des Arméniens »?

Le recul du temps ne fait que confirmer la solidité d'une œuvre basée sur la destinée d'un peuple et érigée avec cette magie de l'expression, dont il restera le maître. Chahan Chahnour reste un sommet et un classique de la littérature arménienne.

(*) « Haralèzes » est une bête légendaire sous l'aspect d'un chien. Selon la croyance des anciens arméniens, il léchait les blessures des braves combattants et redonnait la vie aux morts.

une cavité. A l'entrée de la cavité sont posés deux jeunes hiboux. Leur quatre yeux brillent comme quatre diamants. La mère hibou trône sur une branche horizontale comme un catholicos orthodoxe nouvellement élu. Derrière le catholicos, lila la pleine lune, véritable argent fondu. Sonne le téléphone pendu à la branche. Allo-allo, avec plaisir, cher Monsieur Baï-Kouche (3), j'arrive à l'instant chez vous, promptement et par voie aérienne. La mère hibou rasla la pleine lune du ciel. Elle la jeta dans son sac. J'ai baissé la lumière électrique, mes petits bijoux, pour que vous puissiez bien voir les sauts de l'écureuil funambule. La mère hibou chaussa ses lunettes du dimanche et partit. De derrière le tronc sortit le serpent de la Bible. Il déroula sa langue (vue de près). Les quatre diamants étincelèrent. Ils baissèrent le rideau de leur cavité. Les jeunes hiboux se consultèrent, réunis à huis-clos. Ils ouvrirent et refermèrent à plusieurs reprises leur rideau de fer de bijoutier. Ils comptèrent chaque lever et chaque baiser. Ils parlèrent en morse. Maman, maman, arrive vite, Annibal ad portas! Une escadrille aérienne s'élança vers le serpent. Me voici, toutes griffes dehors. Le serpent tomba dans le sac où il y avait de l'argent fondu. Il s'éleva une flamme dévastatrice. L'enfer (vu de près).

Nos cigarettes s'étaient consumées. J'en allumai une autre, quand le gardien me dit: — Le cinéma est une petite merveille... C'est vous qui n'avez pas su l'utiliser... Vous n'avez même pas su garder soigneusement la clef...

— La vie aussi, dis-je, est une merveille. Mais de là à savoir la conduire... Chaque Visionnaire a proposé un mode d'emploi qui, à son tour, est une merveille, mais... imaginaire. Nous avons plusieurs modes d'emplois. Et aucun ne convient à la serrure...

— Vous êtes de ceux qui font les ser-

— Le suicide... Mon cœur est consentant, mais le reste est faible. Je suis lâche.

— Et ivrogne... qu'est-ce qui vous a fait croire que je n'ai pas obéi à ma voix intérieure quand je choisissais l'union? C'est à dire la sécurité? Sachez! cher ami, que j'ai une obligation majeure: être heureux, ici et aujourd'hui.

— Non! dis-je pour la deuxième fois, vous n'existez pas.

Ainsi parlai-je au gardien, croyant me parler à moi-même. Le gardien reprit:

— En un sens, vous avez raison... Nous ne vivons pas... Notre pensée est éparse nos amours sont éparses aussi. C'est là la racine de notre faiblesse. Nous n'existons pas. Une force centrifuge nous pousse toujours plus loin. Vous vous êtes moqué de moi, parce que j'avais répondu à un appel extérieur, sans choisir. Mais, cher ami, pour pouvoir choisir, il est nécessaire de connaître toutes les données pour décider laquelle est mensongère et laquelle vraie.

— Je regrette, dis-je, la vérité est toujours triste.

Et j'ajoutai, tout de suite:

— Moi, je préfère le mensonge qui n'est plus mensonge et la vérité qui est plus que la vérité. Je préfère la poésie.

L'appareil fit de nouveau entendre son agréable ding-dang et nous vîmes une fille, qui était peut-être un esprit. Elle voulait des fruits, qui étaient peut-être des balles. Mon ami nocturne me dit:

— Reste à définir la poésie.

Cela dépassait mes capacités. Je répondis, pour dire quelque chose.

— Avez-vous jamais vu une mère désespérée?

Les boules que j'avais crues des balles, étaient des planètes. Et l'esprit qui sautait d'une planète à l'autre, jusqu'à la dernière des planètes imaginables, alla se fondre au sein de l'infini. L'infini se fit voir de près. Tout était doux et mélancolique dans la nuit légendaire. Je le crois du moins.

Légendaire.

CHAHAN CHAHNOUR

Texte original en arménien, paru d'abord dans « Haratch », puis dans « Քսր Տոմար », Մտնելու շարժումը, 1971: Traduction de K. Chahinian, auteur d'une thèse de doctorat de 3ème cycle « DRAME ET POESIE DE L'EXIL, dans l'œuvre d'Armén Lubin en particulier et d'écrivains arméniens de France en général ».

(1) En français dans le texte.
(2) En français dans le texte.
(3) Mot turc signifiant hibou.

Հիւսիսարեւմտ
Օրօրացույց
21
JEUDI
21 AOUT
1980

HARATCH

LE SEUL QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Tel. : 770-86-60 — C.C.P. Paris 15069-82 E
Fondé en 1925 — 51027317 A R.C. PARIS

LE NUMERO 2 F.

5600 SUVI — Թի 14.713

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

56° ANNÉE — No 14.713

ՅԱՐԱՏ
ՀԱՅԿ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑԸ
“ԱԼԻՔ” Ի
ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑԸ ԹԵՄԻՆ
ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ՅԵՏ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱ ԶԿՆՈՐՄՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ՉԱՆՈՂՆԵՑԱԻ

ՄԻԹԵՐԱՆԻ ՏԵՕԱԿԵՏՆԵՐԸ

Ֆ. — Արթուր Բուսուրյանի սեռի սահմանափակումը (*) գործադրություն է և դրա դպրոցներում:
Պ. — Սա էլ, գործնականում անհնարին է, քանի որ ուսուցչուհիներն աւելի շատ են, և եթե նրանք միայն օրիորդաց դպրոցներում դասաւանդեն, անհնար է բաւարար ուսուցիչ ունենալ: Գիտէ՞ք որ, մեր հասկացողութեամբ ուսուցիչի արժեքը նրա սեռով չի բնորոշուում: Ուսուցիչի արժեքը նրա գիտութեան մէջ է կախուած, ոչ թէ նրա զգեստի: Հետեւաբար, մեզ համար կարեւորը, նրա ուսուցանման անհատականութիւնն է: Անշուշտ, ինչ սեռերի խնդիրը վերջնականապէս լուծուած չենք համարում, մենք աշխատանք ենք, որ զոնէ տարրականը երկուստեքի, իսկ ուղեցոյցն ու միջնակարգը հրապարակութեան սահմաններում անշաւանք, և այս ուղղութեամբ ուսուցման վարժութիւն է կատարում:
Զ. — Եթէ դպրոցները միասեռ եւ շերտային դասնան, ի՞նչ դժուարութիւններ կ'ենթ հանդիպելու:
Պ. — Առաջին դժուարութիւնը չէնք տեսնում, ի հարկէ նախապէս իրենք ասանք մեր տեղեկութեան ինքնազուտութեան մասին: Երկրորդը, որոնց ուսուցչութեան յանձնեցինք, և իրենք ասանք մեր տեղեկութեան ինքնազուտութեան մասին: Մեր պարագային, երբ հայ դպրոցը միմիայն հայ աշակերտին պիտի ծառայի, հնարաւոր չի թաղամասի, ուսուցչուհիները բաժանել: Երջանային դաստիարակումը, (մանթալէի) արձանագրուած իրենքի արժեքն էլ խօսեցինք այսօրու իրենքի հետ: Ի հարկէ, այդ ծրագրը անցեալում էլ արժարժուել էր, բայց, ուսումնասիրելով դժուարութիւնները հանդիպեցինք և հարցը այդպէս ձևացել է: Նկատի պիտի առնուէին փոքրամասնութիւնների վիճակը, որոնք ցերեպում են ամբողջ թեհրանում: Բացի այդ, Արշակունիում, Արագածոտնում, Թաւրիշում մեր դպրոցները միայն մէկ միջնակարգ ունեն, եթէ թաղային լինի և սեռային բաժանում կատարեն, իւրաքանչիւր դասարանում առաւելագոյնը տասնութը պիտի լինեն, հետեւաբար, շատ դժուարութիւնների կը հանդիպենք:
Զ. — Նկատի ունեցալով, որ միջազգային դպրոցներում բաւականին հայ աշակերտներ կան, այդ դպրոցների փակուած մասն ի՞նչ պիտի անեն:
Պ. — Այդ խնդիրը, յաճախակի առիթներով մեր ուղղութեան յանձնեցինք և ասանք է, որ աշխատանքներ տարուեն, որոնցով այդ աշակերտները զան և կենսական հայկական դպրոցներում: Իրենքի դժուարութիւններ կան. օրինակ, չենք պակաս լինել: Բայց աշխատանքներ են տարուում, որ բոլոր այն հայ աշակերտները որոնք ոչ — հայկական դպրոցներում կենտրոնացուեն: Ի հարկէ, նրանք հայերէնի տեսակետից կը կախուած լինեն, բայց երբ մեր նպատակը իրաւորութիւնը, այդ խնդիրը համար էլ մի լուծում չենք տեսնում:
Զ. — Արթուր հայկական դպրոցների լըրջութեամբ իրենքի յանձնեցինք և Արթուրը պարզապէս:

Հաւրի մէջ էր, որ Երեւանի օր, առաջին հանդիպում մը տեղի կ'ունենար նաւատէրբու և բանուոր — ձկնորսներու միջև լուծում մը գտնելու համար տաղանային, որ սկսաւ Պուլուսեղէն, 10 օր առաջ և տարածուեցաւ զբերի բոլոր նաւահանգիստներուն: Հաւրի հանդիպումին կը մասնակցէին՝ 10 ներկայացուցիչ նաւատէրբու կողմէ (որոնց 6ը՝ հաշտարարներ և նոյնքան ներկայացուցիչներ՝ Սէ. Թէ. Թէ. Ի և Սէ. Եֆ. Տէ. Թէ. Ի սենտիքաներուն կողմէ):
Հինգ ժամ տեւող ժողովէն ետք, երկու կողմերը կը հաստատէին, թէ ոչ մէկ լուծում կը տեսնուի և ինչպէս բնական է, նման պարագաներու մէջ, իւրաքանչիւր կողմ միւսին վրայ կը ձգէ ձայնագրութեան պատասխանատուութիւնը: Աշխատանքներու բանքերին համար, տեղական մակարդակի վրայ հանդիպում մը չէր կրնար արդէն լուծում գտնել:

Պ. — Դպրոցների ղեկավարման առնչութեամբ էլ բաւական տանելիք աշխատանք կայ: Երբ հիմնական կէտերի շուրջ համաձայնուենք, ինչպէս ասացի, մեր խօսակցութիւնը այսօրու Բեհհեթի հետ հիմնական հարցերի շուրջ եղաւ, իսկ մանրամասնութիւնների վերաբերեալ պիտի կրթական նախարարութեան հետ բանակցենք: Անցեալում, դպրոցների համար հոգաբարձուներ էին նշանակուած, հիմա ծնողները հաւաքուած են և ընտրում են իրենք դպրոցի հոգաբարձուութիւնը: Կրթական նախարարութիւնը առաջարկում է մէկ հոգի էլ իրենց կողմից ունենալ, անշուշտ ներթափանցիկ և նախարարութեան ծրագրերին գործադրման վերահստու լինելու համար, որ այնքան էլ անտրամաբանական չի: Իսկ, հայկական բաժնում, մեր աշխատանքն այն է, որ հայկական բաժնի կառավարումը, և դպրոցներում տեղի ունեցող արտադասարանային աշխատանքները, ինչպէս նաեւ մշակոյթը, որ մեր իրաւունքն է, պահենք մեր ձեռքում: Այս առթիւ, նախապէս բանակցութիւններ ենք ունեցել, բայց դեռ եզրակացութեան չենք հասել: Այդ, այնպիսի մի վիճակ ստեղծուեց որ մեր հայկական դպրոցները գոյութիւնը խնդրոյ առարկայ դարձաւ: Այդ խնդիրը (դպրոցների գոյութիւնը) արդէն հարթուած է: Ի հարկէ, բանաւոր խոստում ենք ստացել և ըստ պատմ ենք որ գրաւորն էլ ստանանք:

(Շար.)

(*) Ըստ մի յայտարարութեան, ուսուցչուհիները օրիորդաց դպրոցներում եւ տղամարդիկ տղայոց դպրոցներում են դասաւանդելու:

տաղանայի մը համար, որ ազգային տարողութիւն ստացած է:
Ուրիշ հանդիպում մը տեղի կ'ունենար յաջորդ օրը, այս անգամ՝ Փարիզ, Փոխարարութեան նախարարութեան մէջ: Մինչ այդ, զրոսաշրջիկները զանազան միջոցներ կը գտնէին Անդրիա վերադառնալու համար, օրանաւային ընկերու — թիւններն ալ զեղջեալ սակեր կ'առաջարկէին և կամաց — կամաց, ամէն ինչ կը կազմակերպուէր, այս մարզին մէջ ալ:

X

Ամբան իր առաջին կրթութիւն ունեցաւ Ընկերվարական պարագլուխը և հարկ է հաստատել, թէ բաւական սեւ էր այն պատկերը զոր դեմ:
Հետադարձի Ա. կայանէն էր, որ Միթերան իր տեսակետները տուաւ օրուան հարցերուն շուրջ: Կացութիւնը մտահոգի է, նոյնիսկ վտանգաւոր, ինչ կը վերաբերի Ֆրանսայի և Միթերան կը ըզրուշացնէ կառավարութիւնը: Իշխանութեան բացակայութիւնը դատապարտելի նկատելով, Միթերան կը կարծէ, թէ կառավարութիւնը կ'ուզէ, որ կացութիւնը փոխի:
Ներքին կացութեան զատ, սակայն, ընկերվարական ղեկավարը կը խորհի, թէ միջազգային կացութիւնն ալ վտանգաւոր է: Այլ չի տեսնել տնտեսական այն պատերազմը, զոր կը մղեն Ֆրանսայի դէմ, Մ. Նահանգներն ու «բազմազգայինները», ու այդ իսկ պատճառով, Միթերան կ'ընէ՝ «պայծառատեսութեան»: Ֆրանսան սպառնալիքներ տակն է միջազգային վտանգաւոր կացութեան մը և կը խորհի որ Պ. Ժիւզար տ'իսխէնի միջազգային վտանգաւոր կացութեան մը և կը խորհի որ Պ. Ժիւզար տ'իսխէնի միջազգային քաղաքականութիւնը չզոյլութեան քաղաքականութիւն մըն է):

Իհաստատնի ներկայ վիճակը ցոյց կուտայ ինքզինք «բանուորական» կոչած ընկերութեան մը որբերգական ձայնողութիւնը: «Լեհ ժողովուրդը կը զգայ այն անհրաժեշտութիւնը, որ կայ ազգային տարողութիւն մը տալու իր բազմազաններուն և այդ ազգային տարողութիւնը ազատութիւն» կը կոչուի: Միթերան, կ'եզրակացնէ. «Ինչ կը յուսամ, որ կարելի կ'ըլլայ վտանգաւորներն խուսափել, պայծառաւ սակայն, որ քիչ մը օդ անցնի Լեհաստանի դռներէն և պատահաններէն»:
Միթերան, անգամ մը եւս չուզեց պատասխանել, թէ թեկնածու է կամ ոչ:

ԼԵՀԱՍՏԱՆ ԿԻՐԷՔԻ ԶԱՌԸ ԱՐԴԻԻՆՔ ԶԷ ՏՈՒՄԸ 300 ՀԱՋԱՐ ԲԱՆՈՒՈՐ ԳՈՐԾԱԴՈՒԻ Մ Է Ձ

Կիրէքի ճառը արդիւնք չէ տուած և Զորեղաբերի օր, կը հաստատուէր, որ 260 հաստատութիւններ փակ կը մնան և 300 հազարը կը հասնի բանթողներու թիւը, մինչ Վարչաւայի իշխանութիւնները կ'եզրակացնէ միջամտութեան կը դիմէին: Ծանօթ է, որ լեհ ժողովուրդը թունդ հաւատացեալ է և պապն ալ Լեհ է:
Կոտակի բանթողները 21 կէտերէ բաղկացած ուխտ մը պատրաստած են, որու գըլխաւոր կէտերն են — ձանաչում՝ կուսակցութեան և աշխատանքողներէն անկախ ազատ սենտիքաներու: — Գործադուլի իրաւունքի յարգանքի երաշխաւորութիւն: — Արտաշայտութեան, հրատարակութեան և տպագրութեան ազատութեան յարգանք: — Վճարում՝ բոլոր բանթողներուն: — Ամսական 2000 զլոթիս

յաւելում: — Բաժնեչափի հաստատում միսին համար, մինչև որ շուկան կա — յուն դառնայ: — Ջնջում առեւտրական գիներու և տարաբարմով ապրանք ծախելու գրութեան ներքին շուկային վրայ: Հանգստեան կողովուրդը իրուումը 35 տարի աշխատելէ ետք: — Բաւականաչափ թիւով մանկամտուր և մանկապարտէզ ստեղծել աշխատող մայրերու համար, եւն, եւն: Ներկայիս, ուրեմն, անել կացութիւն մը կը տիրէ, Մոսկուայի «շուքը» կը ծանրանայ, քանի որ ամէն մարդ դիտէ որ Մոսկուա կրնայ միջամտել, եթէ նկատէ որ «ընկերվարութիւնը վտանգուած է...»:
Յարդ, խորհրդային մամուլը լուռ է, ոչ մէկ խօսք կ'իրէքի ճառին մասին իսկ մինչ Սովետական Կուլտուրա թերթը կը յամարի ծանուցանել երգի միջազգային փառատօնի բացումը՝ Օգոս. 20ին, Կը — տանակի մէկ արուարձանը: Այդ փառատօնին ջնջումը նախապէս ծանուցուած էր վարչաւա...
Կիրէքին ոչ պատասխանելով, Կոտակի բանուորները ասպարէզ կը կարգան և կը պնդեն, որ իրենց ուղածը միայն զլոթիս չէ, այլ՝ քաղաքական իրաւունքներ, գիտակցելով հանդերձ, թէ բաւական համարձակութիւն պէտք է...

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՒՄԸ

Թիւրքիս, միշտ նոյն վիճակին մէջ է և նոյնիսկ բերտ ուժի արարները կ'ընդհանրանան ամբողջ երկրին մէջ: Վերջին 24 ժամուան մէջ, 19 հոգի եւս մեռած է: Պոլսոյ մէջ, անգամ մը եւս ճախ երիտասարդի մը դիակը գտնուած է, չարչարուած մարմին մը, որու մօտ կրկին երկտող մը՝ «Հաշի պիտի պահանջենք համայնավար ծառայողներ» և ստորագրուած՝ «Իսլամապաշտ թուրք Միութիւն»:
Մեռեալներ եղած են նաեւ Սուլուօյա, Կէօլ, Իզմիր, Թալանլը, Գըրչէհիր, Ատանա, Տիարպէքիր, Ա. մասիա, Մանիսա, Առաքըլ:

ՀԱՐԱՒ-ԼԻԲԱՆԱՆԻ վրայ նոր յարձակում մը ըրած են իսրայէլեան ուժերը, ընաշնջելով պաղեստինեան չորս կայաններ: 14 հոգի ալ մեռած է:

ՇԱՄՍԱՎԱՍ, անուն վրացի մը, մահուան դատապարտուած է վրաստանի Գեորգիոյ ատենարի կողմէ: Կողմատու թրակարանին տանելը սպաննած էր: Կը կարծու, որ տարին շուրջ 500 մահապատճիւր կ'արձակուի Պորս: Միութեան մէջ, որոնք կը գործադրուեն:

ԹԻՍՏԻ (Սաուտի Արաբիա) օդաւայանը օդանաւ մը պայթած է և 260 հոգի տեղն ու տեղը այրած են: Գլխաւորաբար, փառաստանցի ուխտաւորներ էին:

ԻՏԱԼԻՈՅ Համայնավար կուսակցութեան պատասխանատուն՝ Էնրիքո Պէրլինուէր, Օրիանա Ֆալլաչի տեսակցութիւն մը տուած է, որ սկսաւ լոյս տեսնել Մաթէնի մէջ, Զորեղաբերի օր: Պեռլինուէր, ցոյց կու տայ, ամէն պարագայի մէջ, որ որեւէ հարցումէ չի խուսափիր, ոչ ալ զովքներ պատասխաններ կու տայ, ինչպէս ընթացիկ սովորութիւնն է Ֆրանսայի իր կուսակցիներուն: Պեռլինուէր, կը բացատրէ թէ կարելի է զատել ու քննադատել Պորս: Միութիւնը, որու «քաղաքական վարչակարգը չերաշխաւորի ազատութեանց ամբողջական գործադրութիւնը, առանց մէկ կտոր գաղտնապարտելու»: Ինչ որ չի քաղի Պորս: Միութեան մէջ, ըստ իտալացի համայնավարին, բացի այդ ազատութեանց պակասէն, այն է նաեւ, որ աշխատաւորները հարկ եղածին չափ չեն մասնակցի երկրին քաղաքական կեանքին, յետոյ՝ միջամտութիւնները՝ Չեխոսլովակիա և Աֆղանիստան: Պեռլինուէր, այլապէս շահեկան բանք կ'ընէ:

ՆՈՒԷՐ

ՔԱՆԻՆ (Գալվատո) Պ. Հայկ էլմայ-
հան 100 Ֆ. կը նուիրէ Կարմիր Պաշտ
Նորմանտի Օդափոխութեան Կայանին
նորոգութեան (ստանալ «Յառաջ» էն):

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կապոյտ Պաշտ Կարմիր մասնաճիւղը
չնորհակալութեամբ ստացած է 100 Ֆ.
Պ. Արամ Ստեփանեանէ վարուժան Պայ-
րաւեանի մահուան քառասունքին առ-
թիւ:

X

Կապոյտ Պաշտ Կարմիր մասնաճիւղը
չնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Կա-
րապետ Տեփոյեանէ 100 Ֆ., իր սիրելի
կնոջ՝ Լուսիա Տեփոյեանի մահուան քա-
ռասունքին առթիւ:

ԱՆԳՆԱՍ ԾՐԸ ԵՒՍ

Անգամ մը եւս, եւ դժբախտաբար գի-
տենք թէ վերջինը պիտի չըլլայ, կը
խնդրենք նուիրատուներէն որ զանազան
հաստատութեանց կամ միութեանց սահ-
մանում գումարները չըրկեն «Յա-
ռաջ»-ի անունին (չէքով կամ Սէ. Սէ. Փէ. ի
թիւով): Կը խորհինք թէ գոնար չէ
հասկնալ թէ «Յառաջ» հաշուեկազմու-
թեան համար, անհրաժեշտ է յարգել այս
խնդրանքը: Երբ նուիրենք կ'ըլլան «Յա-
ռաջ»-ի միջոցաւ, կը խնդրուի ուրեմն
թերթին հասցէին զրկելով հանդերձ, չէ-
քերը շարադրել այն միութեան կամ հաս-
տատութեան անունով, որու սահման -
ուած է գումարը կամ զրկել ՄԻԱՅՆ ՈՒ
ՄԻԱՅՆ ՄԱՆՏԱՆ - ՔԱՆՈՒՄՎ ԵՒ Ո՛՛՛ չէքով
կամ Սէ. Սէ. Փէ. ի թիւով:

Շնորհակալութեամբ
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ «ՅԱՌԱՋ»-Ի

ՏՕՆԱԽՄԻՈՒԹԻՒՆ

Առնուվիլի վարադայ Ս. խաչ եկեղեց-
այ անուան տոնախմբութիւնը եւ աւան-
դական մատաղօրհնութիւնը, այս տարի
կը կատարուի 28 Սեպտեմբեր, Կիրակի
օր:

Մանրամասնութիւնները յետագային:

ՆՎԱՏԻ ՌԻՆԵՆԱԼ

Հայ Նախկին Ռազմիկներու Միութեան
Իսիի (Օ - աը - Սէնի շրջանը) տարեկան
նաշը Հոկտ. 4ին:

Կապ. Պաշտ Փարիզի մասնաճիւղին հե-
տեւեալ ձեռնարկները:—

Զբօսապտոյտ՝ Սեպտ. 21ին
Պարանցիկ - երեկոյթ Հոկտ. 11ին:
Հոգեհաշ Նոյեմբեր 16ին:

«ՅԱՌԱՋ»-Ի

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԳԵՐՈՒ
ՍԱԿԱԳԻՆ

Մահադդ	200 (235,20)
Հոգեհանգիստ	100 (117,6)
Շնորհակալիք	100
Հարսնիք, նշանուիք	100
Ծնունդ	100
Կը փնտուի	40 (47,04)
Կ'ուզուի	60 (70,56)

Այս գրիները մէկ անգամ հրատա-
րակելի եւ սովորական ծաւալով ազ-
դերու համար են, չորրորդ էջ:
Կանխիկ վճարումը պարտաւոր է:

Առեւտրական եւ այլ ազդերու
մասնաւոր պայմաններու համար,
գրիմը թերթին վարչութեան:

Վերոյիշեալ սակերու վրայ
կ'աւելնայ թէ. Վէ. Ա.Ն՝ 17,60 առ
հարիւր (տես՝ փակագրի մէջ գու-
մարները):

COLLEGE ARMENIEN
SAMUEL MOORAT

Les inscriptions pour l'année scolaire
1980 - 1981 sont ouvertes.

Le Collège admet les élèves internes et
externes dès les classes élémentaires jus-
qu'à celles des sections B. C. D. du Bac-
calauréat.

Les jeunes filles uniquement externes
sont également admises.

S'adresser à la Direction pour tous dé-
tails concernant les inscriptions.

DIRECTION COLLEGE ARMENIEN
26, Rue Troyon — 92310 Sèvres
Tél. : 534-68-28

ՍԱՄՈՒԵԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ

1980 - 1981 ուսումնական տարեշրջանի
արձանագրութիւնները բացուած են:
Վարժարանը կ'ընդունի ցերեկօթիկ եւ
գիշերօթիկ աշակերտներ՝ նախակրթա-
րանէն մինչեւ պաթալորէայի Պէ. Սէ. Տէ.
բաժինները:

Կ'ընդունուին նաեւ հայ աղջիկներ
միայն ցերեկօթիկ:

Մանրամասնութեանց եւ արձանագրու-
թեան համար գրիմը Տեսչութեան՝

ԱՆԴԱՄԱԳՐՈՒԵՑԻՔ

ՊՕՄՈՆԻ ՆՈՐԱԿԱԶՄ ԵՐԳՁԱՆՈՒՄԻՆ

Պօմոնի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկե-
ղեցւոյ Թաղ. Նորհուրդի նախաձեռնու-
թեամբ կը կազմուի երգչախումբ մը,
հայ եկեղեցւոյ երգչոցութեանց համար:
Երգչախումբին պատասխանատու երա-
ժիշտ - ուսուցիչն է Գերմանիոյ Տորթ-
մունտ քաղաքի պետական երաժշտանոցի
ուսուցչուհիներէն՝ Տիկին Ժիլիլիթ
ԵՂԼՄԱԶԵԱՆ:

Ներկայիւս կողմ կ'ըլլայ Պօմոնի Հայ
հասարակութեան, քաջալերել երգչա-
խումբը, անոր մասնակցելով իրրեւ ան-
գամ:

Երգչախումբի փորձերը կը սկսին Սեպ-
տեմբեր ամսուն, իսկ անդամագրութիւնը
կարելի է այժմէն կատարել Եկեղեցւոյ
Դիւանին մօտ:

Հեռ.աճախ: - 93-13-50:

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

ՇԱԽԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

«ՕՐԵՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ» (1958)
(Գրիմ 60 Փր.)

ԵԻՐՈՊԱՑԻ

«ԲՈՒՌ ՄԸ ՏՈՄՍ»
(Գրիմ 35 Փր.)

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

«ԲԱՅ ՏՈՄԱՐԸ» (1971)
«ԿՐԱԿԸ ԿՈՂՔԻՍ» (1973)
(Հատորք՝ 50 Ֆ.)

«ՅԱՌԱՋ 50» (1976)

ԾԱՂԿԱՔԱՂ «ՅԱՌԱՋ»-Ի ՅԻՄՆԱՄԵԱՅ ՀԱՒԱՔԱՍՏՈՆԵՐԷՆ
420 ԷՋ ԸՆՏԻՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՂՔ՝ ԳՆՈՂՈՒ

(Գրիմ 120 Փր.)

ԵՆՈՎՔ ԼԱԶԻՆԵԱՆ

«ԱՆԿԱՊ ԷՋԵՐ» (1979)
(Գրիմ 50 Ֆ.)

Թղտատարի ծախքերուն համար 10 Ֆ. աւելցնել նշանակուած գրիներուն վրայ:

Դիմել՝ «ՅԱՌԱՋ»-Ի

ԴՊՐՈՑԱՍԵՐ
ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԵՐԿՍԵՆ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ
ԵՒ ԱՂՋԱՆՑ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ
ԳԻՇԵՐՈՒԿ ԵՒ ՑԵՆԵԿԱՅ

1980 - 81 տարեշրջանի արձանագրու -
թիւնները բացուած են:

Վարժարանը կը կիրարկէ Փրանսական
ամբողջական ծրագիրը եւ աշակերտուհի-
ները կը պատրաստէ Պէ. Է. Փէ. Սէ. ի
քննութեան:

Կարեւորութեամբ կ'աւանդուին նաեւ
հայեցի ճիւղեր՝ լեզու, գրականութիւն
եւ պատմութիւն:

S'adresser à:

Direction de l'Ecole Tebrotzassère
1, Bd. du Nord — 93340 LE RAINCY Tél. 381-01-72

COLLEGE
TEBROTZASSERE

CLASSES PRIMAIRES MIXTES
CLASSE SECONDAIRES DU 1 CYCLE
POUR JEUNES FILLES
INTERNAT ET EXTERNAT

Les inscriptions pour l'année scolaire
1980 - 81 sont ouvertes.

Application intégrale du programme des
écoles françaises et préparation au BEPC.
Enseignement de la langue et de la
civilisation arméniennes.

sevan voyages-lyon
saberatours - paris

VOUS PROPOSENT

du 22 septembre au 07 octobre
Accompagné par VAROUJAN SARKISSIAN

du 7 au 22 octobre

DEPARTS PAR AVION DE LYON -- MARSEILLE -- PARIS

Renseignements et inscriptions:

ALYON

sevan voyages
SARKISSIAN Varoujan.
50, cours de la Liberté
69003 LYON
Tél. (78) 60 13 66

A PARIS

saberatours
BAGHDASSARIAN Levon
3, rue de l'Arrivée
Imm. CIT 7° étage
75015 PARIS
Tél. 538 67 47

EREVAN restaurant

ՀԱՅԱՏՈՒՆ ԵՐԵՒԱՆ

26, RUE BERGÈRE PARIS 9° Tél. 770 85 81

ՓՆԿ Է ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ

ԿԸ ՎԵՐԱԲԵՏՈՒԻ ԴՇ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 3-ԻՆ

ՈՒՐԱԹ
09-AUSNU
22
VENDREDI
22 AOUT
1980

HARATCH

LE SEUL QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
Direction : ARPIK MISSAKIAN

Tel. : 770-86-60 — C.C.P. Paris 15069-82 E
Fondé en 1925 — 51027317 A R.C. PARIS

LE NUMERO 2 F.

ՕՐԱԹԵՐԻ

ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԾԱԽԱՐՇ ՄԻՍՏՐԵԱՆ

Fondateur : SCHAVARCHE MISSAKIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԻԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա : Տար. 300 ֆ. - Վեցամսայ : 160 ֆ.
Արևմտահայաստան : Տար. 350 ֆ. - Հասր : 2 ֆ.

56° ANNÉE — No 14.714

ՆԱԽԲԻ ՀԱՐՑԱԶԻՐՈՅՑԸ ԹԵՄԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ՅԵՏ

(Գ. և Վերջին Մաս)

Հին հայկական գիտելիք, մեր դարոցներում
այսուցիցներից ոմանք անտարբեր են
այսուցիցներից և յարակից անտարբեր
գիտաբանական խնդրում, Արգեոֆ, որ
եկ ծրագիր չկա՞յ այս բերուխիւնը վե
րջինը համար :

Պ. Այն մասին միայն ուսուցիչները
են, որ թերանում են, աշակերտներն էլ
են թերանում, և միշտ ինդրոյ առար
կայ է եղել : Այդ առթիւ, առանձին ժո
ղովներում զբաղուել ենք, դպրոցներում
այնուրեքից ժամանակ եւս, այդ ուղ
ղովներում յատուկ ուշադրութիւն ենք
գործել, և երեք թեմերի միջ - թեմա
կան ժողովներում էլ արծարծուել է :

Քայլ, միշտ դանդաղ կայ, որ մեր աշա
կերտները չեն սովորում, կամ ուսուցիչ
ները լաւ չեն սովորեցնում, և կամ, դա
տարբեր չին են : Հետեւաբար, երեք
թեմաներում կան - դասագիրք, ու
սուցիչ և աշակերտ : Իմ հասկացողու
թեմք, ա մ է ն ի ց աւելի տար
կան դպրոցներում է, որ հայերէն լա
ւ սովորում : Երանից յետոյ երբ նկա
նում են, որ նիւթերը կրկնուել են, և
արդիւնքն չի տրուել, և յատկապէս
որ դիտակցութեան են գալիս, որ հա
րկէնը (պաշտօնական) այնքան արժէք
ունի և միւս առարկաներն են որ կա
րելու են, ինքնարեւարար, ոմանք հա
րկէնը դասերը չեն սովորում : Այս ուղ
ղովներում, մենք բազմաթիւ աշխատանք
ենք արել : Արտադասարանային աշ
խատանքներ սկսեցինք, որովհետեւ մեր
արդիւնքը նիւթական և բարոյական զո
ւորութիւնը, հայ դպրոցներին, դաս
տարակրում և կրթութեամբ սերունդ է
պահպալում : Ծառերը խօսում են, հա
րկէնը դասերի մակարդակի իջեցման մա
րդում է և տարէց - տարի աւելի պի
տի լինի : Սա, միայն դպրոցի աշակերտի
մասին է : Մի քիչ աւելի հետուն ենք
անում. տարէց ուսուցիչները արդէն
անդաման են կոչուել, նրանց պիտի
այս ուսուցիչներ փոխարինեն : Նոր ու
սուցիչը չըջանաւարտ է մեր միջնակարգ
դպրոցից, կամ առաւելագոյնը՝ հայտ
նական ամբիոնից : Երբ միջնակարգ
դպրոցը ավարտածին, հայկական դպրոց
ները ուղարկում դասաւանդուել համար,
արդէն իր վիճակը այնքան չէ որ կա
րողային մի ուրիշին փոխանցել : Հետե
ւաբար, ինքն է որ պիտի զբաղուել ինք
նազգաբար : Նաեւ, պիտի մտածել
արդիւնքի մասին : Մենք խօսում ենք
արդիւնքի և գրականութեան մասին,
որովհետեւ պիտի դայ մշակոյթ կամ գիր
կականութիւն ուսուցանողը, և կամ
ուսուցիչի մէջ շ աշխատողը, նո
րից մեր դպրոցներին, բայց այնքան
քիչ բաւանութեք պիտի ունենայ, որ ինչ
քիչ ինչ մեր մշակոյթի մակարդակը, մաս
նաւորաբար գրականութեան մակարդակը
և հետեւաբար, խեղճ հրատարակարու
թիւն էլ կունենանք, եթէ պատրաստուած
ենք որոշ դրսի հայագիտական ամ
բիոններում սովորած սերունդը չունեն
անք, կամ զոհուած ու ինքնաշխատու
թեմք մի մակարդակի հասած, երիտա
սարկեր չունենաք : Սա, մեզ համար,
արդիւնքի և կենսական խնդիր է,
յատկապէս այս օրերին, որ դպրոցները
մասին է խօսուել, պէտք է նկատի ունե
նանք ներքին բովանդակութիւնը, և ու

ՕՐՈՒՄՆ ԴԵՊՓԵՐԸ

ԼԵՀԱՍՏԱՆ

ԳՐՈՒԹԱԳՈՒԼԸ ԿԸ ՏԱՐԱԾՈՒԹԻ ԲԱՅՑ՝ ՉԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՍԿՍԱՆ

Մինչ Ս. Պետրոս հրատարակին վրայ
հաւաքուած լին ուխտաւորներուն ուղե
լով իր խօսքը - լեհերէն - պապը հը
րաւէր կը կարդար ազօթելու իր հայրե
նիքին համար, հոն սկսած էին արդէն
ձեռքադրուել իրենց «այլախոհ» մկր
տուած չըջանալիներուն մէջ : Ս. Պետրոս
հաւաքուած լեհերը, ապա, Յովհաննէս -
Պօղոս Բ. ի հետ, կ'երգէին լեհերէն «Աստ
ուած լեհաստանի հետ ըլլայ», բայց,
հոն, լեհաստանի մէջ ուստիկանութիւնը
դործի անցած է արդէն : 18 հոգի կը
ձեռքադրուէին առաջին առթիւ և զը
լուխը՝ Նաչէք Կուրոն, հիմնադիրներէն
ԿՈՐԻ, որ ընկերային ինքնապաշտպա
նութեան շարժում մըն է :

ժողովներու ազդակները մասին մտա
ծել. լաւ է, որ ժողովուրդը արթնացա
ւ իր դպրոցներին տէր կանգնելու, բայց
չէնքի տէր կանգնել մեզ համար փրկու
թիւն չէ. նաեւ, ժողովուրդը պիտի հե
տաքրուի դպրոցի բովանդակութեամբ
և դայ իր խօսքը ասելու, իր գաւազնե
րին ուշադրութիւն դարձնի և անդա
դար հայերէնը ուսուցանելու համար ազ
դակները մասին մտածի :

Հ. - Ներկայումս, ժողովրդի և մաս
նաւորապէս երիտասարդութեան մէջ մեծ
ցանկութիւն կայ, գիշերային հայագի
տական դասընթացները մկամամբ,
արդեօք չի՞ կարելի վերսկսել այդ դա
սընթացները :

Պ. - Հայագիտական գիշերային դասըն
թացները հիմնուեցին 1969 թուին : Այդ
դասընթացներին մասնակցում էին մեծ
մասամբ ուսուցիչներ և ուսուցչուհիներ :
Երեք տարիներ ընթացքում նրանք ըս
տացան այն ուսումը, որ անհրաժեշտ է
մէկ ուսուցչի համար : Նրանից յետոյ,
ամէն տարի նուազեց աշակերտների թի
ւը : Սրան զուգընթաց աշխատանք տա
րինք թեհարանի համալսարանում դեր
լիսան ամբիոնի բացելու համար : Սկզբը
նական շրջանում աշակերտ ունենալ
բայց, դժբախտաբար, երկու տարի աշա
կերտ չունեցաւ և ինքնարեւարար փակ
ուեց : Երկու տարի առաջ թեհարանի
հայալու «Սասուն» թաղում հիմնել էինք
այդ դասարանները, ուսուցչական կազմ
պատրաստելու համար, աշակերտներ էլ
արձանագրեցինք, բայց արդէն սկսեց
իրանի ժողովուրդի ընդվզումը և դադա
րեցուցին աշխատանքները :

Հիմա էլ, եթէ որեւէ շրջանում, 20 - 30
աշակերտներ ցանկութիւն յայտնեն, մենք
պատրաստ ենք այդ դպրոցը հիմնելու,
բայց, պէտք է միութիւնները մեզ օժան
դակեն, որովհետեւ գիշերային դպրոց
հիմնելը շատ դժուար է : Եթէ որեւէ մի
ութիւն հիմնի այդ դպրոցը, թէեւ դժ
ուար է ուսուցչական կազմ գտնելը, բայց
կը դասաւորենք : Ես ինքս, անձամբ
պատրաստ եմ և ուրիշներ էլ կան, ու

Ս կ ի զ Բ Ը, իր հեռանկարն էր
ձեռք ձգել ձեռքադրուած բանուորներու
ազատ արձակումը 1976ին և երբ յաջո
ղեցաւ, 1977 Հոկտեմբերին վերածուե
ցաւ ինքնապաշտպանութեան կազմակեր
պութեան մը : Ան է, որ լուրերու առա
ջին աղբիւրն էր միջազգային մամուլին
համար, երբ ծայր տուաւ դործադուլը :
Ձեռքադրուած գլխաւոր հիմնադիրին՝
Կուրոնի կողքին կան մօտ 20 մտաւորա
կաններ : Կտանակի շարժումին սկիզբն
ասոնք բոլորն ալ գրկուած էին հեռաձայ
նէ և ով որ կը փորձէր իրենցմէ մէ
կուն այցելել՝ կը ձեռքադրուէր : Կայ
նաեւ ուրիշ շարժում մը՝ Խոփկիո (մար
դուն և քաղաքացիին իրաւունքներու
պաշտպանութեան լեհական շարժում),
որ ծնունդ առած էր ԿՈՐ-էն քիչ ետք :
Իր գլխաւոր ղեկըն է՝ պատմաբան Լէշէք
Մոշուլսկի և ըստ կարգ մը ղեկերու,
շարժումը աւելի ազգայնական է, քան
ԿՈՐ-ը, որու անդամները կողմնակից են
«ժողովրդավար ընկերավարութեան» մը :

Ամէն պարագայի մէջ, կացութիւնը
ծանր է սեղուոյ վրայ, բանակցութիւն
ները խզուած են և բանթողները չեն տը
կարանար, առաջարկուած դրամը կը
մերժեն, իրենց ուղածը՝ ուրիշ բան է :
Չորեքշաբթի օր, Արեւմտ. Պերլին կը
հասնէին «Հուլիներ», ըստ սրունց խոր
հըրային ուժերը լեհաստան մտած էին,
բայց անմիջապէս կը հերքուէր (նաեւ
Ուաշինկիթընի կողմէ), մինչ, ուրիշներ
նկատել կու տային, թէ Ռուսերը լեհաս
տան երթալու պէտք չունին, քանի որ
արդէն եմ եմ և երկու զօրաբաժին ալ
իրենց մշտական ներկայութեամբ ազգա
բարութեան աւելի բան մըն են : Իւրա
քանչիւրը բաղկացած է 12.000 զինուորի,
200 հրատայէ և 580 զրահապատ կառ

րոնք պատրաստ են՝ դասաւանդեն : Մին
չեւ իսկ, եթէ դպրոցները սեռերի բաժա
նեն և ուսուցիչները պակաս ունենանք,
ես յայտարարեմ, ևս, որ ինքս անձամբ
կամ ուրիշ որեւէ կարող ուժ պէտք է,
որ օրական մի քանի ժամ աշխատի հա
յերէն լեզուի դասաւանդման, հայկական
դպրոցներում :

Դարձեալ կրկնում եմ, եթէ միութիւն
ները իրենք յանձն առնեն, այդ գիշե
րային դպրոցները հիմնելը, այն իմաս
տով որ աշակերտ արձանագրեն, ամէն
ձեւի օժանդակութիւն կը սրբուի ուսուց
չական և ծրագրի կազմութեան տեսա
կետից :

Հ. - Ուրիշ կարգ չունեմք. եթէ որեւէ
պատգամ ունեք, յղեք մեր ժողովրդին :
ՍՐԲԱՋԱՆ ՀԱՅՐ - Պատգամ, նախ՝
գնահատանք է մեր ժողովրդին, որը ա
պանուցեց, որ ինքը տէրն է իր նուիրա
կան հաստատութիւնների, սա մի քըն
նութիւն էր, որ լաւագոյն ձեւով ար
տալայտուեց մեր ժողովրդի պահանջով :
Ես վստահ եմ, որ այս ընթացքով, մեր
ժողովրդի, ինչու է, նաեւ աշակեր
տութեան մէջ եւս մտային մէկ յեղա
շրջում կատարուեց, որը անհրաժեշտ
էր : Յեղաշրջում ասելով, հասկանում
եմ այն ինչ, որ իր գոյութեան ազդակ
ներին է նպաստում, ինքը գալիս է իր
ուժը տալու, և մեր պարագային դըպ
րոցը բազմաթիւ ու միջնաբերդ է Հա
յութեան : Երբ ժողովուրդը ինքը իր
պատրաստակամութիւնն է յայտնում
պահելու իր դպրոցը, սա նշանակում է
որ ինքը յանձնառու է դպրոցների նը
կատմամբ :

Ինչպէս ասացի, հայկական դպրոցների
ինդրով տարած աշխատանքները, բոլո
րը դրական արդիւնք ունեցան, բայց չի
կարելի վերջացած համարել այն : Պէտք
է շարունակուեն աշխատանքները, յատ
կապէս դպրոցի գոյութիւնը ապահովող
պայմանները համար :

Յոյսով եմ, որ դպրոցները կը գոյա
տեւեն և կը մնան մեր սեփականութիւնը
և կ'ունենան միայն հայ աշակերտներ :

ՊԵՐՈՒԹ. -

ՎԱՐՈՒԹԱՆ ԽՏԸՇԵԱՆ ԾԱՆՈՒՄԻՆ ՎԻՐԱԿՈՐՈՒՄԸ

ՔՍՏՄԵՆԻ ԱՐԱՐԻՒ ՄԸ ՀԵՏԵՒԱՆՔՈՎ

Պէտք է մեր պաշտօնակից՝ «Ազգակ»
Օգոստոս 4ի թիւին, ցաւով կ'իմանանք,
թէ ծանօթ և սաղանդաւոր բեմադիր ու
գերասան՝ Վարուժան Պտղէան ծանրօ
րէն վիրաւորուած է քամակի արարքի
մը հետեւանքով : Օգոստոս 3ին, Կիրակի
օր, ումը մը դրուած է իր բնակարանին
դրան առջև, որու պայթումին հետե
ւանքով վիրաւորուած է հայ արուեստա
գէտը, ինչպէս նաեւ իր մէկ երիտասարդ
գործակիցը : Վարուժան Պտղէան վիրա
ւորուած է ոտքերէն և կորսնցուցած մէկ
սրունքը : Ընկերով վէրքերը թիթեւ և
ղած են : Քննութիւն բացուած է :

Վ. Պտղէան, թատրոնի շատ գնա
հաւան արուեստագէտ մըն է, Սփիւռ
քէն Հայաստան :

Քերէ :
Եթէ, նոյնիսկ այս ուժերը «անբաւարար»
նկատուին «խօսք հասկցնելու» համար լե
հերուն և մանաւանդ «փրկելու» հա
մար «վտանգուած ընկերավարութիւնը»,
այլ ուժեր կրնան օգնութեան հասնիլ...
Բայց, դիտել կու տան ոմանք, լե
հերը վճռած են մինչև ծայրն երթալ,
բանուորները կը յայտարարեն. «Ձեռք
վարանար խորհրդային միջամտութենէ»
և մէկը նոյնիսկ չի վարանիր ըսելէ. -
«Նման միջամտութիւն մը համաշխար
հային Գ. պատերազմը կ'ըլլայ» :

Այսօր, բանուորները յուսախար են կի
րէքէ, որ փոխարինեց կոմուլքան, երբ
այս վերջինը ճամբու դրուեցաւ, նոյն
պատճառներով, Կոստանիլ «Լենին» չի
նարաններու գործադուլներէն ետք : Բա
ցէ ի բաց կը քննադատեն կուսակցու
թեան քարտուղարը, որ արեւի լողանք
կ'առնէր Պրիմի ծովափը երբ գործադուլ
ները սկսան և բաւական ժամանակ դը
րաւ վերադառնալու համար :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՒՈՎ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ձկնորսներուն հարցը չը
կարգադրուեցաւ նախարար Լը Թէօլի
հետ հանդիպումով և Պառի սպանալիք
յայտարարութիւնն ալ քիչ մը աւելի իւր
լեցուց կրակին վրայ : Արդարեւ, նա
խարարապետը որոշած է, ազգային նա
ւատորմի միջամտութեան դիմելու ապա
հովելու համար նաւահանգիստներու եր
թեւեկը, մանաւանդ՝ Փոս, որ գլխաւոր
ներէն է քարվղի ներածման համար :
Յիշենք, որ Ֆրանսայի քարվղին 2/3ը
ծովու ճամբով կը մտնէ : Հայրի և Տէն
քէրքի նաւահանգիստներն ալ շատ կարե
ւոր են և եթէ գործադուլը տեւէ քանի
մը օր ալ, ճարտարարուեստի որոշ ձեռ
նարկութիւններ կը ստիպուին փակել :
Ընկերավարական և Արմատական կուսակ
ցութիւններն ալ, համայնաւարներուն և
սենտրալներուն նման սխալ կը գտնեն
կատարութեան զերբը :

ՊՈՒՎԻՈՅԻ կացութիւնը ահաւոր պատ
կեր մը կը պարզէ, ըստ նոր վերադար
ձած թղթակիցներու : Պետական հարու
ծէն ամիս մը ետք, հաստատուած կարգը
հիմնուած ըլլալու փոխ վրայ, ամէնէն
լիւր ձեւով կ'արհամարհէ նախնա
կան ազատութիւնները : Չանգուածային
ձեռքադրութիւններ, հապճեպ անդակա
հարումներ, խիստ զբաղնուելիւն մա

ԼՈՒՍԱՐՁԱԿ ՄԵՐ ՏԱԳՆԱՊԱԼԻՑ ՄԵՐ ԱԾԽԱՐՅԻՆ ՎՐԱՅ

ՄԵՓԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ՅԱՌԱՋ»Ի

Գրեց՝ ԼԵՆՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Ուսումնական թուականները թեև արդեն անցան, սակայն մեր մոտ - մարդուն համար պարզելու առիթը կարծիք վարելի մը վերածելէ շատ հետո կը մտայ: Քաղաքական լարուածութեան կեդրոնները՝ Աֆղանիստանէն մինչև Նարաւային Ափերիկէ, ընկերային եւ սոցիալական հարցերը՝ գործադուլ - տէր - տնտեսական տարրական ոտնակոխումը՝ մտքի ծանօթ շատ մը երկիրներու մէջ, կոյնիակ կիրառական քառահանգիստի գոհարար մը շրջաններ առարկայական արդարացիներ կը հայթայթեն վերոյիշեալ հաստատումին:

Մարդուն ստեղծած արուեստը չի կրնար կոյն մնալ այդ բոլորին հանդէպ, արուեստը սինեմային պէս ամբիջական, պատկերաւոր եւ դիւրամտաշէլի արուեստ մը: Եւ ուր որ աշխարհի չորս կողմէն հաւաքուած, խեղաքի գործերու հաւաքածոյ մը կը ցուցադրուի՝ հոն անպայման պատաստ կուգան մարդկային կեանքը բնորոշող բազմաթիւ ցաւերը:

Այնպէս որ, արտայայտուել սինեմայի փառաստօնի մը շուրջ՝ համազօր կ'ըլլայ փառաստօն կարգ մը խորհրդածութիւններ այդ արուեստի ընդհանուր ձգտումներուն եւ նոր արտայայտութիւն գտած ժամանակաշրջաններուն մասին: Եւ կը քննադատներու գրիչին տակ յաճախ կ'սկսենք անուրի թէ «սինեման տաղ - տաղ մը կ'անցնէ» արդեօք այդ տաղ - տաղը նոյնինքն մարդկութեան անցուցանելու արտացոլանք մը չէ՞ միթէ: Ուստի, 33րդ անգամ ըլլալով, Օգոստոսի ամիսին կէսի ընթացքին, Լաիօ Մաճոնի գոհարներէն նկատուող Լոքանոյի մէջ տեղի ունեցաւ սինեմայի աւանդա - նամի միջնադարին փառաստօնը: Աւելի քան 30 երկիրներէ հաւաքուած շուրջ 10 լիմեթրա ժապաւէնները կը ներկայացնէին արուեստի գոհարները մակար - տակ մը:

Նոյն այդ բոլորին մասին հանգամանօքն արտայայտուելու տեղը չէ: Փոխա - ղին նկատի պիտի առնենք քանի մը ընդհանուր թեմաներ եւ հակիրճ կերպով նկարագրենք իւրաքանչիւրին վերաբե - րող այս գործերը որոնք կրնան Քրան - տասայ կամ եւրոպահայ գաղութները հե - տարել:

ԱՄՈՒՆ ԵՐՁԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ
Սկսեալ ամենամտերմիկ անկիւնէն:

Այն օրերէն ի վեր երբ սինեման որոշ պատմութիւն մը պատմելու սկսաւ, «ա - մոլին երջանկութիւնը» անցաւ իր նիւ - թերուն մնայուն ցանկին: Ժամանակի ընթացքին, սակայն, փոփոխութեան են - թարկուեցան կերպարներու նկարագրի - ները եւ անոնց փոխարարութիւնը տնօրինող ազատութեան սահմանները:

Մինչեւ 50ական թուականները, օրի - նակ, «ամոլ» հասկացողութեան տակ սի - նեմայի մէջ առաւելաբար նկատի կ'առ - նուէին ամուսնացած զոյգեր: Վերջին երկու տասնամեակներուն, սակայն ամո - լը կը յատկանշուի պարզապէս իրարու հետ կենակցող այդ եւ կինով իրարու հանդէպ հաւատարմութեան զգացումին տակաւ վերացումով եւ երջանկութեան ըմբռնումի խոստ անձնական կիրարկու - մով: Այսօրուան ամոլը իր երջանկու - թեան հիմը գրեթէ բացարձակօրէն կը խարսխէ մարմնային յարաբերութեան վրայ, առ հասարակ կը թերզնահատէ այդ եւ կնոջ միջեւ գոյութիւն ունեցող եւ ալլապէս անոնց երջանկութեան նը - պաստող հոգեկան եւ մտային յարաբե - րութիւնները եւ կը մերժէ «գոհողու - թեան գաղափարը» առանց որուն չկայ ընտանեկան համեմաշխուրթին:

Ամոլի երջանկութեան թեման մանա - ւանդ Քրանսական սինեմային մէջ յա - ճախակի կերպով պատաստ եկած է որոշ ուժգնութեամբ, Քլոտ Օթման - Լալայի «Լը Տիպպը օ քոք»ի օրերէն մինչեւ մե - զի մօտ Ժան Եօսթաշի «Լա Մաման է լա փիլիթէ»ը կամ Մօրիս Փիլայի «Լա - լու»ն:

Միւրոյ առարկայ ժապաւէնը, Ժաք Պրալի (չչիթիկ հանգուցեալ Ժաք Պրե - լի հետ) «Էքսպրիտօր ճիւր»ն (նաեւ Քաննի մէջ ցուցադրուած), հետեւելով կարգ մը «նորարար» գործերու, կը մեր - ժէ ամոլը եւ ազատ յարաբերութիւն կը քարոզէ սեռերուն միջեւ: Քորան (Քը - ըլաթիս Պուստոն), Թաքսի վարորդու - չին, որ գիշերը ուշ ատեն կ'անջը վը - տանդելով ստիպուած է աշխատիլ, ոչ միայն առինքնուած է Լեռնի (Թերար Լանվէն), ներշնչումը կորսնցուցած ե - րաժիշտէն այլ նաեւ Պոնիէն (Անտրէ Տիւստիէ), նոյն պայմաններուն մէջ տապալակող գրողէ մը: Իր յարաբերու - թիւնը ոչ մէկուն հետ ալ պիտի պաշտօ - նականայ: Երեքը պարզապէս իրարմէ պիտի բաժնուին եւ երթան, իւրաքան - չիւրը տարբեր ուղիով թեմա: Ժաք Պը -

Խ Ա Ղ Ո Ղ Ը

Հի՛ն, շատ հին ժամանակներէ ի վեր խաղողը յայտնի է իր բուժիչ յատկու - թիւններով: Նախնիները զայն օգտա - գործած են ստամոքսի, լեարդի, երի - կամներու, թոքերու եւ բազմաթիւ ու - ըրէ հիւանդութիւններ բուժելու համար, թէեւ անոր քիմիական բաղադրութիւնը միայն 19 - 20րդ դարերուն վերջնակա - նապէս յստակացաւ:

Սաղողը ունի բազմաթիւ տեսակներ, որոնց մէջ պարունակուող նիւթերու տե - սակէտներն ու քանակը տարբեր են ի - րարմէ: Ձուրի քանակը, օրինակի հա - մար, կը տատանի 60 - 80 առ հարիւրի սահմաններուն մէջ: Իսկ խաղողին շուրջ թէեւ դժուարաւ կը ներծծուի աղիքն - ըրու մէջ, բայց արագօրէն կը հեռանայ մարմնէն՝ հետը հեռացնելով նաեւ նիւ - թափոխականութեան արդասիքները:

Սաղողին հիմնական նիւթերէն մին խաղողաշաքարն է (կլիւբոզ): Ան կը կազմէ 3 - 15 տոկոս: Միջին հաշուով մէկ քիլո խաղողին մէջ կը պարունակուի մօտաւորապէս 100 - 150 կը. խաղողա - շաքար որ կը վերածուի 600 - 800 քաղ - ըրի (չերմութ) մեր մարմնին մէջ: Իսկ

բալի մօտ կարելի է նոյնիսկ որոշ յոռե - տեսութիւն մը գտնել. բայց արդեօք ի - րաւունք չունի:

«Էքսպրիտօր ճիւր»ն առանց գլուխ գործոց մը ըլլալու պարկեշտ գործ մըն է, բնագործած որոշ զգացողութեամբ մը եւ համոզիչ դարձած խաղարկու - թիւններով վերոյիշեալ դերասաննե - ըրն, մանաւանդ Թերար Լանվէնի՝ որ արդարօրէն կ'ը նկատուի տարուոյն յայտնութիւնը:

Յատկանշական խօսք մը այս ուղղու - թեամբ կ'ըսէ նաեւ Արեւելեան Գերմա - նիոյ մասնակցութիւնը՝ Ռոլանտ Կրաֆի «Փ. Ս.»-ը (Յետ Գրութիւն): Ընկերային «անճոռնութիւնները» միայն արեւմտեան գեղեցկութեան առանձնաշնորհում - ները չեն: «Փ. Ս.»ին հերոսն ալ, ամենէ աղջնակի մը արգանդը իր զաւա - կով լեցնելէ ետք, կը կենակցի իր կրկին տարիքը ունեցող կնոջ մը հետ: Փիլ - մին արժանիքը, սակայն, կը կայանայ այն իրականութեան մէջ որ համոզիչ կերպով կ'ընդգծէ պայմանները որոնց տակ ծնունդ կ'առնեն այդ դատապար - տելի արարդները: Ըստ Կրաֆի, արե - լեւեան ընկերութիւնը գերծ չէ նոյնիսկ պատանի սաստկութեան արտայայտու - թիւններէն, աւազակութիւններէն կամ անկարգապահութիւններէն որոնց մասին շատ քիչ կը կարդացուի ընթացիկ մա - մուլին մէջ: (Շար. 1)

այդքան շեղուած, ինչպէս յայտնի է, կը կազմէ օրուան քաղաքի պահանջին շուրջ մէկ չորրորդը:

Սաղողաշաքարը կը բարձրացնէ մկան - ներուն, մանաւանդ սրտամկանին, քո - նիւր եւ այդ իսկ պատճառով կը լաւա - նայ թթուածինի (օքսիժէն) իւրացումը, կը կանոնաւորուի նիւթափոխականու - թիւնը, կը լայնան արեան անոթները:

Բժիշկներ ընդհանրապէս խորհուրդ կուտան աշխոյժ հանգիստ կազմակեր - պել խաղողը ուտելէ ետք, այսինքն՝ թե - թեւ զբօսանք մը կատարել, ինչ որ կը նպաստէ թթուածինի իւրացումին արա - դացման:

Սաղողին մէջ օրկանիթ թթուներու (գլիկոթթու, ինճորթթու) քանակու - թիւնը կը հասնի 0,5 - 1,4 առ հարիւրի: Իսկ անոնք կը նպաստեն սննդանիւթի արագ իւրացման եւ կը կասեցնեն աղիք - ներու նեխման գործընթացը:

Սաղողը կը պարունակէ նաեւ հանքա - յին նիւթեր, որոնցմէ իր բարձր տոկո - սով աչքի կ'իջնայ մանաւանդ քալսիւ - վը, որ ունի միջամտող յատկութիւն: Ասկէ զատ խաղողին մէջ կան քալսիւմ եւ ֆոսֆոր (լուծածին) որոնք կը նպաս - տեն մարմնի աճին եւ կ'ամրապնդեն ջը - դային համակարգը, ինչպէս նաեւ ծը - ծումը եւ երկաթ, որոնք կ'աշխուժացը - նեն լեարդին եւ արիւնաստեղծ օրկանե - ըրն գործունէութիւնը:

Սաղողը բուժական նպատակներով օգ - տապօրծելէ առաջ նախընտրելի է դիմել բժիշկի խորհուրդին ու թոյլատուու - թեան եւ զայն ուտել՝ անոր հակոցու - թեամբ. որովհետեւ կան հիւանդութիւն - ներ (չաքարախտ, ստամոքսի եւ 12 մա - տրեկայ աղիք, խոցային հիւանդութիւն - ներ, ճարպակալում եւ այլն), որոնց պա - րագային ինքնարուժումը կրնայ շատ քայքայական հետեւանքներ ունենալ:

«Ս. Փ.»

ԹԵՐԹԵԼՈՎ ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼԸ ՍՈՒՄԱԹՐՈՅԻ ՎԱԳՐԵՐ՝ ՎՏԱՆԳՈՒԱՄ

Հիւս. Սուժաթրայի Բնավայրի Գր - բասենեակին համաձայն, սուժաթրական վազրերը անհետանալու վտանգին են - թակայ դարձած են: Պատճա՞րը: Արու - ները անտարբեր կը մնան էգերուն նը - կատմամբ:

Ի տարբերութիւն միւս վազրերուն, սուժաթրական արու վազրերը չեն սի - րեր էգ վազրերուն հետ թափափուլ եւ, նոյնիսկ, յաճախ կը խուսափին անոնց նայելէ: Օրուան ընթացքին մինչեւ 30 քիլոյթի կը դեղերին՝ առանց ընկերակ - ցի: Տարին մէկ կամ երկու անգամ մի - այն յանձն կ'առնեն սեռային յարաբերու - թիւն ունենալ, սովորութիւն մը, որ կը - նայ վտանգել ասոնց գոյութիւնը:

ՍՊԻՏԱԿ ՁԻԱԽՈՐԸ = ՀԱՄԱՍՏԵՂ =

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ
ՄԱՐՏԻԱ ՍՊԻՏԱԿ ՁԻՈՒ ՎՐԱՅ

ձրալը մի վառեր, էսպէս լաւ է, նաեւ: Նոսէ որ ըսեմ: Քէօսէն դիւղը երկու քարի տակ զբաժն է: Ամէն բան պիտի փճանայ: Քիւրտերը սկսած են ստապերը վարդածորի արտերուն մէջ արածել: Որ էսպէս երթայ, էս տարի հոնմ չկայ: Ինձ մտիկ ըրէ, նաեւ, եր - ճը: Եթէ մտանութիւն չըլլար, ես ինքն իրաւայի այս հրաշքործ սնտու - կալ: Քէօսէն բաւական արթուն ու ան - կար մէկն է: Էս էն Սալին է, որ եմէ - յի պատրազմին մէջ կարեւոր դերեր կատարել է: Հայրը ատեն մը Ղարսի Պոթի ալ փախուքի մէջ ջրազացի

Այդ օր խալֆան չէր գիտեր, որ Մարտիկ պիտի հեռանար իր մօտէն: Նոյնիսկ գիւղի հրապարակին վրայ թափուած քարերուն խօսքն ըրաւ, երբ Մարտիկ դուրս ելաւ վանքէն: Սալֆան սպասեց երկար, վանհօր հետ խօսեցաւ մեհնա - նի մասին: Բաւական ձեռագրիներ չըր - ջեց՝ ինքզինք համոզելու, որ Տիգրան Բ-ի շինած մեհնանը զտած էր: Իրիկ - ուազմին միայն ինքզինքն եկաւ ու տեսաւ, որ Մարտիկը վերադարձած չէր:

Մարտիկ վանքէն ուղիւ վար իջած էր, մտած էր Գարափունար տանող ճամբան եւ մօտեցած վարդածորի դաշտերուն: Կէսօրն անց՝ տեսած էր կին մը, որ մէկ զաւակը շալակին, դեռ նոր հասունցած գեղեցիկ աղջկան ձեռքէն բռնած, արտե - ըրուն մէջէն կ'անցնէր արագ: Կարծես մէ - կէ մը կը հալածուէր: Մարտիկ փայսը ձեռքէն մօտեցաւ եւ հարցուց կնոջ, թէ ի՞նչ բանէն կը վախնար:

Կինը վարդածորի էր: Երբ ժան - տարմանը ստարափը կ'իջնէ գիւղին վը - ըրայ, կինը իր զաւակներով կը փախի գիւղերով Հացեկ գիւղը, իր մէհրանցը տունը երթալու, զէթ ազատելու դեռ նոր հասունացած ճահիլ աղջիկը: Աղբեր ջան, վարդածորի մէջ ժան - տարմ է իջեր: Քէօսէ հարիւրապետը գիւղը դժոխք է դարձուցեր, դժոխք: Մարտիկ այս օր կը լսէ, կը շտկուի

վարդածորի դաշտերը ու գիւղերով Նա - լոյի ջրաղացին դուռը կը թակէ:

Ինչպէս կ'ընես, նաեւ, վաղ առաւօտ Սոման հատեղ կը կանչես, - կ'ըսէր Կի - ըոս: - Էն ճարպիկ կին է, պէտք եղած բաները կրնայ խմանալ: Երէկ գիւղեր Քէօսէն, Աստուր զէճային տունն է պառ - կած եղեր, արեւելքի կողմի սենեակը, երկու պահակ ժանտարմներով: Իմացայ, որ կէսօրները Նոր - Ձուր կ'իջնէ նամա - զը աննելու համար:

Կիրոս աղբեր, էգ Նոր - Ձուրը այ - դիներու մօտի ջուրն է, - հարցուց Մարտիկ՝ պանիր ու հաւկթի ճաշը շա - րունակելով:

Էն է, էն, - պատասխանեց Կիրոս՝ նորէն Նաւոյին դառնալով: - Նայէ որ, նաեւ, Սոմային հատեղ զալը ուտէ ժան - տարմ չիմանայ: Ես վաղը գիւղեր նորէն կուգամ: Մինչեւ այդ՝ յոյս ունիմ, որ քեզի բան չի պատահիր:

Ըսիր որ լաւ ձի ունի Քէօսէն, Կի - ըոս աղբեր, - նորէն խօսեցաւ Մարտիկ՝ քննալու համար գլուխը բարձին գնե - լով:

Շանորդուն ձին դուրի պէս բան է: Ձէնքերու մի քանի լաւ տեսակներ ունի, - պատասխանեց Կիրոս ու զգուշացուց Մարտիկը, որ երկար չքննայ:

(Շատ -- 137)

(Շաբ. Ա. էջ 16)

մուլի եւ ձայնասփռուի, եւլն., եւլն.: Սպանութիւններն ալ չեն պակիր զին - ուած խմբակներու կողմէ: Ատոնք են, որ առջի օր բանուորական կեդրոնին չէնքը գրաւած են ու տեղիւնեցող սպաննած ընկերակարան երիտասարդ կուսակցու - թեան պարագլուխը:

ԺՕ ՏԱՍԷՆ ամէնէն փնտռուած երգիչներէն մէկը, որ 12 տարի է գլուխն է հիթ - փարատին, զոհ գնաց սրտի սուր տաղանակի մը, Թահիրի, ուր դացած էր հանգստանալու, սրտի առաջին ազդարարութենէ մը ետք: 42 տարեկան էր եւ իր սիրուած երգերէն էր՝ «Հնգկա - կան Ամառը»: Զաւակն էր ծագումով յոյն ամերիկացի բեմադիր՝ Ժիւլ Տասէնի: Ինք ալ Ամերիկա ծնած, համալսարան աւարտած էր: Ծաշարան մտած պահուն է, մօրը եւ երկու զաւակներուն հետ (կի - նը մեկնած էր եւ ինք ալ՝ շատ ազդուած այդ բաժանումէն), որ զգեստուած է էմ - ֆարֆիւսէ մը:

ՍՊԱՀԱՆԻ խորհրդային հիւպատոս - րանը պաշտօնապէս փակուեցաւ:

« Յ Ա Ռ Ա Ջ » կը նուիրեն

Ինչպէս ամէն վերամուտի, ընկ. Առ - լէն Փափագեան մէկական տարի «Յառաջ» կը նուիրէ -

- ԼՈՆՏՈՆԻ Հայ Տան:
- ԱԹԷՆՔԻ Սոֆիա Յակոբեան Վար - ժարանին:
- ՎԻԷՆՆԱՅԻ Հայ Ուսանողական Մի - ութեան:

Փ Ա Ր Ի Չ

ԲԱՆՈՒԿ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ ՎԱՐՁՈՒ ԿԱՄ ԾԱԽՈՒ ԽԱՆՈՒԹ ՄԸ

Դիմել՝ ELLEN GERARD 134, Rue D'Aboukir 75002 - PARIS

Offre d'Emploi

ELLEN - GERARD

134, Rue D'Aboukir 75002 - PARIS

Կը փնտռուի 18 տարեկան երիտասարդ մը իբրեւ մանիք-անխոնէն:

ԵՎԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Հայ Նախկին Ռազմիկներու Միութեան Իսիի (0 - տը - Սէնի շրջանը) տարեկան նաշը Հոկտ. 4ին:

X

Կապ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղին հե - տեւեալ ձեռնարկները: - Զրօսապտոյտ՝ Սեպտ. 21ին Պարանցիկ - երեկոյթ Հոկտ. 11ին: Հոգեճաշ Նոյեմբեր 16ին:

X

Սեւրանի Կապ. Խաչի տարեկան պա - րահանդէսը Շաբաթ, Նոյեմբեր 22ին:

COLLEGE ARMENIEN SAMUEL MOORAT

Les inscriptions pour l'année scolaire 1980 - 1981 sont ouvertes.

Le Collège admet les élèves internes et externes dès les classes élémentaires jus - qu'à celles des sections B. C. D. du Bac - calauréat.

Les jeunes filles uniquement externes sont également admises.

S'adresser à la Direction pour tous dé - tails concernant les inscriptions.

DIRECTION COLLEGE ARMENIEN 26, Rue Troyon - 92310 Sèvres Tél.: 534-68-28

ՍԱՄՈՒԷԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐՁԱՐԱՆ

1980 - 1981 ուսումնական տարեշրջանի արձանագրութիւնները բացուած են: Վարժարանը կ'ընդունի ցերեկօթիկ եւ գիշերօթիկ աշակերտներ՝ նախակրթա - րանէն մինչեւ պաթալօթայի 9է. Սէ. Տէ. բաժինները:

Կ'ընդունուին նաեւ հայ աղջիկներ միայն ցերեկօթիկ:

Մանրամասնութեանց եւ արձանագրու - թեան համար դիմել Տեսչութեան՝

DIRECTION COLLEGE ARMENIEN 26, Rue Troyon - 92310 Sèvres Tél.: 534-68-28

ԱՆԴԱՄԱԳՐՈՒԵՑԻՔ

ՊՕՄՈՆԻ ՆՈՐԱԿԱԶՄ ԵՐԳՉԱՆՈՒՄԲԻՆ Պօմոնի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկե - ղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդի նախաձեռնու - թեամբ կը կազմուի երգչախումբ մը, հայ եկեղեցւոյ երգեցողութեանց համար: Երգչախումբին պատասխանատու երա - ժիշտ - ուսուցիչն է Գերմանիոյ Տորթ - մունա քաղաքի պետական երաժշտանոցի ուսուցչուհիներէն՝ Տիկին Ժիւլիէթ ԵԼԼՄԱՉԵԱՆ:

Ներկայիս կոչ կ'ըլլայ Պօմոնի Հայ Հասարակութեան, քաջալերել երգչա - խումբը, անոր մասնակցելով իբրեւ ան - դամ:

Երգչախումբի փորձերը կը սկսին Սեպ - տեմբեր ամսուն, իսկ անդամագրութիւնը կարելի է այժմէն կատարել Եկեղեցւոյ Դիւանին մօտ:

Հեռաձայն - 93-13-50:

Imprimé Sur Les Presses Du Journal «HARATCH» 83, Rue D'Hauteville - 75010 - Paris Commission Paritaire: N° 55935

« Յ Ա Ռ Ա Ջ » ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԳԵՐՈՒ ՍԱԿԱԳԻՆ

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like Մահազը (200), Հոգեհանգիստ (100), Ծնորհակալիք (100), etc.

Այս զինները մէկ անգամ հրատա - րակելի եւ սովորական ծաւալով ազ - դերու համար են, չորրորդ էջ: Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է:

Առեւտրական եւ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններու համար, դիմել թերթին վարչութեան:

Վերոյիշեալ սակերու վրայ կ'աւելնայ Թէ. Վէ. Ա.Ն՝ 17,60 առ հարիւր (տե՛ս փակագրի մէջ գու - մարները):

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

ՇԱԻԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

«ՕՐԵՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ» (1958) (Գին 60 ֆր.)

ԵՒՐՈՊԱՅԻ

«ԲՈՒՌ ՄԸ ՏՈՄՍ» (Գին 35 ֆր.)

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

«ԲԱՅ ՏՈՄԱՐԸ» (1971) «ԿՐԱԿԸ ԿՈՂՔԻՍ» (1973) (Հատորք՝ 50 Ֆ.)

« Յ Ա Ռ Ա Ջ 50 » (1976)

ԾԱՀԱԿԱԲԱՆ «ՅԱՌԱՋ»Ի ՅԻՄՆԱՄԵԱՅ ՀԱՒԱՔԱՍՆՈՆԵՐԷՆ 420 էջ ԸՆՏԻՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՂՔ՝ ԳՆՈՋՈՒ

(Գին 120 ֆր.)

ԵՆՈՎՔ ԼԱԶԻՆԵԱՆ

«ԱՆԿԱՊ ԷՋԵՐ» (1979) (Գին 50 Ֆ.)

Քրտասարի ծախքերուն համար 10 Ֆ. աւելցնել նշանակուած դիւններուն վրայ:

Դիմել՝ «ՅԱՌԱՋ»-ի

ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆ

Առնուվիլի Վարազայ Ս. Խաչ Եկեղեց - ւոյ անուան տոնախմբութիւնը եւ աւան - դական մատաղօրհնութիւնը, այս տարի կը կատարուի 28 Սեպտեմբեր, Կիրակի օր:

Մանրամասնութիւնները յետագային:

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԻՒՆ - ՓԱՐԻՑ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՃԱՇ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Շաբաթ Հոկտեմբեր 18 Հիւթըն պանդոկի սրահներուն մէջ կը խնդրուի նկատի ունենալ: Մանրամասնութիւնները յետագային:

ԴՊՐՈՑԱՍԵՐ

ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐՃԱՐԱՆ

ԵՐԿՍԵՆ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ ԵՒ ԱՂՋԱՆՑ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԳԻՇԵՐՈԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԱՆՑ

1980 - 81 տարեշրջանի արձանագրու - թիւնները բացուած են:

Վարժարանը կը կիրարկէ ֆրանսական ամբողջական ծրագիրը եւ աշակերտուհի - ները կը պատրաստէ 9է. Է. Փէ. Սէ. Ի քննութեան:

Կարելորութեամբ կ'աւանդուին նաեւ հայեցի ձիւղեր՝ լեզու, դրականութիւն եւ պատմութիւն:

S'adresser à:

Direction de l'Ecole Tebrotzassere 1, Bd. du Nord - 93340 LE RAINCY Tél. 381-01-72

COLLEGE

TEBROTZASSERE

CLASSES PRIMAIRES MIXTES CLASSE SECONDAIRES DU 1 CYCLE POUR JEUNES FILLES INTERNAT ET EXTERNAT

Les inscriptions pour l'année scolaire 1980 - 81 sont ouvertes.

Application intégrale du programme des écoles françaises et préparation au BEPC. Enseignement de la langue et de la civilisation arméniennes.

VOYAGES EN ARMENIE 1980

Table with 3 columns: Voyage description, Price, and Dates. Includes 1° VOYAGES DE 12 JOURS and 3° VOYAGES DE 16 JOURS.

Renseignements - inscriptions

Spécialiste des Voyages sur l'Arménie depuis 15 ans Elia PEHLIVANIAN 2, rue de Sèze 75009 Paris tél. 266 50 12 Permanence les Vendredis de 14 à 19 h. tél. domicile: 384 31 28 Renseignements à Décines M. ISKENDERIAN CAFE DE LA PAIX tél. (16-78) 49 25 37

Les places étant limitées, veuillez nous renvoyer le coupon-réponse le plus tôt possible. Lic. A 721

Form for registration: Mme Elia PEHLIVANIAN, Organisation Technique Mondotours, 2, rue de Sèze 75009 Paris. Fields for Nom, Prénom, Adresse, Ville, Code postal, and registration details.

ՀԱՐԱՏ-ԿԻՐԱԿԻ
ՕԳՈՍՏՈՍ
23-24
SAMEDI-DIMANCHE
23-24 AOUT
1980

HARATCH

LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Tél. : 770-86-60 — C.C.P. Paris 15069-82 E
Fondé en 1925 — 51027317 A R.C. PARIS

LE NUMERO 2 F.

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱԽԱՐԵ ՄԻՍԱԿԻԱՆ

Fondateur : SCEAVARCH MISSAKIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսիա : Տար. 300 ֆ. - Վեցամսեայ : 160 ֆ.
Արևմտահայաստան : Տար. 350 ֆ. - Հասը : 2 ֆ.

56e ANNÉE — No 14.715

ՕՐՈՒԱՆ
ԴԵՊՔԵՐԸ

ԵՐԵՎԱՆ ← ՓՈՐՏԻՁ
ՀԵՌԱՏԻՊ

ԵՐԵՎԱՆ, ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ, ՕԳՍ. 5 - 7

ԱՆՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՊՐԱՆՈՎՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ԺԻՎ...
Հայաստանի Գրադարաններու Ակադեմիայի երկրորդական ճիւղի Կոմիտասի անվան գրադարանը 11 ծախսի և ձեռնարկով Ս. Կարամյանի գաղափարները Իսրայելի որոշումով, Երևանի մեր մայրաքաղաքը հրատարակելու, և հրատարակելու Պետությունը որոշեց զինանագրիտական առաջին թիվներ ունեն հան (զեկանադարան և արտադրություն) սեղանիտակելու: Ա. Կ. ի այս նիստը գումարուած էր իսլամ Պետությանց ազգային վրայ:

ՊԱՌՍԱՍՏՐԻ ԱՆԵՓ-ՏԷՎԷ և ԱՆԵՓ-ՏԷՎԷ...
ՊԱՌՍԱՍՏՐԻ ԱՆԵՓ-ՏԷՎԷ և ԱՆԵՓ-ՏԷՎԷ սեղանիտակելու, գործադրուելու որոշում տուին՝ Օգոստոս 25ի և 26ի հաստատումով:

ԱՆԱՍՏԱՆԻ մէջ, գործադրուելու չէր...
Անաստանի մէջ, գործադրուելու չէր հարգած և նոյնիսկ կը սպառնար տասնութի թովանդակ երկրին, թէ և կիրէք զիս մը ըրած էր, բանակցութիւնները կողող փոխելով: Արդարեւ, փոխակալական Փիլիպի տեղ նշանակուեցաւ: Այս ճիւղն նկատուած մէջ, նաեւ փոխակալական թակիտիկ, լեզու գտնելու համար բանիտակելու հետ: Ուրբաթ օր, Փիլիպիտան հատուածներ կը հրատարակէր յօդուած մը, լոյս տեսած գերմանական «Տէն Շփիլը»-ի Օդս-18ի թիւին մէջ և ուր լեզ արտաբերուած Ատամ Միշ-Քի (ձերբակալուած առջի օր, ուրիշներու հետ), կը նկարագրէր կիրէքը: Այս պատմարանին՝ կիրէք, միայնակալական յարկերու ու գոհն է կուսակցական մեքենային և մարդ մը՝ որ կը վարէր իր ժողովուրդին:

ՓՈՐՏՈՒԿԱԼԻՆ արտաբերուած են խորհրդային չորս զինանագրեր, այն ամբողջականութեամբ թէ, միջամուխ կ'ըլլային երկրին ներքին հարցերուն:

ՓՈՐՏՈՒԿԱԼԻՆ մէջ հրատարակուող փոխակալական ճիւղի մասին ժիւլ Տասին, սերտորէր ազգային մը հետեւանքով: Չաւիկին հետեւանքով է, որ խորապէս ազդած է իր վրայ: Ժիւլ Տասին 68 տարեկան է:

ՎԵՐՍՏԵՂՎԵԼ ԱՆՀԵՏԱՅԱԾ ԼԻՃԸ

Հայաստանի Գրադարաններու Ակադեմիայի երկրորդական ճիւղի Կոմիտասի անվան գրադարանը 11 ծախսի և ձեռնարկով Ս. Կարամյանի գաղափարները Իսրայելի որոշումով, Երևանի մեր մայրաքաղաքը հրատարակելու, և հրատարակելու Պետությունը որոշեց զինանագրիտական առաջին թիվներ ունեն հան (զեկանադարան և արտադրություն) սեղանիտակելու: Ա. Կ. ի այս նիստը գումարուած էր իսլամ Պետությանց ազգային վրայ:

Այս նախադիմում մասին խօսելով, հետեւեալ կէտերը մատնանշած է Ակադեմիայի խորհուրդի Բաղդասարեան - Հնադարանի անհետացած լիճը վերստեղծելու նախագիծը մաս կը կազմէ ընդհանուր ծրագրի մը, որ կը ձգտի վերահաստատել Հայաստանի ընդհանուր մակերեւոյթին հաւասարակշիռները, Արարատեան դաշտին միջին Սեւան: Այս իմաստով երկար ժամանակ է վեր յատուկ հետազոտութիւններ կը կատարուին: Պատրաստուած են քարտէսներ, օգտակար՝ զինանագրութեան, արգիւնաբերութեան և քաղաքներու շինարարութեան:

ՍՏ. ԱՆԱՋԱՋԵԱՆ՝ ՌՈՒՍԵՐԷՆ

Մոսկուայի «Սովետսկի Պրատել», այսինքն՝ Սովետական Գրող հրատարակչութիւնը ուսերէն լոյս ընծայած է Ստեփան Ալալաեանի երեք վիպակները բովանդակող հատոր մը: Նախապէս այլ թարգմանական գիրքեր ալ լոյս տեսած են նոյն հեղինակէն: Գրագէտը, որ Բ. Համախարհային պատերազմէն ետք Հայաստան ներգաղթած է, ծանօթ անուն մըն է ոչ - հայ ընթերցողներուն մօտ, Խորհ. Միութեան մէջ: Նոյնպէս ծանօթ անուններ են Պերճ Զէյթունցեան, Ստ. Կուրտիկեան, Արեգ Աւագեան, Գրիգոր Քէչիկեան և ուրիշներ, բոլորն ալ՝ հայրենադարձներ:

ԱՐՏԱԾՈՒՄԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒԱԾ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ

Վերջին տարեկաններուն, արտածումի ծառայող ապրանքներուն ծաւալը հնգապատկուած է: Արտաբերչ շուկային մէջ առաւել պահանջ ներկայացնող ապրանքներու շարքին են՝ մետաղաձուլումի հաստոցները, ելեկտրական իրերը, քիմիադրամիտեան ճիւղին պատկանող արտադրութիւնները: Վերջին տարիներուն արտածումի ճամբով հաստիարակող ապրանքներ դարձած են ազգային յուշանուէրները, գորգերը, նուագարանները: Ներկայից, 220 տեսակ արտադրութիւններ 70 երկիրներ կը ղրկուին:

ԿՈՂԲ ԳԻՒՂԻՆ ԴԻՄԱԳԻԾԸ ՓՈՈՒՄՈՒՄ

Համանուն գիրքը կը գտնուի Հայաստանի հրատարակչական շուկային: Ծանաթանակներու ընթացքին, անճանաչելի կերպով փոխուած է գրիւղին դիմադիւրը: Կաւածեփ անակներուն փոխարէն՝ քարաշէն տուններ: Գրիւղ ունի դեպքեր, մշակոյթի տուն, շարժանկարի սրբաճ, հիւանդանոց, խանութներ, մարզաբան: Բնակարանները օժտուած են ելեկտրականութեամբ, բնական կազով և հեռախօսով:

«ՀԻՐՐԻՅԷԹ»

ՀԱՅԵՐԸ ՄԷԿՈՒԿԷՍ ՄԻԼԻՈՆ ԹՈՒՐԿ ՋԱՐԴԵՐ ԵՆ...

ՔԱՆԻ ՄԸ ՀԱՋԱՐ ԱՆ ՀԱՅ ՄԵՌԵՐ Է...

ՀԱՅՈՒՆ ՀԱՇՈՒԸ ԿԱՐԵԼԻ Է ՄԱՔՐԵԼ ՄԷԿ ԱՄԻՍԷՆ, ՄԷԿ ՕՐԷՆ, ՄԷԿ ԺԱՄԷՆ...

ԱՅՍ ԲՈՒՈՐԸ ԸՍՈՂԸ՝ ԱՐԵՒՄՏ. ՊԵՐԼԻՆ ՆՍՏԱԾ ԹՐԿՈՒՀԻ ՄԸՆ Է ԵՂԵՐ...

ԽՄԲ. - Ստորեւ կը ներկայացնենք, քարգմանարար, այն նամակը, որ լոյս տեսած է Հիւրըրիյէթի Օգոստոս 21ի թիւին «Ընթերցողներու Միւնակը» բաժնին մէջ: Գրողն է (եղբ. ...) Արեւմտեան Պերլին ապրող Թրքուհի մը՝ Այշին Պայ-Քարա. խորագիրն ալ՝ «Անիրաւ Բնա - խընդարձիւնը»: Կարգադրը անկասկած կը շարժի եւ գուցէ կը խորի, թէ կատակ է (թէ և Հիւրըրիյէթ երգիծաբերի համար չունի...) այլապէս, պիտի ստիպուի լուրջ մտանգուրիւններ ունենալ թերթին խմբագրական գրեկիտային մտային հաւասարակշիռեան մասին: Վանգի, ռեւէ մէկը կընայ որեւէ բան գրել եւ Թրքուհի մըն ալ կարելի է միշտ գտնել, որ «մասայներ» պատմած ատեն ծիծաղելիէն ալ չվախնայ: Բայց կարեւորը՝ սպող գտնելն է: Այդ իսկ պատճառով, այս սուղբուն բուն պատմութեան տուն Հիւրըրիյէթը կը մնայ, որքան ալ ուղե պատուելի «Ընթերցողներու Միւնակը»-ն ետին: Յարդ, շատ այլանկալութիւններ կարգացած էին թրքական գրերիցներու ստորագրութեամբ, լայց միւնակը:

չեւ հոս չէինք հասած...: Ինչե՛ր, ինչե՛ր կ'ըսէ Տիկին Այշին - Հայը՝ մէկուկէս միլիոն Թուրք ջարդեր է, մինչ, քանի մը հազար Հայ մեռեր է (չի նշար թէ, սրբութի տագնապէ՞ թէ քանակէ...): Բայց, յանկարծ կը գրէ, թէ «ձեմալ փաշան 60 հազար Հայ փրկած է Ջարդերէն», ինչ որ անուսակ կը նշանակէ, թէ Ջարդ կար: Բայց, միայն եւ չէ որ տիկ. Այշին կը «ցափրուտէ» և ինչպէ՛ս. գեւ կ'ուզէ՛ անպայման պատերազմ յայտարարել Հայերուն դէմ, որոնց հաշիւը տեղ մը կը մաքրէ՛ «մէկ ամսուան մէջ», ուրիշ տեղ մըն ալ՝ «մէկ օրուան, մէկ ժամուան». ըստ երեւոյթին, գառ վստահ չէ հարկ եղած ժամանակամիջոցի մասին...

Հարկ չկայ անշուշտ, լրջօրէն անդրա - քառնալ տիկին Այշինի դուրս տուած ամէն մէկ արտասուքեան, բայց ան - լարդ չէ կարգալ, գիտակցելու համար, թէ Յեղապառնութեան 65 տարի ետք, գեւ ինչե՛ր կընան գրուիլ թրքերէն «լուրջ» թերթի մը մէջ:

Խօզմէնները, Նեսիհանները, թրքական արիւն կրող մէկն ոք հայկական փամփուռներով մարտիրոսացած է:

«Թուս գինուորին բարեւ տուր, թուրք գինուորին կոնակին տուր» (գարի), ըսողները, եթէ Հայեր չէին, ապա ո՞վքեր էին: Անոնք իրենց անունը փոխած, ուրացեալ Հայեր էին:

«Մեր պետական անճաւարութիւնները, լրագրողները, գրագէտները, գծագրիչները ալ խուճապի մատնուած են: Հայու վախը զիրենք լեղապատու կ'ընէ: Ու տըրուած ըլլալով որ, թալար է և կնովէր փառանքու վրէժը չէ անուսած», Հայերը չեն զնդակահարուած, անոնք կը շարունակեն թուրք սպաննել:

«Ամբողջ աշխարհի թրքասպան Հայերն ու անոնց արբանակները կարելի էր մէկ ամսուան մէջ մաքրագործել: Եթէ օրիւնակ կ'ուզէ՞ք անաւստիկ - ըստ թԱՍ գործակալութեան, իրեն համայն մարդկութեան օրինակ՝ Ստեփան Չատիկեանը եւ իր երկու հայ ընկերները զնդակահարուած են. Խոնէյնին՝ յակայեղափոխական տարրերը զանգուածային դըն - դակահարումներու կ'ենթարկէ. Սթալին - նը՝ կարմիր բանակի հիմնադիր՝ Թըրոցիկին Ամերիկաներու մէջ գտնել ու ըստպանել կու տայ: Նացիները 35 տարի է Հրեաներու կողմէ կը հալածուին. Պուլկարիան՝ արտասահմանի իր թշնամիները հովանոցներով սպաննել կու տայ. Իսրայելի գաւակներուն նետուած քար մը՝ Իսրայելի անաւոր վրէժխնդրութեան պատճառ կ'ըլլայ:

«Արաֆատի կեռիլայի Բեմբերուն մէջ հազարաւոր հայ անարեկիչներ կը պատուարուին, իսկ մենք՝ անոնց կը լուրջանք ու Պաղեստինցիներու կողքին դիւրե կ'աւաննեք:

«Թուրք Պետութիւնը, թափող այս ար - (Շար.ը կարգալ 4րդ էջ)

Հ Ա Յ Ա Ս Տ Ա Ն

Կ Ա Ր Ճ Լ ՈՒՐ ԵՐ

× «Հայաստան» անունով նոր ծառայող մը բացուած է Մոսկուայի Լենին - գրադ շրջանին մէջ: Արտաքին յարաբերութիւններու կատարուած է Հայկական ոճով: Ծառայողացիք նոյնպէս Հայկական է: Մոսկուայի մէջ կան Յովհ. թումանեան հրատարակիչ, «Ներսէս» շաբաթաթերթի սրահը, «Հայաստան» խմբագրութիւնը, Սեւան փողոցը, Հայկական նրբանցքը եւ այլն:

× Ազարակի պղինձի - մոլորեցնելի գործատունը, Արաքսի ափին, Ձանգե -

կէսը տեղի կ'ունենայ դատարանի մէջ եւ վեր կ'անուղի աւելորդ մանրամասներով: Գերման Երեմիայի կրկնեցողը չի ծածկեր միջերկրական երկրին նրկատմամբ եւ իր հակադրման երկրներէն զժողովրդի Ֆիլիպին մեծ յաջողութիւն մը ապահովեն: Յամենայն դէպս, ժողովուրդը անակնկալ կերպով կորցած է Պերլինի գլխաւոր մրցանակը:

×

Տ ԵՐՐՈՐ

Պոլտնիայի ծանօթ դէպքին վաղորդայնին, այնքան մեծ եղաւ խաղաղական մասնակցութեան «Մայիսեթթի», վի ամբոթի (Անիմեայի, ձեզ պիտի սիրեմ) գտած արձագանքը որ առաջին մրցանակը անխոստատեան էր:

Մարքո ձորտանա սիրտով պատառ բերած է պատմութիւն մը որ կը ներշնչուի գլխաւորաբար Այսո Մորոյի սպանութեան: Հակառակ անոր որ ընդհանուրին մէջ դազը ազդեցութիւն մը կը թողու, գործին քանի մը պոսթիւլուստը - ըր եւ մանաւանդ անոնց այժմեականութիւնը կարողացան գրաւել դատական կազմին սիրտերը: Յամենայն դէպս, մասնաւոր քննադատութիւն չեղաւ այդ որոշումին դէմ որովհետեւ նոյն տիպի հոգեբանութիւն մըն ալ նկատելի էր Հասարակութեան մօտ:

Պոլտնիայի դէպքին ետք, բոլորս ալ ծարաւէ կէնք գործը մը որ վերջապէս բան մը ըլլէր անպատասխանատու այդ արարքներուն առնչութեամբ: Եւ այդ խաղաղական Ֆիլիպին այդ իրադրութեան: Հակառակ իր շարժանկարային միջակ արժանիքներուն, ամենայնով թեկնա - ծուն էր Ա. մրցանակին: Այս երեւոյթին մէջ չի մարմնաւորուի միթէ սինեմային մոգական ազդեցութիւնը:

Լ ԵՒՈՒ ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Հանր հետզհետէ կը գորշանար ու կը բացուէր լոյսը:

Այդ առաւօտ կանուխ Նաւուն ջրադալքէն այգիներուն մէջ մտաւ, քալից կամուրջի կողմը, որ հանդիպէր կնոջ մը եւ կամ պատանիի մը, որ լուր տանէր Մոմային:

Դաշտ ու այգի ամայի էին: Նաւուն վերջապէս դուռ ծանօթ պատու մը, որ այգիի ճամբան չորցած թրիք կը հաւաքէր:

Մանան պաճի, իմ խաթերն համար դիւզ գնա՛, ըսէ Մոմային որ աղօժը պատրաստ է: Էս առաւօտ թող գայ տանի:

Նաւուն երբ նոյն ճամբով վերադարձաւ, տեսաւ, որ Մարտիկը չկար: Կարծեց, որ ցորեկով ճամբայ ինկած է խաթայի մօտ երթալու համար: Վախացաւ, որ Մարտիկ պիտի վտանգէր ինքզինքը, նաեւ կ'ուզէր խաթային մի քանի բաներ ըսել:...

×

Այդ օր գիւղին մէջ մեռելային բան մը կար: Մոման Նաւոյի հետ խօսելէ յետոյ գիւղ կը վերադառնար՝ այգիներուն մէջէն անցնելով: Քէօսէ հարիւրապետը վանքի ճամբէն մի քանի անգամ անցած էր ձիով: Դիւղի մեծաւորները ծեծի տակ կենդանիներու պէս կը պո -

զուր, որ 20 տարուան անցեալ ունի, պիտի արդիականացուի, որպէսզի շարու - նակէ բանիլ երկու տասնամեակներ եւս: Երկարամենի գործատան մօտ յայտ - նարեւած են հանքաքարի հարուստ պա - շարներ:

× Վերջերս հաստատուած է ելեկտրա - ցեմարա - 220 բարձրավոլթ գիծը, որու շնորհիւ Հայաստանի հիւլէակայանին արտադրած ելեկտրութիւն կրնան օգտու - լիլ ամբողջ Արարատեան դաշտին ա - նասնապահական կեդրոնները:

× Մոսկուայի ողիմպիականի օրե - րուն, տեղւոյն «Ներսէս» շաբաթաթերթի սրահին մէջ յաջորդաբար ցուցադրուած են հետեւեալ ժողովուրդները. - Բարեւ եւ եմ, Երանկիւնը, Տղամարդիկ, Նահա - պետը, Քինուորն ու Փիլը, Այստեղ, Այս Սաշմերուկով: Բոլորն ալ «Հայ - Ֆիլմ»-ի արտադրութիւններ:

Նկարչական ցուցահանդէսին ալ մասնակցած են քանիէ աւելի հայ նկարիչ - ներ՝ իրենց պատատներով, նկարե - րով:

× Շուկայ պիտի հանուի նոր անունով բռնակ: «Վասպուրական», որ «Նա - յիբրի»-ն ետք որակով Հայկական երկ - րորդ բռնակը պիտի դառնայ:

× Վեց վայրի խոյեր ազատ արձակ - ուած են անտառի մը մէջ: Արուեստա - կան պայմաններու մէջ բուծուած էին: Անցեալին 200-էն 300 վայրի խոյերու հոտերու կարելի էր հանդիպիլ Հայաս - տան: Դժբախտաբար, ժամանակի ըն - թացքին խաթարուած են ասոնց բնակա - վայրերը: Ընդ կը կատարուի, որպէսզի անհետանալու եղբին հասած անասուն - ներ վերստին հարստացնեն կենդանական աշխարհը: Ասոնցմէ են՝ ընձառիւծը, անտառի կատուն, արջը եւ այլն:

×

ՀՈԳԵԲԱՆՆԵՐՈՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Լայպիցիի մէջ, Արեւելեան Գերմա - նիա, տեղի ունեցած է հոգեբաններու միջազգային 22րդ համադումարը: Խոր - հրդային Միութեան պատուիրակութեան մաս կազմած են Երեւանի պետական հա - մալարանի հոգեբանութեան ամպլիո - նին վարիչը՝ Կրիֆ. Յովսէփ Թումանջ - եան, Հայկական մանկավարժական հիմ - նարկութեան նախադպրոցական (ման - կամսոր, մանկապարտէզ) մանկավար - ժութեան ամպլիոնին վարիչը՝ Կրիֆ. Իմմա Ալեքսանդրեան եւ հոգեբանու - թեան տարալուծարանին վարիչը՝ Կր - րիֆ. Է. Մէլիբեան:

Համադումարին մասնակցած են աւելի քան չորս հազար հոգեբաններ՝ 52 եր - կիրներէ:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներէն ժամանած երիտասարդ սեւամորթ մը՝ Ռապըրթ Կարտնըր՝ կը ներկայացնէր իր առաջին լիամեթրած գործը՝ «Քլերնս եւ Ելմը», սեւամորթ դպրոցի մը մէջ նկարահանուած: Քլերնս եւ Ելմը եր - կու անկարգապահ աշակերտներ են, դէմ դիմաց գտնուող դասարաններու մէջ, եւ երբ դուրս կը գորուին յաճախակիօրէն, իրարու հետ կը սկսին երեւակայական կեանք մը վարել:

Անիջական, պարզ եւ զգայուն ոճով նկարագրուած յարաբերութիւն մը որ հաճելի կերպով կարելի է գիտել եւ որ սակայն արուեստի բնագաւառին մէջ շատ հեռու չեթար: Սպիտակամորթներ - ըր գիտմամբ զանց առնուած են որով - հետեւ Կարտնըր չէ ուզած քիչէ դար - ձած լարուածութիւն մը նկատի առնել:

Միւս կողմէ, սակայն, Ֆիլմը կ'օրորուի պարզ վաւերականի մը եւ մեկնաբան - ութեամբ հաստատուած միջոց: Այն մաս - նաւոր մրցանակը որուն արժանացաւ հե - ղինակը պիտի խթանէ աւելի խտապա - հանջ դառնալու ինք իրեն հանդէպ:

Զուիցերիայէն ներկայ էր Փաթրիսիա Մորազի նոր ժողովուրդ «Լը շրմէն փեթ - տիւն»: Մորազ արդէն իր անդրանիկ գործին մէջ՝ «Լէ Գիւնտիէն սոն ք'անէթար լուէն» պատառ բերած էր զգայուն պա - տանուհիներ եւ այդ ձեւով լուսն ըրած մինչ այդ նշանաւոր դարձած Իզապէլ Հիւփէրը: «Լը Շրմէն Փեթարի»-ն մէջ կը գտնենք երեք սերունդներ՝ շեշտը բնականաբար մանուկներուն վրայ դըր - ւած ըլլալով: Մեծ հայրը՝ Շարլ Վանը - լի գիծերուն տակ, արդէն կը մահանայ իսկ մանուկները հետզհետէ աւելի զարկ կուտան իրենց երեւակայութեան: Այդ պատճառով ալ աժգոյն կը մնան միջին սերունդի պատկանող ծնողքը, նոյնիսկ մայրը, որ Տէլֆին Սէյրիկի նման տա - ղանդաւոր դերասանուհիի մը կողմէ մարմնաւորուած է:

Արեւմտեան Գերմանիան, իր կարգին, երկու գործ հայթայթած էր. - Նոր - պերթ Քիւբլեմանի «Տի Լեցքըն Եարը Տէր Քիւնստայթ» (Մանկութեան վերջին տարիները) եւ Վերնըր Շրէօթերի «Փա - լերսո թէ Վալպուրի»-ը: Քիւբլեման, արհեստով փաստաբան, իր առօրեայ ըր - բումներուն իսկ միջոցաւ մեծ հետաքը - բրութիւն եւ ակնածանք գտած է պա - տանեկան յանցադրժութեան հարցին նկատմամբ: Իր սեփական ուժերով ար - տադրած այս ժողովուրդ քաջարար կը խորանէ այսօրուան այսպէս կոչուած «Մէթոն սը ռըտրէսըման»-ները:

Մինչ, սինչօսիերայի մասնագէտ՝ Վերնէր Շրէօթըր իր 3 ժամանց ողիտա - կանով հաշուեկէտը կը կատարէ հարա - լային Իտալիոյ եւ Արեւմտեան Գերմա - նիոյ՝ ինչ կը վերաբերի երիտասարդնե - րու աշխտանալի կարելիութիւններուն, իր հերոսը՝ սիկիլիացի մը որ մեծ ե - րազներով Գերմանիա կը մեկնի եւ հոն միայն դառնացած՝ ոճագործ կը դառ - նայ, բազմահարգանքներէն մին է այդ դադ - թին հաւատարմող: Բայց Ֆիլմին շեշտը սխալ տեղ դրուած է, ամբողջ երկրորդ

ՄՊԻՏԱԿ ԶԻԱՒՈՐԸ

= Հ Ա Մ Ա Ս Տ Ե Ղ =

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ
ՄԱՐՏԻԿ ՍՊԻՏԱԿ ԶԻՈՒ ՎՐԱՅ

25, 26, լոյսը չբացուած՝ գեղէն գաւառ կ'ըլլան ու նորէն խաթայի մօտ վերջան:

Մարտիկ այնքան յոգնած էր եւ քու - ժաւքներէն կը թափէր, որ նոյնիսկ չը - լուց պիտի վերջին խօսքերը:

Մարտիկ հովը կիրոսին շատ լաւ չէր կարող տուած երկու հարցումներուն:

Մարտիկը վախաւոր որ վաղը գիւղին մէջ ճակատ բան մը կ'ընէ ու կը վտանգէ ինքզինքը:

Մարտիկ, երբ ջրադալքէն դուրս կ'ըլլէր յարկ լեռնոց Նաւոյին.

Նալը որ շուտ արթնցնեն Մարտի -

կը. թող նորէն խաթայի մօտ երթայ: Նաւուն այդ գիւղէր չընացաւ: Նշանու - լու տակաւին բաւական կար, երբ մօտե - ցաւ Մարտիկին:

- Մարտիկ, տղաս, արթնցիլը, արթն - ցիլը:

- Ի՞նչ կայ, Նաւո Ամու. լուսցե՞ր է:

- Քիչ վերջը կը լուսնայ, տղաս:

- Ո՞ր է կիրոսը:

- Ան շուտ դնաց: Ըսաւ որ քեզ արթն - ցընեմ ու վանք դրկեմ:

- Կիրոսը կ'երեւի դիւ սարկաւազ պի - տի բնէ: Լուսնայու տահա շատ կայ, քիչ մըն ալ քնանամ, - ըսաւ Մարտիկ գլուխը նորէն վար գնելով:

Նաւուն Ի՞նչ կրնար ընել: Մարտիկ ջը - րադալքէն դուրս չէր ուզեր դալ: Նա - ւուն մտածեց այդ ցորեկ Մարտիկը ջը - րադալքի ամբարին մէջ պահել, երբ վառանքի մը հոտն առնէր, մինչ պատու -

(Շաբ. Ա. էջ 18)

ԱՆՆՈՒՄ ԶԻՆՈՒՈՐ

ԲՈՑԻ ԱՐԾԱՐԾՈՒՄ

Հայ Նախկին Ռազմիկներու միութիւնը Անձանօթ Զինուորին Բոցը կ'արժարծէ Հինգշաբթի, Սեպտեմբեր 4, Ժամը 18ին:

ՀՅՅԱՍՏԱՆ

ՆՈՐ ԵԴԵՍԻԱ ԱՒԱՆԻ ԾՐԳ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Այս տարի կը լրանայ Ուրֆայի Հայ - յութեան Հերոսամարտի 65ամեակը եւ Նոր Եդեսիա աւանի հիմնադրութեան 5րդ տարեդարձը:

Այս տարեդարձները արժանաւայելի կերպով դիմաւորելու համար, Սեպտեմբեր 27ին, Նոր Եդեսիա աւանին մէջ տեղի կ'ունենայ հանդիսաւոր հաւաքոյթ:

Առ ի տեղեկութիւն ուրֆացի հայրե - նակիցներուն:

Մինչեւ Օգոստոսի վերջ, փափաքող - ները կրնան դիմել՝

Յ. ՀԻՍՏԵԱՆԻ 41, Rue Mortinat, 92600 - Asnières

ՍԱՄՈՒԷԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐՔԱՐԱՆ

1980 - 1981 ուսումնական տարեշրջանի արձանագրութիւնները բացուած են: Վարժարանը կ'ընդունի ցերեկօթիկ եւ գիշերօթիկ աշակերտներ՝ նախակրթա - րանէն մինչեւ պաթարէայի Պէ. Սէ. Տէ. բաժինները:

Կ'ընդունուին նաեւ հայ աղջիկներ միայն ցերեկօթիկ:

Մանրամասնութեանց եւ արձանագրու - թեան համար դիմել Տեսչութեան՝

DIRECTION COLLEGE ARMENIEN 26, Rue Troyon - 92310 Sèvres Tél. : 534-68-28

- Կ Ո Ջ -

ՖՐԱՆՍԱԶԱՅ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

Նկատելով որ Մարտէյլի Ս. Սահակ - Մեսրոպ Մայր եկեղեցւոյ օժան 50ամեակը կը լրանայ զայ տարի 1981 Հոկ - տեմբերին, եկեղեցւոյ վարչութիւնը որոշած է յոբելեանական հանդիսութիւն - ներու ծրագիր մը մշակել եւ առ այդ հրատարակել նաեւ Յուշամատեն մը, Մարտէյլի Մայր եկեղեցւոյ եւ ընդհան - րապէս Մարտէյլի հայ դպրոցի անցեալ յիսուն տարիներու զործունէութեան մասին:

Սոյն Յուշամատենը որքան կարելի է այնքան ճշի կարենալ հրատարակելու միտումով եկեղեցւոյ վարչութիւնը կոչ կ'ուղղէ ի մասնաւորի այն սերունդին, որ կրնայ օժանդակել որոշ ու պատմա - կան տուեալներով, զանոնք յոբելեանական յանձնախումբի տրամադրութեան տակ ղենելով:

Անհրաժեշտ տուեալները կրնան ըլլալ մօտաւորապէս հետեւեալները:—

Ա) Հին ու պատմական նկարներ, Ս. Սահակ - Մեսրոպ Մայր եկեղեցիէն, կամ Մարտէյլի միւս հայ եկեղեցիներէն, ինչ - պէս նաեւ մարտիւնահայ ազգային կեան - քէն:

Բ) Նոյն նկարներուն վերաբերեալ բա - ցատրական նամակներ կամ գրութիւն - ներ:

Գ) Այլ նամակներ կամ վկայագրեր, որոնք կը պատկանին ու կը բացատրեն դպրոցի եկեղեցական ու ազգային կեանքի պատմութիւնը:

Դ) Այլազան հրատարակութիւններ՝ գիրքեր, կոչեր, յայտարարութիւններ, թերթեր եւ այլն:

Նման տուեալները կրնան պատճեններ, այսինքն ֆոթոգրփիւնը ըլլալ, եւ եթէ օրիփնալներն են անպայման պիտի վե - րադարձուին իրենց տէրերուն:

Տուեալներու առաքման հասցէն հե - տեւեալն է—

Eglise Arménienne Sts. Sahak-Mesrop 339, Ave. du Prado, 13008 Marseille Tél. : 77-84-70

Կանխայայտ շնորհակալութեամբ՝ ՅՈՒՐԱՏԵԱՆԻ ՅԱՆՁՆԱԿՈՒՄԻ

Փ Ա Ր Ի Ջ ԲԱՆՈՒԿ ԶՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ ՎԱՐՁՈՒ ԿԱՄ ԾԱԽՈՒ ԽԱՆՈՒԹ ՄԸ Դիմել՝ ELLEN GERARD 134, Rue D'Aboukir 75002 - PARIS

Offre d'Emploi ELLEN - GERARD 134, Rue D'Aboukir 75002 - PARIS Կը փնտուրի 18 տարեկան երիտասարդ մը իրրեւ մանիւքմանիւն:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ ՓԱՐԻԶԱԶԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄՈՒՈՒԹԵԱՆ ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆ. ՄԱՐՄԻՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱԶԱՆԴԵՍԸ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 7ԻՆ

COLLEGE ARMENIEN SAMUEL MOORAT Les inscriptions pour l'année scolaire 1980 - 1981 sont ouvertes. Le Collège admet les élèves internes et externes dès les classes élémentaires jusqu'à celles des sections B. C. D. du Baccalauréat. Les jeunes filles uniquement externes sont également admises. S'adresser à la Direction pour tous détails concernant les inscriptions.

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ Կապ. Սաշի Շաւիի մասնաճիւղին պարհանդէսը՝ Շաբաթ, Հոկտ. 25ին: Ֆրանսահայ Կապոյտ Սաշի Անէիո - Պուա - Քոլոմպի Մասնաճիւղին տարե - կան Պարահանդէսը Հոկտեմբեր 11ին: Ալֆրովիլի Ս. Մեսրոպ կրթարանի տա - րեկան ճաշ - պարահանդէսը՝ Հոկտեմ - բեր 18ին:

ՏՕՆԱՍԽԱՐՈՒԹԻՒՆ Առնուվիլի Վարդայ Ս. Սաշի եկեղեց - ւոյ անուան տոնախմբութիւնը եւ ասա - ղական մատաղօրհնութիւնը, այս տարի կը կատարուի 28 Սեպտեմբեր, Կիրակի օր: Մանրամասնութիւնները յետագային:

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱՐԱԾԻՆ ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒԻ Երկու երախայով հայ ընտանիքի մը համար, ստիպողաբար կը փնտուրի վար - ձու յարկարաժին մը, 3 սենեակ եւ յար - մարութիւններ: Նախընտրաբար ֆարիզ 9րդ, 10րդ, 11րդ, 13րդ, 19րդ, 20րդ թա - ղամասերը կամ արուարձան(Սէն Լազար, Կառ տը Լիւթ, կամ Կառ տը Նոռի վե - րայ): Դիմել՝ «Յառաջ»ի:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՍԱՆՈՒՑ ՄՈՒՈՒԹԻՒՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱԶԱՆԴԵՍ ՆՈՅՏԵՄԲԵՐ 8-ԻՆ

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ ԱՆԻ ԵՐԳՆԱԽՈՒՄԻ ՀՐԱԷՏՐՈՎ ՄԱՆՈՒԷԼ Փարիզի մէջ ԵՐԳԱԶԱՆԴԵՍ Նոյեմբեր 4ին

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԳԵՐՈՒ ՍԱԿԱԳԻՆ Մ'ախազ 200 (235,20) Հոգեխմբախումբ 100 (117,6) Շնորհակալիք 100 Հարսնիք, նշանուիք 100 Ծնունդ 100 Կը փնտուրի 40 (47,04) Կ'ուզուի 60 (70,56) Այս դիմելու մէջ անգամ հրատա - րակելի եւ սովորական ծաւալով ազ - դերու համար են, չորրորդ էջ: Կանխիկ վճարումը պարտաւորի է: Առեւտրական եւ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններու համար, դիմել թերթին վարչութեան: Վերոյիշեալ սակերու վրայ կ'աւելնայ թէ. վէ. Ա.Ն՝ 17,60 առ հարիւր (տես՝ փակագրի մէջ գու - մարները):

OPTIMA Tours ARMÉNIE 1980 A PARTIR DE 2850 FR. (tout compris) du 5 au 18 septembre du 26 septembre au 9 octobre Cette année plusieurs départs par mois et TOUTE L'ANNEE de 12, 14 et 16 jours. demander notre brochure détaillée RENSEIGNEMENTS - INSCRIPTIONS : Sonia Coumryantz OPTIMA Tours 75003 PARIS 67-69 rue Quincampoix (angle rue Rambuteau) — Tél. 274-27-20 Métro : Rambuteau ou Etienne Marcel Lic. A 946 (Agence agréée INTOURIST) Telex : 211 324 F.

ԵՐԵՎԱՆԻ
ՕԳՈՍՏՈՍ
26
MARDI
26 AOUT
1980

ՏԱՐԱԿ

HARATCH

LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
Directrice : ARPÏK MISSAKIAN
Tél. : 770-86-60 — C.C.P. Paris 15069-82 E
Fondé en 1925 — 51027317 A R.C. PARIS

LE NUMERO 2 F.
5607888 — ԹԻԻ 14.716

ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր՝ ՇՈՒԱՐՉ ՄԻՍՏՔԱՆ
Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսիացի : 300 ֆ. - Վեցամսեայ : 160 ֆ.
Արևմտահայկերես : 350 ֆ. - Հասարակ : 2 ֆ.
56° ANNÉE — No 14.716

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՓԵՐԸ

ԵՐԵՎԱՆ ← ՓԱՐԻՋ ՀԵՌԱՏԻՊ

ՍԱՐԵԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ԹՈՒՐԳ ՄԱՄՈՒԼ «ՀԻՒՐՐԻՑԵԹ»

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՍԱԳՆԱԳՐԻ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԲՆՈՅԹ
ԱՌՆԵԼԻՆ ԵՏՔ
ՎԱՐՉԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՅՆ
ԱՆՁՆԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ
ՊԱՇՏՈՆԱՆԿ
ՍՏԱՆԳՅԱՆ ԴԵՊՓԻ ԱՋԱՏԱԿԱՆ ԱՑՈՒՄ

ԵՐԵՎԱՆ, ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ, ՕԳՍ. 8 - 12

ՉԱՐԵՆՑԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԸ

Համանուն քաղաքը Երևանին 35 քմ. հեռու կը գտնուի: Մայրաքաղաքին հետ կապուած է երկաթուղով: Այլ փոքր քաղաքներու նման արագ զարգանալու կարելիութիւններ ունի: Արդարեւ, տարեկան ի վեր, կիրարկութեան կը դըրուի Երևանին դուրս գործատուներ հիմնելու ծրագիրը՝ ճարտարարուեստը ապակեգործանքներու համար: Նկատի կ'առնուին շրջաններուն ուժերը: Յառաջիկային, կը կառուցանուի բեռ վերցնող - գետեղող կառուցում մեծ գործատուն մը: Տարեկան արտադրութիւնը՝ 30-000: Ասոնց պահանջը մեծ է կայա-

Յրանսական հեռախօսի մէկ կարծակարկէն ետք (Հինգշաբթի իրիկուն), Շարաթ օր, Ֆրանս - Սուառ կ'անդրա - դառնար Սարեանի ցուցահանդէսին (Փարիզ՝ Փոնտիֆոն մշակութային կեդրոնը, մինչեւ Սեպտ. 15) եւ կը սէք, ի մէջ այլոց - «Ջինքը մկրտած են Հայաստանի Մաթիսը, Մարտիրոս Սարեան՝ նկատուած է 20րդ դարու մեծագոյն հայ արուեստագէտը, գոյած է դիւթական բնու - թիւն մը, հրաշալի լեռներ, համանի յուշարձաններ, որոնց վրայ կը խաղան արեւի ճառագայթները»:

բաններուն, նաւահանգիստներուն, գործատուներուն մէջ: Չարենցական, մեքենայինութեան կարելու կեդրոն կը դառնայ:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԵԹՐՈՆ

Երևանի մեթրոյին առաջին դիմին բացուած կը կատարուի այս տարի: Արդէն, աւարտելու վրայ են կարգ մը կայարաններու ներքին յարգարումները: Մեթրոն կապ կը հաստատէ մայրաքաղաքին հիւսիսային - քաղաքի շրջաններ - եւ հարաւային գոտիին միջեւ: Հիմնովին կը վործէ հանրային փոխադրութեան այժմու պատկերը: «Հայտարանախազիթ» հիմնարկութիւնը, այժմէն իսկ կը նախատեսէ մեթրոյին երկրորդ հատուածին ծրագիրը: Իրականացուելով՝ ապագային, կայարաններու թիւը կը հասնի 12ի եւ փաստորէն բոլոր շրջանները կ'ապահովուին յարմարաւէտ ճակատներով:

ՍՏԱՆԻ ԱՅՐԻՎԱՆՔԻՆ ՎԵՐԱՆՈՐԴՈՒՄԸ

Շնորհիւ, Հ. Ղեւոնդ Ալիշանի, հազար տարուան անցեալ ունեցող Այրիվանքը իր իսկական յատկապէթով պիտի ներկայանայ մօտ ապագային: Վերանորոգու - թեանց ժամանակ, ճարտարագետները չեն յաղոյած ճշգրիտ քանդակող երկրեցիկները: Գործածուած նախագիծերը անհետացած էին, իսկ երկրեցիկը իր ոճով այլ պատկեր կը ներկայացնէր շրջակայքի երկրեցիկներէն: Այրիվանքին նկարը գոյած են Հ. Ղեւոնդ Ալիշանի «Սիսական» գրքին մէջ, հաւանաբար, ժ.թ. դարուն նկարուած՝ օտար ճամբորդի մը կողմէ: Արդ, այդ նկարը դարձած է պատմական յուշարձանին վերանորոգութեան նախագիծը: Երկրեցիկը, իր խաչքարով, կը դըրուուի Սեւանի ափին, ժայռոտ հրուան դանի մը վրայ:

ՓՈՒԹՊՈՒԼ

ԽՈՐՀՐԴԱՑԻՆ 43ԳԻ ԱՅՆՅԵՆՈՒԹԻՒՆ
Դարձի մրցումներու շարքին, Օգոստոս 21ի հանդիպումներու արդիւնքներն են -
Գիլիամո (Թ.) - Չեքոսլովակիա - 1 - 0
Գիլիամո (Կ.) - Կայրաք - 5 - 0
Շախտեր - Արարատ - 2 - 2
Կուրան - ԲԿՍՍ - 0 - 1
Գիլիամո (Միսիկ) - Կարպատ - 3 - 1
Տերպիդո - Սպարտակ - 0 - 2
ԲՍՍ - Զեմիթ - 0 - 0
Արարատի յաջորդ մրցումը տեղի կ'ունենայ իր դաշտին վրայ, Սեպտեմբեր 8ին, Կարպատներու հետ:

ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹԵՐ Է ԳԻԼԻՆՃԵԱՆԻ ԹՂԻՍՏՐԱՐՈՎ

Փարիզի իր թղթակիցը, կարգ մը տեղեկութիւններ հազարած է «Հիւրի - յէթ»-ի, Մաքս Գիլիմանի պարագային մասին: Ինչպէս կ'երեւի, թղթերէն թերթը «Գոթոն», որ իր կառավարութիւնը չի հետաքրքրուիր Գիլիմանի թղթածը - րարով, պարտ սեպի է ինք հետաքրքրուիլ, մամուլին որ «մտաւորուր է» նոյնիսկ, թէ Գիլիման կրնայ ազատ արձակուած ըլլալ. բայց, դատարանը հանգստացուցեր է, ըսելով. «բնաւ մի՛ մտաւորուիք»...:

Փետրուար ամսուան մէջ Պետի մեծ դեսպան Տօղան թիւրքմէնի դէմ կատարուած մահափորձի մասնակիցներէն Մաքս Գիլիմանի մասին պատրաստուած թղթածրարը վեց ամիս է վեր կարելի չէ եղած արդիւնքի մը հասցնել եւ կացու - թիւնը կը մնայ գրեթէ անփոփոխ:

Նկատելով որ թուրք կառավարութիւնը երկար ատենէ ի վեր չէ հետաքրքրուած այս թղթածրարին ճակատագրին մասին, Հիւրիլիթի թղթակիցը անձամբ տեսակցութիւն մը խնդրած է Մարտէյլի գլխաւոր դատարան Տընի Արտիստի հետ:

Թղթակցին առջին հարցումը հետեւե - եայլ եղած է -
- Պետի մեծ դեսպանին դէմ կատարուած մահափորձին ի վեր վեց ամիս անցած է, բայց մինչեւ այսօր այդ մասին որեւէ լրացուցիչ տեղեկութիւն չէ տրուած ձեր կողմէ: Արդար ըլլալով, 45 միլիոն թուրք ժողովուրդ, ձեր այս ընթացքը կը նկատէ անփափկանկատու - թիւն:

«Նոյնիսկ պնդողներ կան որ առանց որեւէ տեղեկութիւն տալու, Գիլիմանի ազատ արձակուած է:
«Կը հաճի՞ք արդեօք այս մասին լուստարանութիւններ տալ մեզի:

Գլխաւոր դատարանը պատասխանած է հետեւեալ ձևով -
- Բնաւ մի մտահոգուիք: Ֆրանսայի մէջ դատարաններ կամաց բայց ապահով կը գործեն: Դեռ շատ մը նոր փաստա - թուղթեր կը քննենք: Այն թղթածրարը որ ներկայիս իմ քով կը գտնուի, կարգ մը պրպտումներու կը կարօտի: Դատարանը յայտնեց նաեւ թէ շատ դազունի կերպով կը շարունակուին քնն - նութիւնները եւ հաջիւ կարելի կ'ըլլայ երկու ամիսէն լրացնել: Ամսուան դա - դարէն վերջ միայն կարելի պիտի ըլլայ թղթածրարը ամբողջացնել եւ յանձնել դատարան:

Հակառակ Մարտէյլի մէջ բնակող 80 հազար Հայերու բողոքին Մաքս Գիլիմանեան ազատ չէ արձակուած եւ կը զըտ - նուի Մարտէյլի Պօմփիլի բանտին մէջ:

Սակայն, քաղաքի բոլոր փողոցներու պատերու վրայ միշտ կարելի է հանդիպիլ այլատեսակ արձանագրութիւններու, որոնց մէջ կան բողոքի շատ մը արտա - յայտութիւններ: Ինչպէս «Ազատ ձգել Գիլիմանին», «Ազատութիւն՝ Գիլիմանին», «Ազատութիւնը, ոճրագործ թուրքեր» եւլն.:

Իսկ օտարերկրացիներ թոյլ վերաբե - րում կ'ունենայ հայազգի ահաբեկիչներու դէմ: Այսպէս, գրեթէ իր բախտին թողուած կը մնայ Մայսէյլի թուրք հիւ - պատասարանը, որ արդէն որեւէ պաշտ - պանովի ենթակայ չէր հինէն ի վեր: Նոյնիսկ ատեն - ատեն օտարերկրացիներ կը կատակեն հիւպատոսարանի անձնա - կազմին հետ:

կազմ չկայ, որ հեռացուածները վարձերն են, վարչապետ Բարիւշէնի պետ, բայց եւ այնպէս, լեհական արքերու մասնագէտները խոհեմ են եւ իր խոստիին ի յառաջունէ լրիւ ազա - տականացումի մասին խօսել: Արդարեւ, ինչ պատահեցաւ, յանկարծ կ'իրակի օր: Կարաւա գումարուած, Կեդրոնական կառն լրակատար նիստի աւարտին է, որ կուսակցութեան թիւ մէկը՝ Կիրէք, կարող յայտարարութիւն մը ըրաւ եւ նախաճանաչութեան մը ետք, յայտնեց թէ «Տրապարած» են վարչապետ՝ Բարիւշէն, ինչպէս նաեւ հինգ ուրիշ անդամ - ներ Գաղաթական Բիւրոյի: Այս վերջին - ներն են՝ Ելմտական նախարարը, Ար - արքերն նախարարը, Սեքենական ձար - արարուեստի նախարարը, գինեւոր - արք - յանձնախումբի, հեռախօսիի եւ լիակազմութեանց հիմնարկի պատաս - անատուները: Շատ կարեւոր բարեփո - յումներու է, որոնք ձեռնարկած է Կի - րէք, աւելցնելով նաեւ, թէ կողմնակից է անտրալ ազատ եւ զրտնի զուէսով ընտրութեանց: Կեդրոնական կոմիտէն, ինչ կ'իրէք, համաձայն է Պոլիտբիւրոյի անկախին, ըստ որուն ազատ ընտրու - թիւներ կրնան կատարուել, անյապառ, այն բոլոր ձեռնարկութեանց մէջ, որ ընտրութեանը կը պահանջեն ու կ'աւել - ցնեն՝ «Կազմ չկայ, որ եթէ իրենց անկախութիւնը տեսական յայտնուի, անկախացուցիչները, որոնք վերջերս, նախարարար ընտրուեցան կարգ մը հաստատութեանց մէջ (գործադուրի կո - միտէներ) կրնան գտնուել անոնց մէջ, որոնք կ'ընտրուին»:

Կիրէք, ընտրած էր չոր ճշմարտութեան փոխ, չեմօկեց թէ տարւ տարիներու ընտրութեան զոհացուցիչ չէ, ընկերային եւ անտեսական կացութիւնը փայլուն չէ, որ այս ամբողջին հաշուեկշիռը վճարող - ները գոյած է և բոլորը համաձայն են կատարու համար թէ վճարուած են կար - քերները: Կասկածի բանթողները, սա - ակայն, զեռ վերապահ կը մնան եւ ար - տասնամանի ընդդիմադիրներն ալ սպա - ստանալու չենք մէջ են: Այսպէս, լեհ - պատմաբան եւ ընդդիմադիր՝ Գրգիլտոֆ Պոմփիլի, որ ներկայ կացութեան մէկ շա - րակապ վերլուծումը ստորագրած էր Պոմփիլի մէջ, Շարաթ իրիկուն, երկու - րոր, թէ կանուխ է բացի ի բաց յայ - տարարութիւնը համար թէ վարչակարգը ա - լաւին երեւոյթները այդ տպաւորու - թիւնը կը թողուն: Ճիշդ է, որ 36 տարի ի նման հիմնական բարեփոխում չէր կա - տարուած լեհաստանի մէջ:

անոր կարծիքն առնելու...: Շատ ըտուե - ցաւ թէ, Ուրբաթ օր Կիրէք երթուարած մը ըրած էր Մոսկուա, եւ եթէ նոյնիսկ մինչեւ հոն չէ դացած, պարզ է որ Մոս - կուա ուզելով - չուզելով (մանաւանդ՝ չուզելով, բայց ուրիշ ելք չունէր) իր հա - ւանութիւնը տուած է:
Ինչ որ, սակայն, կամաց - կամաց կը յայտնուի, այն է, որ այս ամբողջը չի կրնար յանկարծ եւ ինքնարեւբար պա - տահիլ և անկարելի չէ որ արդիւնքն ըլլայ Կոստանի բանուորներուն եւ Վարչաւայի իշխանութեանց - գոնէ մէկ մասին - լը - ւելեայն համաձայնութեան:

ՔԱՆԻ ՄԵ ՏՈՒՄԸ

ՄԱՔՍ - ՓՕԼ ՅՈՒՇԷ, «Քնարեղու - թեան դասախօս մը» ինչպէս կը խորագրէ Ալէն Պոսթէ, Մոմտի մէջ լոյս տեսած իր յօդուածը, մեռաւ առջի օր, 67 տարե - կանին, ուղեղային արեւահոսութեան հե - տեւանքով: Ամէն բանէ առաջ, Մ. Փ. Յուշէ բանաստեղծ էր, ոչ միայն գրի - չով, այլեւ՝ սրտով ու հոգիով: Սիրահար մը՝ արուեստի եւ գրականութեան, դա - սաւանդած է Ալժերիա, Ամերիկա եւ այ - լուր. հեղինակ է բազմաթիւ գործերու ու գանազան յառաջարկներու: յար - գուած քննադատ մըն է նաեւ: Զախի մարդ, երբեմն մինչեւ իսկ շատ մօտ՝ Հա - մայնապետ կուսակցութեան, Յուշէ կը մնայ ինքնատիպ եւ հազուադէպ արուես - տագէտ մը:

ՀԱՐԱԻ - ԼԻՒԱՆԱՆԻ վրայ իւրայեւ - եան յարձակումները կը շարունակուին: Ըստ իւրայեւեան աղբիւրներու, օդուժը վար առած է ՄԻԿ 21 սուրիական օդանաւ մը, երբ այս վերջինը կը փորձէր իս - րայեւեան օդանաւի մը ճամբան կտրել:

ԺԼՆԵԻԻ մէջ վերջ գտած է Եկեղեցի - ներու Էքիւմէնիք Որհուրդի աշխատանք - ները, որու Կեդր. Կոմիտէին փոխ - նա - խարհան է Գարեգին Բ.: Կարգ մը հար - ցերու շուրջ կարելի եղած է միաձայն - նութիւն գտնել, ինչպէս՝ Երուսաղէմի: Արդարեւ, Կեդր. Կոմիտէն կը դատա - պարտէ Իսրայէլի միակողմնախ որոշու - մը՝ Երուսաղէմը «յաւիտենական մայրա - քաղաք» հռչակող: Կարելի չէ եղած սա - կայն գիրք ճշգրի Աֆղանիստանի մասին, ուսու պատուիրակներու պատճառով, ինչ - պէս նաեւ՝ Լեհաստանի:

ԱՐԵՒՄՏ. ԳԵՐՄԱՆՈՒՑ վարչապետը ջնջեց այն հանդիպումը, զոր պի տ ի ու նենար Արեւելեան - Գերմանիոյ իր պաշտօնակիցին հետ:

ՄՇ ՈՅ ԱՇԽԱՐՀ

ԳՈՍԵՐ ԳԻՒՂԸ, ՄԱՐԻԱՄԻ ԱՌԵՒԱՆԳՈՒՄԸ

նիկներով, սերով ու մածոնով, քաղցրով...

Լաւ կը յիշեմ այդ օրը, Պոլսէն նոր վերադարձած ըլլալով, հազած էի եւ...

Ճամբուն վրայ, արեւ, բարեւ, ծիւղ ու ծաղիկ չորս կողմ: Սպառնում ու սպռնում...

Երբ հասանք մեծ ծօրս պատկանական տունը...

Ստալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սոսի, Սեպտեմբեր ամսուան մէջ, սոստօտ մը...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Գ.

ՄԻՄՈՆ ՎՐԱՑԵԱՆ

Գրեց՝ ԿԱՐՕ ԱՐՄԵՆԵԱՆ

Բ.

Միմոն Վրացեանի պաշտօնավարութեան տարիներուն արտադասարանային մեր կեանքը...

Մեզ մօտ երբ կատուն ուզում է գողութեամբ կաթը լափ տալ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Մեր աւարտական տարին կը գուգաւորուէր բացառաբար խոռով շրջանի մը...

Մեր աւարտական տարին կը գուգաւորուէր բացառաբար խոռով շրջանի մը...

Մեր աւարտական տարին կը գուգաւորուէր բացառաբար խոռով շրջանի մը...

Մեր աւարտական տարին կը գուգաւորուէր բացառաբար խոռով շրջանի մը...

Մեր աւարտական տարին կը գուգաւորուէր բացառաբար խոռով շրջանի մը...

Մեր աւարտական տարին կը գուգաւորուէր բացառաբար խոռով շրջանի մը...

նակ զաղափարը ունեցալ զարնելու վըրացեանին դուռը... Բանի մը ամիս առաջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

Սալար մեծ - մայրիկս, իր ծննդաւայր Գոմերի գիւղին մէջ...

— 0 —

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Ամէն օր փոքրիկները ուշադրութեամբ մտիկ կ'ընեն Հայոց պատմութեան դրուակները, կը սիրեն Հայերէն լեզուն եւ իրենց կը բացատրուի անոնց իմաստն ու խորհուրդը։

Օրուան գանազան պահերուն Հայ փոքրիկը կը պարէ, կ'երգէ, կ'արտասանէ ու այս հայկական մթնոլորտը կ'ըմբռնէ պահութեամբ։ Ամէն անգամ երբ կը դիտենք զիրենց դաշտին վրան կամ անդին բլուրին վրայ կը յիշենք Արմէն Անուշի սա սողերը։

« Ընկեր, նայէ սա սողոց որքան ուրախ կը խաղան »

Յեղիս կեանքն է իրենց մէջ... Բոլոր Հայ ծնողները պէտք է լըջօրէն պիտակցին ու իրենց զուակները չզրկեն այս մանրակար « Հայրենիքէն », այս ջերմ հայկական շունչէն։

Կապոյտ Սաչի անգամուհիները իրենց օգնականներով ի զին ամէն զոհողութեան կու գան ու կը կատարեն իրենց մարդասիրական, հայրենասիրական պարտականութիւնները, Հայ փոքրիկներուն հողիներուն մէջ վառ պահելու պղծային զգացումի մտածումը, աւան լէնք բարեկամներու եւ ազգականներու։

Ուստի, թե՛ Սրբոյի գառամած ու թառամած ձեռքը համբուրելէ եւ անոր օրհնէնքը ստանալէ վերջ, ամբողջ գերդաստանին եւ դուռ զբացելէ մնաք բարով լուրէ յետոյ, անուշահոտ շամամներով բեռնաւորուած, ճամբայ ելանք Գոմբէն։ Չմոռնա՛մ ըսելու, թէ մեկ նեղ սուղ հորաքոյրս զիս տարաւ զիւրին համբայներէն Կիրոյի տուն, ուր հարս բերուած էր, Արքայունք զիւրէն մեր ազգականներէն, Սողոմոն Վարդապետեանի քոյր, Սորոտիկ Մարիամը։ Կիրոյեց բակին մէջ, տեսանք թանի մը կրկնը որոնք նստած անտերեղով բուրս կը զգէին. թանի մը պատաւ կրկնը ալ դրացի տանիքներուն վրայ նստած, իլիկ կը մանէին։

ԱՐՄԵՆՈՒ ՀԻ ԳԵՒՈՆԵԱՆ (Շար. 1)

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

ՍՊՈՒՏԱԿ ՁԻԱԽՈՐԸ

= ՀԱՄԱՍՏԵՂ =

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ

ՍՊՈՒՏԻԿ ՍՊՈՒՏԱԿ ՁԻՈՒ ՎՐԱՅ

Այդ պահուն էր, երբ ժամատարներու ժողովուրդը իրարանցում։ Քիւրս հովիտը արարափասար լուր բերած էր։ 15 ժամուրները բոլորն ալ ձիւրուն վրայ ծնունդ տուան։ Հաւերու թարփած իրարանցումը։ Անոնք տեսած էին, որ հարիւրապետը, սովորականին պէս Նոր - Զուրի լուրը նստապի կ'երթար։

15 ժամուրները երբ հասան, տեսան զիւր ձու երկնցում հարիւրապետի զիւր զիւրէն շարժուած, դուրս թափուած ուղիղ մէկ մար։ Հարիւրապետը իր թիւրը սօթուած էին, առանց պետին միջոց։ Հարիւրապետը իր զինքն ու ճաքէթը ձիւր թամբէն կախած՝ նամազի պատրաստութեան մէջ էր։ Հարիւրապետը յանդիմանալի կ'ըսէր, որ անոնք զիւր զիւրէն զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Իրարապետը յանդիմանալի կ'ըսէր, որ անոնք զիւր զիւրէն զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Իրարապետը յանդիմանալի կ'ըսէր, որ անոնք զիւր զիւրէն զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Իրարապետը յանդիմանալի կ'ըսէր, որ անոնք զիւր զիւրէն զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Իրարապետը յանդիմանալի կ'ըսէր, որ անոնք զիւր զիւրէն զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Իրարապետը յանդիմանալի կ'ըսէր, որ անոնք զիւր զիւրէն զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

Պրանսայի գանազան շրջաններէն Հայ ծնողները իրենց զուակները կը զրկեն Կապոյտ Սաչի Կայանը, որպէսզի այդ երկու ամուսան ընթացքին անոնք զօրացնեն, բարձրացնեն իրենց հողիները, մշակեն իրենց մտքերը Հայ գիրերով։ Հայոց պատմութեամբ, Հայ երգերով, մշակոյթով եւ իրականութեամբ եւ վերջապէս սպերին հայկ. մթնոլորտի մէջ։

ՄԻՄՈՆ ՎՐԱՑԵԱՆ

Գրեց՝ ԿԱՐՕ ԱՐՄԵՆԵԱՆ

Գ. Եւ վերջին մաս

Քանի մը ազուր միջոցներ մնացե-
ր են յիշողութեանս մէջ...

Երեւի մեր չիտի վիճակին հարգող-
կից էր այդ պահուն նաեւ Պր. Մուշեղը...

Իր օրով նոր բնոյթ ստացաւ դպրոցը:
Հայ եկեղեցւոյ Պատմութիւնը դրուեց -
ցաւ մեր դասագրքակէտի վրայ...

Առաւօտ լուսոյ
Արեգակն արգար
Առ իս լոյս ծագեալ

Կերպէիք միայն առաջին չորս տու-
ները եւ սակայն աղօթքի այդ կարծ պա-
հը որքան շերտութիւն կը բերէր մեզի:

Ձմերան առաւօտ մըն էր կարծեմ եւ
մենք դպրոց հասեր էինք ծանր սրտով...

Կէս ժամ ետք վերատին կը կանչուէինք
մայր սրահ, որ արդէն հաւաքուած էր...

Իրեն պէս ան ալ սերած էր անեցիներո-
շառակոյններէն. եղած էր Գէորգեան ձե-
մարանի սան եւ մեր պատմութեան ժա-

Երջանակայ շարժումը...

Ծանթին պէս Վրացեանն ալ շեքմ հա-
ւատացող մըն էր ընդհանուր եւ բազ -
մակողմանի զարգացման...

Վրացեանի փափաքն էր, որ ձեմարա-
նի տղաքն ու աղջիկները լայն տեսողու-
թեան տէր մարդիկ ըլլային...

Տարիները սորվեցուցին ինծի, թէ որ-
քան դժուար բան էր ինքնավստահու-
թիւնը...

Ինք մեռաւ, երբ ես հետուն էի եւ սա-
կայն ես անգամ մըն ալ կըրայ տեսնել

ՄԵՈՅ ԱՇԽԱՐՀ

ԳՈՍԵՐ ԳԻՒՂԸ, ՄԱՐԻԱՄԻ ԱՌԵԿԱՆԳՈՒՄԸ

Բ.

Մարիամ, իր մէկ տարեկան երական
գրկած, եկաւ մեզ դիմաւորելու եւ համ-
բուրելու: Ժամանակ չունէինք երկար

Քեռի Սրբոյի հնձուր թոռները, զե-
րանդին իրենց ուսերուն, ընկերացան
մեզի արեւատ ճամբուն երկայնքին...

1910ի զարնան, Ս. Աստուածածնայ
տօնին, Մարիամ իր տարեկից եղբոր

Երջակայ գիւղերէն եւ եկած էին բազ-
մաթիւ ուխտաւորներ, Ս. Պատարաղին

Արարողութեան վերջ, դէսու - զուո-
նան կը զբերմբայ, ուխտաւորները,

Սողոմոն գիւղին ուսուցիչն էր եւ զը-
րոց բոց, կը մերժէ ուզականները, ա-
ռարկելով աղջկան փոքր տարիքը:

բայց, որ արդէն վկայուած բժիշկ էր,
ուզեց զբուշացնել զիս.

- Ձի կրնար խօսիլ... բայց, աւել -
ցուց, կը հասկնայ ըսածը: ձեմարանի
մուտքին մօտ, պարզուկ սենեակի մը

Եւ աղջկան ձեռքը կը խնդրէ. Սողոմոն,
Առաքել Վարդապետն ալ կը մերժէ:

1911ի Փետրուար 15ին, ձիւն ձմրան
գիւղեր մը, Գոմեցի տղամարդիկ զին
ուած ատրճանակներով, դաշտներուն

Ագոռիկ աղագակէն ոտքի կը ցատկէն
Սեզրակ եւ Միտաք, ու կը սկսին քաշ-
արար կռուիլ փայտերով:

Մակայն տմրոյղ անեցիները ու զիւ-
րացիները ինկած են առեւանդներու
տեսէն գիւղին մէջ մնացած են զեռ-

Սյր գէպիսն մէջ կը վերադառնան Սո-
ղոմոնի եղբայրները, Սեզրակ, Միտաք,

ԱՆՀԵՏԱՑՈՂ ԴԵՄՔԵՐ

ՅՈՎՍԷՓ ԱՇՐԱՖԵԱՆ -ԿԼԱՌԻՔՕ ՎԻՍՑՅԻ- ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՄԵԿՆՈՒՄԸ

Լուսթեան, գրեթէ ասանձնութեան մէջ մեկնեցաւ իր վերջին ուղեւորութեան, ինչպէս սիրած էր ասելը, անակալ եւ թանկագին կորուստի մը ցուրտ սարսուռը ներարկելով մեր երակներուն, Յովսէփ Աշրաֆեան :

Նախկին սան Մուրատ - Ռափայէլեանի, ուսկից շրջանաւոր եղած էր 1938ին, Յ. Աշրաֆեան ամէնէն յարգուած անուններէն մէկն էր վերջին երեւոյն տարիներու խաղաղութեան գրագատութեան, յատկապէս շարժանկարի քրոնիկալատութեան, ծանօթ կառուցող Վիսցյի զըշնունով :

Խաղաղական մամուլը, զըրուստալից տողերով ընծայեց իր գնահատանքի տուրքը ճայազարմ այս մեծ տաղանդին :

Մեր ընթերցողներուն կը նշեմք երկու լուսագոյն նմոյշներ այդ «գամբանականներէն», որ լոյս տեսած են. «Լ'Ամբիք» օրաթերթին մէջ, պաշտօնաթերթ Իտալիոյ Համայնավար Կուսակցութեան : Հանգուցեալը հետեւաբար մը եղած է մարքտական տեսարանութեան : Այս ուղղութիւնը, սակայն, որ ինք իւրացուցած էր զուտ գաղափարապաշտ մերձեցումով մը եւ մշակած՝ գիտական գեանի վրայ՝ գլխաւորապէս իբր ընկերաբանական եւ գրագատական վերլուծումի մեթոտ, երբեք չէ դտած իր մէջ միակողմանի, փակ կամ մոլեռանդ ջատագով մը, ո՛չ ալ խախտած է իր կրօնական հիմնական համոզումները :

Լուսահոգին, որ ընկերական մտերիմ շրջանակի մէջ, աւելի ծանօթ էր Եւստիկ կամ Եուզիկ փաղաքական յորընդմուտով, միշտ վառ պահած էր Մուրատ - Ռափայէլեանի միջնավայրին շունչը, ու երախտագիտութեամբ կապուած էր իր գաստիարակ Հայերուն, մասնաւոր չ. Հմայեակ Վրդ. Կէտիկեանի (ներկայիս Հայ Կաթողիկէ Համայնքի Գերեջ. Հոգեւոր Տէր), որուն հանդէպ իր սէրն ու հիացումը՝ գրեթէ պաշտամունքի կը հասնէին :

60ական տարիներն էին : Հոռո՞ւ փրկուողութեան եւ ապա աստուածաբանութեան ուսումներուն կը հետեւէինք : Մեծաւորնիս էր չ. Հմայեակը : Ալ սովորութիւն էր դարձած. Կիրակի կէսօրէ վերջերը, մէջ ընդ մէջ, երբեմն ամէն Կիրակի, մեր հիւրն էր Եուստիկ. անհամբեր կը սպասէինք իրեն՝ սիրայօժար գոհելով նաեւ մեր կիրակնօրեայ պտոյտը : Կուգար ու կը խօսէինք, չէինք զգար ժամերու սահիլը : Բնածին տուրք մը ունէր միշտ բարձր, լարուած մա-

կարգակի մը վրայ պահելու զրոյցը, որուն ընթացքին գրական եւ իմաստասիրական հազուադէպ մշակոյթի, ուսումնասէրի հասուն փորձառութեան եւ արուեստարանի նրբազնին ճաշակի մը ցուրտը կը սփռէր մեր երիտասարդ, խորասուզուող միտքերուն առջեւ :

Այդ տարիներուն էր որ երկար հեռուորութենէ մը ետք՝ կը վերադառնար Հայրենի մշակոյթի ուսումնասիրութեան - յետ իտալերէն լեզուով կատարուած առաջին քանի մը փորձերու (տե՛ս ՀիՄ շարքը), - եւ կը սկսէր կանոնաւոր կերպով աշխատակցել «Քաղմովէպ»-ին՝ տալով գրագատութէն նշանակալից յօդուածներ. ասոնք անկասկած նոր հուն մը կը դժէին մեր սփիւռքահայ գրագատութեան համար՝ հաղորդելով անոր եւրոպական նորագոյն փորձառութիւնները եւ մշակելով յատկապէս ձեւական ու համեմատական վերլուծումի մեթոտարանութիւնը :

70ական թուականներու իր շատ բեռնաւոր յանձնառութիւնները ժամանակ չէին թողուր գրագրու հայ գրագատութեամբ, թերեւս մասամբ ալ ազդուած՝ ըստ բաւականին չհասկցուելու երկուդէն, որուն կրնար ենթարկուել իր ո՛րքան համեստ՝ նոյնքան ալ բժախնդիր եւ զգայուն խոռոչումը :

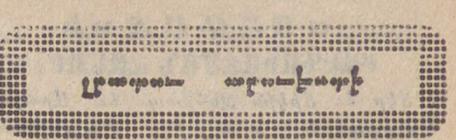
Յաճախ բարեկամներ ու մենք ալ անձամբ հրաւիրեք էինք զինք վերհաստատելու իր թանկագին աշխատակցութիւնը «Քաղմովէպ»-ին, եւ անձանակընկալ մահէն հազիւ տարի մը առաջ, 1979 Փետրուար թուակիր նամակով՝ կը խոստանար կրկին ձեռք առնել եւ լրացնել ինտրայի «Նոճաստան»-ին վերլուծումը : Չհասաւ իր խոստումին : Բայց Տիրոջ մէջ կը հայցեմք իրեն համար՝ յախտեան կան Նոճաստաններու անվրդով խաղաղութիւնը :

Հ. ԼԵՒՈՆ ՉԷՔԻԵԱՆ
«Հայ Բնասնիք»

ՅՈՎՍԷՓ ԱՇՐԱՖԵԱՆ - ԿԼԱՌԻՔՕ ՎԻՍՑՅԻ ՀԱՅԵՐԵՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄԸ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ

ՅՈՒՌՈՒՄՆԵՐ

1. Մայիսի Արլեն. «Քաղմովէպ», հատ. 96. 1938. էջ 143 - 152 (ստորագրուած՝ ՅՈՎՍԷՓ ԱՇՐԱՖԵԱՆ, Աշակերտ Մ. - Ռափ. Վարժարանի) :
2. Բիրաբլիլոյ. «Քաղմ.» հատ. 96. 1938. էջ 298 - 306 (ստորգր. ՅՈՎՍԷՓ ԱՇՐԱՖԵԱՆ) :
3. Համայնապատկեր Երթմանկարի Պատմութեան. «Քաղմ.», հատ. 105. 1947. էջ 240 - 244. հատ. 106. 1948. էջ 229 - 234. 270 - 273. հատ. 107. 1949. էջ 36 - 40. 136 - 142 (ստորգր. Յ. ԱՇՐԱՖԵԱՆ) :

Հարաւային Աւստրիոյ Գառնուզէ կամինկ քաղաքը, այսօր թանգարանի վերածուած նախկին վանքի մը մէջ 5 Յուլիանի կ'վեր բացուած է ցուցահանդէս մը որ կը կոչուի «Հայկական Արուեստի Գանձեր» :

Ցուցահանդէսը պատրաստուած է արեւելագետ եւ Հայոց պատմութեան մասնագետ Տոքթ. Էլիզապէթ Պաուէպի կողմէ եւ կը տեւէ մինչեւ Հոկտեմբեր :

Կը ցուցադրուին դանաղան շրջանի Հայկական Արուեստ ներկայացնող աւարականներ՝ հաւաքուած ու բերած Միւնիխի եւ Աւստրիոյ ինչպէս նաեւ Վիէնայի Միլիթարեան Միաբանութեան թանգարաններէն :

ԵԱՆ. Նախկին Սան Մ. Ռափ. Վարժարանի) :

4. Մեծարեցի գրական նախաբանը - ՔԱՂՄ.», հատ. 122. 1964. էջ 133 - 147. 226 - 233, 266 - 273 (ստորգր. Յ. Ա.) : Առանձին գրքով՝ Վենետիկ, 1936. էջ 99 :

5. Խորհրդապաշտ տարբեր «Իլիցագ - նօրէն»ի Սիամանթոյին մէջ. «Քաղմ.», հատ. 123. 1965. էջ 166 - 177. 225 - 232 : (Այս յօդուածէն սկսեալ բոլոր յաջորդ գրութիւնները ստորագրուած են՝ Կ. Վ.) :

6. Նկարիչ Ժիրայր Օրագեան. «Քաղմ.» հատ. 125. 1967. էջ 273 - 278 :

7. «Հայաստան» եւ «Հայ» անուններու յիշատակութիւնը Հոռմայեցի քանի մը բանաստեղծներու մօտ. «Քաղմ. - վէպ», հատ. 126. 1968. էջ 45 - 49. 129 - 134 :

8. Մկրտիչ Պէշիկպաշլեան Գասակա - նօրէնէն դէպի Ռոմանթիզմ. վերլուծական նկարագրութիւններ մահուան հարիւրամեակին առիթով (1868 - 1968). հատ. 126. 1968. էջ 330 - 356 :

9. Ընթերցում «Իլիցագնօրէն»ի, «Քաղմ. - մովէպ», հատ. 127. 1969. էջ 210 - 216. հատ. 129. 1971. էջ 60 - 71. հատ. 130. 1972. էջ 70 - 98 : Այս յօդուածը, թ. 5ի տակ նշուած յօդուածին հետ, լոյստեսած է ասանձին հատորով Հայագիտական Մատենադարան «Քաղմովէպ» շարքին մէջ (թ. 4) հետեւեալ ընդհանուր վերնագրերին տակ՝ Սիամանթոյի «Իլիցագնօրէն»-ի մասին գրական խոսք. Վենետիկ. 1974. էջ 96 :

10. Տէրեան, վերլուծ եւ ուրիշներ. «Քաղմ.», հատ. 127. 1969. էջ 313 - 321. հատ. 128. 1970. էջ 127 - 140 :

աշխուրդ Հայր Մուրրը այսօր վալի փաշային մօտ դացեր է կացութիւնը մեղմելու յոյսով, - շարունակեց Մարտիրոս ազան շատ մտահոգ երեւոյթով : Գացեր է ըսելու, որ խալիֆայի աշխարհի մը պաշարպօղութեւն արարքն է : Առաջորդ Հայր Մուրրը ցաւ յայտնած է Պէշիքի սպանութեան համար ու աւելցուցած է, որ ըստ Պէշիքի կինը Չարէի կասկածներուն, խալիֆայի աշխարհի արարքն է նաեւ Պէշիքի սպանութիւնը : Առաջորդ Հայր Մուրրը յոյս յայտնած է, որ Օսմանեան բարեխնամ կառավարութիւնը պիտի բռնէ ոճրագործը : Վալի փաշան լաւ ընդունելութիւն տուած չէ ստալ - նորդ Հայր Մուրրին : Այդ խօսքերը լըսելէ յետոյ ցոյց տուած է Գարափոնարէն քաղաքը հեռագիր մը, թէ Վարդանը իր խումբով Վարդանի լեռները հասած է, թէ հարիւրապետի ըսպանութեան յաջորդ օրն իսկ գիւղի բնակիչները տաքը Ֆէտայու առաջնորդութիւնով Վարդանը լեռը ելած են :

- Ի՞նչ կ'ըսես, Մարտիրոս աղա, - հարցուց ներկաբարը, զարմանքով մը անշքերը բացած :

- Եղպէս է, էղպէս, վալի փաշան 600 զօրք յանձնած է Սէլիմ պին պաշուն եւ ըսած է, որ Վարդանը բնակիչներէն երախայ մը իսկ ողջ պէտք չէ ձգել եւ տեղն ու տեղը փճացնել Վարդանի խումբը :

- Բեզ բան մը ըսեմ, Մարտիրոս աղա. եթէ գործը Վարդանի խումբին հետ է, Վարդանը բնակիչները հեշտ վարչեն գար :

- Չէ, Աստուր, խելքիդ չի հասնիր, օրթալըդէն լաւ հոտ չեմ առնէր : Հաճի խօսան այսօր մեծ մղկիթն է դացեր : Թուրքերը, ըսես, մեղուի պէս պարստուած են անոր փէշերը համարելու համար : Վարդանը լեռ ելլելը, սպիտակ ձիաւորին երեւանալը կատարուցած է Գարափոնարի թուրքերը : Հրապարակին վրայ, Հասան Ալի տէրվիլի մը առաջնորդութեամբ պաշարպօղութեան մորթած են այն կողմերը բոլոր հաւաքող հայ վաճառական մը : Տէրվիլը վաճառականին գլուխը փայտի մը վրայ անցուցած պտրցուցած է փողոցներուն մէջ :

- Ի՞նչ կ'ըսես, Մարտիրոս աղա :

- Չէ, Աստուր, օրթալըդէն լաւ հոտ չեմ առնէր : Առաջնորդ Հայր մուրրը կը մտածէ միջոցներ ձեռք առնել, որ սպիտակ ձիաւորը կառավարութեան յանձնուի ու Վարդանը հեռանայ իր խումբով :

- Ի՞նչ կ'ըսես, Մարտիրոս աղա. էդ ժամանակ Վարդանը հող ու մոխիր կ'ըլլայ :

ԿԱՐԴԱՅԷՔ

« Յ Ա Ռ Ա Ձ »

ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ

ՍՊԻՏԱԿ ԶԻԱՒՈՐԸ

= ՀԱՄԱՍՏԵՂ =

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԱՐՏԻԿ ՍՊԻՏԱԿ ԶԻՈՒ ՎՐԱՅ

Հայ երկաթագործներ՝ հրաշք երկաթի վրայ իրենց մուրճերու հեքոտ թիւթաքը գաղղեցուցած՝ փողոցէն դանձալ անցնող գիւղիներու առջև կը դիմելին : Անոք խանութին դրան մօտենալ իսկ չէին համարձակեր : Սայլը կ'անցնէր ծանր ճշոյտով : Սայլորդը կարճ հասա - կով ալիքի գիւղացի մըն էր՝ ծերացած գլխով ու մօրուսով : Գիւղիկն մէկը երեւի վրայ չըլլած էր, միւսին գլուխը սայլը ճաղերուն մօտ, գրեթէ վար կախուած, կը շարժէր թոյլ սալաքարերուն վրայէն անցնող զլաններու ցնցումէն : Սէլիկն ծանր ձգմէով ոտքերը մէկակիւն վրայ վրայ դրուած էին : Թոյլ քուրջի պէս լրարու վրայ ծալուած արիւնոտ

չորս դիակներ, որոնց վրայ դաշտէն միջատներ տարածուած էին : Երկու ժիր եզներ սայլը հագիւ կը քաշէին : Գիւղիկներն այնքան ծանր էին :

Կէսօր էր : Մուգիւններու ձայններ իրարու մէջ կ'արձանագոյնէին : Պղնձա - դործներու ծածօք չուկայէն կուգար պղղինձի վրայ ծեծուած մուրճերու հնչուն ձայն :

Ներկաբար Աստուր կապոյտով ներկուած կաժին թելերը զատելով կամաց մը մօտեցաւ փռապան Մարտիրոս աղային, որ ձեռքերը գօտիին մէջ դրած՝ կեցած էր մտահոգ :

- Ինչպէս կ'ըսես, Մարտիրոս աղա, տղան բռնած չեն, - ըսաւ ներկաբարը ներքին հրճուանքն արտայայտող ձայնով մը կամաց :

- Օրթալըդէն լաւ հոտ չեմ առնէր, - պատասխանեց Մարտիրոս աղան : - Ա-

« Յ Ա Ռ Ա Ջ »

ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Տէր և Տիկին Զօհրապ և Արաքսի Մուրադեան, Ու ա չ ի կ Թօէլէօլեանի «Սփիւռքի Մէջ» հասոր մը կը նուիրեն Պ. Ներսէսեանի (Էքս-Ան-Փրովանս), և նոյն առիթիւ 500 Ֆ. ալ «Յառաջ Մատենաշար»ին:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մարտչլի Հայ Մշակոյթի Տան Յանձնախումբը իր խոր ցաւակցութիւններ կը յայտնէ՝ Տէր և Տիկին Սարգիս - Աստղիկ Գուլումեանին, Տէր և Տիկին Հայրապետեանին և ընտանեկան համայն պարագաներուն՝ Սերովբէ Հայրապետ - Խանի մահուն առիթով:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մեղքոն Հէպոյեանի կսկծալի մահուն առիթով, փոխան ծաղկեպաակի, Ֆրանսահայ Կապոյտ Սաչի Անիէն - Պուա Բուրմայի մասնաճիւղին կը նուիրեն՝ կայանին ի նպաստ - Տէր և Տիկին Սվազրեան 150 Ֆ., Տէր և Տիկին Վարդանեան 100 Ֆ. և Տէր և Տիկին Հիսայեան 50 Ֆ.:

ՍԱՄՈՒԷԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ՆՈՐԳՈՒԹԵԱՆ Ի ՆՊԱՍՏ

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

ՅԱՆԿ Գ.

Ճընկըրտեան Կ. և Ժ. Համախարհագրական Միութիւն, Արգարեան Ա. 5000 ալան Ֆ., Գալէպեան Ռ., Սանճեան Ն., Փափաղեան Եղբ., Իսպէնեան Ա., Ջրաշէտեան Է., Նարկիզեան Եղբ. 2000 ալան Ֆ., Գրիգորեան Է., Պալեան Շ., Տէր Պողոսեան ընտ., Պալթայեան Յ., Դաւիթեան Հ., Փիլիպեան Ս., Եղեկեան Վ., Պալթայեան Ե. 1000 ալան, Պողոսեան Է. 550: Փարսո Տէր-Պալեան, Տէրտէրեան, Գուլումեան, Միլիթարեան, Ս. Գէորգեան, Գուլումեան Ժ., Քիւլոյեան, Կարապետեան Ա., Շահամեան Հ., Սաչիկեան Յ., Տիմուրեան - Ձէնճիրեան, Կապոյտ Սաչ (Սէնթ Անթուան), Հազպանեան ընտանիք., Հաճընի Հայր. Միութիւն., Աճճեան Յ., Մարտիկեան Յ., Հրաչեան Հ., Գեպէճեան Գ., Ոմն, Գուլումեան Գ., Պօտոսեան Բ. և Ժ.Փ. 500 ալան Ֆ. (Շար.)

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ Անի երգչախումբի հրաւերով ՄԱՆՈՒԷԼ Փարիզի մէջ ԵՐԳԱՀԱՆԻՅՍ Նոյեմբեր 4ին

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Ֆրանսահայ Կապոյտ Սաչի Անիէն - Պուա - Քօլօմպի Մասնաճիւղին տարեկան Պարահանդէսը Հոկտեմբեր 11ին:

×

Ալֆորվիլի Ս. Մեսրոպ կրթարանի տարեկան ճաշ - պարահանդէսը՝ Հոկտեմբեր 18ին:

×

Հայ Նախկին Ռազմիկներու Միութեան Իսի (Օ - տը - Սէնի շրջանը) տարեկան նաշը Հոկտ. 4ին:

×

Կապ. Սաչի Փարիզի մասնաճիւղին հետեւել ձեռնարկները:—

Զրօսապատոյտ՝ Սեպտ. 21ին Պարանցիկ - երեկոյթ Հոկտ. 11ին: Հոգեճաշ Նոյեմբեր 16ին:

×

Սեւրանի Կապ. Սաչի տարեկան պարահանդէսը Շարաթ, Նոյեմբեր 22ին:

Imprimé Sur Les Presses Du Journal «HARATCH» 83, Rue D'Hauteville — 75010 - Paris Commission Paritaire: N° 55935

ԿԱՊՈՑ ԽԱՉ ՕՂԱՓՈՒՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԱՆ

Օգոստոսի բոլոր խումբերը կը վերադառնան նոյն օրը՝ Շարաթ, Օգոստ. 30ին, կը հասնին սովորական ժամուն, ծանօթ հաւաքատեղիները:

ԱՆՄԱՆՕԹ ԶԻՆՈՒՈՐ

ԲՈՑԻ ԱՐԾԱՐԾՈՒՄ

Հայ Նախկին Ռազմիկներու միութիւնը Անձանօթ Զինուորին Բոցը կ'արժարծէ Հինգշաբթի, Սեպտեմբեր 4, ժամը 18ին: Հաւաքուիլ ժամը 17:30ին, Ֆրիէտլաֆու - Շան գ'էլիզեթի քէտ - փլէմը:

Հ. Բ. Ը. Մ.

ՀՐԱՒԻՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

— 0 —

Հայկ. Բարեգործական Ընդհ. Միութեան Կեդր. Վարչ. Ժողովը այսու կը հրաւիրէ Միութեան բոլոր իրաւասու անդամները ներկայ գտնուելու ԵՐԿ Ընդհ. Ժողովին, որ պիտի գումարուի Ուրբաթ, Հոկտ. 31, 1980 երեկոյեան ժամը 5ին, Հ. Բ. Ը. Միութեան Պուէնս Այլէսի Կեդրոնին մէջ, 1322 Ասէվէտօ փողոց, Պուէնս Այլէս, Արժանթին:

Ներկայ ԵՐԿ Ընդհ. Ժողովին համար տրուած միակ հրաւիրագիրն է: Կը խնդրենք հետեւաբար Միութեան յարգոյ իրաւասու անդամներէն, որ անձնապէս ժողովին ներկայ ըլլան վերոյիշեալ թրուականին և կամ ամէնէն ուշը մինչեւ 1980 Հոկտ. 8, իրենց փոխանորդագրերը յանձնեն Հ. Բ. Ը. Միութեան ընդհ. տնօրէնին կամ զանոնք զրկեն հետեւեալ հասցէին:—

Armenian General Benevolent Union Central Board of Directors 628 Second Avenue, New York, N.Y.10016

- ՕՐԱԿԱՐԳ. — 1. Ներկայացում և վաւերացում 1979 տարեշրջանի ընդհ. տնօրէնագրի: 2. Ներկայացում և վաւերացում 1979 տարեշրջանի ընդհ. հաշուետուութեան: 3. Մասնակի ընտրութիւն Կեդր. Վարչ. Ժողովի: 4. Մասնակի ընտրութիւն Հաշուեքննիչ Յանձնախումբի: 5. Առաջարկներ և թեկադրութիւններ: 6. Գնահատանքի բանաձեւեր:

Ի դիմաց Կեդր. Վարչ. Ժողովի Նախագահ Ա. ՄԱՆՈՒԷՆԱՆ Ասենազպիւր Բ. Ք. ԿՐԵԿԸՐԻ

1980 Մայիս 6

Նիւ Եարֆ, Նիւ Եարֆ

sevan voyages-lyon saberatours - paris

VOUS PROPOSENT

2 voyages en Arménie

du 22 septembre au 07 octobre

Accompagné par VARO UJAN SARKISSIAN

du 7 au 22 octobre

DEPARTS PAR AVION DE LYON -- MARSEILLE -- PARIS

Renseignements et inscriptions:

A LYON

sevan voyages SARKISSIAN Varoujar. 50, cours de la Liberté 69003 LYON Tél. (78) 60 13 66

A PARIS

saberatours BAGHDASSARIAN Levon 3, rue de l'Arrivée Imm. CIT 7° étage 75015 PARIS Tél. 538 67 47

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

«ՍՓԻՒՌԻ ՄԷՋ»

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԽԱՉԻԿ ԹԵՕԼԵՕԼԵԱՆ

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

Գին 70 ֆր., քաղաքային ծախսով՝ 80 ֆ.

Դիմել՝ «Յառաջ»ի

UNION GENERALE ARMENIENNE DE BIENFAISANCE

FONDATION MARIE - NUBAR

Les étudiants d'origine arménienne des 2ème et 3ème cycles poursuivant leurs études à Paris ont la possibilité d'être hébergés à la Fondation Marie-Nubar de la Cité Internationale de l'Université de Paris, durant l'année universitaire 1980-1981.

Pour tous renseignements écrire à U.G.A.B., 11 Square Alboni 75016 Paris.

ԿԸ ՓՆՏՈՒԹԻ

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

Երկու երախայրով հայ ընտանիքի մը համար, ստիպողաբար կը փնտուռ վարձու յարկաբաժին մը 2-3 սենեակ, կահաւորուած կամ ոչ. նուազագոյն յարմարութիւններով: Նախընտրաբար՝ Փարիզի 9րդ, 10րդ, 11րդ, 13րդ, 19րդ, 20րդ թաղամասերը կամ արուարձան(Սէն Լազար, Կառ տը Լիսթ, կամ Կառ տը Նոտի վերայ): Դիմել՝ «Յառաջ»ի:

COLLEGE ARMENIEN

SAMUEL MOORAT

Les inscriptions pour l'année scolaire 1980 - 1981 sont ouvertes.

Le Collège admet les élèves internes et externes dès les classes élémentaires jusqu'à celles des sections B. C. D. du Baccalauréat.

Les jeunes filles uniquement externes sont également admises.

S'adresser à la Direction pour tous détails concernant les inscriptions.

DIRECTION COLLEGE ARMENIEN

26, Rue Troyon — 92310 Sèvres

Tél.: 534-68-28

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կապ. Սաչի Շախի մասնաճիւղին պարահանդէսը՝ Շարաթ, Հոկտ. 25ին:

×

Ֆրանսահայ Գրողներու Ընկերակցութեան դասախօսական ցերեկոյթը Սեպտ. 28, Կիմէի սրահը նուիրուած Սովետականութեան 60ամեակին, մասնակցութեամբ Երեւանէն՝ Վարդէս Պետրոսեանի, նախագահ Գրողներու Միութեան, Ստեփան Կուրախեանի, խմբագիր Գրական Ամսագրի, Սիրվարդ Մեսրոպեանի, ամուսնաբոլոր, Ժողովրդ. արուեստագիտուհի:

×

ԷՍՍՑԵԱՆ - ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ մշակութային և գեղարուեստական ցերեկոյթ ԹէՅԱՍԵՂԱՆԸ, Հոկտեմբեր 26, Կիրակի, նուիրուած մեծանուն խմբագրուհի և հասանի հնադին ստեղծի Հայկաճոյ՝ Մառիի, իր ծննդեան հարիւրամեակի սեմին, Ալեք Մանուկեան սրահը:

«ՅԱՌԱՋ»Ի

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՋԳԵՐՈՒ ՍԱԿԱԳԻՆ

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Մահադդ (200), Հոգեհանգիստ (100), Շնորհակալիք (100), Հարսնիք, նշանաւոյք (100), Ծնունդ (100), Կը փնտուռի (40), Կ'ուզուի (60).

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի և սովորական ծաւալով ազդերու համար են, չորրորդ էջ: Կանխիկ վճարումը պարտաւորել է:

Առևտրական և ալ ազդերու մասնաւոր պայմաններու համար, դիմել թերթին վարչութեան:

Վերոյիշեալ սակերու վրայ կ'աւելնայ Թէ. Վէ. Ա. Ն. 17,60 առ հարիւր (տես՝ փակագիր մէջ գումարները):

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ

ԹՈՒՐԻՔ ՄԱՄՈՒԼ «ԹԵՐՃԻՒՄԱՆ»Ի ԳՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Բ. ԸՆԴՀ. ԲԱՆԱԿՈՒՄ ՏՈՂԱՆՑՔ, ՀԱՆԴԵՍ, ՊԱՏԱՐԱԳ, ԿԱՍԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ԸՆԿՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

ՅՐԱՆՍԱ

ԶԿՆՈՐՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԻՋԱԴԵՊԵՐ՝ ՖՈՍ

1999. ՆԱԻԱՏՈՐՄԻՆ ԵՒ ԲԱՆԹՈՂ ՆԱ-
ԻԱՍՏԻՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒԻ

ԶՈՒՍ ՆԱԻԱՍՏԻ ՎԻՐԱԿՈՐՈՒԱԾ

ԽՄԻ. — Առաջին անգամ չէ, որ Թէր —
ճիւղի գրգռիչ գրութիւններ կը հրատա-
րակէ եւ կը ջանայ փաստել թէ ինչ որ
գէշ բան կայ Թուրքիոյ մէջ Թուրքէն չի
կրնար գալ: Նման փորձ մը եղած էր ար-
դէն նոյն թերթին Մայիս 26ի թիւին մէջ
(«Յառաջ», Յունիս 4, 5 եւ 7/8), ուր
Բէհա Օղուզ Թիւրքիստի Յոյն, Հայ եւ
Հրեայ կը մկրտէր բոլոր անոնք, որոնք
«գործին չէին գար»: Այս անգամ, ուրիշ
մըն է՝ Բէֆիմ Մեծամկուոյ, որ Թուրքիոյ
խառնակութիւններուն ամբողջ պատաս-
խատուութիւնը՝ Հայերուն ուսին կը
բարձրէ: Անա թէ ի՛նչ կ'ըսէ, ի մէջ այ-
լոց, Թէրճիւստի Օգոստոս 26ի թիւին մէջ:

...«Անջատողականներուն ու Հայերուն
նիւթական եւ բարոյական օժանդակու-
թիւնը վայելող անբեկչական խմբակ-
ները, իրենց դորձած անհամար ոճերնե-
րով, Թուրքիան, այս կամ այն Պետու-
թեան շահերուն ծառայելու կը ստիպեն:

Գլխավորապէս իրենց — գիրենց պա-
տանդներ կը նկատեն. մինչ, ըստ կար-
միր Սալիմի՝ երախաներուն վիճակը մը-
տահողիչ է:

Այս է երկրին ընդհանուր կացութիւնը
տաղանտի մը հետեւանքով, որ ծնաւ սա-
կէ 25 օր առաջ եւ ազգային տարողու-
թիւն առաւ: Այս միջոցառումն մէջ է որ,
կառավարութիւնը իր առաջին նիստը կը
գումարէր Չորեքշաբթի առտու: Հետա-
քըրքական է, գուցէ, նկատել որ ճիւղ-
նորներու հարցը օրակարգի նիւթ չէ
եւ թէ նիստի աւարտին՝ նախարարներ
ու ենթամարտիկները, հիւրն էին նա-
խարար՝ Թիւրքիոյ, էլիզաբէթ մէջ տօնելու
համար Պառի պաշտօնավարութեան հրդ-
տարեղարձը...

ԼԵՀԱՍՏԱՆ

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԻ ԻՐԱԿՈՒՆՔԻ ՇՆՈՐՀՈՒՆՅԱԻ

ԿԱՐԴԻՆԱԼ ՎԻՇՆԻՍԿԻԻ ԵՆՈՑԹԸ
ՁԱՅՆԱՍՓՈՒՆԵՑԱԻ

Կտանակի բանակցութիւնները յանկարծ
խզուեցան, կառավարութեան ներկայա-
ցուցիչներուն իսկ նախաձեռնութեամբ,
քանի՜ ասոնք կանչուեցան Վարչապէս,
կարեւոր խորհրդակցութեան մը համար:
Ամէն պարագայի մէջ, Կիրէք կը շարու-
նակէ զիջումները եւ յայտնի չէ որ, մին-
չեւ ո՛ր պիտի կարենայ երթալ, տրուած
ըլլալով, որ Կտանակի բանակցիչները տեղի
տար, հակառակ, իրենց եղած նոր, զԸ-
խաւոր նուէրին՝ գործադուլի իրաւունքը:
Օրուան կարեւոր դէպքն էր նաեւ կար-
գինալ Վիշնիսկիի ելոյթը: Շետտովայի
մէջ է, որ Լեհաստանի գահերէցը, ա-
ւելի քան 100 հազար ունկնդիրներու առ-
ջեւ, խօսք առած է, նախ կարդալով
պապին ուղերձը, ուր Յովհ. — Պօղոս Բ. կը
յայտնէր, թէ իր հայրենակիցներուն հետ
է «ազօթեղով եւ մտքով»: Կարգինալ Վի-
շնիսկի, երբ սկսաւ խօսիլ, ծափա-

Ա.
Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Սկառուական Բ. Ընդհ. Բանակցութեան, որ տեղի ունեցաւ Քլամա-
ռի քաղաքապետարանի կողմէ տրուած —
գլխավոր մարզադաշտներուն վրայ, Օգոս-
տոս 12 — 26, եղաւ ոչ միայն յաջողութիւն մը՝
իրագործելով իր նպատակը, այլեւ՝
խանդավառութեան շունչ մը բերաւ հայ
հասարակութեան, որուն մէջ նախկին Լի-
բանհայեր ու Սուրիահայեր, վերապրե-
ցան հին յուշերով, մանաւանդ սկսու-
տական նուազախոսութիւն առաջնորդու-
թեամբ սողանցներու ընթացքին:

Ընդհ. Բանակցութեան յայտարարին մաս կը
կազմէին ոչ միայն սկառուական ներքին
աշխատանքներ եւ քոյրերու ու եղբայր-
ներու միջեւ հասկացողութեան ոգիի
ամբաստանում, այլեւ՝ դասախօսութիւն-
ներ, յատուկ յայտարարով հանդէս, պա-
տարագ, այցելութիւններ՝ Փարիզի եւ
չըջակայից տեսարժան վայրերը, ծանօ-
թութիւն եւ հաղորդակցութիւն՝ գաղութի-
նի հետ, ինչպէս նաեւ մասնակցութիւն՝
«Փարիզի ազատագրութեան» տօնին եւ
Քլամառի քաղաքապետին կողմէ կազմա-
կերպուած ընդունելութեան:

Օգոստոս 14ին տեղի ունեցած պաշ-
տօնական բացման հանդիսութեան ան-
գլխավոր ճակատէն էր «Յառաջ» Օգոստոս
21ի թիւով:

Չորեքշաբթի, Օգոստոս 20ին, Տիգրան
ձինպաշեան, դասախօսութիւն մը տուաւ
բանակցիչներուն՝ «Հայ Դատը» նիւթին
շուրջ:

Հինգշաբթի, Օգոստոս 21ին, Երեւոյեան,
բանակավայր այցելեց՝ Արեւմտեան Եւ-
րոպայի Հայոց Կաթողիկոսական Պատ-
ուիրակ՝ Սերոբէյ Արք. Մանուկեան,
ընկերակցութեամբ Գլխաւ Եպս. Նազազ-
եանի եւ ընդունուեցաւ բանակցութեան պա-
տասխանատուներուն կողմէ: Սերոբէյ
Արք., ներկայ եղաւ դրօշակի արարու-
ղութեան, որմէ ետք, արեւոյշներու, ըս-
տուաններու եւ նուազախոսութիւն ստեղ-
ծած խանդավառ միջոցառումն եւ իրեն
տրուած պատիւէն ներշնչուած, Հայրա-
պետական Պատուիրակը, խօսք առնելով
ողջունեց բանակցիչները եւ վեր առաւ ա-
նոնց հայկական ոգին ու նուիրումը, շեշ-
տելով մայրենի լեզուին հանդէպ գոր-
ծուանքով վերաբերումը եւ զայն ա-
նազարտ պահպանելու անհրաժեշտութիւ-
նը: Ապա, Սերոբէյ Արք. այցելեց բոլոր

խումբերը եւ մօտէն ծանօթացաւ անոնց
աշխատանքներուն:

Ուրբաթ, Օգոստոս 22ին, ժամը 18ին, զա-
նազան երկիրներու խումբերու ներկայա-
ցուցիչներ եւ խմբապետներ, ներկայ է-
ղան Քլամառի երեսփոխան — քաղաքա-
պետին կողմէ ի պատիւ իրենց տրուած
ընդունելութեան, քաղաքապետարանին
մէջ: Քաղաքապետ՝ Ժան Ֆոնթիլի, ող-
ջունեց ետք սկսուեցան, ըսաւ. — «Կու-
գաք զանազան երկիրներէ եւ վստահ եմ
որ կ'արտայայտուիք զանազան երկիրնե-
րու լեզուներով, սակայն, հոս՝ Քլամառի
բանակավայրին մէջ, ձեր բոլորին մայ-
րենի հասարակաց լեզուն՝ ձեզ կը միա-
ցնէ եւ եղբայրական միջոցառումն մը
կ'անցնէք ձեր օրերը: Կը մաղթեմ, որ
սկառուական ձեր շարժումին միջոցով
ձեր նպատակը բերէք աշխարհի խաղա-
ղութեան եւ մարդկութեան բարօրութեան
համար տարուած աշխատանքներու մէջ»:

Քաղաքապետին ողջոյնի խօսքին պա-
տասխանելով, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Կեդր. Վար-
չութեան անդամ՝ Եղբ. Բիւզանդ Թորիկ-
եան, ըսաւ. — (Ֆրանսերէն) «Քառերը կը
պակսին, կարենալ արտայայտուել հա-
մար այն շնորհակալութիւնը, որուն ար-
ժանի են քաղաքապետն ու թաղապետա-
կան խորհուրդը, իրենց ցոյց տուած հիւ-
րընկալութեան համար: Հինգ ցամաքա-
մասերէ եկած ձեր սկառուները, իրենց
տուն վերադարձին՝ լաւագոյն տպաւո-
րութիւններով պիտի պատմեն ձեր ազ-
նուութեան եւ հիւրընկալութեան մասին»:

Նոյն օրը, ժամը 19ին, բանակավայր
այցելեց, Քլամառի փոխ — քաղաքապե-
տը՝ Ռոտէ Էթրէն, որ ներկայ ըլլալէ ետք
դրօշակի արարողութեան, խօսք առաւ եւ
դրուատեց Հայութեան եւ հայ սկառու-
ներու առաքելութիւնները եւ առաւել
բարգաւաճում մաղթեց Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ըս-
կառուական շարժման:

Ժամը 20ին, բանակցիչներուն համար
դասախօսութիւն մը տուաւ Եղբ. Բիւ-
զանդ Թորիկեան, նիւթ ունենալով՝
«Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Կառոյցը»:

ՇԻՋ. ԹՂԹԱԿԻԾ
(Մնացեալը Յաջորդով)

Խիստ կարեւոր է, նաեւ՝ աննախընթաց,
այն է, որ կարգինալին ելոյթը սփռուե-
ցաւ նոյն իրիկունը, ձայնասփիւռի պետա-
կան ցանցէն:

Խորհրդային կառավարութիւնը, պաշ-
տօնապէս արտայայտուեցաւ Լեհերու
գործադուլին մասին եւ պաշտօնական զե-
կոյցով մը շեշտեց, թէ այդ դէպքերը
«զուտ ներքին» բնոյթ ունին: Ըստ երե-
ւոյթին, Չեխոսլովակիոյ, Հունգարիոյ եւ
Աֆղանիստանի դէպքերը «ներքին» բնոյթ
չունեն: Աւելցնենք, որ Չորեքշաբթի
օր «Ֆրանսական Պրաւտա»-ն, ինչպէս կը-
տանակի բանակցիչները մկրտած են,
«Իւմանիթէ»-ն, կը խորագրէր. — «Կը-
տանակի մէջ՝ կը խօսին, Հաւերի մէջ՝
կը զարնեն»...: Ժիշք է, որ Սեկիլի եւ
«Իւմանիթէ»-ի օրքն է...

(Շար. Ա. էջ 14)

«Ուրիշ ալ որ դան, անիշխանականութիւնը հրահրող, դասակարգային պայքարի անունին տակ՝ մեր երկրին մէջ համայնապար վարչակարգ մը հաստատելու հակամէտ տարրերը թուրք ժողովուրդին ու մահմետական հասարակութեան մաս չեն կազմեր: Այս դասակարգին պատկանողներուն թրջական կամ մահմետական անուններ կրելը՝ իրենց մտածումներն ու եղանակները թրջաները ծածկելու բաւարար չէ: Կրնա՞ք երեւակայել, թէ թիֆթօ անունով, թրջական ապօրէն կազմակերպութեան մը ղեկավարը՝ Օրհան Պազըր՝ Օհաննէս Պազըր - եան անունով չայ մը եղած ըլլայ:

«Այս Օհաննէս էֆէնտին, թուրքիան փրկելու պատրուակով՝ զինուած եւ բանակին մէջ զինուորն ու բազմաթիւ այլ անձեր սպաննած է: Ամէնէն կարեւորը՝ Աթէնքի մէջ, մեր վարչական կը - ցորդը սպաննող ոճրագործները, այս դարձելի ոճրին՝ Օհաննէսի վրէժին ի խնդիր եղած ըլլալը յայտարարած են: Այս յայտարարութիւնը բացայայտօրէն ցոյց կու տայ, թէ թուրքիոյ ընկերակաւորականներն ու համայնապարները որոնց հրամաններուն ենթարկուելով իրենց հայրենիքին ու ժողովուրդին դէմ զէնք կը քաշեն:

...«թուրքիան, այսօր երկրորդ ազատագրական պայքար մը կը մղէ. եւ սակայն, այս պայքարը, առաջինին հետ բաղդատմամբ՝ աւելի վայրագ ու ամարդի թշնամի մը դէմ է: Թուրքիան բաժնելու համար՝ Ռուսը, Յոյնը, Կիպրոսը - ցին ու Հայը ձեռք - ձեռքի տուած են: Թուրքիան, ներքին եւ արտաքին այս շարժում ուժերը ոչնչացնելու ընդունակ է: Թուրք ժողովուրդը, իր ազատագրական երկրորդ պայքարին ալ, վերջի վերջոյ պատուով պիտի դուրս ելլէ եւ տեղացի վատերուն ու դանոնք քաջալերող արտաքին թշնամիներուն՝ հարկ եղած դասը պիտի տայ»...:

X

Թերեւս շահեկան կ'ըլլար, թէքճի - մանի աշխատակցին ուղարկութեան յանձնել Լիպերասիոնի մէջ լոյս տեսած քաղաքակցութիւն մը, քիչք անոյն օրը, այսպիսին՝ Օգոստոս 26ին, «Արտածու» ընդհանուր խորագրի մը տակ եւ «Քաղաքական կռիւ քրքական կէթօյի մը մէջ» խորագրով:

Երեք սիւնակներու մէջ, Հիւսն կը պատմէ, Տրէօյի 612 Անատոլոյցիներու (պաշտօնական քիւր) «կեանքը» եւ աջի ու ձախի՝ ամէնօրեայ զինեալ բախումները: Վերջերս, զանազան կռիւներէ ետք, Մուսթաֆայի եւ Էմինի միջեւ՝ այս վերջինը դաշտնապարտուած է ու մեռած, առաջինն ալ վիրաւորուած է: Այսպէս «շահեկան» է Լիպերասիոնի նը - կարագրութիւնը՝ իր մանրամասնութիւններով, բայց, հաւանաբար, Տրէօյի թուրքերը գրգռողներն ալ Հայերն են...:

ԿԱՍԻ ՌԻՆԵՆԱԼ

Ճրանսահայ Կապոյտ Սաչի Անէլու - Պուա - Քօլոմպի Մանսաճիւղին տարեկան Պարահանդէսը Հոկտեմբեր 11ին:

X

Ալֆորվիլի Ս. Մեարոպ կրթարանի տարեկան ճաշ - պարահանդէսը՝ Հոկտեմբեր 18ին:

X

Հայ Նախկին Ռազմիկներու Միութեան Իսիի (0 - տը - Սէնի շրջանը) տարեկան նաշը Հոկտ. 4ին:

ՄԱՐՍԷԼ. - Պ. Գալուստ Ահարոնեան եւ զուակները՝ Տէր եւ Տիկին Առաքել Ահարոնեան եւ զուակները, Տէր եւ Տիկին Հայկ Ահարոնեան, Օր. Միլլա Ս. - հարոնեան, Տէր եւ Տիկին Ժորժ Զարուկեան, Տէր եւ Տիկին Եղիա Ահարոնեան եւ զուակները, Տէր եւ Տիկին Բենիամին Զակոյեան, Տէր եւ Տիկին Արամ Աֆարեան, Տէր եւ Տիկին Ունանեան եւ զուակները, Տէր եւ Տիկին Մանուկեան եւ զուակները, խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց կնոջ, մօր, կեսուր - մօր եւ աղջկանին՝

Տիկին ՍԻՐԱՆՈՅՇ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ (ծնեալ Ծակոյեան) մահը, որ պատահեցաւ Օգո. 25ին: Յուղարկուողութիւնը կատարուեցաւ Օգո. 27ին, ժամը 13.30ին, Մարտչիլի Ս. Սահակ - Մեարոպ Մայր Եկեղեցին:

ՅԱԻԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կապոյտ Սաչի Կրճուպի վարչութիւնը խորին ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկ. Զ. Քէրվէճեանի եւ ընկ. Ա. Սապունճեանի, իրենց սիրեցեալ մօր եւ մեծ - մօր՝ Սիրանոյշ Դուկասեանի մահուն առ - թիւ: Կապոյտ Սաչի Կրճուպի մասնա - ճիւղը շնորհակալութեամբ ստացած է 100 Ֆ. Տէր եւ Տիկին Զ. Քէրվէճեանէ, իրենց մօր՝ Սիրանոյշ Դուկասեանի մահուն քառասունքին առթիւ:

ՍԱՄՈՒԷԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՆՈՐՈՂՈՒԹԵԱՆ Ի ՆՊԱՍ ՆՈՒԷՐՆԵՐ ՅԱՆԿ Դ.

Պաղտիկեան, Մարգարեան, Զէլվէեան, Ռահամեան Գ., Ոմն, Ծերուկեան Մ., Ափրիկեան Յ., Սիմոնեան Բ., Իկիտ - պաշեան 300ական Ֆ: Յ. եւ Պ. Եղիա - զարեան, Կիւլեան Ժ., Թէրզեան Պ., Տիւֆուս Լ., Օփոփեան Յ., Թուրլաճ - եան Վ., Մէհլէմճեան Կ., Մարգարեան Ս., Գոգոյեան Մ. 250ական Ֆ.: Կարա - պետեան Յ., Թաշճեան Զ., Սապունճեան Կ., Ճամպազեան Ս., Գարակէօզեան Լ., Այվազեան Սորէն, Տաքտաշեան, Աւետ - եան Ռ., Շիշլեան Ա., Ծատուրեան Ժ., Գոհարեան Ա., Յարութիւնեան Յ., Պա - տաւեան Ա., Համբարձումեան Ա., Մէ - լէմէնճեան Մ-Թ., Գալայճեան Ժ., Ար - թիւր, Սաչիկեան Յ., Մանուկեան Է., Գուլումճեան Սարգիս, Մէշտուճեան Ա., Պալպուրտեան Գ., Վարդանեան - Նը - ոանեան, Արթինեան Գ., Պալեան Ս., Պաղտասարեան Ա., Աւազեան Գ., Օհան - նէսեան Յ., Կարապետեան Լ., Աւետեան Վ., Չարպաշեան, Արալանեան Բ., Մար - թոյեան Յ., Շահպազեան Կ., Գիւլիէ - եան Վ., Արթինեան Մ., Վարժապետ - եան Պ., Գերոսեան Լ. 200ական Ֆ.: Բէշիշեան, Արրահամեան, Մանուկեան ընտ., Փափազեան, Գարակէօզեան Պ., Թիւլեան Գ., Չատիկեան Ս., Ալթուն - եան, Սուրբեան Յ., Սարգիսեան 150ա - կան Ֆ.:

(Շար.)

Հ. Բ. Ը. Միոնիթիւն - ՓԱՐԻՋ ՏԱՐԵԿԱՆ ՃԱՇ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ Շարք Հոկտեմբեր 18 Հիւթըն պանդոկի արահներուն մէջ կը խնդրուի նկատի ունենալ: Մանրամասնութիւնները յետագային

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

«ՍՓԻՒՌՔԻ ՄԷՋ»

ՀԵՂԻՆԱԿ ԽԱԶԻԿ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ ՄՍՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ» Գին 70 ֆր., քրթատարի ծախքով՝ 80 ֆ. Դիմել՝ «Յառաջ»

ԱՆՄԱՆՈՒԹ ԶԻՆՈՒՈՐ

ԲՈՑԻ ԱՐԾԱՐԾՈՒՄ

Հայ Նախկին Ռազմիկներու միութիւնը Անճանթ Զինուորին Բոցը կ'արժարժէ Հինգշաբթի, Սեպտեմբեր 4, ժամը 18ին: Հաւաքուիլ ժամը 17.30ին, Ֆրիէտլանտ - Շան Գ'իլիգէի քէո - փլէնը:

ԿԱՊՈՑ ԽԱԶ

ՕԴԱՓՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԱՆ

Օգոստոսի բոլոր խումբերը կը վերա - դառնան նոյն օրը՝ Շարք, Օգո. 30ին, կը հասնին սովորական ժամուն, ծանօթ հաւաքատեղիները:

Փ Ա Ր Ի Ջ ԲԱՆՈՒԿ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ RUE D'ABOUKIR à vendre ou à louer boutique de gros CONFECTION - TRICOTS ՎԱՐՁՈՒ ԿԱՄ ԾԱԽՈՒ ԽԱՆՈՒԹ ՄԸ Դիմել՝ ELLEN GERARD 134, Rue D'Aboukir 75002 - PARIS

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱՐԱԺԻՆ

Երկու երախայով հայ ընտանիքի մը համար, ստիպողաբար կը փնտուռի վարձու յարկարածին մը 2-3 սենեակ, կահա - տրուած կամ ոչ. նուազագոյն յարմար - ութիւններով: Նախընտրաբար՝ Փարիզի 9րդ, 10րդ, 11րդ, 13րդ, 19րդ, 20րդ թա - ղամասերը կամ արուարձան(Սէն Լազար, Կառ տը Լիթթ, կամ Կառ տը Նոոի վը - րայ): Դիմել՝ «Յառաջ»:

ՍԱՄՈՒԷԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐՔԱՐԱՆ

1980 - 1981 ուսումնական տարիշրջանի արձանագրութիւնները բացուած են: Վարժարանը կ'ընդունի ցերեկօթիկ եւ զիշերօթիկ աշակերտներ՝ նախակրթա - րանէն մինչեւ պաքալօրէսայի Պէ. Սէ. Տէ. րաժիները: Կ'ընդունուին նաեւ հայ աղջիկներ միայն ցերեկօթիկ: Մանրամասնութեանց եւ արձանագրու - թեան համար դիմել Տեղութեան՝ DIRECTION COLLEGE ARMENIEN 26, Rue Troyon - 92310 Sèvres Tél.: 534-68-28

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԸՆԹԱՅԻՆ ԱԶԴԵՐՈՒ ՍԱԿԱԳԻՆ Մահազ 200 (235,20) Հոգեհանգիստ 100 (117,61) Շնորհակալիք 100 Հարսնիք, նշանուիք 100 Ծնունդ 100 Կը փնտուռի 40 (47,04) Կուրուի 60 (70,56) Այս դիմելը մէկ անգամ հաստա - րակելի է սովորական ծաւալով աղ - դերու համար են, չորրորդ էջ: Կանխիկ վճարումը պարտաւորիչ է: Առեւտրական եւ այլ աղբերու մասնաւոր պայմաններու համար, դիմել թերթին վարչութեան: Վերոյիշեալ սակերու վրայ կ'աւելնայ թէ. Վէ. Ա.Ն՝ 17,60 առ հարիւր (տես՝ փակագիծի մէջ գու - մարները):

Կապ. Սաչի Փարիզի մասնաճիւղին հե - տեւեալ ձեռնարկները. - Զբոսապտոյտ՝ Սեպտ. 21ին Պարանցիկ - երեկոյթ Հոկտ. 11ին: Հոգեճաշ Նոյեմբեր 16ին:

COLLEGE ARMENIEN SAMUEL MOORAT Les inscriptions pour l'année scolaire 1980 - 1981 sont ouvertes. Le Collège admet les élèves internes et externes des classes élémentaires jusqu'à celles des sections B. C. D. du Baccalauréat. Les jeunes filles uniquement externes sont également admises. S'adresser à la Direction pour tous détails concernant les inscriptions.

TRANSTOURS organise plusieurs voyages à Erévan avec divers programmes 14 jours à Erévan - 2 jours à Moscou TOUS LES VOYAGES PAR AVION - HOTEL 1ere CLASSE - PENSION COMPLETE départ : retour : 5o voyage - 3 SEPTEMBRE 18 SEPTEMBRE 4300 F. 6o voyage - 1er OCTOBRE 16 OCTOBRE 3800 F. DIRECT DE MARSEILLE 1er voyage, du 11 au 25 AOUT 4150 F. 2e voyage, du 8 au 22 SEPT. 4150 F. 3e voyage, du 6 au 20 OCTOBRE 3500 F. TRANSTOURS, 25 Rue d'Argenteuil, 75001 Paris - Tél.: 261-58-28 ար կարելի է ներհասանալ ամէն Չորեքշաբթի եւ Ուրբաթ կէսօրէ ետք ժամը 15էն 18 Մարտչիլ՝ դիմել Զ. ԱԼԻՔՍԱՆԵԱՆԻ 11, Rue du Bassin - SAINT-JULIEN. Tél.: 93-04-90 et (42) 83-31-55 Վալանս՝ դիմել Ն. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ - Ալֆորվիլ՝ դիմել Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆԻ

EREVAN restaurant ՀԱՅԱՏՈՒՆ Ե Ր Ե Ի Ա Ն 26, RUE BERGÈRE PARIS 9e Tél. 770 85 81 ՓԿԿ Է ՕԴՈՍՏՈՍԻՆ ԿԸ ՎԵՐՍԵՆՅՈՒԻ ԴՉ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 3-ԻՆ

ՇԱՐՎԷ

LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS

Directrice : ARPİK MISSAKIAN
Tel. : 770-86-60 — C.C.P. Paris 15069-82 E
Fondé en 1925 — 51027317 A R.C. PARIS

LE NUMERO 2 F.
56⁰⁰ SURT — ԹԻԻ 14.719

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ
Հ Ր Մ Ա Գ Ի Ր Դ Ա Մ Ա Ր Ե Մ Ր Ս Ա Գ Բ Ա Ն
Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

56e ANNÉE — No 14.719

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՓԵՐԸ

ՔԱՆԻ ՄԵ ՏՈՂՈՎ

ՌՈՒՐՔԻՈՅ մէջ, ահաբեկչական աւարտները կը սաստիկանան օրէ օր: Վերջին 24 ժամերու ընթացքին 25 մեռելակար, երեք թարոսու, չորս՝ Անդարա, երեք՝ Օրտու, երեք՝ Գոնիա, մնացեալն ալ՝ Պոլիս, Ատանա, Իզմիր եւ Տիարպէք: Մեռելները կը պատկանին քաղաքական զանազան հոսանքներու ու նաև ընկերային տարբեր դասակարգերու:

ԿՏԱՆՍՍՈՒԹԻ մէջ բանակցութիւնները վերըսկան, եւ ընդհանուր ձեւով խոսեմութիւն կը տրուի եւ բանկոյնները չեն փորձեր յաղթանակի մասին խօսիլ: Կըսուէր թէ, լիշտանութիւնները նոր գիշում մը ըրած են, արտօնելով անկախ սենտիքաներու հաստատումը: Այլ վայրեր սակայն, դորձադուլները կը տարածուին եւ ոմանք կը խորհին թէ, Լեհաստան վտանգաւոր սահմանին հասած է: Կարգինալ Վիշինսկի, արդէն զգուշացուցած էր եւ հրաւեր կարգացած չափաւորութիւններու:

ՅՐԱՆՍՍՈՒԹԻ մէջ, գինիներու յաւելումը նոր մրցանիշ մը կտորեց Յուլիանի 1,6 աւ հարիւրի հասնելով: Պատասխանատուները կը նկատուին՝ հանրային սակերը, վարձերը, հետեւանք, ինչպէս միշտ ծանօթ «մեղաւոր»ին՝ քարիւղ...

ՊԵՐՍԻԱՅԻ մէջ, Մ. Նահանգներու ղեկավարը, ազատած է մահափորձէ մը, առջի իրիկուն, երբ, երեք կտուրէ կազմուած՝ իր թափօրին վրայ ձեռնառումը նետուած է եւ կրակ բացուած: բայց, ոչ ոք վիրաւորուած է: Իշխանութիւնները, երեք հոգի ձերբակալած են քիչ քիչ: Ահաբեկումը կատարուած է քանի մը ժամ ետք զեպանի մէջ յայտարարութիւնէն, ուր ըսած էր թէ, Մ. Նահանգները կ'աշխատին Իսրայէլի եւ Միացեալ Ազգերու հետ, վերջ դնելու համար գինեալ բախումներուն՝ ջրիստոնայ քաղաքագործներու եւ պաղեստինեան կեանքներու միջեւ, Հարաւ. Լիբանան:

ՉԿՆՈՐՍԵՐՈՒ մօտ, առաւելարար դասնութիւն կը տրուի: Ընդհանուր ձեւով, միջնորդութիւն մեղմացում մը կար, մանաւանդ՝ Ռէ կղզին, ուր երեթեակը բնական զարձած էր Հինգաբլի, բայց ոչինչ լուծուած է եւ կազմութիւնը ծանր է Պուլոնը (ուրիշ արդէն ամէն ինչ ըսկաւ), ուր ձկնորսներու գործադուլին ղեկ գործադուլ մըն ալ սկսած՝ ցամաքը, ինչպէս բողոքի: Չորեքշաբթի օր, կը միջուկ թէ, Նախարարաց Խորհուրդը (որ օրակարգի նիւթ չէր ըրած այս տագնապը) «ուզեցած է» հարցը, ինչ որ ըսելու արար Մոնտի, «Կառավարելու արուեստը» խորագրին տակ: «Ուզեցողներ» է: Այս բառը, կը նշանակէ, թէ իրական մէջ, ոչ վիճարանութեան, ոչ ալ խորհրդակցութեան նիւթ եղած է, այլ հակիրճ զեկուցման մը, այդ հարցին պատասխանատու նախարարին կողմէ:

ՄԻԹՐԱՆ, ծայրայեղ - աջ կը նըկատուի խորհրդային թան նալօ շաբաթներին կողմէ: Թեթիւ կ'ուզեցողները կը պարզաբանին մէջ տեսակցութիւնը՝ Մոնտի, եւ այդ առթիւ ծանրորէն կը յարձակի Միթերանի վըրայ, որու «հակախորհրդային կուրուսթիւնն ալ» մինչեւ ո՛ւր կընայ տանիլ Արիւստանի դերքորոշումներուն մէջ:

Ա. ԹՈՒՌՆԻ ՏԻԻ ՓԵՆԻ մէջ, մեռած է Բ. Անի Զեռէ, որ ուսուցիչն էր նը-

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի Բ. ԸՆԴՀ. ԲԱՆԱԿՈՒՄ ՏՈՂԱՆՅՔ, ՀԱՆԴԵՍ, ՊԱՏԱՐԱԳ, ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

(Բ. և Վերջ)

Շարաթ, Օգոստոսի 23-ի առաւօտեան, ժամը 10ին, տեղի ունեցաւ սկստական սոսկանցք, 300 բանակոյններու մասնակցութեամբ: Տողանցողները, սկստական նուագախումբի եւ Ֆրանսական, հայկական, սկստական եւ մասնակցող երկիրներու դրօշակներուն առաջնորդութեամբ սկսան քայլել Քլամատի Փերսի հիւանդանոցին առջեւէն եւ անցնելով քաղաքին պլանուր փողոցներէն, հասան քաղաքապետարանի հրապարակը, ուր ստեղծուած խանդավառ միջնորդութիւն մէջ ունկնդրուեցան «Յառաջ՝ Նահատակ» ու «Հայ Արիւնք» երգերու նուագները: Խորհուրդը ու հպարտ երթը, մեր տղոց ու աղջիկներուն կը յիշեցնէր Հայկալի ու Պէյրութի երբեմնի տողանցները, անչուշտ փոքր չափանիւղով: Տողանցքը, մեծ տպաւորութիւն թողուց փողոցներէն ու ալ ու ձայն կողմերը հաւաքուած ակնաստեաններուն վրայ, որոնց համար անակնկալ եւ աննախընթաց երեւոյթ մըն էր՝ հայկական սկստական տողանցքը, իր նուագախումբով:

Կէսօրէն ետք, ընդհանուր եռուզեր ու շարժում կար բանակաւալորին մէջ: Բոլոր երկիրներու խումբերը կը պատրաստուէին երեկոյեան հանդիսութեան համար:

Ժամը 17էն սկսեալ, կու դային Հայերը՝ մեծ թէ փոքր ուրախութիւն մը կը պատէր զիրենք, ի տես աւելի քան 300 արեւոյշներու եւ սկստաներու, եկած 5 ցամաքամասերէ եւ որոնց արտայայտութեան միակ հասարակաց լեզուն՝ հայերէնն էր: Եւ, այս երեւոյթէն տպաւորուած, ներկայ մը մօտեցաւ ինծի ու յայտնեց իր յուզումը, զիտել տալով, որ առաջին անգամն է, որ ներկայ կ'ըլլայ հայկական համախումբ մը, ուր միայն հայերէն կը խօսուի:

Ժամը 19ին, սկսաւ հանդէսը: Ներկայ էին՝ Քլամատի երեսփոխան - քաղաքապետը եւ թաղապետական Խորհուրդի անդամներ, Իսիի փոխ - քաղաքապետը, Սեւրի Սամուէլ - Մուրատեան վարժարանի տեսուչ՝ Հ. Սերովբէ Վըր. Ա. - զընեան, Գիւտ Եպս. Նազդաշեան, Իսիի եւ Քլամատի Հայ Նախկին Ռազմիկներ - ըրու միութեան նախագահ՝ Միհրան Քէհեայեան, զանազան միութեանց ներկայացուցիչներ եւ մօտ 500ի համող հայ հասարակութիւն մը:

Հանդէսը սկսաւ տպաւորել տողանցքով մը, որու աւարտին Հ.Մ.Ը.Մ.ի Փարիզի մասնաճիւղին առնանապետը՝ եղբ. Լեւոն Պաղտասարեան, խօսք առնելով, շնորհակալութիւն յայտնեց (Ֆրանսերէն) Քլամատի յղութեան օրինաւոր ընդհանուր շարժումին: Արդարեւ, ինչ է, որ 1973ին Ֆրանսա կը ներմուծէր վիճումի Բարման մեթոդը եւ իր տարած պայքարով է որ, ի վերջոյ կը հասնէր «Վէյլ օրէնքը»: Մահուան պարագաները՝ պղտոր կը մնան. կընայ անձնասպանութիւն ըլլալ, բայց, միայն ընտելութիւնը ցոյց պիտի տայ: 1972ին, զատարան քաջուած էր, իբրեւ պատասխանատու՝ վիճումի կեդրոնի մը եւ անկէ ի վեր ամբաստանուած կը մնար, թէեւ դատը չէր տեսնուեր: 44 տարեկան, մայր էր երկու զակի:

մառի քաղաքապետին ու թաղապետական Խորհուրդին, որոնք սիրով տրաւրըրած էին բանակաւալոր եւ յարմարութիւններ, աւելցնելով նաեւ, որ Միհրան եւ Կարո Քէհեայեան, մեծ նպաստ ունեցած են բանակումի յաջող կազմակերպումին մէջ:

Եղբ. Սուրէն Մուրատեան, բանակումի խմբապետական կազմին կողմէ բարի դատուտ մաղթելէ ետք ներկաներուն, անդրադարձաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի կազմութեան եւ առաջնութեան, որ Հայո՛ւ Հայ պահէլ է, օտար ափերու վրայ:

Քլամատի թաղապետական Խորհուրդի անդամ՝ Կարո Քէհեայեան, խօսք առնելով, շեշտեց, որ Քլամատի այս բանակումը, նոր մղում ու թոհիք պիտի տայ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Փարիզի մասնաճիւղի աշխատանքներուն ինչպէս նաեւ՝ մարդկային խաղաղութեան եւ եղբայրական օրինակներէն մէկը հանդիսացող սկստական շարժումը, նոր թափ ու եռանդ պիտի ստանայ: Այս մարզին մէջ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի խումբները երախտապարտ է քաղաքապետին, որ զօրավիզ կեցաւ այս շարժումին:

Ապա, խօսք տրուեցաւ երեսփոխան - քաղաքապետ ժան Ֆոնթընոյի, որ ըսաւ. - «Մեծ տպաւորութիւն թողուց վըրաս, ձեր տողանցքը, մասնակցութեամբ 300 սկստաներու, հպարտ, ճակատները վեր: Ձեր հաստատ քայլերուն մէջ կը

(Շար.ը կարդալ 4րդ էջ)

ԵՐԵՒԱՆ ↔ ՓԱՐԻՋ Հ Ե Ռ Ա Տ Ի Պ

ԵՐԵՒԱՆ, ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ, ՕԳՍ. 21 - 25

ՇԱՆՏԵՐ - ԱՐԱՐԱՏ ԽԱՂԸ (*)

Դոնեցիլի մէջ, «Արարատ» խաղը տեղւոյն «Շախտեր»-ին հետ, վերջ գտած էր հաւասար արդիւքով՝ 2 - 2: Այդ հանգիստումը երեւանցիներու ծրագրին էր, որ վերջ կը գտնէր հաւասարութեան մը: Ըստ խորհրդային ախոյեանութեան կառուցման, 10 հաւասարութեանէ ետք, խումբ մը այլեւս իրաւունք չունենար միւսը շահելու՝ հաւասար մնալու պարագային: «Արարատ»-ի տղաքը, խաղը վարած են եռանդով եւ իմաստութեամբ:

Առաջին կիսախաղի 41րդ վայրկեանին, «Շախտեր» նշանակած է առաջին կողմ: Երկրորդ կիսախաղին, Բարգէն Մեղիքեան հաւասարեցուցած է արդիւքը, սակայն 74րդ վայրկեանին, իրաւարարը փէնայթի մը շնորհած է Դոնեցիլի, որ վերածուած է կողմ: Ի վերջոյ, դարձեալ՝ Բարգէն Մեղիքեան նշանակելով երկրորդ կողմը, խաղը վերջ գտած է հաւասար արդիւքով: 20 խաղէ ետք, դասաւորման զուրկը կը զբոսնուի Մոսկուայի «Սպարտակ»-ը՝ 30 միակտուրով, որուն կը հետեւին՝ Կիւեի «Դինամօ»ն 29, ԲԿՍՍ 25, 25-ինթ 24, Դինամօ (Թ.) 24, Շախտեր 22, ԲՍՍ 22 Դի-

Տ Ե Ր Ո Ւ Ն Ի . — Գ Ի Ր Փ Ի Լ Ի Կ Ե Ա Ն

Յաւով կ'իմանանք, թէ Չորեքշաբթի, Օգոստոս 27ին, Սէն - Լուի իր բնակարանին մէջ, սրտի տագնապի մը զոհ դարձած է ընկ. Գրիգոր Փիլիկեան:

Ողբացեալը, ծնած էր Ակն, 1906ին եւ ինչպէս իր սերնդակիցներու մեծամասնութիւնը՝ ճաշակած աքսորի լեզուն: Ֆրանսա եկած՝ 1924ին, առաջին մէկ օրէն կը հաստատուէր Մարտէլի Սէն - Լու արուարձանը, որու հայկ. կեանքի կազմութեան եւ բարգաւաճման գըլխաւոր սատարողներէն եղած է: Հիմնադիր անդամներէն էր, տեղւոյն Հ.Յ.Գ. Ակնունի խումբին եւ ունեցած է կուսակցական բեղուն գործունէութիւն, ղեկավարելով նաև տեղւոյն Նոր Սիբուրդի խումբը, անոր հիմնադրութեան օրերէն Բ. Համաշխ. պատերազմի աւարտի վաղորդայինն: Եղած է նաև հայերէնի ուսուցիչ եւ մաս կազմած՝ Սէն - Լուի Մ. Գէորգ եկեղեցւոյ թաղականութեան: Իր գործն մասնակցութիւնը բերած է նաև Հ.Մ.Ը.Մ.ի եւ հիմնադիր անդամներէն էր Մարտէլի Հայ Մշակոյթի Տան: Կաշխատակցէր «Յառաջ»-ի, որու փարած էր սրտով ու հոգեով:

Մեր ողբացեալը ընկերը, մաս կը կազմէր այն նուիրեալներուն, որոնք Սփիւռքի տարապայման օրերու սկիզբէն իսկ, իրենց շունչն ու սիրտը հատուցելին ծառայելու համար իրենց ժողովուրդին եւ «բան մը» ընելու՝ ի շահ ցերեզան դաւութեան: Եւ, ինչ որ ըրին, ըրին անհատաբար ոգիով, զոհելով իրենց հանգիստը: Շնորհիւ Գրիգոր Փիլիկեաններու է, որ «Գրաւորի Ձայները» չմարեցան: Սէն - Լուի, մանաւանդ, շատ բան կը պարտի իրեն:

Մեր ցաւակցութիւնները Տիկին Փիլիկեանի, զաւակներուն եւ ընտանեկան բոլոր պարագաներուն:

Նամօ (Միսկ) 22, Չերնոմորեց 21 եւ 10րդ տեղը կը գրաւէ՝ Արարատ, 19 կէտով: Իրեն կը հետեւին՝ 18 կէտով Կայրաթ, 17 կէտով Նեֆթչի եւ Դինամօ (Մ): Վերջին՝ 18րդ տեղը կը գրաւեն՝ Կարպատները 11 կէտով:

(*) Խաղին արդիւքը տուած է ինք «Յառաջ»-ի Օգոստ. 26ի թիւով:

ԺԱՊԱԻԷՆ՝ ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՓՈԱՍՏՕՆԻՆ

Սեպտեմբերին, բացումը կը կատարուի Վենետիկի միջազգային շարժանը - կարի փառատօնին: Խորհ. Միութեան Պետկինոյին ընտրութեամբ, փառատօնին պիտի ներկայացուի բեմադիր Հենրիկ Մալեանի «Կտոր մը Երկինք» ժապաւէնը: Ժապաւէնը նկարահանուած է «Հայ - Ֆիլմ» արուեստանոցին մէջ, Երեւան: Նիւթը քաղուած է Վահան Թոթովեցիի կարգ մը պատմուածքներէն:

Բեմադրիչին նախկին ժապաւէններէն շատ ծանօթ են՝ «Նոանկիւնը», «Մենք ենք, Մեր Սարերը», եւ «Նահապետը»:

Ն Ա Գ Ի Տ Ա Կ Ա Ն Յ Ո Ւ Շ Ա Ր Ա Ղ Ա Ն Ե Ր Ը

Սիմֆոնիկ «Տալիս» հրատարակչու շուկանը լոյս ընծայած է հատոր մը՝ նուիրուած Ս. Նաչ եկեղեցիին, Խրիմի հարաւ - արեւելքը: Եկեղեցին հիմնուած է 1338ին. կը նկատուի միջնադարեան կողմը մը, ուղարաւ իր տեսակին մէջ: Գիրքին մէջ կան նաև տեղեկութիւններ, հայ ժողովուրդի մշակոյթին մասին:

ՅՈՒՆԻՆԱԿԱՆ ՍՈՒՆՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ ՄԷՋ

Բ.

Համագումարը անդի ունեցաւ Ալեքս
Սարի Մանուկեան ժառանգաւորաց
կարծարանի եւ Բնծայարանի նորակա
նայ արձան մէջ :

ժողովը բացուեցաւ Ատենայեան ընտ
րութեամբ, յանձին Սիոն Արքեպիս. Մա
նուկեանի եւ վաւերացումով քարտու
նաւորութեան, յանձնարումներու եւ խոս
քարակազմ մարմնի անդամներու ցան
կերան: Խորհրդակցութեան նախագա
նակին երեսուցէմի եւ Թուրքիոյ գոյգ
Պարիարքները :

Առաջին խօսքը արուեցաւ Կոմիտաս
Արքեպիսկոպոսին, որ կարգաց Ամե
նայն Հայոց Կաթողիկոսի պատգամը:

Կաթողիկոսական պատգամը ներշնչը
տէր էր Կողոսացոց ուղղուած առաքե
լական թուղթի խօսքերէն. «Ձի թէպէտ
եւ մարմնով հեռի եմ, այլ հոգեւով
քեզ մեզ եմ. ինքով իբրեւ տեսանեմ
կարգի մեր եւ զնաստատութիւն հաւա
նացի մերոց որ ի Քրիստոս Յիսուս»

Կող. Բ. 5): Հայրապետական հեղինա
ւոր ձայնը ուղղուեցաւ ժողովակա
նուան հրաւիրելու համար զանոնք «որ
անկէս լարենք մեր հոգեկան, իմացա
նաւ ու բարոյական ուժերը եւ առաւել
կարգակերպեալ, նպատակաւոր աշխա
տանք տանինք, մտնենալու համար մեր
Վերական եկեղեցւոյ ոգեկանութեան
պայծառ բարձունքներուն»: Եւրոպայ
կողմ, Վեհափառ Կաթողիկոսը կոչ ը
լաւ Հայ եկեղեցականին. «Յամենայն
պէս մեր օրերը կրնանք նկատել նոր
խանակարճան մը մեր եկեղեցւոյ
զատական առաքելութեան ճանապար
հով վրայ: Հասած կը նկատենք պահը,
որ մեր այսօրուաններս յատկապէս ու
րախի պէտք է տեսնենք մեր ընկերքը,
համոզուած ըլլալով թէ միացեալ ուժե
րով անհրաժեշտ է սկզբնաւորել աշխա
տանքի նոր օրի եւ նոր ոճ եւ նոր թափ,
որպէսզի մեր եկեղեցին՝ հաստատ ու
կանական դրաւէ իր յատուկ տեղը մեր
ժողովուրդի կեանքին մէջ, թէ ի Հա
յաստան եւ թէ մանաւանդ սփիւռքի տա
րածքին վրայ, առաւել պայծառատեսու
թեամբ նուիրուելով իր բուն առաքելու
թեան, այսինքն՝ աւետարանչական գոր
ծին, նոր սերունդներու կրօնա - բարո
յական դաստիարակութեան գործին,
Հայ հաստացեալները մէկտեղելու,
ժողովուրդու եւ անխառն պահելու գոր
ծին, անոնց հոգեւոր ու մշակութային
ընթացութիւնը պահպանելու գործին,
նայր եկեղեցւոյ ներքին միութիւնը

Սուրբ Էջմիածնով ամբաստանելու գոր
ծին»:

Վեհափառի խօսքին, ժողովականները
պատասխանեցին հետեւեալ հռոպի
րով.

Ն. Ս. ՕՏՈՒԹԻՒՆ Տ. Տ. ՎԱՋԳԷՆ Ա.
Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց
Ս. Էջմիածին

ժառանգաւորաց վարժարանի հոգեւո
րական քառասուն հինգ ասնէրը հաւաք
ուած երեսուցէմի վանքին Ալեքս եւ
Մարի Մանուկեան սրահին մէջ, յար
գանքով ունկնդրեցին Ձերդ վեհափա
ռութեան պատգամը: Ուրախութեամբ եւ
խանդավառութեամբ լեցուեցան մեր հե
զինները լսելով Ձեր հայրական խօսքը,
քեզարութիւնները, մտախոսութիւն
ները եւ յոյսերը՝ բխած եկեղեցւոյ
սրտէն եւ հայրենիքի երազէն: Կը վստա
հեցնեմք Ձերդ վեհափառութիւնը թէ Ս.
Էջմիածինի խորհուրդը եւ Հայրենիքի
գրգուտը ուղեցոյցն են մեր խորհրդա
ծութիւններուն:

Որդիական ակնածանով
ԵՂԻՇԷ ՊԱՏՐԻԱՐԿ
ՇՆՈՐՀԲ ՊԱՏՐԻԱՐԿ

Համագումարը զբաղեցաւ զլսաւորա
պէս այս օրերու մեր եկեղեցիի առաքե
լութեամբ: Աւետարանի քարոզութեամբ
սերմանուած հաւատքը, Ս. Գրիգոր Լու
սաւորչիչ Աջով սրբազործուած Միւռո
նը, Այրարատեան հոգին վրայ կանգնած
լուսի խորան՝ Ս. Էջմիածինը, մեր հայ
րերու անխախտ հաւատարմութիւնը Գը
րիստոսի փրկագործ խաչին, գծեցին
Հայոց պատմութեան իրական ուղին, առ
Աստուած բարձրացող: Կենսունակ պա
հել մեր հայրերու հաւատքը եւ ամրա
պնդել մեր ժողովուրդի հաւատարմու
թիւնը Ս. Պաշին եւ Ս. Աւետարանին,
եղաւ ժողովականներու խորհրդածու
թիւններուն կարգախօսը:

Մտահոգութիւնը՝ որ ներկաներուն
կողմէ արտայայտուեցաւ, մեր եկեղեց
ւոյ զերին գորացումն է հայ կեանքին
ներս: Առաջնորդող եւ ոգեշնչող իր
անցեալի ուժը, որ հայ ինքնութեան ըզ
րացումին, կրօնական սպրտման, ազ
գային նկարագրի կերտումին, մշակու
թային անփոխարինելի իրագործումն
երուն եւ վերջապէս մեր ժողովուրդի Փի
ղբական եւ հոգեկան գոյութեան գըլ
խաւոր կերտիչը եղաւ, այսօր նուազած
է: Եկեղեցիին ներազդեցութիւնը հա
յեցի կրթութեան մէջ եւ կապը իր ժո
ղովուրդին հետ թուլացած է: Համա
գումարը ջանաց, վերլուծական ճիգով
մը, արտանշումներ ընել գտնելու հա
մար պատճառները ներկայ կացութեան,
համոզուած թէ եկեղեցիին տկարացումը
արտասահմանեան հայ կեանքի դժուա
րին պայմաններուն մէջէն, կը ջլատէ ու
ժերը ազգային մեր պայքարին՝ պահե
լու համար հայ նկարագրը եւ կերտե
լու համար սպազան: Ժողովականները
քննարկեցին միջոցներ, այսօրուան պայ
մաններուն մէջ ամբաստանելու համար

հաւատքը ի Քրիստոս եւ մեր ժողովուր
դին ուխտը առ Աստուած, կնքուած մեր
նահատակներու արեւնով:

Համագումարը անդարդարձաւ եւ ար
ձանագրեց հոգեւորականութեան զան
ցառումները իրենց պարտականութեան
մէջ: Անկարգութիւններ, անկանոնու
թիւններ, կազմակերպութեան պակաս,
անհանդուրժողութիւն, գործակցու
թեան թուլացում եւ այլ թերութիւններ
նշուեցան իրենց իրականութիւններ, ու
րոնց դարձաններ պէտք է որոնել:

Միւս կողմէն, կարծիքներ արտայայ
տուեցան եկեղեցիէն ներս գերիշխող աշ
խարհականացած մտայնութեան մասին,
որ արգելներ է եկեղեցիէն դուրս գտնը
ւող կազմակերպութիւններու ազդեցու
թեան, վնասելու աստիճան հաւատաց
եալներու եւ եկեղեցական լիխանու
թեան համեմաշխ գործակցութեան:

Անհրաժեշտ նկատուեցաւ ստեղծել
կանոններու նոր հաւաքածոյ մը, որ
ճշգէ լիխանութեան զանազան աստիճան
ները ազգային - եկեղեցական կեանքին
ներս, սահմանէ նոր կանոններ մեր ժա
մանակներու ընկերային եւ բարոյական
կեանքին պարտադրած հարցերուն պա
տասխանելու համար, նպատակ ունենա
լով անխախտ պահել հայ նկարագրը
եւ պաշտպանել մեր ժողովուրդը օտա
րացման վտանգին դէմ:

Թելագրութեան որ մասնագէտ եկե
ղեցականներէ եւ աշխարհականներէ
մարմին մը ստեղծուի պատրաստելու
համար Հայաստանեայց եկեղեցւոյ կա
նոնագիրք մը որ պարունակէ:

- 1) Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հան
դանակը.
- 2) Ծիսական կանոններ, կարգաւորե
րելու համար խորհրդակատարութիւն
ներու եւ ժամերգութեան վերաբերեալ
օրէնքները.
- 3) Վարչական կանոններ, որոնք օրի
նադրեն Հայաստանեայց եկեղեցիի վար
չական կառուցուածքը, նուիրապետա
կան Աթոռներու փոխ - յարարերու
թիւնները, թեմերու, ծուխերու եւ հա
մայնքներու կանոնագրութիւնները եւ
եկեղեցւոյ կառավարումին հետ կապ
ուած բոլոր հարցերը:
- 4) Կարգաւորաց կանոններ, որոշելու
համար եկեղեցականներու կենցաղին,
կարգապահութեան եւ պատասխանա
տուութիւններու հետ կապուած հար
ցեր, նաեւ կարգաւորութիւն, կարգա
թողութիւն եւ այլն:
- 5) Աշխարհականաց իրաւանց կանոն
ներ, օրինադրելու համար անձնական ի
րաւանց հետ կապուած հարցեր, ինչպէս
խառն ամուսնութիւն, ամուսնալու
ծում, վերամուսնութիւն, կտակ եւ այլն:
- 6) Բարոյական կանոններ, որոնք քը
րիստոնէայ անհատի եւ ընտանիքի բա
րոյական կեանքը կը կերտեն եւ կը զօ
րացնեն:
- 7) Ընդհանուր կանոններ:

ՄԵԾԵՐՈՒ ԿԵԱՆՔԷՆ

Աստղագէտ մը գուշակած էր Լուսն
վիկոս ԺԱ.ի սերունդներէն մէկուն մահ
ուան օրը: Թագաւորը իր թով կը կանչէ
աստղագէտը, նախապէս հրահանգ տա
լով իր ծառաներուն որ նշանի մը վրայ,
զինքը պարկի մը մէջ դնեն եւ Սէն գետը
նետեն:

- Դուն որ, կ'ըսէ թագաւորը, յաւակ
նութիւնը ունիս ուրիշներու վախճանը
գիտնալու, ըսէ նայինք թէ տակաւին
քանի՞ օր պիտի ապրիս:

- Տէր արքայ, կը պատասխանէ աստ
ղագէտը, աստղերը ինձի յայտնեցին որ
թագաւորին մահէն երեք օր առաջ պի
տի մեռնիմ:

Թագաւորը փոխանակ մահուան նշանը
տալու, ամէն խնամք եւ զբուշուրիւն
կը յանձնարարէ՝ որպէսզի չըլլայ թէ
աստղագէտը հրանդանայ եւ մեռնի...

X

Միացեալ Նահանգներու նախահանգ
կրանդ իր կողմէնքը մաքրելու վրայ
էր, երբ անակնկալ կերպով ներս կը
մտնէ զբանագէտներէն մին եւ զար
մանք կը յայտնէ որ Միացեալ Նահանգ
ներու նախագահը ինքն իր կողմէ կը
մաքրէ:

- Այո, կ'ըսէ նախագահը, աւելի լաւ
է ինքն իր կողմէ մաքրել, քան թէ ըս
տիպուել ուրիշներունը մաքրել:

X

Փրանկիկոս Ա. Յրանսայի թագա
ւորը, իր ժամանակի նշանակաւոր գիտնա
նէրէն մէկուն եկեղեցական բարձրա
գոյն պատիւ մը տալէ առաջ, կը հար
ցնէ թէ արդեօք ազնուական ընտանիքի
մը կը պատկանէ՞ օր:

- Չեմ գիտեր, տէր արքայ, կը պա
տասխանէ գիտունը. Նոյի տապանին
մէջ երեք եղբայրներ կային, չեմ գի
տեր թէ անոնցմէ որուն սերունդէն
եմ:

Առ հասարակ, ժողովի մասնակցողնե
րու կարծիքն էր որ նման կանոնացում
մը կրնայ նպաստել հոգեւորական դասի
գործունէութեան արդիւնաւորութեան,
ի սպասաւորութիւն մեր ժողովուրդի
հոգեւոր եւ բարոյական պէտքերուն:

Ժողովական հայրերը յատուկ ուշադ
րութեամբ քննարկեցին հոգեւորական
ասպարէզին կոչուած թեկնածուներու
եւ, առ հասարակ, հայ զարդի աշակեր
տի կրօնական դաստիարակութեան պա
րագանքը:

(Շար. 2)

ՍՊԻՏԱԿ ԶԻԱԻՈՐԸ

= ՀԱՄԱՍՏԵՂ =

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ
ՄԱՐՏԻԿ ՍՊԻՏԱԿ ԶԻՈՒ ՎՐԱՅ

Ինչ կ'ըսես, Մարտիրոս աղա, -
նկարար Աստուր զարմանքէն նորէն
բացաւ աչքերը:
- Վախի փաշան ժանտարմներ ձգած է
Պարսկոտարէն, քաղաքէն, որ սպիտակ
ձիւտը ող կամ մեռած իրեն բերեն:
Այս շոր ժանտարմներու սպանութեան
վրայ, անոր գլխին խոտացիր է հազար
անգամ ասիկ:
Ներկարար Աստուր եւ փոսպան Մար
տիրոս աղա այդ խօսքերուն մէջ էին,
կը որպէս դէմքով ներս մտաւ փոսպան
ընտանիքը, բոպիկ տեղերով, կողովը
ընտանիքն ու պատուած շալվարով: Մի
գիտարաց շնքին հաց կրող բեռնակիր
կարկան էր:

էր հայ թարգմանին հետ:

Մարտիրոս աղա, այս որ իմացաւ,
լայն շունչ մը առաւ, եւ հակայ բերդի
պէս կրտստանի կլոր կոնակը նորէն իր
աչքին առջեւ եկաւ:

Ներկարար Աստուր կ'ուզէր ինքն ալ
զոցել խանութը, մանաւանդ որ այդ օր
առեւտուր չկար: Փոռնին առջեւ նոյնիսկ
չէին երեւիր սովորական տէրվիշներն ու
թուրք մուրացիկները:

Բեռնակիր Կարպիսի մէջ այդ օր կ'ը
սես ճրագ էր բացուեր. մանաւանդ իմա
ցեր էր, որ սպիտակ ձիւտը բերդակցի
էր, որովհետեւ իր կինն ալ բերդակցի
էր, Մարտիրոսը տուէր: Այս որ իմա
ցեր էր, կարծես իր բերդակցի կինն ալ
զուգաւոր պէս նոր շորէք մը հագած էր
իր աչքին: Անոր աւրուած աչքերը նոր
զոյն, իսկ անոր ձայնը, կարճ հասակը,
ականջին օղբը՝ նոր փափկութիւն մը
առած էին: Ինչպէ՞ս տեսած էր այդ բո
ւրը: Ի հարկէ, այլեւս կինը պիտի չծի
ծէր: Ողբը կ'ըսէր ինչե՞ր էր քաջած Կար
պիսի ձեռքէն: Վեց դասակներու հոգը
տանիէ յետոյ, ստիպուած էր ուրիշնե
րուն լուսաքն ընել: Կարպիսի շահած
զրամը հազիւ իր օղիին կը բուէր: Այդ
բոլորէն վերջ, օր չէր ըլլար, որ Կար
պիս գիտնով չըլլար ու չծեծէր իր կինը՝
աչքէ ելած կատուի մը պէս: Մարտիրոս
աղայի հետ ունեցած բարեկամութիւնը
բաւական էր, որ Կարպիս խելացի հո

վեր բռնէր իր կնոջ առջեւ:

Կարպիս այդ օր կ'աճապարէր շուտ
տուն երթալ, մանաւանդ որ իր բերդակ
ցի կինը շատ էր կարօտցեր:

- Ատեն չունիմ, Մարտիրոս աղա, մէկ
տօնիմով կրնամ տանիլ:

- Ի՞նչ կ'ըսես, Կարպիս, էսքան հացը
երկու տօնիմով հազիւ կ'երթայ: Բան
չկայ, բան չկայ, որ անգլիական քոնսու
լը...

- Էդ չէ, Մարտիրոս աղա, մեր վար
դերը հիմա, ինձի պէտքէմը կ'ըսէ:

Կարպիս միտնարաց չէնքը հաց պի
տի տանէր: Կուզէր մէկ անգամով լրա
ցնել գործը ու շուտ տուն երթալ, մա
նաւանդ որ գինեւոտուն ալ պիտի հանդի
պէր, բերդակցի Մարտիկին կենացը մի
քանի հատ ճնկելու համար:

Մարտիրոս աղայի մօտ հետզհետէ հա
ւաքուեցան վերի պաղարէն խանութներ
նին գոյցով մի քանի խանութպաններ, ա
նոր հոտ առնող զթէն բաներ մը հասկը
նալու համար:

Բեռնակիր Կարպիս, սովորականէն
շուտ իր գործը լրացնելէ յետոյ, մտաւ
Առաքելին գինեւոտուն: Հոն էին գինեւոտ
սովորական յաճախորդները: Կարպիս,
երբ իմացաւ, որ գինեւոտն գոյցը սպի
տակ ձիւտորի մասին է, գտակը ծած
ինքն ալ մասնակցեցաւ գոյցին:

(Շար. 142)

ՅՈՐԹԵԼ ԵՆԱԿԱՆ
ՏՈՒՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ
ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ ՄԷՉ

Գ. ԵՐ ՎԵՐՋԻՆ ԴՍԱ

Նշտուեցաւ այն իրականութիւնը թէ
այս գրողը եւ հայ եկեղեցիի փոխա-

թեալ անցեալ սե-
րունքներու հայ քրիստոնեայի նկարա-

պատկերները:
Թեւազուած կրօնական դաստիարա-

կանքով արարողութիւնը իրենց պա-

րտաբերութիւնն է, ժողովական
հայրերը կը զզան անհրաժեշտութիւ-

նը:
1) Հրաւիրելու մասնագէտներէ կազ-

մը առումնական մարմին մը, որ
ձեռնարկէ եկեղեցականի պատրաստու-

թեան կողմէ հաստատութիւնները,

ուսումնական ծրագրերը, զլիաւորա-

բար Լ. Ելմիաճնի Նոգեւոր ձեւարանի

և Ս. Երուսաղէմի ժառանգաւորաց
Վարժարանի եւ Ընծայարանի, զանոնք

արդիականացնելու մտահոգութեամբ:

2) Ստեղծել կրօնական գիտելիք եւ
նկրչում ձամբելու նոր միջոցներ, նոր

տեսիլներ դաստիարակելու համար Աս-

տուծոյ գիտութեամբ եւ հաւատքի շուն-

նայ:
3) Նախաձեռնել շարաթատերութիւնը մը

հրատարակութեան, ժողովրդային զան-

գրատներու հասկնալի լեզուով:

4) Հայ Աստուածաշունչի եւ մանա -

կանը Աւետարանի տարածումը հետա -

պնդել կարելի միջոցներով:

Համապատասխան գաղափարներ թէ մեր

ժողովուրդը անհարգող կը մնայ հայ

էջին եւ արարողութեան եւ հետզհետէ

կը նուազի եկեղեցիի պաշտամունքն -

րուն մասնակցողներուն թիւը: Ներկա -
ները յատկապէս շեշտեցին աղօթքին կա-

րուածութիւնը եւ մեր ժողովուրդին ա-
ղօթել սորվեցնելու անհրաժեշտութիւ-

նը:
Աւանդական արարողութիւններու գե-
ղեցկութիւնը հաստատուելէ ետք, ժողո -

վականները զգացին անհրաժեշտութիւ -
նը լաւագոյն կերպով եւ իրական ապ -

րումով կատարելու խորհրդակատա -
րութիւնները, ստեղծելու համար հա -

զորութեան միջոցառում մը որ կապէ
հաւատարեաները իրարու եւ Աստուծոյ:

Երկարօրէն քննարկուեցան Աղօթա -
գիրքի եւ Մաշտոցի պարունակութեան

հետ կապուած հարցեր եւ եղան գործ -
նական թեւաբանութիւններ հայ ծէսը ա -

ւելի մատչելի, հասկնալի, ներշնչող եւ
սիրելի ընծայելու համար:

Յատկապէս շեշտուեցաւ կարեւորու-
թիւնը 1915ի ցեղասպանութեան զոհն -

րու սրբացումին եւ անոնց նուիրուած
աղօթքներու եւ շարականներու յորինու-

մին:
Ժողովը զբաղեցաւ մեր եկեղեցին մը -

տահուող աշխատանք հարցերով, ինչ -

պէս խառն ամուսնութիւն, ամուսնա -

լուծումներ, վերամուսնութիւն, կու -

սակցութիւն, յատկապէս կանգ առնե-
լով առաջարկի մը վրայ, որ է արտօնել

րառի մէջ՝ տոկալ, մինչեւ որ ծաղի ա -
րեւակն արդարութեան»:
«Ներք թափող դարէ ի վեր, յանուն

նոր՝ բայց մեզի օտար հանդամակներու
խօսող մարդարէները սարսեցին, քան -

զելու սաստիճան մեր գոյութեան շէնքը,
առանց կարենալ ստեղծելու ուրիշ միու -

թիւն մը՝ որ կուտան կարենար ըլլալ
մեր ժողովուրդի ինքնութեան պահպան -

ման: Հայ եկեղեցիին գործը պէտք է ըլ -

լայ նորէն, ինչպէս անցեալին մէջ նոյն -

պէս այս օրերուն, ստեղծել այս միու -

թիւնը, այսինքն վերահաստատել ինք -

զինքը իր երբեմնի առաքելութեան եւ
զերին մէջ»:
Հոգեւորականաց դասը մեր ժողո -

վուրդի եւ եկեղեցիի միութեան հետա -

նը կարող տեսաւ Ս. Էջմիածինի Մայր Ա -

թոռի պայծառացման եւ ներկայ Հայրե -

նիքի յատկապէս կատարուած համարով:

«Եւ այս բոլորը անոր համար, որով -

հետեւ մենք այսօր կը տառապինք զի -

տակցութեան տապնապէ մը, իբր ար -

զինք մեր ժողովուրդի արկածահարու

Մ Ա Հ

ԼԵՒՈՆ ՄՈՒՐԱԴՈՅԻ

Յապաղումով իմացանք նկարիչ - ար -
ձանագործ Լեւոն Մուրադօֆի մահը, որ

պատահած է Յունիս 27ին, Սննքուի, ուր
քաջուած էր քանի մը տասնեակ տարինե -

րէ ի վեր:
Լեւոն Մուրադօֆի անունը, առաւելա -

բար կապուած կը մնայ Փէր - Լաչէզի
Անդրանիկի յուշարձանին, որ սակայն

հետո է իր լաւագոյն գործերէն մէկն
ըլլալէ:
Ծնած էր Թիֆլիզ, 1893ին ու Ֆրանսա

եկած՝ 1923ին: Մաս կազմած է «Կրանտ
Ծօմիէր» յամալսող արուեստագէտներ -

րուն, Պուրաշի, Տեպիլոյի եւ ուրիշնե -
րու հետ:
Աւետարանի Արեւմտահայերէն թարգ -

մանութեան տարածումը:
4) Ջօրաւիզ կանգնել եւ քաջալերել

Աստուածաշունչի գիտական հրատարա -

կութեան ծրագրին:
5) Հիմնել Հայագիտութեան Ակա -

դեմիա մը Երուսաղէմի մէջ:
Եկեղեցականներու Համագումարը ո -

րոշեց իր խորհրդակցութիւններու ար -

գիւնքը ենթարկել Ամենայն Հայոց Վե -

հապառ Հայրապետի հաւանութեան եւ

տնօրինութեան, լման թղթածրարով

մը:
Ժողովը փակուեցաւ շնորհակալու -

թեան եւ գնահատանքի խօսքով ուղղը -

ւած Ամեն. Տ: Եղիշէ Սրբազան Պատ -

րիարքին, որ նախաձեռնողը եւ հովա -

ԿՍՐԴԱՅԷՔ
«ՅԱՌԱՂ»Ը
ՏՆՐԱՇԵՅԷՔ

Մ Պ Ի Տ Ա Կ Ձ Ի Ա Ի Ո Ր Ը
= Հ Ա Մ Ա Ս Տ Ե Ղ =

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ
ՄԱՐՏԻԿ ՍՊՈՏԱԿ ՁԻՈՒ ՎՐԱՅ
- Հէյ աղբիւրը, որ բերդակցի Մար -

պէս սպիտակ ձիւորը 14 ժամտարմն -

րու դէմ կեցած էր. թէ ինչպէս յաջող

առաւօտ միայն չորս զինակներուն տէր

կողմ էն, երբ այլեւս վտանգ եղած էն որ

Գինետան անկիւնը թոյլ վերաբերուի

պէս ձգուած գիւղով մը ինքն իր դէմ բա -

ներ մը կ'ըսէր՝ զիսն վրայն ճանճերը

բշտով: Չգաջ որ գինետան մէջ պատա -

րազի պէս բան մը կը կատարուէր: Երբ

օղիները կը պարպէին, ինքն ալ ոտքի

թօն, որ մէկ թեւ ունէր: Վարդանի գը -

լուխը մեր կաթողիկէն է, մեր կաթողի -

կէն: Խմենք, խմենք, էս անգամ խմենք

Վարդանի կենացը:
Առաքելի գինետան մէջ առաջին ան -

գամն էր, որ ինքնին այդ տեսակ երե -

ւոյթ մը տեղի կ'ունենար: Առաքելին

ՍԱՄՈՒԷԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Վ Ա Ր Ժ Ա Ր Ա Ն Ի
ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ Ի ՆՊԱՍՏ

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

ՅԱՆԿ Դ.

Տէրտէրեան 75, Գալուստեանէ 70 Ֆ: Թէրզեան Յ., Մարտիրոսեան Մ., Աւետիսեան Յ., Սէրքոզեան Ժ., Պակամեան Մ., Եսայիական Ժ., Գուտարեան Գ., Անտոնեան Մ., Թէւրիզեան Ա., Մկրտիչեան Կ., Մարտոյեան Գ., Տէրտէրեան, Մէլիքեան, Յարութիւնեան Գ., Թոփալեան Ա., Թոփալեան Ս., Խրիմեան Վ., Կիրակոսեան, Տէվլիճեան Ռ., Քէօսեան Մ., Տէվլիճեան Ս., Տէլքուրի, Բէնտեան Ժ., Կարապետեան Ժ., Համարձուցեան Ժ., Չէքիմեան Հ., Միւնասեան Ա., Գոպասեան Ն., Կալանեան Բ., Պէրպէրեան Տ., Մարգարեան Ա., Մէրճիմէճեան Տ., Գարբիլեան Ժ., Տէլքիմէճեան Ժ., Պոյաճեան Ժ., Փափազեան Լ., Համալեան Գ., Բարսեղեան Ս., Գոյաճեան Յ., Ոմն, Յակոբեան Մ., Տէրմէճեան Ի., Միքայէլեան Մ., Մանուղեան Կ., Գառաղաղեան Ժ., Անդրէասեան Յ., Թէրզեան Լ., Քէչիմեան Ս., Էլքիմէճեան Ս., Եսայի Ն., Հաճիկեան, Կէչիմեան Ժ., Յովակիմեան Ա., Պէրպէրեան, Հայրապետեան Մ., Յարութիւնեան Ա., Շիրինեան Ն., Հորոյեան Լ., Համարձուցեան Տ., Էնֆիլէճեան Օ., Տուտազեան Ս., Պորանեան Յ., Յակոբեան Ա., Խաչատուր Տ., Գառնիկեան Ա., Սարգիսեան Յ., Հէքիմեան Չ., Մանուկեան, Ա., Խաչիկեան Ի., Օճախեան Ռ., Ճէտոյեան Լ., Ճոզիկեան Կ., Փափազեան Չ., Միլասեան Ա., Խաչիկեան Ա., Տէր-Յակոբեան Մ., Ոմն, Դաւիթեան Ս., Սողոմոնեան Յ., Չամբիլեան Լ., Գիւթալեան Ա., Ասլանեան Ս., Հորոս Աւետիս, Հարունեան Մ., Ճէրաճեան Ժ., Ճիրճիբեան Ե., Քէչեան Յ., Մամասեան Կ., Այճեան Վ., Տորոմեան Ռ., Իմամօղլու Ա. 50ական:

(Շար.)

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

Երկու երախայով հայ ընտանիքի մը համար, ստիպողաբար կը փնտռուի վարձու յարկարածի մը 2-3 սենեակ, կահաւորուած կամ ոչ. նուազագոյն յարմարութիւններով: Նախընտրաբար՝ Փարիզի 9րդ, 10րդ, 11րդ, 13րդ, 19րդ, 20րդ թաղամասերը կամ արուարձան(Սէն Լազար, Կառ սը Լիսթ, կամ Կառ սը Նոռի վարայ): Դիմել՝ «Յառաջ»:

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Փարիզի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը՝ Ուրբաթ, Սեպտ. 5ին, ժամը 18ին՝ Փարիզի Մշակոյթի Տունը:

X

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ Վալանի մասնաճիւղի, ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերուհիները՝ Հինգշաբթի, Սեպտ. 4, ժամը 20ին, սովորական հաւաքատեղին:

ՆՎԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կապ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղին հետեւեալ ձեռնարկները.—

Ջրասպտոյտ՝ Սեպտ. 21ին
Պարանցիկ - երեկոյթ Հոկտ. 11ին:
Հոգեճաշ Նոյեմբեր 16ին:

X

Կապ. Խաչի Շաւիլի մասնաճիւղին պահանջէր՝ Շաբաթ, Հոկտ. 25ին:

X

Յրանսահայ Գրողներու Ընկերակցու-թեան դասախօսական ցերեկոյթը Սեպտ. 28, Կիմէի սրահը նուիրուած Սովետ. գրականութեան 60ամեակին, մասնակցութեամբ Երեւանէն՝ Վարդգէս Պետրոսեանի, նախագահ Գրողներու Միութեան, Ստեփան Կուրտիկեանի, խմբագիր Գրական Ամսագրի, Սիրվարդ Մեսրոպեանի, ասմունքող, ժողովրդ. արուեստագիտուհի:

X

ԷՍՍՅԵԱՆ - ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ մշակութային եւ գեղարուեստական ցերեկոյթ ԹէՅՍՍԵՂԱՆԸ, Հոկտեմբեր 26, Կիրակի, նուիրուած մեծանուն խմբագրուհի եւ խառնիկ հնագոյն սանուհի Հայկաճոյ Մառքի, իր ծննդեան հարիւրամեակի սեմին, Ալեք Մանուկեան սրահը:

ԴՊՐՈՑԱՍԵՐ

ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐՃԱՐԱՆ

ԵՐԿՍԵՆԻ ՆԱԽԱԿԻԹԱՐԱՆ
ԵՒ ԱՂՋԿԱՆՑ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ
ԳԻՇԵՐՈՒԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

1980 - 81 տարեշրջանի արձանագրու-թիւնները բացուած են:

Վարժարանը կը կիրարկէ Ֆրանսական ամբողջական ծրագիրը եւ աշակերտուհիները կը պատրաստէ Պէ. Է. Փէ. Սէ. Ի ընկերութեան:

Կարելորութեամբ կ'աւանդուին նաեւ հայեցի ճիւղեր՝ լեզու, գրականութիւն եւ պատմութիւն:

S'adresser à :

Direction de l'Ecole Tebrotzassère
1, Bd. du Nord - 93340 LE RAINCY

Փ Ա Ր Ի Չ

ԲԱՆՈՒԿ ԶՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ
RUE D'ABOUKIR

à vendre ou à louer
boutique de gros
CONFECTION - TRICOTS

ՎԱՐՁՈՒ ԿԱՄ ԾԱՆՈՒԻ
ԽԱՆՈՒԹ ՄԸ

Դիմել՝
ELLEN GERARD
134, Rue D'Aboukir
75002 - PARIS

ՍԱՄՈՒԷԼ - ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
ՎԱՐՃԱՐԱՆ

1980 - 1981 ուսումնական տարեշրջանի արձանագրութիւնները բացուած են: Վարժարանը կ'ընդունի ցերեկոյթի եւ գիշերօթիկ աշակերտներ՝ նախակրթարանէն մինչեւ պաթարթայի Պէ. Սէ. Տէ. բաժինները:

Կ'ընդունուին նաեւ հայ աղջիկներ միայն ցերեկոյթի:

Մանրամասնութեանց եւ արձանագրութեան համար դիմել Տեղւորութեան՝

DIRECTION COLLEGE ARMENIEN
26, Rue Troyon - 92310 Sèvres
Tél. : 534-68-28

Սեւրանի Կապ. Խաչի տարեկան պահանջէր Շաբաթ, Նոյեմբեր 22ին:

COLLEGE

TEBROTZASSERE

CLASSES PRIMAIRES MIXTES
CLASSE SECONDAIRES DU 1 CYCLE
POUR JEUNES FILLES
INTERNAT ET EXTERNAT

Les inscriptions pour l'année scolaire 1980 - 81 sont ouvertes.

Application intégrale du programme des écoles françaises et préparation au BEPC.

Enseignement de la langue et de la civilisation arméniennes.

Tél. 381-01-72

ԱՆՇԱՆՈՒԹ ԶԻՆՈՒՈՐ

ԲՈՑԻ ԱՐԾԱՐԾՈՒՄ

Հայ Նախկին Ռազմիկներու միութիւնը Անճանօթ Զինուորին Բոցը կ'արձարծէ Հինգշաբթի, Սեպտեմբեր 4, ժամը 18ին: Հաւաքուիլ ժամը 17-30ին, Տրիկոյան - Շան Գ'իլիգի Բէռ - փլէնը:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ
ԿԵՐՈՐՆԱԿԱՆ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԻՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԻԷՍ
ՆՈՅԵՄԲԵՐ 8-ԻՆ

COLLEGE ARMENIEN
SAMUEL MOORAT

Les inscriptions pour l'année scolaire 1980 - 1981 sont ouvertes.

Le Collège admet les élèves internes et externes dès les classes élémentaires jusqu'à celles des sections B. C. D. du Baccalauréat.

Les jeunes filles uniquement externes sont également admises.

S'adresser à la Direction pour tous détails concernant les inscriptions.

« Յ Ա Ռ Ա Ջ »

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՋԳԵՐՈՒ
ՍԱԿՍԳԻՆ

Մահադդ	200 (235,20)
Հոգեխանգիստ	100 (117,6)
Շնորհակալիք	100
Հարսնիք, Աշակունիք	100
Ծնունդ	100
Կը փնտռուի	40 (47,04)
Կ'ուզուի	60 (70,56)

Այս գիները մէկ անգամ հրատարակելի եւ սովորական ծաւալով աղբերու համար են, չորրորդ էջ: Կանխիկ վճարումը պարտաւորել է:

Առեւտրական եւ այլ ազդերու մասնաւոր պայմաններու համար, դիմել թերթին վարչութեան:

Վերոյիշեալ սակերու վրայ կ'աւելնայ թէ. Վէ. Ա.Տ՝ 17,60 առ հարիւր (տես՝ փակագրի մէջ գումարները):

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԳԵԱՆ

«ՕՐԵՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ» (1958)
(Գին 60 ֆր.)

ԵԻՐՈՊԱՑԻ

«ԲՈՒՌ ՄԸ ՏՈՄՍ»
(Գին 35 ֆր.)

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

«ԲԱՅ ՏՈՄՍԸ» (1971)
«ԿՐԱԿԸ ԿՈՂՔԻՄ» (1973)
(Հատարք՝ 50 ֆր.)

« ՅԱՌԱՋ 50 » (1976)

ԾԱՂԿԱՔԱՂ «ՅԱՌԱՋ»Ի ՅԻՍՆԱՄԵԱՑ ՀԱՒԱՔԱՇՈՆԵՐԷՆ
420 ԷՋ ԸՆՏԻՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՆ

ԿՈՂՔ՝ ԴԱՌԱՋՈՒ

(Գին 120 ֆր.)

ԵՆՈՎՔ ԼԱՉԻՆԵԱՆ

«ԱՆԿԱՊ ԷՋԵՐ» (1979)
(Գին 50 ֆր.)

Թղտատարի ծախքերուն համար 10 ֆ. աւելցնել նշանակուած գիներուն վրայ:

Դիմել՝ «ՅԱՌԱՋ»ի

OPTIMA Tours

ARMÉNIE 1980

A PARTIR DE 2850 FR. (tout compris)

du 5 au 18 septembre

du 26 septembre au 9 octobre

Cette année plusieurs départs par mois et TOUTE L'ANNEE de 12, 14 et 16 jours.

demandez notre brochure détaillée

RENSEIGNEMENTS - INSCRIPTIONS :

Sonia Coumryantz

OPTIMA Tours

75003 PARIS

67-69 rue Quincampoix (angle rue Rambuteau) - Tél. 274-27-20

Métro : Rambuteau ou Etienne Marcel

Lic. A 946 (Agence agréée INTOURIST)

Telex : 211 324 F.